

בעזהש"ת

ספר

אור האורות

הפּתּח לְלִקּוּטֵי מוֹתֵר"ן

על התורה

עם לקוטי תפילות

פרשת יתרו

אור
האורות

רבינו נחמן מברסלב

ז"ע"א

בעזהשׁי"ת

ספר

אור האורות

הפּתּח לְלִקּוּטֵי מוֹהַר"ז על התורה

עם ליקוטי תפילות

פּרשׁת יתרו

מהדורה שישית - שנת תשפ"ה

לזכר עולם יהיה צדיק

רע"נ הרה"צ חו"פ
רבי אשר יעקב
בהגה"ק רבי רפאל זצוק"ל
נלב"ע כ"ד תמוז תשמ"ט
תנצב"ה

רע"נ הרה"ג איש צדיק תמים
רבי אהרן גרשון מנחם
ב"ד אפרים שמואל זצ"ל
נלב"ע ח' אלול תשע"ח
תנצב"ה

האור האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לחיות באור הפרשה

עם תורה
דעתיקא סתימאה
דערנידא
לארתגליא
לערתיד-לבא

יו"ל בעו"ה ע"י
מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א
052.763.1800
B48148@gmail.com

פְּרַשְׁתַּיִת יִתְרוֹ

"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כִּהְיָן מִדִּין חוֹתֵן מֹשֶׁה"

(שְׁמוֹת יח, א)

א.

(ח"א קל"ד)

עֲבוּדָה גְּדוּלָה לֹאֵמֵר תּוֹרָה אֶפְלוּ לְיַחֲדָה,
כָּל־שִׁבְן לְרַבִּים. כִּי צָרִיךְ לְזַהֵר
מְאֹד, שֶׁלֹּא יֵאמַר דָּבָר שְׂאִינוֹ רְאוּי לְשִׁכַּל
הַמְקַבֵּל. כִּי הוּא בְּחִינַת 'נְאוּף' וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן צָרִיךְ לְזַהֵר מְאֹד בְּשֵׂאוֹמֵר תּוֹרָה
בְּרַבִּים - שְׂדֵבוּרֵיו יִתְחַלְקוּ, שֶׁלֹּא
יִשְׁמַע כָּל אֶחָד כִּי אִם מֵה שֶׁצָּרִיךְ לוֹ, לֹא
יִזְתֵּר. וְאַף שְׂאוֹמֵר בְּפָנֵי רַבִּים לְכֻלָּם בְּשׂוּהָ,
עַם־כְּלִיזָה לֹא יִכְנַס בְּלֵב כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי
אִם הַנּוֹגֵעַ לוֹ וְצָרִיךְ לוֹ.

וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּזֵהָר (יתרו סח: על שְׁמוֹת יח, א):
"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ" - "וַיִּהְיֶה כִּי
עָלְמָא שְׂמַעוּ?! - אֶלָּא יִתְרוֹ שְׂמַע" וְכוּ'.

[אֶלָּא כָּל עָלְמָא שְׂמַעוּ, וְלֹא אֲתַבְרוּ, וְאִיהוּ שְׂמַע וְאֲתַבַּר,
וְאֲתַכְפִּיא מִקְמִיה דְּקוּדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא, וְאֲתַקְרַב
לְדַחַלְתִּיה]. (תַּרְגוּמוֹ: וְכִי יִתְרוֹ שְׂמַע וְכָל הָעוֹלָם לֹא שְׂמַעוּ?! - אֶלָּא
כָּל הָעוֹלָם שְׂמַעוּ, וְלֹא נִשְׁבְּרוּ. וְהוּא שְׂמַע, וְנִשְׁבַּר וְנִקְפָּה מִלְּפָנֵי
הַקּוּדְש־בְּרוּךְ־הוּא וְקָרַב לְיִרְאָתוֹ).

ב.

(ח"א רטו)

"כָּל זְמַן שֵׁישׁ עֲבוּ"ם בְּעוֹלָם, חֲרוּן־אַף
בְּעוֹלָם" (סְנַהֲדְרִין קיא: סְפָרֵי רְאָה מֵד),
וּכְשִׁמְתִּיקוֹן הַדִּין וְהַחֲרוּן־אַף, נִמְתָּק
הָעֲבוּ"ם וְנַעֲשִׂין גְּרִים'.

וְזֶה הָיָה עֲבוּדַת מֹשֶׁה רַבְּנוֹ עַל־יִדְיֵה־הַשְּׁלוֹם,
כָּל יְמֵי חַיָּיו, וְגַם לְאַחַר מוֹתוֹ - כִּי
הִשְׁתַּדַּל לְקָרַב הָעֲרַב־רַב, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת גְּרִים'.

וְגַם בְּמוֹתוֹ נִקְבַּר "מוֹל בֵּית פְּעוֹר" (דְּבָרִים
לד, ו) - כְּדֵי לְהַמְתִּיק הָעֲבוּ"ם, כְּדֵי
שִׁיְהִיו נַעֲשִׂין גְּרִים וְכוּ'.

כִּי כָּל עֲבוּדַת מֹשֶׁה - לְהַמְתִּיק ה' חֲרוּן־אַף
שֶׁל הָעֲבוּ"ם לְרִצּוֹן'.

וְעַל־כֵּן 'מֹשֶׁה' עוֹמֵד בֵּין 'שְׂמַד' לְרִצּוֹן'
- כִּי מְסַפֵּר 'מֹשֶׁה' (345), הוּא
מְמַצֵּעַ בֵּין מְסַפֵּר 'שְׂמַד' (344) לְמְסַפֵּר
'רִצּוֹן' (346) - כִּי הוּא עוֹמֵד תָּמִיד לְהַמְתִּיק
ה'שְׂמַד' לְהַפְכָּה לְרִצּוֹן'.

וְעַל־כֵּן מְצִינוֹ בְּמִדְרָשׁ: "שְׂרַבִּי אֱלִיעֶזֶר
הַגְּדוֹל גִּיר גְּרִים" (עֵינן בְּרֵאשִׁית־רַבָּה
ע, ה; בְּמִדְרַבְרַבָּה ה, ט; קַהֲלַת־רַבָּה ג, טז; תַּנְחוּמָא
מְשַׁפְּטִים ה).

וְזֶה מַחְמַת "שְׂהִיָּה גְּלָגוּל בְּנוֹ שֶׁל מֹשֶׁה"
(עֵינן גְּלָגוּל־יְנַשְׁמוֹת לְהַרְמ"ע מְפֹאנֵנו; וְעֵינן יִלְקוּט־
רְאוּבֵנִי בְּפִרְשָׁתוֹן מֵה שְׂמַבִּיא מ'עֲשָׂרָה־מְאֻמְרוֹת' לְהַנ"ל;
וְעֵינן שְׂעֵר־הַגְּלָגוּלִים, הַקְּדָמָה לוֹ).

כִּי עָלְיוֹ נֶאֱמַר (שְׁמוֹת יח, ד): "וַיִּשֶׁם הָאֶחָד
אֱלִיעֶזֶר", כְּמוֹבָא (בְּמִדְרַבְרַבָּה יט, ז), וְעַל־
כֵּן בִּכְחַזֵּה גִיר גְּרִים'.

וְכֵן 'יִתְרוֹ', מַחְמַת שְׂהִיָּה 'חוֹתֵן מֹשֶׁה' -
עַל־יְדִיזָה נִתְגַּיֵר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת
יח, א): **"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ חוֹתֵן מֹשֶׁה".**

כִּי מַחְמַת שְׂהִיָּה 'חוֹתֵן מֹשֶׁה', זֶה גְּרַם לוֹ
שֶׁשְׂמַע וְנִתְגַּיֵר - כִּי כָּל עֲבוּדַת מֹשֶׁה
בְּחַיָּיו, וְעַכְשָׁיו לְאַחַר מוֹתוֹ - הוּא רַק
לַעֲשׂוֹת גְּרִים, כְּנ"ל.

ג.

(ח"ב ה, יא)

"וַיֵּרָא אֶת הַקִּינִי, וַיֵּרָא אֶת עַמְלֵק" (במדבר כד, כ"א), הם סמוכים זה לזה בתורה [וכן בפרשתו נסמכו זה לזה, יתרו ועמלק] - כי **'טמאה הידוע'**, שהיא **'טמאת עמלק'** - באה על-ידי **'גרים'** (עין בפנים).

ד.

(ח"ב ח, ג)

וְזֶה בְּחִינַת (שמות יח, א): "וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ" - "מִה שְׁמוּעָה שָׁמַע וּבָא, קָרִיעַת יַם־סוּף וּמַלְחַמַת עַמְלֵק" (זבחים קטז).

כי **'עמלק'** טמא את ישראל ב'פגם תאות-נאות', כמו שכתוב (דברים כה, יח): **"אשר קרף בדרדו"**, בחינת **'מקרה-לילה' חס'** ושלום וכו'.

כי **'עמלק'** יונק מבחינת ה'דעת', בבחינת (במדבר כד, כ): **"ראשית גוים עמלק"**. וְזֶה בְּחִינַת **"מַלְחַמַת עַמְלֵק"**.

וְהַתְּקוּן לָזֶה: הוּא בְּחִינַת **"קריעת ים־סוף"**, בחינת (תהלים עד, יג): **"אתה פוררת בעזת ים, שברת ראשי תנינים על הפנים"** - הינו: בחינת (תהלים קי, ב): **"מטה עז"** (תפלה בבחינת דין של הפעל-כח, בחינת 'מטה משה'), שעל-ידי-זו מוציאים מפנינו **'מימי-הדעת'** שבלע מן הקדשה.

ועל-ידי-זו: "וישמע יתרו" - הינו: בחינת **'גרים'**. כי על-ידי **"מטה עז"** הנ"ל, בחינת **'קריעת ים-סוף'**, שהוא מתקן ומכניע **'מלחמת עמלק'** - על-ידי-זו נעשין **'גרים'**, בחינת **"וישמע יתרו"** - כי מוציאים מפנינו גם **'עצמות חיותו'**, שהוא בחינת **'גרים'**.

ה.

(ח"ב מז)

ספנה גדולה לומר תורה! - וצריך לזה יגיעה גדולה ואמנות יתרה, שיוכל לשקל בפלס דבריו, באפן שלא ישמע כל אחד ואחד מהשומעין כיוצא בזה שצריך לו, לא יותר. ואף-על-פי שהכל שומעין כל התורה שאומר, עם-כל-זה לא ישמע כל-אחד, רק מה שצריך לבד.

וכמו-בא (זהר יתרו סח): **על פסוק (שמות יח, א): "וישמע יתרו" - "והלא כל העולם שמעו?!" - אלא יתרו שמע" וכו'.**

[אלא כל עלמא שמעו, ולא אתברו, ואיהו שמע ואתבר, ואתפגיא מקמיה דקודשא-בריך-הוא, ואתקרב לדחלתיה]. (תרגום: וכי יתרו שמע וכל העולם לא שמעו? - אלא כל העולם שמעו, ולא נשברו, והוא שמע, ונשבר ונקפה מלפני הקדוש-ברוך-הוא, וקרב ליראתו).

כי רק **'שמיעת יתרו'** נחשב לשמיעה, שנכנס באזניו. **'שמיעת כל העולם'** אינו נחשב שמיעה כלל.

ומי שאינו יכול לומר תורה בבחינה זו - אסור לו לומר תורה.

כי כל אחד ואחד כשבא אל הצדיק לשמע תורה, בא עמו גם הרע שלו, דהינו הקלפות הנבראים על-ידי עברות חס' ושלום, והם הדוחקים את העולם ועושים בלבול ודחק גדול בשעת אמירת התורה, כי הרע הנ"ל של כל אחד רוצה לבלבל וכו'.

וְזֶה שְׁאֵמְרוּ רַז"ל (ברכות ו): **"האי דחקא דכלה מניהו"** - הינו: מהרע של כל אחד ואחד, שהם הקלפות כנ"ל. ואלו הקלפות רוצים גם-כן לינק מן התורה, ויניקתם הוא רק מה'מותרות'. דהינו: מה שאחד שומע יותר ולמעלה מפחו והבנתו, זה בחינת **'מותרות'**, ומשם יניקתם וכו'.

וְדַע: שֵׁשׁ 'קִלְפָּה דִקְה' שְׁסֻמוּכָה לְהַקְדָּשָׁה, שְׂזֵאת ה'קִלְפָּה הַדִקְה' יְכוּלָה לִינֵק אֶפְלוּ מ'גוּף הַתוֹרָה בְּעֶצְמָה, אֶפְלוּ אִם אֵין בָּהּ מוֹתְרוֹת'.

וְהַתְקוּן לָזֶה: כְּשִׁמְדַבְּרִים מ'יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל! - שְׂאֵז בּוֹרַחַת אוֹתוֹ ה'קִלְפָּה הַדִקְה'.

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְׂאִמְרוּ רַז"ל (זְבַחִים קטז): **"שִׁיתְרוּ בָּא וְהִלְךְ לּוֹ קֵדָם מִתַּן-תּוֹרָה"** - כִּי 'יתרו' הוּא בְּחִינַת ה'קִלְפָּה הַדִקְה' שְׁבוֹרַחַת כְּשׁוֹמְעַת 'יְשׁוּעוֹת יִשְׂרָאֵל'.

[מוֹבָא גַם לְהֵלֶן מ'סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת' - בְּפִסּוּק (שְׁמוֹת יח, כז): **"וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה אֶת הַתְּנוּ"**]

ו.

(ח"ב עט, ר'אשיי-פְּרָקִים' שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, עִם בְּאוּר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל)

"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ" (שְׁמוֹת יח, א). **"קְרִיעַת יַם-סוּף וּמִלְחָמוֹת עַמְלֹק"** (רש"י שָׁם; זְבַחִים קטז). **"קְרִיעַת יַם-סוּף"** - זֶה 'בְּטוּלֵ-הַזְּמַנִּים'.

וַיִּשְׁקֶף ה' אֶל מַחְנֵה מִצְרַיִם בְּעַמּוּד אֵשׁ וְעַנַּן וַיִּהְיֶה (שְׁמוֹת יד, כד). **"עַמּוּד־אֵשׁ"** - זֶה 'לִילָה' (שָׁם יג, כב), וְ"עַנַּן" - זֶה 'יּוֹם' (שָׁם) - **"וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֲרַבְבָם, וּבִטַל הַזְּמַנִּים"**.

[**הַזְּמַנִּים** עַל הַפִּסּוּק (שְׁמוֹת יד, כד): **"וַיִּשְׁקֶף ה' אֶל מַחְנֵה מִצְרַיִם בְּעַמּוּד אֵשׁ וְעַנַּן, וַיִּהְיֶה אֶת מַחְנֵה מִצְרַיִם"** - בְּשַׁעַר שְׁעַמּוּד־הָאֵשׁ מִסְתַּלֵּק וְעַמּוּד־הָעַנַּן בָּא, בְּאוֹתוֹ זְמַן נִתְעַרְבוּ יַחַד זֶה בְּזֶה לִפְנֵי מַחְנֵה מִצְרַיִם, וּמִצְרַיִם לֹא הִרְגְּלוּ לְרֵאוֹת 'עַמּוּד־אֵשׁ', רַק 'עַמּוּד־הָעַנַּן', וְחֻשְׁף' בְּלִילָה. וּכְשֶׂרָאוּ כֵן, נִתְהַקְּמוּ בְּקוֹל גְּדוּל, שְׁהִיוּ צוֹעְקִים לְהַשִּׁיב אֶת הַמְּרַכְבוֹת וְכוּ'.

"מִלְחָמוֹת עַמְלֹק" - זֶה 'תְּשׁוּבָה'. **"מֹשֶׁה אֶהְרֵן וַחֲוִיר"** (שָׁם יז, י) - פֶּרֶשׁ רש"י: **"בְּתַעֲנִית הָיוּ שְׂרוּיִים"**. עַל-יְדֵי-זֶה:

"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ" - שְׁמַע ה'קוֹל'. (עַד-פֶּאן לְשׁוֹן רַבֵּנוּ ז"ל).

בְּאוּר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: כָּל-זֶה מְצַאנוּ מִכְּתַב-יַד רַבֵּנוּ ז"ל, כְּתָבָם בְּדֶרֶךְ רְאִישֵׁי-פְּרָקִים' בְּרִמְזוֹ בְּעֵלְמָא לְזַכְרוֹן וְכוּ' - מַה שְׂאִפְשֵׁר לְהַבִּין מְעַט עַל-פִּי הַהַקְדָּמָה שֶׁהִבְנֵיתִי מִדְּבָרָיו, אִמְרַתִּי לְבָאָר מַה שְׂבִיִדִי וְכוּ'.

וְהִנֵּה מַה שֶׁהֵאִיר הַשֵּׁם עֵינַי הוּא: כִּי רַבֵּנוּ ז"ל רוֹצֵה לְגַלוֹת: שֶׁתְּשׁוּבָה' וּבְחִינַת לְמַעַלְה־מַהְזְמֵן, דְּהֵינּוּ 'בְּטוּלֵ-הַזְּמַנִּים' - הֵם בְּחִינַת אַחַת. וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְשִׁמְעַ ה'קוֹל דְּקִדְשָׁה, וְלַהֲכַנִּיעַ ה'קוֹל דְּסִטְרָא-אַחְרָא'.

וְכֵן מִבְּאָר בְּה'אֶלְפֵי-בֵּית הַחֲדָשׁ' (סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת, תְּשׁוּבָה א): **"יּוֹם שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה הוּא לְמַעַלְה־מַהְזְמֵן, וּמַעַלְה כָּל הַיָּמִים לְמַעַלְה־מַהְזְמֵן"**. נִמְצָא מִבְּאָר: שֶׁתְּשׁוּבָה' הוּא לְמַעַלְה־מַהְזְמֵן. וְכוּ'.

וְעַתָּה בּוֹא וּרְאֵה, וְתִבִּין מְעַט מִדְּבָרָיו. וְנִתְחִיל לְדַגְמָא מְסוּף דְּבָרָיו הַקְדוּשִׁים, וְהוּא: **"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ, קְרִיעַת יַם-סוּף"** וְכוּ' כִּפְ"ל. **"קְרִיעַת יַם-סוּף"** - זֶה 'בְּטוּלֵ-הַזְּמַנִּים'. **"וַיִּשְׁקֶף ה'"** וְכוּ'.

פְּרוּשׁ: בְּזֶה רוֹצֵה לְבָאָר וְלַהֲזַכִּיחַ בְּקַצּוֹר נִפְלָא: שֶׁ"קְרִיעַת יַם-סוּף" - הוּא בְּחִינַת 'בְּטוּלֵ-הַזְּמַנִּים'. כִּי ב'קְרִיעַת יַם-סוּף' כְּתִיב (שְׁמוֹת יד, כד): **"וַיִּשְׁקֶף ה' אֶל מַחְנֵה מִצְרַיִם בְּעַמּוּד אֵשׁ וְעַנַּן וַיִּהְיֶה"** - זֶה 'לִילָה'. וְ"עַנַּן" - זֶה 'יּוֹם'. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֲרַבְבָם, וּבִטַל הַזְּמַנִּים.

וְהוֹלֵךְ וּמִבְּאָר הַהַקְדָּמָה הַנִּלְכָּה: שֶׁ'בְּטוּלֵ-הַזְּמַנִּים' וְתְּשׁוּבָה' הוּא בְּחִינַת אַחַת וְכוּ'.

וְזֶה שְׁכַתְּבִי: "מִלְחַמַת עַמְלֹק" - זֶה 'תְּשׁוּבָה'. "מֹשֶׁה אֶהְרֵן וְחֹר" - פֶּרֶשׁ רַש"י: "בְּתַעֲנִית הָיוּ שְׂרוּיִים".

פֶּרֶשׁ: שְׁמַיָא רֵאִיָּה: שְׁ"מִלְחַמַת עַמְלֹק" זֶה 'תְּשׁוּבָה' - כִּי אִזְ הָיוּ שְׂרוּיִים בְּתַעֲנִית 'מֹשֶׁה אֶהְרֵן וְחֹר' - שְׁזָהוּ בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה'.

נִמְצָא: שְׁקָרִיעַת יַם־סוּף וְ'מִלְחַמַת עַמְלֹק' - זֶהוּ בְּחִינַת 'בְּטוּלַת־הַזְּמַנִּים' וְ'תְּשׁוּבָה', שֶׁהֵם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה.

וְעַל־יְדֵי־זֶה: "וַיִּשְׁמַע יְתְרוֹ" - שָׁמַע ה'קוֹל'. הֵינּוּ כַּנ"ל: כִּי עַל־יְדֵי 'תְּשׁוּבָה' שֶׁהוּא 'בְּטוּלַת־הַזְּמַנִּים' - עַל־יְדֵי־זֶה שׁוֹמְעִין ה'קוֹל־דְּקוֹדְשָׁה, כַּנ"ל.

"וַיִּקַּח יְתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה אֶת צַפְרָה אִשְׁתּוֹ
מֹשֶׁה אַחַר שְׁלוּחִיָּה" (שְׁמוֹת יח, ב)

2.

(ח"ב ע)

כֹּל מִי שֶׁגָּדוּל יוֹתֵר, צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מִבְּקִשׁוֹ בְּרַחוּק מְקוֹם יוֹתֵר.

כִּמּוֹ שְׁאֲנוּ רוֹאִין: שֶׁה'צוּמַח' - חִיּוּתוֹ וּמִבְּקִשׁוֹ סָמוּךְ לֹא מִיָּד, כִּי הוּא צוּמַח מִן הָאָרֶץ בְּסָמוּךְ לֹא מִמֶּשׁ.

וְ'בְּהִמָּה' - מִבְּקִשָּׁה סָמוּךְ לָהּ גַם־כֵּן עַל הָאָרֶץ, אֲךָ הוּא בְּרַחוּק יוֹתֵר קִצַּת מִן ה'צוּמַח' - כִּי ה'בְּהִמָּה' גָּדוּלָה בְּמַעֲלָה מִן ה'צוּמַח'.

אָבֵל 'בְּוַאֲדָם' - צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מִבְּקִשׁוֹ בְּרַחוּק יוֹתֵר וְיוֹתֵר מִן ה'בְּהִמָּה'.

וְעַל־כֵּן 'מֹשֶׁה רִבְּנוּ עָלֵינוּ־הַשָּׁלוֹם' שֶׁהִיא גָּדוּל בְּמַעֲלָה מְאֹד - הִיא צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מִבְּקִשׁוֹ בְּרַחוּק מְקוֹם בְּיוֹתֵר - וְעַל־כֵּן הָצָרִיךְ לְבַקֵּשׁ לוֹ אִשָּׁה מִמִּדְיָן, כִּי מִבְּקִשׁוֹ הִיא רַחוּק, מִחַמַת גְּדֻלָּתוֹ.

ת.

(חיי־מוֹהַר"ן רד)

לִיל־שַׁבָּת פֶּרֶשׁת חֲקַת וּבְלֹק, י"ב תַּמּוּז תַּק"ע - סֵפֶר עַל הַשְּׁלַחַן מִעֲנִינָיו. וְתַמָּה עַל־עֲצָמוֹ: עַל שְׁעוֹשָׁה תְּמִיד, דְּבָרִים מְשֻׁנָּים וְנִפְלְאִים מִדַּעַת בְּנֵי־אָדָם!

עַל אֲשֶׁר הוּא תְּמִיד נֶעֱזָנָד מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, וּמָה הִיא חֶסֶד לוֹ בְּמַעֲדוֹעֲדִיוֹקַע, הִיא רְאוּי לוֹ לִישֵׁב שָׁם תְּמִיד - כִּי שָׁם הִיא יוֹשֵׁב בְּשִׁלּוֹה וְהַשְּׁקֵט.

וְהוּא לֹא רָצָה לִישֵׁב בְּשִׁלּוֹה, וְנָסַע מִשָּׁם וְקָבַע דִּירְתוֹ בְּזִלְאֲטִיפָאֲלִיעַ, וְהִיא לוֹ שָׁם מִחֲלֻקַת גָּדוּל וְיִסּוּרִים גָּדוּלִים מְאֹד. וְנָסַע מִשָּׁם וְקָבַע דִּירְתוֹ בְּבִרְסֵלָב.

אַחֲר־כֵּן בְּזֶה הַקִּיץ נָסַע מִבְּרְסֵלָב, וְקָבַע דִּירְתוֹ בְּאוּמִין.

וְעַל־כָּל־פָּנִים, מֵאַחַר שֶׁבֵּא לְאוּמִין, הִיא רְאוּי לוֹ לְבַחֵר דִּירְתוֹ אֲצֵל אִישׁ הַגִּנוֹן, וְהוּא בָּחַר לוֹ אֲכַסְנִיָּא שָׁם וְכוּ'.

וְהִיא קוֹרָא תַּמָּה עַל־עֲצָמוֹ, עַל שְׁעוֹשָׁה דְּבָרִים מְשֻׁנָּים וְנִפְלְאִים כְּאֵלֶּה וְכוּ'!

עֲנִיתִי וְאָמַרְתִּי לוֹ: "הֲלֹא מִפְּנֵי מָה נָשָׂא מֹשֶׁה אִשָּׁה מִבְּנוֹת יְתְרוֹ דִּיקָא!"

וְכוּנְתִי הִיא פְּשוּט: כִּי כֵּן הוּא מְנַהֲגִי הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ, לְחַבֵּר שְׁנֵי הַפְּכִים, כִּמּוֹ 'מֹשֶׁה רִבְּנוּ' עָלֵינוּ־הַשָּׁלוֹם הָצָרִיךְ

"ואת שני בניה, אשר שם האחד גרשם וגו'.
ושם האחד אליעזר" (שמות יח, ג-ד)

י

(ח"א רטו)

כל עבודת משה בחייו, ועכשו לאחר
מותו, הוא רק לעשות גרים.

ועל-כן מצינו במדרש: "שרבי אליעזר

הגדול גיר גרים" (עין בראשית-רבה

ע, ה; במדבר-רבה ח, ט; קהלת-רבה ז, טז; תנחומא
משפטים ה).

וזו מחמת "שהיה גלגול בנו של משה"

(עין גלגול-נשמות להרמ"ע מפאנו; ועין ילקוט-

ראובני בפרשתו מה שמביא מעשרה-מארות להנ"ל;
ועין שער-הגלגולים, הקדמה לו).

כי עליו נאמר (שמות יח, ד): "ושם האחד

אליעזר", כמובא (במדבר-רבה יט, ז), ועל-

כן בכח זה גיר גרים.

וכן 'יתרו', מחמת שהיה 'חותן משה' -

על-ידי-זה נתגיר, כמו שפתוב (שמות

יח, א): "וישמע יתרו חותן משה". כי

מחמת שהיה 'חותן משה', זה גרם לו

ששמע ונתגיר.

יא

(ח"א רעג)

דע: שיש 'בנים' שמולידים בזה העולם,

אבל יש 'בני עליה' גדולים מאד,

שמולידים נשמות שהם למעלה מהנשמות

המתלבשים בבנים הנולדים בעולם.

כי כל הנשמות שהם בעולם - הם "ששים

רבוא". ואף שיש יותר, הם רק

מהתחלקות הניצוצות. אבל 'בכלל', הם רק

'ששים רבוא'.

להתחבר ולהתחתן עם 'יתרו' דיקא, שהיה
וכו', כמזכר הוא מכרה להתחבר עם
אנשים כאלה וכו', והבן.

אחר-כך ענה ואמר להעולם שישובו על

השלחן: "השמעתם מה

שהקשה, הלא הקשה קשיא גדולה" וכו'!

ואמר: "הידעת תרוץ"?! - ואמרתי:

"שאצלי אינו קשה כלל על משה

רבנו עליו-השלום"! - ואמר: "אם-כן אתה

מתרץ קשיא בקשיא אחרת"!

ואמר: "שפונתי ענין מחשבתו - כי הוא

הולך עם ענין זה כמה זמן שהוא

מבקש ומתפלל לידע תרוץ על ענין זה,

ועכשו הקשה הוא קשיא זו"! - כך אמר

בפני העולם עלי.

"ואתם אינכם יודעים כלל הענין, רק

בענין המחשבה זו, אני הולך זמן

רב, וכבר התפללתי הרבה על-זה וכו'!

וכיוצא בדברים אלו דבר עוד מזה הרבה

על השלחן בליל-שבת וביום-

שבת, והפליג מאד בענין הקשיא הנ"ל,

והדברים סתומים וחתומים.

ט

(ספר-המדות, טהרה ח"ב א)

אשה כשרה, מטהרת הבית מצרעת'.

[הרב מטשעהרין ז"ל צין ל'שמות-רבה' א, לב:

"ולמה נקרא שמה צפורה? - שטהרה הבית כצפור". (וצין

לה'מתנות-כהנה': "כדם הצפור המטהר את המצרע").

וצין גם ל'ילקוט-שמעוני, שמות פ"ב, רמז קסט,

בשם 'מדרש אבביר': "ויאמר אל בנתיו ואי" (שמות ב,

ס) - מיד יצאה צפורה כצפור והביאתו. דבר-אחר:

שטהרה כל בית אביה כדם הצפור".

"אֲשֶׁר הוּא חֲנָה שָׁם הָרַחֵם אֱלֹהִים" (שמות יח, ה)

יג.

(כתב-יד רבנו ז"ל, רב לכם, הנדפס בסוף הספר)

הִנֵּה הַגְּדֹלוֹת מְפִיל אֶת הָאָדָם וּמְשַׁפִּילוֹ,
הֵן בְּגִשְׁמִיּוֹת וְהֵן בְּרוּחַנִיּוֹת.

כִּי אִישׁ יִשְׂרָאֵל, אִם הוּא דְבוּק בְּהַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ וּבְאֲמוּנָתוֹ הַקְּדוּשָׁה - אֲזִי אֵינוֹ
יְכוּל לְשַׁלּוֹט עָלָיו שׁוֹם דִּין, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ
שׁוֹם נְפִילָה.

כִּי מִי יוּכַל לִיַּנֵּעַ בּוֹ, בְּאֲשֶׁר הוּא קְרוֹב אֶל
הַמֶּלֶךְ, וּבְאִיזָה מְקוֹם "אֲשֶׁר הוּא
חֲנָה, שָׁם הָרַחֵם אֱלֹהִים" (שמות יח, ה),
וּמְשַׁלֵּט הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא עָלָיו.

אָבֵל אִם הוּא נוֹפֵל מְאֻמָּנָה, הֵינּוּ: שְׁנֵפֵל
בְּגִדְלוֹת' - וְאֲזִי הוּא מוּבְדֵל
מִהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֲזִי "אֵין אֲנִי וְהוּא
יְכוּלִין לְדוֹר בְּמְקוֹם אֶחָד" (סוֹטָה ה.), וְאֲזִי כָּל
הַדִּינִין שׁוֹרֵרִין עָלָיו וְכוּ'.

"וַיִּשְׂאֵלוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ לְשָׁלוֹם" (שמות יח, ז)

"וַיִּשְׁתַּחֲוּ וַיִּשָּׂק לּוֹ". איני יודע מי השתחוה למי?
- כשהוא אומר "איש לרעהו", מי הקרוי "איש",
משה, שצאמר (במדבר יב): "והאיש משה".
(רש"י: מכילתא יתרו א)

יד.

(לקוטי-הלכות, בכור בהמה טהורה ד, כב)

נֶאֱמַר בְּמִשְׁה וַיִּתְרוּ (שמות יח, ז): "וַיִּשְׂאֵלוּ
אִישׁ לְרֵעֵהוּ לְשָׁלוֹם", וְאָמְרוּ רַז"ל
(רש"י שם; מכילתא יתרו א): "מִי הַקְּרוֹי אִישׁ, זֶה
מִשְׁה".

וּכְפָה הָיָה רְחוּקִים זֶה מִזֶּה. מִשְׁה קָבַל
הַתּוֹרָה מִפִּי הַגְּבוּרָה, וַיִּתְרוּ נִתְגַּדֵּר

אָבֵל אֵלוֹ הַנְּשָׁמוֹת הַנ"ל - הֵם לְמַעַלָּה
מְשֻׁשִׁים רְבוּא נְשָׁמוֹת' שְׁמֵת־לְבָשִׁים
בְּזָה הָעוֹלָם, כִּי הֵם אֵינָם רְאוּיִין כָּלֵל
לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּזָה הָעוֹלָם, וְאֶפְלוּ כְּשֶׁבְּאִין בְּזָה
הָעוֹלָם, הֵם אֵינָם נְחָשְׁבִים מִזֶּה הָעוֹלָם כָּלֵל.

וְזֶה בְּחִינּוֹת "בְּנֵי מִשְׁה", שְׁכַתּוֹב בָּהֶם (דְּבָרֵי-
הַיָּמִים א כג, יז): "וּבְנֵי רַחֲבִיָּה רְבוּ
לְמַעַלָּה", וְדָרְשׁוּ חַז"ל (בְּרַכּוֹת ז.): "לְמַעַלָּה
מְשֻׁשִׁים רְבוּא" - כִּי הֵם לֹא הָיוּ נְחָשְׁבִים
בְּכָלֵל הַשְּׁשִׁים רְבוּא, כִּי הֵם הָיוּ לְמַעַלָּה
מֵהֶם כַּנ"ל.

[חיי-מוהר"ן יד: כִּי כָל דְּבָרֵי רַבְּנּוּ ז"ל, וּמַעֲשִׂיּוֹת שְׁאֵנוּ
מְסֻפְּרִים מִפְּנֵי, אֵין בָּהֶם דְּבָר שְׁלֹא יִהְיֶה בָּהֶם סוּדוֹת
גְּבוּהוֹת וְנוֹרְאוֹת וְעֲצוּמוֹת מְאֹד מְאֹד. "עֵמֶק עֵמֶק מִי
יִמְצְאוּ" (קהלת ג, כד).

בְּפֶרֶט הַמַּעֲשִׂיּוֹת שְׁעָבְרוּ עַל זֶרְעוֹ הַקְּדוּשִׁים, כִּי 'בְּנֵי' הֵם
בְּחִינַת 'לְמַעַלָּה מְשֻׁשִׁים-רְבוּא נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כַּמּוּבָן
בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן חֲלֻקֵי-רֵאשׁוֹן סִימָן רַע"ג, עַל פְּסוּק: "וּבְנֵי
רַחֲבִיָּה רְבוּ לְמַעַלָּה" עֵין שָׁם.

וּבְשִׁבְלִי-זֶה עָבַר עֲלֵיהֶם מַה שְׁעָבַר, הַמְּקוֹם יִרְחַם עֲלֵיהֶם,
לְהַבִּיא שְׁיִמְשֹׁף עַל פְּלִטָּה הַנְּשֹׂאֲרָת, חַיִּים וְאַרְיִכוֹת יָמִים
וְשָׁנִים, עֲלֵיהֶם וְעַל זֶרְעָם עַד סוּף כָּל הַדּוֹרוֹת, אָמֵן וְאָמֵן.

יב.

(ח"ב ז, בפסוק)

'מִשְׁה-רַבְּנּוּ' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֶכֶם-הַדּוֹר'
שֶׁהוּא מְאִיר בְּבֵן וְתַלְמִיד,
בְּחִינַת 'דְּרִי-מַעַלָּה וְדְרִי-מַטָּה' - עַל-פֶּן הָיָה
לוֹ 'בֵּן' שֶׁהָיָה שְׁמוֹ 'אֱלִיעֶזֶר', וְתַלְמִיד'
שְׁשֵׁמוֹ 'יְהוֹשֻׁעַ'.

כִּי 'אֱלִיעֶזֶר בֶּן מִשְׁה', הוּא בְּחִינַת רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל, כַּמּוּבָא בְּמִדְרָשׁ (בְּמִדְבָּר-
רַבָּה יט, ז) עַל פְּסוּק (שמות יח, ד): "וַיִּשֶׁם הָאֶחָד
אֱלִיעֶזֶר" - "הָאֶחָד הַמֵּיחָד" - כִּי מִשְׁה
רַבְּנּוּ בִקֵּשׁ עַל זֶה: 'שִׁיְהִיָּה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
מִיּוֹצֵאֵי-חֲלָצִיו!' - וְנִתְקִים בּוֹ! (עֵינֵן בְּפָנִים).

ממקום רחוק וטמא מאד, כי לא הניח עבודה-זרה שלא עבדה, בפרט בעת שבא למשה שעדין לא נתגיר רק שרצה להתגיר, ואף-על-פי-כן קוראם "איש ורעהו".

כי כך דרכו של הצדיק הגבנה מאד שהוא בחינת 'משה', שהוא מוריד את-עצמו ומקרב את-עצמו כל-כך, למי שיש לו איזה רצון להתקרב אל האמת - הוא מקרב את-עצמו אליו כל-כך, כאלו היה חברו ממש, כאלו הם "איש ורעהו".

וזה סוד (אסתר ט, יט): "משלח מנות איש לרעהו" וכו' (עיין בפנים).

"ויחד יתרו על כל הטובה" (שמות יח, ט)

טו.

(ח"ב לג)

"ויחד יתרו על כל הטובה" וכו' (שמות יח, ט). ואמרו רז"ל (סנהדרין צד.): **"שנעשה בשרו חדודין"**.

כי כל השמחות, הם רק בשעתן, כגון למשל: שמחה של 'חתנה' או 'ברית' - השמחה הוא רק בשעתן, ואם יסתכל על הסוף, אין שום שמחה בעולם, כי סוף אדם וכו' [למות] (ברכות יז).

אבל אם יסתכל על הסוף של הסוף - אז יש לו לשמח מאד, כי סוף כל סוף, דהינו התכלית, הוא טוב מאד וכו'.

והנה זהו רק מצד הנשמה וכו', שעל-ידו באין לתכלית הטוב.

אך מי שהוא צדיק, ואפלו גופו נקי וקדוש מאד - יכול לשמח גם עם גופו, אפלו

אם מסתכל על הסוף, מאחר שגם גופו טהור וקדוש.

אבל מי שאין גופו קדוש כל-כך, בפרט 'גו', שאף-על-פי שנשמתו גבוהה מאד, אף-על-פי-כן גופו נוצר מטפה טמאה, ואיך אפשר לשנות זאת. נמצא שאי-אפשר לו לשמח עם גופו כשסתכל על התכלית.

וזהו: "ויחד יתרו על כל הטובה" - ש'יתרו' היה שמח על כל הטובה, פרוש: אפלו כשהסתכל להלאה מן הטובה.

וזהו: "על כל הטובה" - למעלה ולהלאה על הטובה, אף-על-פי שהסתכל על-זה, הינו: להלאה מן הטובה, על הסוף - אף-על-פי-כן היה שמח מאד. כי מצד הנשמה, אף כשסתכל על הסוף, הוא טוב מאד כנ"ל.

אך: "שנעשה בשרו חדודין חדודין" - "בשרו" דיקא, דהינו ה'גוף' - כי מאחר שהיה 'גו', לא היה שמחתו בגופו כשהסתכל על הסוף, כנ"ל.

טז.

(ח"ב לד)

אצל סתם בני-אדם, אין השמחה של כל הטובות ביחד.

כי יש חלוקים רבים בענין השמחה. למשל: כשבאין על חתנה - א) יש מי ששמח מן ה'אכילה' שאוכל, דגים ובשר וכיוצא. ב) ויש אחד ששמח מן ה'כלי-זמר'. ג) ויש ששמח מדברים אחרים כיוצא בהם. ד) ויש ששמח מן החתנה עצמה כגון ה'מחתנים'. ה) וכיוצא שאר חלוקים.

אבל אין אדם שיהיה שמח מכל השמחות ביחד. ואפלו מי ששמח מכל

"עֲתָה יִדְעֵתִי כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹהִים"
(שמות יח, יא)

יז.

(ח"א י, ב)

עַקֵּר גְּדַלְתּוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא:
שְׁגָם הָעִפּוֹ"ם יָדְעוּ שִׁישׁ אֱלֹקִים
שְׁלִיט וּמוֹשֵׁל.

כַּמּוֹבָא בְּזִהַר (יתרו סז: סח.): **"כִּד אַתָּא יִתְרוֹ**
וְאָמַר (שמות יח, יא): **'כִּי עָתָה**
יִדְעֵתִי כִּי גָדוֹל ה' וְכוּ' - כִּדִּין אֶתִּיקַר
וְאֶתְעֵלָא שְׁמָא עֵלְאָה."

יח.

(ח"א יד, ב)

אִי-אֶפְשָׁר לְהַעֲלוֹת אֶת ה' כְּבוֹד, אֵלָא
עַל-יַדֵּי 'תּוֹרַת הַסֵּד', וְ'תּוֹרַת
הַסֵּד' אָמְרוּ חַז"ל (ספּה מט:): **"זֶהוּ הַלּוֹמֵד**
תּוֹרָה עַל-מְנַת לְלַמְּדָה", כִּי זֶה עַקֵּר כְּבוֹדוֹ.

כַּמּוֹבָא בְּזִהַר (יתרו סז: סח.): **"בְּשַׁעֲתָא**
דְּשָׂאָר עִפּוֹ"ם אֶתִּין וְאוֹדִין
לְקַדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא, כִּדִּין אֶסְתַּלַּק וְאֶתִּיקַר
שְׁמָא דְקַדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא עֵלָא וְתַתָּא, כְּמוֹ
גַּבִּי יִתְרוֹ: בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר יִתְרוֹ (שמות יח, יא):
'עֲתָה יִדְעֵתִי כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹהִים' -
כִּדִּין אֶסְתַּלַּק וְאֶתִּיקַר שְׁמָא דְקַדְשָׁא-
בְּרִיךְ-הוּא."

נִמְצָא: זֶהוּ כְּבוֹדוֹ, כְּשֶׁבִנְיָאֲדָם שֶׁהֵם
מַחוּץ לְקַדְשָׁה, מְקַרְבִּין אֶת-עַצְמָן
לְפָנִים מִהַקְּדֻשָּׁה, הֵן 'גָּרִים' שְׁמִגְרִין, הֵן
'בְּעִלְיִתְשׁוּבָה', שְׁגָם הֵם הָיוּ מִבְּחוּץ -
וְכִשְׁמְקַרְבִּין וּמְכַנְיָסִים אוֹתָם לְפָנִים, זֶהוּ
כְּבוֹדוֹ.

[לְקוּטִי-עֲצוֹת, כְּבוֹד ד' (על-פי התורה הנ"ל): עַקֵּר כְּבוֹד
הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ הוּא: כְּשֶׁהִרְחֻקִים בְּיוֹתֵר מְקַרְבִּים אֶת-עַצְמָן
לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵז "אֶסְתַּלַּק וְאֶתִּיקַר שְׁמָא דְקַדְשָׁא-

הַדְּבָרִים הַנִּלְכָּד, אִי-עֵל-פִּי-כֵן אֵין הַשְּׂמִיחָה
מִכָּל הַדְּבָרִים בְּיַחַד, רַק מִכָּל-אֶחָד בְּפָנֵי-
עַצְמוֹ בְּזֶה אַחֵר זֶה.

(ו) גַּם יֵשׁ אֶחָד, שְׂאִין לוֹ שׁוּם שְׂמִיחָה כְּלָל,
לֹא מִן הָאֲכִילָה וְשִׂתְיָה וְלֹא מִשְׂאָר
דְּבָרִים. וְאֶדְרַבָּא - יֵשׁ לוֹ קִנְיָה וְצַעַר,
שְׂמִיחָה עַל הַשְּׂדוּדָה, עַל שִׂיחָה נְשִׂתְדָד בְּזֶה.

אָבֵל שְׂלֵמוֹת וְגְדֻלוֹת הַשְּׂמִיחָה הוּא: מִי
שִׂזְזוּכָה לְשִׂמְחָה מִכָּל הַטּוֹבוֹת בְּיַחַד.

וְזֶה אִי-אֶפְשָׁר כִּי-אֵם כְּשֶׁמִּסְתַּכֵּל לְמַעְלָה
'עַל כָּל הַטּוֹבָה', דְּהֵינּוּ: עַל ה'שְׂרֵשׁ',
שְׂמִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַטּוֹבוֹת. וְשָׁם הַכֵּל אֶחָד,
וְאֵזִי שְׂמִיחָתוֹ מִכָּל הַטּוֹבוֹת בְּיַחַד, וְאֵז
הַשְּׂמִיחָה גְּדוּלָה מְאֹד, וּמְאִירָה בְּאוֹר גְּדוּל
מְאֹד.

כִּי עַל-יַדֵּי הַכְּלָלִיּוֹת שְׂנַכְלָל שְׂמִיחָה
בְּחִבְרָתָהּ - נִגְדָּל בְּיוֹתֵר 'אוֹר הַשְּׂמִיחָה'.
וְכֵן כָּל מַה שְׂנַכְלָלִין יוֹתֵר רַבּוּי הַשְּׂמִיחָה זֶה
בְּזֶה - נִגְדָּל וְנִתּוֹסַף 'אוֹר הַשְּׂמִיחָה' בְּיוֹתֵר
וְיוֹתֵר, עַל-יַדֵּי הַתְּנוּצָצוֹת שְׂמִתְנוּצָץ מִשְׂמִיחָה
לְחִבְרָתָהּ.

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁנִּכְלָל הַשְּׂמִיחָה שֶׁל כָּל הַטּוֹבוֹת
בְּיַחַד - אֵזִי אוֹר הַשְּׂמִיחָה גְּדוּל
מְאֹד, עַל-יַדֵּי רַבּוּי הַהִתְנוּצָצוֹת מְזֶה לְזֶה
וּמְזֶה לְזֶה כַּנִּלְכָּד.

וְזֶהוּ (שמות יח, ט): **"וַיַּיְחַד יִתְרוֹ עַל כָּל**
הַטּוֹבָה" - שֶׁהָיָה שְׂמִיחָה מִכָּל הַטּוֹבוֹת
בְּיַחַד.

וְזֶהוּ: **"עַל כָּל הַטּוֹבָה"**, כִּי הָיָה מִסְתַּכֵּל
לְמַעְלָה **"עַל כָּל הַטּוֹבָה"**, הֵינּוּ עַל
ה'שְׂרֵשׁ', שְׂשָׁם הַכֵּל אֶחָד, וְשָׁם נִכְלָלִין כָּל
הַשְּׂמִיחָה יַחַד, וְעַל-כֵּן הָיָה שְׂמִיחָה **'עַל כָּל**
הַטּוֹבוֹת' בְּיַחַד, כַּנִּלְכָּד.

ברידה הוא על לא ותתא" (אהר יתרו סז: סח.), ונתגדל כבודו יתברך מאד. על־פנ צריך כל אדם להשתדל מאד, לקרב הרחוקים להשם־יתברך.

גם אין לאדם לומר: "איד אני יכול להתקרב להשם־יתברך, ואני רחוק כל־כך על־ידי רבוי מעשי הרעים!" - פי אדרבה: כל מה שהוא רחוק ביותר, יתגדל על־ידו כבוד השם־יתברך ביותר, כשישתדל לשוב ולהתקרב אליו יתברך, כי זה עקר כבודו יתברך כנ"ל. (הוספה מקצור לקוטי־מוהר"ן מוהר"ת תורה ו' הנ"ל: אבל זה אי־אפשר שיתקרב הרחוק להשם־יתברך, כי אם על־ידי צדיקי־הדור).]

יט.

(ח"א נט, א)

זה האיש המשתדל לקרב ולעשות נפשות, הוא בונה בחינת 'היכל הקדש'.

'קדש' - זה בחינת (ישעיה ד, ג): 'והנותר בירושלים קדוש יאמר לו' - הינו: זה שבני־אדם נשארים דבוקים ב'יראה' שלמה על־ידו.

ו'היכל' - זה בחינת ה'כבוד' שנתכבד השם־יתברך, כמובא בזהר (יתרו סז: סח.): "כד אתי יתרו, פדין אתיקר שמא דקדשא־ברידה הוא".

וזה בחינת (תהלים צו, ג; דברי־הימים א טז, כד): "ספרו בגוים את כבודו" - שעל־ידי שמקורבים עצמן לעבודת־השם־יתברך אלו הרחוקים, זהו כבודו יתברך שמו. ו'ה'כבוד' זהו בחינת 'היכל', בבחינת (תהלים כט, ט): "ובהיכלו כלו אומר כבוד".

נ.

(חיי־מוהר"ן קצג)

אלו הרשעים הגדולים כשנכנסים להצדיקה־אמת - אזי לפי גדל רשעתם הגדולה מאד - ההכנעה בעלמא שמכניעין עצמן קצת לפניו לילך אליו

ולכבדו, מזה בעצמו נעשה תקון גדול מאד במקום שנעשה.

פי ישראל אומרים בכל יום כמה פעמים: "פי גדול ה' מפל אלהים" - ולא נעשה מזה רעש גדול כל־כך.

וכשבא יתרו ואמר (שמות יח, יא): "פי עתה ידעתי כי גדול ד'" - "פדין אתיקר ואסתלק שמא דקדשא־ברידה הוא עלא ותתא" (אהר יתרו סז: סח.).

פי דיקא כשבא מרחק כזה מעמקי הקלפות, ומכניע עצמו תחת הקדשה, מזה נתעלה ונתגדל שמו־יתברך, והבן.

גם שמעתי בשמו שאמר לאחד: "זה אין אתה יודע שכשאחד מהם מטה עצמו (הינו: שנכנס אליו ומטה עצמו אל הקדשה) - אזי מטין עצמן כל הרקיעין" [אז איינער פון זיי טוט זיך א' פייג', פייגן זיך די הימלן].

נא.

(לקוטי־הלכות, השפמת־הבקר א, ט)

השכינה מתפארת בכיכול: "חזי במה ברא קאתינא לגבד" (זהר ויקרא יג.). וכל־זה על־ידי מה שמוצאין נקודות טובות אפלו בפושעי־ישראל, כי זה בחינת העלאת מ"ן, להעלות הקדשה מעמקי עמקי הקלפות, ובזה מתפארת ביותר ויותר, כי זה עקר כבוד השם־יתברך.

כמו שכתב רבנו ז"ל כמה פעמים (ח"א י; ח"א יד; ח"א נט), כמו שכתוב בזהר (יתרו סז: סח.): "כד אתי יתרו דיקא, פדין אסתלק ואתיקר שמא דקדשא־ברידה הוא עילא ותתא" [כאשר בא יתרו, ואמר (שמות יח, יא): 'פי עתה ידעתי כי גדול ה', אזי התעלה והתכבד שמו של הקדוש־ברידה הוא למעלה ולמטה].

כי דיקא בשנתרוממו ונתעלו הנקדות-טובות שהיו מנחים למטה מאד - בזה דיקא מתפארת השכינה בביכול ביותר, ועל-דייזה נתיחד קדשא-בריך-הוא ושכינתיה.

נב.

(לקוטי-הלכות, קריאת-התורה, ו, יז)

אפלו אם יודע בעצמו שמעשיו מקלקלין הרבה וכו', וכבר נכשל במעשיו פעמים אין מספר - אף-על-פי-כן זה היום הוא חדש לגמרי, ויכול גם ממקומו שהוא שם, להגדיל ולקדש שמו יתברך.

כי "בכל מקום מקטר ומגש לשמי" (מלאכי א, יא), "בכל מקום" דיקא - אפלו במקומות הטמאים לגמרי של העובדי-עבודה-זרה" (מנחות קי.).

מכל-שפן איש-הישראלי אפלו הגרוע-שבגרועים - מאחר שעתה פונתו לשמים, ורוצה עתה להניח טלית ותפלין ולהתפלל וכו', שבודאי הוא מגדל ומקדש שמו יתברך מחדש כפי אותו היום, שזאת העבודה אינו יכול להשלים שום מלאך ושרף וכו'. ואפלו נשמות קדושות של ישראל שבגן-עדן העליון אינם יכולים להשלים העבודה הזאת וכו'.

וכמו שאמר חזקיהו (ישעיה לח, יט): "חי חי הוא יודך פמוני היום, אב לבנים יודיע אל אמתך", "פמוני היום" דיקא, הינו: פמו שאני היום באיזה מדרגה פחותה, מאחר שאני חי, אני דיקא צריך להודות לך.

אדרבא: כל מה שיודע בנפשו שהוא גרוע ומקלקל ביותר, על-ידו דיקא יתגדל ויתקדש שמו הגדול ביותר, בבחינת (זהר יתרו סז, סח.): "כד אתי יתרו וכו',

כדין אסתלק ואתיקר שמא דקדשא-בריך-הוא עילא ותתא", כמו שכתב אדמו"ר ז"ל (ח"א י; ח"א יד; ח"א נט): "שעקר גדלתו של השם-יתברך, בשהרחוקים מתקרבים" וכו', ומביא שם מאמר זה של הזהר-הקדוש, וכן במקומות הרבה.

נג.

(לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים לסעודה, מ)

'משה רבנו' - בכחו הגדול מאד מאד, המשיך זה הדעת הקדוש, עד למטה למטה מאד מאד, עד שהודיע אפלו להמנחים בדיוטא-התחתונה מאד, בשאול-תחתיות ומתחתיו: "שגם הם ידעו, כי השם אתם עדין, כי מלא כל הארץ כבודו וכו'!" (ישעיה ג, ג).

עד שגם הם מתעוררים באיזה בחינת אתערותא-דלתתא, עד שידעו "ויאמינו ביה ובמשה עבדו" (שמות יד, לא) - שזה עקר שעשועיו יתברך.

כי כמו שהשם-יתברך מניח כל העליונים מלאכים ושרפים וכו', ורוצה דיקא בעבודת בני-אדם הגשמיים וכו'. כן כל מה שהמדרגה נמוכה ופחותה ביותר, כשמתעוררים משם באיזה התעוררות כל-שהוא, נעשה מזה שעשועים נפלאים למעלה.

בבחינת (זהר יתרו סז, סח.): "כד אתי יתרו, כדין אתיקר ואתעלה שמא דקדשא-בריך-הוא" וכו', כמו שכתוב במקום-אחר (לקוטי-מוהר"ן ח"א י, ח"א יד; ח"א נט).

נד.

(לקוטי-הלכות, בציעת-הפת, ה, יא)

עקר התקון דיקא - על-ידי מי שהוא רחוק מאד מאד, כשהוא מתעורר

יתברך הוא, כשמתקרבים הרחוקים להשם-יתברך.

כי ה'התפארות' הוא בחינת 'לבושים' וכו', ועקר חשיבות ה'לבושים' הוא, כשזוכין לעשות בחינת 'לבושין חדשים' להשם-יתברך, שזה עקר כבודו והתפארותו.

כי אין המלך מתפאר ב'לבושי מלכות' שיש לו מכבר, אפלו אם הם יקרים מאד, כמו שמתפאר ב'לבוש חדש וגון חדש שעולה למעלה על-ידי שנתקרב הרחוק להשם-יתברך, שזה עקר שעשועיו והתפארותו וכבודו וגדלו, כי תענוג תמידי אינו תענוג. ועל-כן עקר תענוגיו ושעשועיו והתפארותו יתברך, הוא על-ידי 'חדושים' דיקא וכו'.

כי השם-יתברך מתפאר בכל-עת ב'לבושים חדשים', הנעשים על-ידי 'התקרבות הרחוקים', שמתקרבין בכל-פעם על-ידי 'צדיק-הדור' שמתחיל בעצמו בכל-פעם מחדש, כאלו לא התחיל בעבודתו מעולם כלל. ועל-כן מצדיקים כאלו, יש להשם-יתברך תענוגים ושעשועים והתפארות נפלא בכל-עת, דהינו 'התפארות חדש', שזה עקר ה'התפארות', כנ"ל.

כי ההתפארות עולה מחדש על-ידי הצדיק בעצמו, שמתחדש ממש בכל עת, ומוסיף והולך בעבודתו, ועל-ידי התקרבות רחוקים שבאים חדשים להתקרב לעבודתו יתברך וכו'.

כמו שראינו אצל רבנו ז"ל: "שעקר החשיבות היה אצלו ז"ל, כשבא איש חדש להתקרב להשם-יתברך, שהיה יקר בעיניו מאד, יותר מכל האנשים שנתקרבו מכבר!"

לבוא להצדיקי-האמת - אז דיקא נעשה תקון נפלא ונורא ביותר, ונתגדל כבודו יתברך ביותר.

כי זה עקר כבודו וגדלתו יתברך - כשהרחוקים והמלכלכים והמטנפים ביותר, נתעוררים להשם-יתברך, שעל-ידי-זה השם-יתברך מעורר רחמיו וממשיך עליהם תקונים כאלה על-ידי הצדיק-האמת.

עד שעל-ידם דיקא - נטהר העולם מכל הטנופים של "הבגדים הצואים" (זכריה ג, ד) שנתאחזו בעולם. כי מחמת שהם באו ממקומות כאלו, ונתעוררו לשוב להשם-יתברך ביגיעות כאלו - על-ידי-זה נתתקן ונטהר העולם.

כה.

(לקוטי-הלכות, ברפת-המזון ד, יא-יב)

עקר ההתפארות והשעשועים של השם-יתברך - הוא על-ידי 'חדושים' דיקא. דהינו: כשעולה 'התפארות חדש' למעלה, דהינו כשמתקרב הרחוק להשם-יתברך.

וכמבאר בהתורה הנ"ל (ח"ב מ): "שעקר ההתפארות הוא, כשאחד מישראל נתקרב להשם-יתברך, ונתוסף עוד אחד מישראל שרוצה לעבדו יתברך, אזי הוא עקר ההתפארות של השם-יתברך".

וכן מובן ומבאר בדברי רבנו ז"ל בכמה מקומות (ח"א י; ח"א יד; ח"א נט): שכל ההתפארות שהשם-יתברך מתפאר בישראל, אינו עולה כלל כנגד ההתפארות החדש שעולה למעלה, כשמתקרב אחד מחדש אליו יתברך ורוצה לעבדו, בבחינת (זמר יתרו סז: סח.): "כד אתי יתרו וכו', כדין אסתלק ואתיקר שמא דקדשא-ברידי-הוא עלא ותתא" - שעקר גדלתו והתפארותו

כי עקר ה'התפארות' הוא - בפשעולה
'התפארות חדש' להשם-יתברך, על-ידי
'התקרבות הרחוקים', כנ"ל.

נו.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הריח ד, מה)

השם-יתברך מקבל תענוג ושעשוע גדול
מאד, בפשעולה לפניו איזה
עבודה ממקום הנמוך ורחוק מאד.

כמוכן בדברי רבנו ז"ל במה פעמים (ח"א י;

ח"א יד; ח"א נט), בבחינת (זהר יתרו סז;

סח.): **"כד אתי יתרו ואמר** (שמות יח, יא): **'כי**
עתה ידעתי וכו', כדין אסתלק ואתיקר
שמה דקדשא-בריך-הוא עלא ותתא".

וזה סוד גלות-ישראל בכלל, ובפרטיות
הנפילות של כל אחד ואחד. כי כל מה
שנזכר למקום נמוך ורחוק מהקדשה יותר -
יש לו שם איזה עבודה ונחת-רוח לעשות
להשם-יתברך, מה שאינו זוכה לזה אפלו
'צדיק גדול'. ועל-ידי-זה מעלה כל הניצוצות
והקדשות שנפלו לשם למקום הטמא הזה.

כי יש במה וכמה ניצוצות הקדושות
שנפלו משנים-קדמוניות הרבה, לעמקי
עמקי הקלפות מאד מאד. ואין מי שיכנס
לשם להעלותם.

ועל-כן בשמזדמן אדם שחטא עד שנפל
לשם חס-ושלום, תבא בשמזכיר
את עצמו בהשם-יתברך, ונתעורר לעבד את
השם-יתברך, באיזה עבודה בעלמא שהוא
יכול לעשות שם, לפי מקומו הנמוך - אזי
מתדבקים בו כל אלו הניצוצות, ומעלה
אותם משם. ובה עושה נחת רוח ותענוג
גדול להשם-יתברך בלי שעור, כנ"ל.

וזה בחינת היהודים הנדחים בארבע פגפות
הארץ במקומות הרחוקים מישראל,

כי יש שם ניצוצות מאלפים שנים, שמנחים
שם בגלות וצער גדול מאד, שאם היו
מריחים שם ריח בעלמא של ישראל - היו
מחיין עצמן מאד. ועל-כן תבא שנכנס לשם
איזה ישראל בעלמא, אפלו "פושעי-ישראל,
אף-על-פי שחטא ישראל הוא" (סנהדרין מד.),
ואף-על-פי-כן שם ישראל נקרא עליו.

אזי תבא כשאלו הניצוצות הקדושים
מריחין ריח של ישראל - הם
מתעוררים ומתדבקים בו וכו' - מה שלא היו
יכולין לעלות על-ידי שום איש כשר
שבעולם, כי מי היה נכנס למקום טמא
ומלכלך כזה.

והעקר הוא על-ידי פח הצדיק הגדול
האמתי, שיש לו פח להעלות כל
אלו האנשים עם הניצוצות שנתדבקו בהם
מכל המקומות הנמוכים, אפלו מעמקי
עמקי תהום תחתיות וכו'.

כי בכח הצדיק יכול להיות, שעל-ידי דבר
אחד ונחת רוח אחד שיעשה להשם-
יתברך במקומו הרחוק כזה - יתקן הכל
ויעלה עמו כל הניצוצות ממקומות פאלו,
מה שלא היו יכולים לעלות על-ידי שום
אדם אחר, וכנ"ל.

נז.

(לקוטי-הלכות, תערוכות ה, ה - על-פי
לקוטי-מוהר"ן ח"א נט המובא לעיל)

כמו שנבנה ה'משפך' בגשמיות, שעקרו
היה בשביל ה'היכל-הקדש' שהוא
"לפני הפפרת אשר שם הארון" (שמות ל, ו) -
כמו-כן נבנה 'משפך' ו'היכל-הקדש' ברוחניות,
מנפשות ישראל שנתקרבו להשם-יתברך,
על-ידי משה שהחזירן בתשובה.

נמצא: ש'בנין המשפך' הוא בחינת 'בנין
היכל-הקדש', שזה העסק יקר

וְזָהוּ בְּחִינַת הַשְּׂמֵחָה הַגְּדוֹלָה שֶׁל הַלּוֹלָא דְרַבִּי שְׂמֵעוֹן בֶּר יוֹחָאי, בְּיוֹם הַסְתַּלְקוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּל"ג בְּעֶמֶר - שְׂאֵז עוֹלִין וְנִתְתַקְנִין וְחוֹזְרִין בְּתִשְׁבָּה כַּמָּה רְחוּקִים, שְׂזָהוּ בְּחִינַת 'הַשְּׂתַטְחוֹת עַל קַבְרֵי הַצַּדִּיקִים-אֲמֵתִים, שְׂעַל-יְדֵי-זָה נִגְדְּלַת הַשְּׂמֵחָה מְאֹד מְאֹד, כַּנֵּ"ל.

כט.

(לקוטי-הלכות, חובל בחברו ג, טו)

עַל-כֵּן אִזּוּ בְּשִׂרְאָה מֹשֶׁה שָׁיֵשׁ מִחֻלְקַת וְהַכְּאוֹת וְחַבְלוֹת בֵּין יִשְׂרָאֵל בְּעֶצְמוֹ, שְׂזָהוּ בְּחִינַת 'פְּגַם הַכְּבוֹד, וְעַל-כֵּן אָמַר (שְׁמוֹת ב, יד): "אֲכַן נֹדַע הַדְּבָר", כִּי עֵקֶר הַגְּלוּת עַל-יְדֵי-זָה - עַל-כֵּן אִזּוּ בְּרַח מֹשֶׁה אֲצֵל יִתְרוֹ, וְלָקַח בֵּת יִתְרוֹ נְתַנְיָה, וְהוֹסִיף פְּרִשָּׁה בַתּוֹרָה, וְנִסְמְכָה פְּרִשָּׁה שְׁלוֹ לְפָרֶשֶׁת מִתַּן-תּוֹרָה, כִּי עֵקֶר מִתַּן-תּוֹרָה הִיָּה עַל-יְדֵי בִיאַת יִתְרוֹ, וְכַמוֹנָא בְּזִהְרֵי-הַקְּדוֹשׁ (יתרו טז): וּמִתַּן-תּוֹרָה זָהוּ עֵקֶר יְצִיאַת-מִצְרַיִם, "שְׂהִיָּה בְּזָכוֹת שִׁיקְבְּלוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה" (רש"י שְׁמוֹת ג, יב).

כִּי מֹשֶׁה רִבְּנוּ כְּשִׂרְאָה שְׁנַפְּגָם הַכְּבוֹד מְאֹד בֵּין יִשְׂרָאֵל בְּעֶצְמוֹ, שָׁיֵשׁ בֵּינֵיהֶם מִחֻלְקַת וְהַכְּאוֹת, שְׂעַל-יְדֵי-זָה עֵקֶר 'אֲרִיכַת-הַגְּלוּת' - חָשַׁב מִחֻשְׁבוֹת לְהַעֲלוֹת הַכְּבוֹד מִן הַסְטְרָא-אַחְרָא, וְלְהַגְדִּילוֹ בְּיוֹתֵר, כְּדֵי שִׁיתַתְקֵן הַכֹּל עַל-יְדֵי-זָה.

עַל-כֵּן הִלֵּךְ אֲצֵל יִתְרוֹ, וְדַבֵּר עִמּוֹ, עַד שֶׁנְתַנְיָה עַל-יְדֵיו וְנִתְקַרַב אֵל הַקְּדוֹשׁ. וְגֵרוֹת יִתְרוֹ - זָה עֵקֶר הַעֲלָאָת הַכְּבוֹד מִתַּקְּפָה הַסְטְרָא-אַחְרָא, כַּמוֹנָא בְּדַבְרֵי רִבְּנוּ ז' לַכַּמָּה פְּעָמִים (ח"א י; ח"א יד; ח"א נט), כַּמוֹ שְׂאִיתָא בְּזִהְרֵי (יתרו טז: סח): "כִּד אֶתִּי יִתְרוֹ, כְּדִין אִסְתַּלַּק וְאֶתִּיקַר שְׂמָא

וְחָשׁוּב מְאֹד מְאֹד אֲצֵל הַשְּׂמֵי-יִתְבָּרַךְ יוֹתֵר מִכֹּל הָעֲבוֹדוֹת שְׂבַעְעוֹלָם, כִּי זָה עֵקֶר גְּדֻלָּתוֹ וְכַבוֹדוֹ שֶׁל הַשְּׂמֵי-יִתְבָּרַךְ, כְּשֶׁהֲרַחוּקִים בְּיוֹתֵר נִתְקַרְבִים אֵלָיו.

כַּמוֹ שְׂמִבְּאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנֵּ"ל (ח"א נט): מְאֹמַר הַזִּהְרֵי-הַקְּדוֹשׁ (יתרו טז: סח): "כִּד אֶתִּי יִתְרוֹ, כְּדִין אֶתִּיקַר וְאֶתִּיעֵלִי שְׂמָא דְקַדְשָׁא-בְּרִידֵי-הוּא עֵילָא וְתַתָּא", וְכַמוֹ שְׂכַתּוּב בְּזִהְרֵי-הַקְּדוֹשׁ עוֹד בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת (תְּרוּמָה קכח:): "זַכָּאָה מָאן דְּאֶחָד בְּיָדָא דְחֵיבָא" [אֲשֶׁרִי מִי שְׂאוּחֵזוּ בְּיַד הַחוֹטָא].

כח.

(לקוטי-הלכות, נזיקין ג, ט)

זָהוּ בְּחִינַת עֵצֶם הַשְּׂמֵחָה שֶׁל הַלּוֹלָא רַבָּא דְרַבִּי שְׂמֵעוֹן בֶּר יוֹחָאי שְׂעוֹשִׁין בְּל"ג בְּעֶמֶר וְכוּ', שְׂמִתְחִיל לְהַתְנוּצֵץ ה'הָאָרָה שֶׁל שְׂבֻעוֹת, בְּחִינַת 'קַבְלַת-הַתּוֹרָה. וְאִזּוּ הַשְּׂמֵחָה גְּדוֹלָה מְאֹד, בְּחִינַת ה'שְׂמֵחָה שְׂלַעֲתִיד, בְּחִינַת ה'שְׂמֵחָה שֶׁל שְׂבֻעוֹת.

כִּי אִין שְׂמֵחָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, כַּמוֹ בַּעַת שְׂמִחְזִירִין אֵלָיו יִתְבָּרַךְ נְדָחִים, דְּהֵינּוּ כְּשִׂמְחִזִּירִין בְּתִשְׁבָּה אֶת הָרְחוּקִים מְאֹד לְהַשְּׂמֵי-יִתְבָּרַךְ, וְכַל-זְמַן שְׂהָאֲדָם רְחוּק מִפְּנֵו יִתְבָּרַךְ בְּעוֹנוֹתָיו - צַר לוֹ מְאֹד כְּבִיכּוֹל וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שְׂהַצַּדִּיק מַעֲלָה וּמִתְקַן כַּמָּה נְשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל וּמִחֻזְרֵם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ - נִגְדְּלַת הַשְּׂמֵחָה מְאֹד מְאֹד. כִּי זָה עֵקֶר שְׂמִחְתּוֹ וְגִדְּלָתוֹ וְתַעֲנוּגָיו וְשְׂעִשׂוּעָיו שֶׁל הַמֶּלֶךְ יִתְבָּרַךְ - כְּשִׂמְחִזִּירִים אֵלָיו הָרְחוּקִים מִפְּנֵו.

כַּמוֹ שְׂאִיתָא בְּזִהְרֵי (יתרו טז: סח): "כִּד אֶתִּי יִתְרוֹ, וְאָמַר (שְׁמוֹת יח, יא): 'כִּי עָתָה יִדְעָתִי וְכוּ', כְּדִין אִסְתַּלַּק וְאֶתִּיקַר שְׂמָא דְקַדְשָׁא-בְּרִידֵי-הוּא עֵילָא וְתַתָּא".

דְּקַדְשָׁא־בְרִיךְ־הוּא עֵלָא וְתַתָּא" - שְׂאז נַתְגַּדַּל וְנִתְעַלָּה כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד.

נִמְצָא: שְׁעַל־יַדֵּי שְׁהֶלֶךְ מֹשֶׁה לְיִתְרוֹ, וְגַרְם שְׁנִתְגַּיֵּר עַל־יָדוֹ - עַל־יַד־יִזְהָ הַעֲלָה אֶת ה'כְּבוֹד' בְּיוֹתֵר, מִתְקַף הַסְטֵרָא־אֲחֵרָא, וְזֵהוּ עֵקֶר 'תְּקוּן הַעֲלָאת הַכְּבוֹד', כְּשִׁזְכִּין לְהַעֲלוֹת אֶת ה'כְּבוֹד־דְּקַדְשָׁה' מִתְקַף הַסְטֵרָא־אֲחֵרָא.

דְּהִינּוּ: כְּשִׁמְשַׁתְּדִלִין לְהַשִּׁיב לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ אֶת הָרְחוּקִים מְאֹד מְאֹד מִקְדָּשְׁתּוֹ, הֵן יִשְׂרָאֵל, הֵן גְּרִים. וּבְזֵה מַעֲלִין אֶת ה'כְּבוֹד', וּמִתְקַנֵּין אוֹתוֹ מְאֹד - כִּי מַעֲלִין אוֹתוֹ מִתְקַף הַסְטֵרָא־אֲחֵרָא. וְעַל־יַד־יִזְהָ נִכְנַע 'כְּבוֹד דְּסְטֵרָא־אֲחֵרָא', וְיוֹצֵאִין מִן הַגְּלוּת.

וְעַל־כֵּן הַשְׁתַּדַּל מֹשֶׁה רַבְּנוּ עַל־יְזָה בְּיוֹתֵר, וְעַל־כֵּן הֵלֵךְ אֵצֶל יִתְרוֹ וְגִירוֹ - כִּי רָאָה שְׁהַסְטֵרָא־אֲחֵרָא הִתְגַּבְּרָה, וְרָצָה לְפָגֵם אֶת ה'כְּבוֹד־דְּקַדְשָׁה', וְעַל־כֵּן הִתְגַּבְּרָה עַל יִשְׂרָאֵל בְּעַצְמוֹ בְּה'כְּבוֹד' שְׁלֵהֶם, עַד שֶׁהֵם בְּעַצְמוֹן פָּגְמוּ בְּה'כְּבוֹד', שְׁזָהוּ בְּחִינַת הַהִכָּאָה וְהַמְחַלְקַת שְׂרָאָה אִז כַּנ"ל, שְׁעַל־יַד־יִזְהָ עֵקֶר 'אֲרִיכַת־הַגְּלוּת' כַּנ"ל.

עַל־כֵּן מָה עָשָׂה מֹשֶׁה רַבְּנוּ? - הֵלֵךְ וְעָשָׂה מִהַפֵּךְ אֶל הַפֵּךְ, וְקִיָּם (תַּחֲלִים יח, כז): "עִם עֵקֶשׁ תִּתְּפַתֵּל", וְעָשָׂה לְהַסְטֵרָא־אֲחֵרָא מִדָּה בְּמִדָּה, כִּי הֵלֵךְ אֶל תְּקַף הַסְטֵרָא־אֲחֵרָא שֶׁהוּא יִתְרוֹ, "שְׁלֵא הֵנִיחַ עֲבוּדָה־זָרָה שְׁלֵא עֲבָדָה" (תַּנְחומָא יתרו ז), וְדַבֵּר עִמּוֹ הַרְבֵּה, עַד שֶׁהֵאִיר עֵינָיו, עַד שֶׁנִּתְגַּלָּה לוֹ הָאֱמֶת, וְשָׁב לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ וְנִתְגַּיֵּר, וְעַל־יַד־יִזְהָ נִתְעַלָּה וְנִתְיַקֵּר שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד, וְנִתְגַּדַּל כְּבוֹדוֹ מְאֹד.

נִמְצָא: שְׁהַעֲלָה מֹשֶׁה אֶת ה'כְּבוֹד' מִתְקַף הַסְטֵרָא־אֲחֵרָא, בְּהַפֵּךְ מִמֶּשׁ

מִכּוֹנֵת הַבַּעַל־דָּבָר וְהַסְטֵרָא־אֲחֵרָא, שְׂרָצָה לְהַתְּגַבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל בְּעַצְמוֹ, שֶׁהֵם בְּעַצְמוֹן יִפְגְּמוּ חֵסֶד־וְשְׁלוֹם בְּה'כְּבוֹד', עַל־יַדֵּי ה'מְחַלְקַת' וְכוּ', כַּנ"ל.

כִּי אֲדַרְבָּא: מֹשֶׁה זָכָה לְהַעֲלוֹת ה'כְּבוֹד', וְלְהַגְדִּילוֹ מִתְקַף הַסְטֵרָא־אֲחֵרָא, עַל־יַדֵּי שְׁגִיר אֶת יִתְרוֹ. וְעַל־יַד־יִזְהָ נִתְגַּדַּל וְנִתְתַּקֵּן ה'כְּבוֹד' בְּיוֹתֵר, עַד שְׁעַל־יַד־יִזְהָ מִמִּילָא נִתְבַּטַּל בְּמַעוּטוֹ 'פָּגֵם־הַכְּבוֹד' שְׁהִיָּה בֵּין יִשְׂרָאֵל בְּעַצְמוֹן וְכוּ'.

כִּי עַל־יַדֵּי 'קִרְבַּת הָרְחוּקִים', בְּחִינַת 'גְּרוּת יִתְרוֹ' - נִתְעַלָּה וְנִתְתַּקֵּן ה'כְּבוֹד' בְּיוֹתֵר, וְעַל־יַד־יִזְהָ נִתְתַּקֵּן הַכֹּל, וְזָכוּ לְגֵאֻלָּה אִז, כַּנ"ל.

וּבְשִׁבְלֵי־יְזָה לָקַח מֹשֶׁה רַבְּנוּ אֶת בַּת יִתְרוֹ. כִּי כָּבֵד מְבֹאֵר: ש"אִשָּׁה יִרְאֵת ה'" (מְשַׁלֵּי לא, ל), הִיא בְּחִינַת ה'כְּבוֹד־דְּקַדְשָׁה'. וְלִהְפֹּךְ 'אִשָּׁה זֹנָה', 'בַּת עֲבוּרִים', הִיא בְּחִינַת ה'כְּבוֹד דְּסְטֵרָא־אֲחֵרָא'. וּמֹשֶׁה רַבְּנוּ בָּכַחוּ הַגְּדוּל, זָכָה לְגִיר אֶת יִתְרוֹ וּבָתּוֹ - עַד שֶׁזָּכָה לְהַעֲלוֹת אֶת ה'כְּבוֹד', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֲנוּה אִשָּׁה', בְּחִינַת 'בַּת יִתְרוֹ', מִתּוֹךְ תְּקַף הַסְטֵרָא־אֲחֵרָא, וְלָקַחָהּ אֵלָיו, כִּי הַעֲלָה אֶת ה'כְּבוֹד' מִתְקַף הַסְטֵרָא־אֲחֵרָא אֶל הַקַּדְשָׁה - שְׁעַל־יַד־יִזְהָ הִיָּה עֵקֶר גֵּאֻלַּת מִצְרַיִם, כַּנ"ל.

וּבְזֵה תִּקֵּן אֶת פָּגֵם הַהִכָּאוֹת וְהַחֲבָלוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'פָּגֵם־הַכְּבוֹד' שְׁנִמְשָׁךְ מ'חֲטָא אָדָם־הִרְאָשׁוֹן', שְׁמִשֵּׁם נִמְשָׁךְ הַהִכָּאָה וְהִרְצִיחָה הִרְאָשׁוֹנָה שְׁבַעֲוֹלָם, שְׁמַהֵם נִמְשָׁכִין כָּל הַהִכָּאוֹת וְהִרְצִיחוֹת וְהַמְלַחְמוֹת, שֶׁהוּא מַה שְׁהִרְגוּ קִיָּן אֶת הַכֹּל אֲחִיו.

כִּי מְבֹאֵר בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל (לְקוּטֵי־תוֹרָה, פְּרָשִׁיּוֹת שְׁמוֹת, יִתְרוֹ): "שְׁצַפּוּרָה אִשָּׁת

מֹשֶׁה, הִיָּתָה גְלוּל הַתְּאוּמָה יִתְּרָה שֶׁל הַבַּל שֶׁהָרְגוּ קִיָּן בְּשִׁבְלֵי־זָה׃ כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז״ל (בראשית ירבה כב, ז), וְגַם אֵיחָא שָׁם: **”שֶׁהַמְצָרִי שֶׁהָרַג מֹשֶׁה עַל דְּבַר הַהִפְאָה, הָיָה מְגֻלְגוּלֵי קִיָּן”**, עַיֵן-שָׁם.

וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי שְׁלֻקָּח מֹשֶׁה צְפוּרָה בַת יִתְרוֹ, וְהֵעֵלָה אֶת הַכְּבוֹד מִתַּקְּפָה הַסְטְרָא־אֲחָרָא. וְעַל־יְדֵי־זָה תִּקַּן אֶת הַכְּבוֹד, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲתוֹנֵת הַרְצִיחוֹת וְהַהִפְאוֹת פֶּנִּי ל - עַל־כֵּן בָּזָה תִּקַּן אֶפְגָּם מִחֻלְקַת קִיָּן וְהַבַּל, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶפְגָּם־הַכְּבוֹד, וְעַל־יְדֵי־זָה נִתְבַטַּל הַמְּחֻלְקַת הַנִּמְשָׁךְ מִשָּׁם, שֶׁעַל־יְדֵי־זָה הָיוּ הַמַּעֲשִׂיּוֹת שֶׁרָאָה שֶׁל הַמְצָרִי **”וּשְׁנֵי אַנְשִׁים עֹבְרִים נֹצִים”** (שְׁמוֹת ב, יג), כִּי הַבַּל נִמְשָׁךְ מִשָּׁם, כֶּנֶ”ל.

וְעַל־יְדֵי שֶׁגִּיר אֶת יִתְרוֹ, וְהֵעֵלָה הַכְּבוֹד מִתַּקְּפָה הַסְטְרָא־אֲחָרָא, עַד שֶׁהָיָה יָכֹל לִקַּח אֶת בֵּיתוֹ לְהַחְזִיר הַכְּבוֹד אֶל הַקִּדְשָׁה - עַל־יְדֵי־זָה נִתְתַקַּן הַבַּל, וְעַל־יְדֵי־זָה זָכָה לְגַאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל, כִּי עִקַּר הַגְּאֻלָּה הָיָה עַל־יְדֵי אֲתוֹנֵת־הַכְּבוֹד, וְכֶנֶ”ל.

וְעַיִן בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז״ל מָה שֶׁאֵיחָא בְּכַל־זָה עַל־פִּי דְרַבּוֹ הַנְּסֻתָר (שְׁעַר־הַפְּסוּקִים, בְּרֵאשִׁית דְּרוֹשׁ ד; לְקוּטֵי־תוֹרָה, פְּרָשִׁיּוֹת שְׁמוֹת, יִתְרוֹ), וְתַבִּין אֵיךְ עֲזָרְנוּ הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ לְמִצָּא כְּלֵי־זָה עַל־פִּי דְרַבֵּינוּ בְּדַבְּרֵינוּ ז״ל, שֶׁהֵם רַק לְעַבְדָּא וְלַמַּעֲשָׂה, וְתִרְאָה נִפְלְאוֹת.

”וַיָּבֵא אֶהֱרֹן וְכָל זַקְנֵי יִשְׂרָאֵל לֶאֱכֹל לֶחֶם עִם חֹתָן מֹשֶׁה לִפְנֵי הָאֱלֹקִים.” וּמֹשֶׁה לֵּהִיכֵן הִלֵּךְ, וְהֵלֵא מִתְחַלְּלָה יֵצֵא לְקִרְאָתוֹ וְכוּ'. אֵלֵא מְלַמֵּד שֶׁהָיָה עוֹמֵד וּמְשַׁמֵּשׁ עֲלֵיהֶם. מֵהֵיכֵן לָמַד מֵאַבְרָהָם אֲבִינוּ וְכוּ'. כְּשֶׁעָשָׂה רַבֵּן גַּמְלִיאֵל סְעֻדָּה לְחַכְמֵי, הָיוּ כָּל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל מְסֻבִּים אֵצֶל, עֹמֵד רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְשִׁמְשׁוֹן, אָמְרוּ אֵיךְ אֲנִי בְּדִין שִׁישְׁמִשְׁנוּ. אָמַר לָהֶן רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, הַנִּיחוּ לוֹ שִׁישְׁמֵשׁ, שֶׁמְצִינֵנוּ שְׂגֹדוֹל מִרַבֵּן גַּמְלִיאֵל שֶׁמֵשׁ אֶת הַבְּרִיּוֹת וְכוּ', אַבְרָהָם אֲבִינוּ גְדוֹל הָעוֹלָם וְכוּ', רַבֵּן גַּמְלִיאֵל שִׁישְׁמֵשׁ חַכְמֵי לִוְמַדֵּי תוֹרָה עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה. אָמַר לָהֶן רַבִּי יִצְחָק, מְצִינֵנוּ גְדוֹל מִרַבֵּן גַּמְלִיאֵל וּמֵאַבְרָהָם שֶׁשִּׁמֵּשׁ אֶת הַבְּרִיּוֹת וְכוּ', שְׂכִינָה, שׁוֹבֵבֵל שְׁעָה מִסְפִּיק מְזוֹן לְכָל בְּאֵי הָעוֹלָם וְכוּ'. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה שִׁישְׁמֵשׁ חַכְמֵי וּבְנֵי־תוֹרָה. (מְכִילֵת יִתְרוֹ א)

ל.

(ח"א נח, ג-בסוף)

אִי־אֲפֹשֶׁר לָבֵא לְחֶסֶד, אֶלֵא עַל־יְדֵי שְׂיִכְנִים תְּלַמִּידֵי־חַכְמֵי צְדִיקִים לְתוֹךְ בֵּיתוֹ.

כִּי "הַמְכַנִּים אוֹרְחִים תְּלַמִּידֵי־חַכְמֵי אֲמַתִּיִּים לְתוֹךְ בֵּיתוֹ, כְּאֵלוֹ הַקָּרִיב תְּמִידִין" (בְּרֵכּוֹת י:).

וּבָזָה ה'שְׁמוֹשׁ שְׁעוֹמֵד עֲלֵיהֶם וּמְשַׁמֵּשׁ אוֹתָם - זֹכָה לְחֶסֶד. כְּמֵאֲמַר (פְּתוּבוֹת צו:): **"כָּל הַמוֹנֵעַ תְּלַמִּידוֹ מִלְשִׁמְשׁוֹ, כְּאֵלוֹ מוֹנֵעַ מִפְּנֵי חֶסֶד."**

"כִּי יִהְיֶה לָהֶם דְּבַר בָּא אֵלַי" (שְׁמוֹת יח, טז)

לא.

(ח"א טו, א-ב-ג-ד-ז)

נִמְצָא לְהִלָּךְ בְּפֶסוּק (שְׁמוֹת יט, ו): "וְאֵתָם תַּהֲיוּ לִי מִמְּלַכַת כַּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ."

"וַיָּבֵא אֶהֱרֹן וְכָל זַקְנֵי יִשְׂרָאֵל לֶאֱכֹל לֶחֶם עִם חֹתָן מֹשֶׁה לִפְנֵי הָאֱלֹקִים" (שְׁמוֹת יח, יב)

”וַיָּבֵא אֶהֱרֹן” וְגו'. וּמֹשֶׁה הֵיכֵן הִלֵּךְ, וְהֵלֵא הוּא שִׁישְׁמֵשׁ לְקִרְאָתוֹ וְגַרְם לוֹ אֶת כָּל הַכְּבוֹד? - אֵלֵא שֶׁהָיָה עוֹמֵד וּמְשַׁמֵּשׁ לְפָנֵיהֶם. (רש"י)

"וְאֵתָהּ תַחֲזֶה מִכָּל הָעָם, אֲנֹשֵׁי חַיִּל, יִרְאִי אֱלֹקִים, אֲנֹשֵׁי אֱמֶת, שׁוֹנְאֵי בְצַע. וְשִׁמְתָּ עֲלֵהֶם, שְׂרֵי אֲלָפִים, שְׂרֵי מְאוֹת, שְׂרֵי חֲמִשִּׁים, וְשְׂרֵי עֶשְׂרֹת" (שְׁמוֹת יח, כא)

לב.

(ח"א נו, א"ב)

יש בכל אחד מִיִּשְׂרָאֵל בְּחִינַת 'מַלְכוּת', לפי בְּחִינַתוֹ. א) יש שהוא "שֶׁרֶר בְּבִיתוֹ" (אֶסְתֵּר א, כב). ב) וְיֵשׁ שֶׁהוּא מוֹשֵׁל בְּיוֹתֵר. ג) וְכֵן יֵשׁ שֶׁהוּא מוֹשֵׁל עַל כָּל הָעוֹלָם.

כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינַת ה'מַלְכוּת' שֵׁישׁ לוֹ, בְּבְחִינֹת (שְׁמוֹת יח, כא-כה; דְּבָרִים א, טו): "שְׂרֵי אֲלָפִים, וְשְׂרֵי מְאוֹת, וְשְׂרֵי חֲמִשִּׁים, וְשְׂרֵי עֶשְׂרֹת".

וּבְחִינֹת ה'מַלְכוּת' הַזֹּאת שֵׁישׁ בְּכָל־אֶחָד, הִיא 'בְּאֵתְגַלְיָא' ו'בְּאֵתְכַסְיָא'.

'בְּאֵתְגַלְיָא' - הֵינּוּ: שֶׁהוּא מוֹשֵׁל עַל אֱלוֹ הָאֲנָשִׁים 'בְּאֵתְגַלְיָא'.

ו'בְּאֵתְכַסְיָא' - כִּי גַם יֵשׁ לְכָל־אֶחָד בְּחִינַת 'מַלְכוּת' 'בְּאֵתְכַסְיָא'. שֶׁאֵף ש'בְּאֵתְגַלְיָא' נִרְאֶה שְׂאִין לוֹ שׁוּם מְמֻשָּׁה עַל אֱלוֹ הָאֲנָשִׁים - עִם־כָּל־זֶה 'בְּאֵתְכַסְיָא' וּבְהַעֲלֵם גְּדוּל הוּא מוֹשֵׁל עַל אֱלוֹ הָאֲנָשִׁים, כִּי נִשְׁמַתָּם הֵם תַּחֲתָיו וְנִכְנָעִים תַּחֲתָיו.

וְגַם זֹאת הַבְּחִינָה שֶׁל 'מַלְכוּת' בְּאֵתְכַסְיָא, הִיא לְכָל־אֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ, בְּבְחִינַת: "שְׂרֵי אֲלָפִים, וְשְׂרֵי מְאוֹת" וכו' וכו'.

וְצָרִיךְ כָּל־אֶחָד, לְבָלִי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם בְּחִינֹת ה'מַלְכוּת' שֵׁישׁ לוֹ, לְהִנְאֹתוֹ וּלְצַרְכוֹ, שֶׁלֹּא תִהְיֶה בְּחִינֹת ה'מַלְכוּת' אֲצִלוֹ, כְּעֶבֶד לְמַלְאֵת תְּאוֹתוֹ. רַק שֶׁתִּהְיֶה בְּחִינַת ה'מַלְכוּת' בְּבְחִינַת 'בְּן־חוּרִין' וכו', לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ לְהַשְׁמִיתָבְרָךְ וכו'.

לג.

(ח"ב עב - נאמר בשבת פרשת יתרו תק"ע)

דַּע: שְׁלֹרְאוֹת אֶת־עֲצֻמוֹ עִם ה'צַדִּיק־הָאֱמֶת', הוּא גַם־כֵּן דָּבָר גְּדוּל מְאֹד.

בְּיָדָי כְּשִׁזְכִּין לְשִׁמְעַ מִפִּי תוֹרָה, הוּא מְעַלָּה יִתְרָה, אָבֵל גַּם כְּשִׁאִין שׁוֹמְעִין תוֹרָה, ה'רְאִיָּה' לְבַד שִׁזְכִּין לְרְאוֹת אֶת־עֲצֻמוֹ עִם ה'צַדִּיק, הוּא גַם־כֵּן טוֹב מְאֹד. כִּי עַל־יְדֵי־זֶה מְקַבְּלִין 'גְּדֻלָּה'. וְעַקֵּר ה'גְּדֻלָּה' הִיא 'שְׁפָלוּת' וכו'.

וְדַע: שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי 'הַתְּנוּצָצוֹת־הַמַּחִין' שָׁלוֹ, כֵּן זֹכֶה לְקַבֵּל 'גְּדֻלָּה' וכו'.

וְיֵשׁ 'מַח כָּלְלִי' וְיֵשׁ 'מַחִין פְּרָטִים', וְכָל ה'מַחִין הַפְּרָטִים' מְקַבְּלִין מ'מַח הַכּוֹלֵל' שֶׁהוּא 'חֲכַם־הַדּוֹר'.

וְזֶהוּ מְעַלְת הַזֹּכֶה לְרְאוֹת אֶת־עֲצֻמוֹ עִם ה'צַדִּיק־הָאֱמֶת' שֶׁהוּא 'חֲכַם־הַדּוֹר', בְּחִינַת 'חֲכַם־הַכּוֹלֵל'.

כִּי עַל־יְדֵי שְׂזֶה ה'חֲכַם־הַכּוֹלֵל' רוֹאֶה אוֹתוֹ וּמְסַתְּפֵל בּוֹ - עַל־יְדֵי־זֶה מְתַנוּצֵץ מַחוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה מְקַבֵּל 'גְּדֻלָּה' כְּנ"ל.

כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ אִיזָה מַח וְדַעַת לְפִי מְדַרְגָּתוֹ. אָבֵל הַמַּח וְהַדַּעַת שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, מִנַּח בְּקַטְנוֹת וְאִינוֹ מְתַנוּצֵץ.

וְעַל־יְדֵי שֶׁמְסַתְּפֵל בּוֹ ה'חֲכַם־הַדּוֹר' שֶׁהוּא 'מַח הַכּוֹלֵל' - מְתַנוּצֵץ מַחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מְדַרְגַת מַחוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה מְקַבֵּל כָּל אֶחָד 'גְּדֻלָּה' כְּפִי מְדַרְגַת מַחוֹ כְּנ"ל.

וְעַל־כֵּן 'מֹשֶׁה רַבְּנוּ' עָלְיוֹ הַשְּׁלוּם, שֶׁהוּא הָיָה ה'דַּעַת־הַכּוֹלֵל' שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל - עַל־יְדֵי רְאִיתוֹ לְבַד שֶׁהָיָה מְסַתְּפֵל בְּתוֹךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד, הָיָה יָכוֹל לְחַלֵּק הַגְּדֻלָּה

והשררה לכל אחד ואחד פראוי לו לפי מדרגת מחו.

וזה בחינת (שמות יח, כא): "ואתה תחזה מפל העם, ושמת עליהם שרי אלפים שרי מאות" וכו'. "ואתה תחזה" דיקא.

כי על-ידי הראיה לבד' של משה רבנו, שהיה רואה ומסתכל בכל אחד ואחד - היה מתנוצץ מחו של כל אחד.

ועל-ידי-זה קבל כל אחד ואחד גדלה ושררה כפי ערכו, כפי הראוי לו לפי מדרגת מחו, דהינו בחינת: "שרי אלפים ושרי מאות" וכו'.

וזהו: "ואתה תחזה וכו', ושמת עליהם שרי אלפים וכו'" - כי על-ידי שיחזה משה ויסתכל בעם, על-ידי-זה בעצמו הוא משים אותם 'שרי אלפים' וכו'.

כי על-ידי הסתכלותו בהם, מקבל כל-אחד גדלותו, על-ידי התנוצצות-מחו שמתנוצץ, על-ידי הסתכלות שמתכל בו 'חכם-הדור', בחינת 'משה'.

וגם משה היה יכול לצוות: שזה יהיה 'שר-אלף', וזה 'שר-מאה' וכו' - כי על-ידי הסתכלותו בהם, היה יודע ה'גדלה' המגיע לכל אחד ואחד, והיה יודע 'התנוצצות-המח' של כל אחד, אשר כפי 'התנוצצות-המח' בן מגיע לו 'גדלה'.

ואזי כשמקבל כל אחד גדלה כפי הראוי לו באמת לפי מדרגת מחו - אזי יודע כל אחד מהשרים והמנהיגים של ישראל לחדש 'חדושין-דאורייתא' כפי הראוי לו לפי מדרגת מחו, לא פחות ולא יותר.

כי מאחר שכל אחד עומד על מקומו הראוי לו באמת, דהינו שיש לו 'שררה וגדלה' כפי הראוי לו באמת פנ"ל, על-כן כל-אחד יודע לפי גדלותו והתמנותו, איך וכמה הוא צריך לחדש בתורה, ובפני כמה אנשים הוא צריך לומר תורה.

כי זה שממנה על אלה מישראל, דהינו 'שר-האלף', הוא צריך לומר תורה בפני אלה אנשים. וכן כלם.

[שיח-שרי-קדש ח"ג צ: רבנו ז"ל אמר: הבעל-שם טוב זצ"ל, היה שר על 'אלפים עולמות'. הרב מבארדיטשוב זצ"ל, על כף וכו' עולמות. רבי ברוך מעזבוז זצ"ל, על 'רבבות נשמות'. הרב בעל התניא זצ"ל: 'שר-האלף'. ועל אחד אמר שהוא 'שר-המאה'. ועל אחד אמר: שהוא רבי של 'עשרים חסידים'].

[שיח-שרי-קדש החדש ח"א תקצה: כשבקר ה'בעל התניא' זצ"ל אצל רבנו ז"ל - כבדו רבנו מאד, ואמר: "תנו כבוד ל'שר-האלף"!].

כי יש בחינת 'רוח' בכל אחד ואחד, וה'מנהיג-האמתי' של כל ישראל, דהינו בחינת 'משה', הוא בחינת 'רוח-הכולל', בחינת (במדבר כז, יח): "איש אשר רוח בו", ופרש רש"י: "שיודע להלך נגד רוחו של כל אחד ואחד".

ו'רוח' הזה, הוא בחינת (בראשית א, ב): "רוח אלקים", שהוא בעצמו בחינת ה'מחין' וכו'.

וכל-אחד לפי בחינת ה'רוח אלקים' שיש בו, בחינת 'רוח-הקדש', רוח נבואה' - כמו-כן זוכה לחדש בתורה וכו'.

על-כן: על-ידי ה'מנהיג-האמתי', בחינת 'משה', בחינת 'דעת-הכולל', בחינת 'רוח-הכולל', שעל-ידו מתנוצץ מחו של כל אחד, שזהו בעצמו בחינת 'רוח' וכו'.

אלקים" שִׁמְמִשִּׁיךְ לְכָל־אֶחָד, כִּי הָרוּחַ-
אֱלֹקִים הוּא בַעֲצָמוֹ ה' מַחֲיִן כִּנ"ל - עַל־יַד־
זֶה נִמְשָׁךְ לְכָל אֶחָד ה'חַדוּשֵׁי־דָאוּרֵיתָא וְכו'.

אָבֵל זֶה הַמְנַהֵיג' - צָרִיךְ שִׁהְיֶה פָרוּשׁ
גָּדוֹל בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה, וְאִזּוּ דוֹקָא הוּא
יָכוֹל לְהֵיוֹת מְנַהֵיג־יִשְׂרָאֵל'.

כִּי עַל־יַד־י פְּרִישוּתוֹ וְקִדְשָׁתוֹ הַגְּדוֹלָה -
הוּא יָכוֹל לְחַזוֹת וּלְהַסְתַּכֵּל בְּכָל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל, וּלְחַלֵּק הַגְּדֻלָּה לְכָל אֶחָד עַל־יַד־
הַהַסְתַּכְלוּת לְבַד, בְּבַחֲיִנַת: "וְאַתָּה תַחֲזֶה"
כִּנ"ל - כִּי הַהַסְתַּכְלוּת הַזֹּאת, תְּלוּיָהּ בְּקִדְשָׁה
וּפְרִישוּת גְּדוֹלָה.

וְעַל־כֵּן מוֹשֶׁה רַבְּנֹו שִׁהְיֶה קָדוֹשׁ וּפָרוּשׁ
גָּדוֹל מְאֹד עַל־פִּי הַדְּבָר, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים ה, כז): "וְאַתָּה פֹה עִמָּד עִמָּדִי"
- עַל־כֵּן הָיָה יָכוֹל לְחַזוֹת וּלְהַסְתַּכֵּל
בְּיִשְׂרָאֵל, וּלְחַלֵּק לָהֶם הַגְּדֻלָּה עַל־יַד־זֶה.

וְזֶהוּ: "וְאַתָּה תַחֲזֶה" - "אַתָּה" דִּיקָא. כִּי
רַק מוֹשֶׁה שִׁהְיֶה פָרוּשׁ גָּדוֹל מְאֹד
בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה, זֹכֶה לְהַסְתַּכְלוּת הַזֹּאת - כִּי
'הַסְתַּכְלוּת הַזֹּאת, בְּחִינַת "וְאַתָּה תַחֲזֶה",
תְּלוּיָהּ רַק בְּקִדְשָׁה וּפְרִישוּת מִתְאַוָּה זֹאת.

וּכְשֵׁאִין לְיִשְׂרָאֵל מְנַהֵיג וּמְשַׁגֵּיחַ כְּזֶה -
בְּאֵמַת כָּל הָעוֹלָם מְעַרְב וּמְבַלְבֵּל,
וְכָל הַרוּצָה לְטַל אֶת הַשֶּׁם נוֹטֵל, כְּמוֹ
שֶׁמִּתְנַהֵג עִכְשָׁו בַּעֲוֹנוֹתֵינֹו הַרְבִּים.

כִּי יִשְׂרָאֵל - צָרִיכִין שִׁהְיֶה עֲלֵיהֶם
'מְשַׁגֵּיחַ', שִׁישְׁגִיחַ וְיִרְאֶה בָּהֶם שִׁיעֲמֹד
כָּל אֶחָד עַל מְקוֹמוֹ הָרְאוּי לוֹ בְּאֵמַת.

וְהַמְשַׁגֵּיחַ הַזֶּה, יְהִי פָרוּשׁ וְקָדוֹשׁ
גָּדוֹל, בְּבַחֲיִנַת 'קִדְשָׁת
וּפְרִישוּת מוֹשֶׁה, וְאִזּוּ יָכוֹל לְהַנְהִיג אֶת
יִשְׂרָאֵל, לְתַן לְכָל אֶחָד 'גְּדֻלָּה' פְּרָאוּי לוֹ עַל־
יַד־הַהַסְתַּכְלוּת לְבַד כִּנ"ל.

וְעַל־יַד־י זֶה הַמְנַהֵיג' בְּחִינַת מוֹשֶׁה,
שֶׁמִּסְתַּכֵּל בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד,
וּמִתְנַוָּץ מִחוּ, וְזֹכֶה לְבִאוּרֵי־הַתּוֹרָה,
דְּהֵינֵו לְחַדוּשֵׁי־דָאוּרֵיתָא' - עַל־יַד־זֶה
נִמְשָׁךְ 'בוֹשָׁה' עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאִזּוּ רוּאָה
כָּל אֶחָד אֶת 'בְּשׁוּתוֹ וּבְלִמְתוֹ' וְכו'.

וְעַל־יַד־זֶה נַעֲשֶׂה הַתְּשׁוּבָה, כִּי עַקֵּר
הַתְּשׁוּבָה' הִיא עַל־יַד־
הַ'בוֹשָׁה'.

וְעַל־כֵּן 'יתרו' דִּיקָא אָמַר לְמוֹשֶׁה:
"וְאַתָּה תַחֲזֶה" - "וְאַתָּה" דִּיקָא
- כִּי מוֹשֶׁה הָיָה חַתָּנוֹ, וְיָדַע 'יתרו' גְּדֻלָּה
קִדְשָׁתוֹ וּפְרִישוּתוֹ, שֶׁהוּא יָכוֹל לְחַזוֹת
וּלְהַסְתַּכֵּל עַל כָּל־אֶחָד, וּלְחַלֵּק לָהֶם הַגְּדֻלָּה
וְהַשְׁרָרָה עַל־יַד־הַהַסְתַּכְלוּת לְבַד כִּנ"ל.

גַּם 'יתרו' הָיָה צָר, וְהַצָּרִים בָּאִים מִקִּדְשָׁת
הַזֹּווג שֶׁל הַצְּדִיקִים וְכו' (עַנְן בְּפָנִים
וּבְלִקוּטֵי־מוֹתֵר'ן ח"א יד).

עַל־כֵּן הוּא יוֹדַע: גְּדֻלָּה יָקָר קִדְשָׁת
הַצְּדִיקִים, שֶׁלְגֵדֵל קִדְשָׁתָם נַעֲשֶׂה
מִזֹּווגָם נַפְשׁוֹת הַגָּרִים, מִכָּל־שַׁכְּן קִדְשָׁת
פְּרִישוּתָם.

וְעַל־כֵּן הוּא יוֹדַע: שֶׁלְגֵדֵל קִדְשָׁת
וּפְרִישוּת מוֹשֶׁה, הוּא יָכוֹל לְחַזוֹת
בָּעַם, וְעַל־יַד־י רְאִיתוֹ לְבַד יִתֵּן לָהֶם
הַגְּדֻלָּה כִּנ"ל.

וְזֶה אוֹתִיּוֹת 'יתרו' - סוֹפֵי־תְבוּת: "וְרַבִּים
מִיִּשְׂרָאֵל אֲדַמְתָּ עִפְרָיִם יְקִיצוּ" (דְּנִיאל יב,
ב).

כִּי 'יתרו' דִּיקָא אָמַר לְמוֹשֶׁה: "וְאַתָּה
תַחֲזֶה" כִּנ"ל - שֶׁעַל־יַד־זֶה זֹכִיךְ
לְגְדֻלָּה' וּלְבִאוּרֵי־הַתּוֹרָה, וְלְבוֹשָׁה'
וְהַתְּשׁוּבָה. וְעַל־יַד־י הַתְּשׁוּבָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת
'חַיִּים נְצַחִים', חוּזֵר וְנַחֲיָה הַשְּׁפָלוּת שֶׁל כָּל

רבי מרדכי מס' שערן נאביל זצ"ל, ונשאומרים: שָׁזָה הָיָה הַמַּגִּיד מִטִּירָה אוֹיָצָע זצ"ל. שִׁית־שָׁרְפִיקָדֶשׁ הַחֲדָשׁ ח"ג תשל"ד.

והוא ז"ל לא אמר שום תורה בליל שבת-קדש ולא ביום שבת-קדש. וכשגמרנו סעדת שחרית של שבת וכבר ברכנו ברפת-המזון, והיינו סבורים להסתלק מהשלקון, אבל הוא ז"ל נשאר אז יושב על מקומו, וגם אנחנו פלנו נשארו אז יושבים לפניו, וגם הצדיק הנ"ל נשאר עדין יושב לפניו.

בתוך כך ענה ואמר: "בשרואין את-עצמו עם הצדיק, אפלו כשאין שומעין תורה, גם זה טוב מאד - כי על-ידי-זה מקבלין 'גדלה'". והתחיל לומר תורה הנ"ל. בתוך דבריו כשנכנס באמירת התורה, ענה ואמר: "הלל בתוך-כך אני אומר תורה!" - ואף-על-פי-כן גמר כל התורה הנ"ל.

"אנשי חיל" (שמות יח, כא)

לד.

(ח"ב ד, יא)

דָּוִד הָיָה "אִישׁ חַיִּל", וְעָמַד בְּנֶגֶד אֲזָלִית הַפְּלִשְׁתִּי וְכוּ'.

לה.

(ח"ב ז, י)

עַל-יָדַי כָּל־לַיִת בֵּן וְתַלְמִיד, עַל-יְדֵי-זֶה: מִי שֶׁהוּא "אִישׁ-חַיִּל", וְאִינוּ הַחֶפֶז, שְׁקוֹרִין: רַע־מִזְל, שְׁלִימִזְל - הוּא יְכוּל לְקַבֵּל בְּעֵת הָאֲכִילָה הָאֶרֶת-הָרְצוֹן.

דְּהִינּוּ: שִׁיאִיר לֹא הָרְצוֹן בְּעֵת הָאֲכִילָה, וְיִשְׁתַּוְּקַק וְיִכַסֵּף מְאֹד אֲלֵיו יִתְבַּרֵךְ בְּרָצוֹן מִפְּלֶגֶ, בְּלִי שׁוּם יְדִיעָה, שְׁלֹא יָדַע כָּל־כֵּן הוּא רוֹצֵה.

וְזֶה שֶׁמִּתְגַּלֶּה הָאֶרֶת-הָרְצוֹן בְּעֵת הָאֲכִילָה דוֹקָא - דַּע: מִי שֶׁרוֹצֵה לְחַגֵּר מִתְנִי לַהֲיוֹת מְפָרְגֵס, לִתֵּן פְּרִנְסָה לַהֲתַלְוִיִּים בּוֹ - הוּא צָרִיךְ שִׁיְהִי אִישׁ-

אֶחָד, כִּי עֶקֶר ה'תְּחִיָּה' הוּא לְה'שְׁפֹלוֹת', בְּבַחֲיַנַּת (יְשַׁעְיָה כו, יט): "הִקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שְׂכָנַי עִפְרָיִם".

וְכַל־זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי 'יִתְרוֹ' דִּיקָא, שְׁאָמַר לְמֹשֶׁה: "וְאַתָּה תַּחֲזֶה" - וְעַל-כֵּן מְרַמֵּז בְּאוֹתֵיזוֹת 'יִתְרוֹ': "וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל אֲדַמְּתָ עִפְרָיִם יְקִיצוּ" - כִּי עַל-יְדוֹ נִמְשָׁךְ בְּחִינַת 'חַיִּים', בְּחִינַת 'תְּחִיָּה', בְּחִינַת: "הִקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שְׂכָנַי עִפְרָיִם", בְּחִינַת: "וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל אֲדַמְּתָ עִפְרָיִם יְקִיצוּ", הֵינּוּ בְּחִינַת 'שְׁפֹלוֹת' כִּנ"ל.

וְזֶה (יְשַׁעְיָה ד, ג): "וְהָיָה הַנְּשֹׂאֵר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֹאמַר לֹא".

"וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם" - זֶה בְּחִינַת 'יִתְרוֹ'.

עַל-יְדוֹ דִּיקָא "קְדוֹשׁ יֹאמַר לֹא" - לְה'צַדִּיק'. כִּי 'יִתְרוֹ' שֶׁהוּא אֶרֶץ, הוּא יוֹדַע קְדֻשַׁת הַצַּדִּיק כִּנ"ל, וְעַל-כֵּן אָמַר לְמֹשֶׁה: "וְאַתָּה תַּחֲזֶה" - מַחֲמַת שְׂדַע קְדֻשָׁתוֹ כִּנ"ל, וְזֶה בְּחִינַת: "קְדוֹשׁ יֹאמַר לֹא", כִּנ"ל.

וְכָל־כֵּן הַיּוֹצֵא מִכָּל הַנ"ל: שְׁמִי שָׂבָא אֲצִל 'צַדִּיק אֲמַתִּי' וְשׁוֹמַע מִפִּי תוֹרָה - רְאוּי שִׁימְשֹׁךְ עָלָיו בּוֹשָׁה וְשְׁפֹלוֹת גְּדוֹל מְאֹד.

וְזֶה 'סִימָן' שֶׁהִיָּה אֲצִל 'צַדִּיק-אֲמַתִּי': כְּשֶׁנִּמְשָׁךְ עָלָיו 'בוֹשָׁה וְשְׁפֹלוֹת' עַל-יְדֵי שִׁשְׁמַע מִפִּי אִיזָה 'דְּבַר-תוֹרָה'! - כִּי עַל-יְדֵי הַתוֹרָה שֶׁמִּמֶּשֶׁךְ ה'צַדִּיק-הָאֲמַתִּי, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ 'בוֹשָׁה', כְּמוֹ שֶׁהִיָּה בְּשַׁעַת מִתְּחִילתוֹ כִּנ"ל.

[חַיִּי-מוֹתָרָן מַח: הַתוֹרָה 'חַיִּים נְצַחִים' שֶׁבְּסִימָן ע"ב בְּלִקוּטֵי-תַנְיָנָא, נִאֲמָרָה בְּעֵת שָׂבָא אֲצִלוֹ עַל 'שְׁבַת-קְדֻשָׁת' פְּרַשַׁת יִתְרוֹ, צַדִּיק אֶחָד מִפְּרָסָם גְּדוֹל (נִשְׂאוֹמְרִים: שָׁזָה הָיָה

חיל, ולא יהיה ההפך, שקורין: רע־מזל, שלימזל.

כי צריך שיהיה לו קצת ממשלה, כי כל הפרנסה נמשך מהמלכות וכו'. ועל־כן מי שרוצה לקבל פרנסה - צריך שיהיה לו קצת ממשלה, כדי שיהיה לו איזה שיכות עם המלכות.

ועל־כן בשהבעל חוגר מתניו נגד אשתו, ומחייב עצמו לפרנסה, כמו שכתוב בכתבה: "ואנא אפלה ואקיר ואזון" וכו'! - אז נותנים לו קצת ממשלה וכו'.

לו.

(ח"ב כא)

בשמוח־דשין החדושי־תורה, ואזי יש אלו הידועים, המסתכלים ומצפים על־זה.

וצריך להעמיד "אנשי חיל" (בראשית מז, ו; שמות יח, כא־כח), להעמידם לפניהם ולאחריהם, כדי שלא יתקרב זר.

וזו נעשה על־ידי למוד הפוסקים - שצריך ללמד פוסקים קדם החדוש שמוחדש, ואחר־כך!

ועל־ידי־זה נעשין בחינת "אנשי חיל" מלפניהם ומלאחריהם, והתורה יורדת והולכת ביניהם לבטח - פי ה"אנשי חיל" עומדים עם הפלי־זון, ואינם יכולים אלו הנ"ל להתקרב.

"שנאי בצע" (שמות יח, כא)

"שנאי בצע" - שנאי ממון עצמן, כל־שבן ממון של אחרים. (תנחומא יתרו ב)

לז.

(ח"א ל, א־ג־ד־ו)

השגות־אלקות אי־אפשר להשיג, כי אם על־ידי צמצומים רבים; מעלה לעלול, משכל־עליון לשכל־תחתון וכו'.

כמו המלמד, בשרוזה להסביר שכל־גדול להתלמיד - הוא צריך להלביש אותו בשכל תחתון וקטן, כדי שיוכל התלמיד להבינו. דהינו: שהוא מציע לו מתחלה, ההקדמות ושכליות קטנים שמשבב לו תחלה, כדי להבינו על־ידי־זה המכון, שהוא שכל עליון וגדול.

וזו בחינת שערות - שההארות המחין יוצאין בהשערות, כן השכל־העליון מתלבש בשכל־התחתון.

וזו בחינת (תקוני־זהר קכג): "שערא בעגולא", בחינת סבובים, דהינו: ההקדמות המסבבין עד שבאים אל המכון, כנ"ל.

וזו בחינת (שם קכד). "שערא אפמא", בחינת (שיר־השירים א, ה): "שחורה אני ונאווה" - פי השחרות מקבץ הראות ומצמצם אותו, כדי לראות היטב. כן השכל־התחתון הוא בחינת שחרות, שמצמצם בו נאווה ויפי שבשכל־העליון.

ולבוא להשכל־התחתון הזה - אי אפשר כִּי־אם על־ידי: "שונא בצע" (שמות יח, כא; משלי כח, טז) - שישנא הממון בתכלית השנאה.

כי "שערא אפמא" שהוא בחינת השכל־התחתון - הוא "מסטררא דמלכות" (זהר־תקדש יתרו). וכן "שונא בצע" - הוא מסטררא דמלכות (תקוני־זהר קכא):

כי ה'שָׁכַל-הַתַּחְתּוֹן, הוא בחינות מ'לכות', שהוא בחינות ח'כמה-תתאה' ש'בכל עולם ועולם, שהוא מנהיג אותו העולם. שזה השכל של ההנהגה והמלכות - הוא בחינת ח'כמה ושכל-תחתון, כנגד ה'שכל של השגות-אלקות'.

ועל-כן ביוזמי דשמואל, שנפלו ראשי-הדור אל הממון, כמו שכתוב (שמואל-א ח, ג): "ויטו אחרי הבצע" - על-כן תבה פגמו ב'מלכות-דקדשה', כמו שכתוב (שם שם, ז): "כי אתי מאסו ממלך עליהם", וישאלו להם מלך ככל העכו"ם" (שם שם, ה).

וב'יוזמי דש'למה' ש"אין כסף נחשב" (מלכים-א י, כא; דברי-הימים-ב ט, כ) - היה מ'לכות-דקדשה' על תקונה ומבונה, כמו שכתוב (דברי-הימים-א כט, כג): "וישב שלמה על כסא ה'" - "שמלך על עליונים ותחתונים" (מגלה יא:).

ועל-כן זכה ש'למה', לזה ה'שכל-התחתון הנ"ל, כמו שכתוב (מלכים-א ה, יא): "ויחבם מכל האדם"; וכמו שכתוב (שם שם, י): "ותרב חכמת שלמה מכל בני קדם" - כי זה ה'שכל' הוא בחינת מ'לכות, כנ"ל.

אבל על-ידי אהבת ממון - הוא נופל ל'אכמא דסטרא-אחרא', בחינות: "שבתאי פתיא אכמא" (תקוני-זהר קלד), מרה-שחורה, בחינות (בראשית ג, יז): "בעצבון תאכלנה".

ונופל לעגולא וסבובים' מסטרא-אחרא, בחינות (תהלים יב, ט): "סביב רשעים יתהלכון" - שהוא מתאנה ומשתוקק אחר ה'ממון', בחינות (במדבר יא, ח): "שטו העם

ולקטו" - "בשטותא" (זהר בשלח סב: סג) - הפך ה'חכמה'.

ולפעמים שנופל חסוֹשֶׁלום בחינות ה'מלכות-דקדשה', בחינות ח'כמה-תתאה' - לגלות של ארבע-מלכיות' וכו'. ונעשה ממשלת הארבע-מלכיות, שהם ארבע גליות'.

ומי יכול לסבל את קול הצעקה והזעקה הגדולה, כשנופל בחינות ה'מלכות', בחינות ה'חכמה-תתאה', ביניהם חסוֹשֶׁלום וכו'.

ועל-כן אברהם' היה איש החסד, והיה משתדל תמיד לעשות חסד, כדי להעלות בחינת ה'מלכות' מהם.

ועל-כן רדף אברהם אחר ה'ארבעה-מלכים' כדי להכניעם" (בראשית יד, טז), שהן בחינת ה'ארבע-מלכיות דסטרא-אחרא'.

כי אברהם' היה שונא ממון, כי מאס ממון סדום, כמו שכתוב (בראשית יד): "אם מחוט ועד שרוף וכו', ולא תאמר אני העשרתי את אברם".

כי "אברהם תקן שחרית" (ברכות כו:), בחינת שחרות' הנ"ל, שהוא בחינת ה'שכל-התחתון הנ"ל, בחינת ח'כמה-תתאה', שהוא בחינת שחרות' כנ"ל, שזוכין לתקן בחינה זאת, על-ידי "שונא בצע", כנ"ל.

לח.

(ספר-המדות, ענין 'שנא בצע')

[א] מי ששונא ממון - זוכה ל'אריכות-ימים' (ממון מ).

[ב] מי שהוא שונא ממון - מלמדין אותו מלמעלה, ה'דרך' שילך בה (ממון עג).

”וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה אֶת חֲתָנוּ וַיִּלְךָ לוֹ אֶל אֲרָצוֹ”
(שמות יח, כז)

דומה בעיניך כאלו היום אתה עומד על הרסיני וכו'.

וכמו שאמרו (דברים ו, ז): **”אשר אנכי מצוה היום”** - **”בכל יום יהיה דומה בעיניך בחדשים”** (ספרי ואתחנן ח; פסיקתא זוטרותא לקח טוב, ואתחנן); **וכן הרבה.**

ועל-כן מברכין בכל יום ברפת-התורה ואומרים: **”ברוך אתה ה' גותן התורה”** - **כי הוא יתברך גותן לנו התורה בכל יום מחדש, ועקרו על-ידי ה'תחדשות-הרצון שצריכין לחדשו בכל יום מחדש.**

כמו שאמר שם אדמו"ר ז"ל בשיחה הנ"ל (שיחות-הר"ן סימן נא): **”שאיך אדם דומה לחברו ואין יום דומה לחברו בענין ה'תחדשות-הרצון”!**

נמצא: שבכל יום ויום, בפרט בבקר שמתחדשת הנשמה, בבחינת (איכה ג, כג): **”חדשים לבקרים וכו' - צריכין להתחזק ברצון חדש דקדשה”** - שזהו עקר בחינת **’קבלת-התורה בכל יום, שעל-זה מברכין ברפת-התורה, כנ”ל.**

ועל-כן אומרים אז משנה זאת שהיא (פאה פ"א מ"א): **”אלו דברים שאין להם שעור”** - שהיא בחינת **’הארת-הרצון, שאין לו שעור כנ”ל.** כי זה עקר בחינת **’קבלת-התורה בכל יום מחדש, כנ”ל.**

מא.

(לקוטי-הלכות, קריאת-התורה ו, יד-יז-כה)
עקר הדבר: שנתעורר בכל יום ובכל עת ועת, שיהיו דברי תורה חדשים אצלנו בכל יום, כאלו היום נתנו, שבשביל זה נתנה התורה מתחלה בסיני.

לט.

(ספר-המדות, למוד ח"ב י)

בשעה שהתלמיד בא לשמע תורה מפי הרב - אזי גם הרע של התלמיד, הינו הקלפות שנבראו על-ידי הרע שלו, באים גם-כן לשמע ולינק, אבל על-ידי שכל תלמיד אינו שומע אלא השיך לנשמתו, על-ידי-זה בורחים הקלפות ואינם יכולים לשמע.

אבל יש קלפה דקה שהיא קרובה לקדשה, והיא אינה בורחת אלא פשיט בתורה ישועת ישראל, אזי היא גם-כן בורחת.

וסימן לדבר (שמות יח, כז): **”וישלח משה את חתנו, למאן-דאמר (עבודה-זרה כד. זבחים קטז): ”יתרו קדם מתן-תורה בא והלך לו”.**

[מוזב גם לעיל מ'לקוטי-מוהר"ן ח"ב מז - בפסוק (שמות יח, א): **”וישמע יתרו”**].

”ביום הזה באו מדבר סיני” (שמות יט, א)

לא היה צריך לכתב אלא **”ביום ההוא”**, מהו **”ביום הזה”**? - שיהיו דברי-תורה חדשים עליך כאלו היום נתנם. (רש"י; פסיקתא-דרב-פנא יב, כא)

מ.

(לקוטי-הלכות, ברפת-השחר ה, סג)

בכל יום צריכין להמשיך על-עצמו בחינת 'קבלת-התורה מחדש, כמו שכתוב (שמות יט, א): **”ביום הזה באו מדבר סיני”** - **ופרש רש"י:** **”שבכל יום יהיה**

כמו שפרש רש"י על פסוק (שמות יט, א):
 "ביום הזה באו מדבר סיני", שנאמר
 "הזה" וכו' - "שיהיו דברי תורה חדשים
 עליך כאלו היום נתנו".

וכן מבאר בדברי רז"ל במקומות הרבה
 מאד, כמו שפרש רש"י על פסוק
 (דברים ו, ו): "אשר אנכי מצוה היום" - "בכל
 יום יהיו בעיניך כחדשים" (ספרי ואתחנן ח;
 פסיקתא דרשב"א לקח טוב, ואתחנן), וכן הרבה.

הכלל: שכל מי שרוצה לחוס על עצמו,
 ולחשב על תכליתו הנצחי - כל
 תקנתו: שאיך שהוא איך שהוא, יהיה
 בעיני עצמו בכל יום ויום, כבדיה חדשה
 ממש.

וכמו שמבאר בשלחן-ערוך ובפוסקים
 (ארח-חיים סימן מז) לענין כל ברכות-
 השחר' שמברכין בכל יום - "שכלם הם
 בשביל שנעשה כבדיה חדשה" - כמו
 שמברכין: "המחזיר נשמות לפגרים מתים"
 וכו', וכן "שלא עשני גוי" וכו', וכן: "הנותן
 ליעף פח", שנאמר על 'התחדשות-הנשמה'
 שהוא ה'שכל' וכו'.

ועל-כן איך שהוא, צריך שתהיה
 העבודה שעוסק בכל יום
 חדשה אצלו לגמרי - כי כל אחד מישראל
 איך שהוא כל זמן ששם ישראל נקרא עליו,
 הוא עושה כמה מצות בכל יום, כי מניח
 ציצית ותפלין, ואומר ברכת השחר וקריאת-
 שמע ותפלה, והרבה אומרים תהלים
 ולומדים תורה מעט או הרבה.

אך העקר: שיראה לישוב דעתו בכל יום,
 שזה היום שעומד בו, עדין לא היה
 בעולם, וכן לא יהיה עוד יום הזה בעולם,
 והעבודה להשם יתברך שאריכין בזה

היום, היא חדשה לגמרי, ורק האדם
 שעומד באותו היום באותו הדור צריך
 לעסוק בזה, וכמו שכתוב ב'שערי-ציון' (הש"ך
 ליום ו): "כי עליך נפל חובת היום".

ואפלו אם יודע בעצמו שמעשיו
 מקלקלין הרבה וכו', וכבר נכשל
 במעשיו פעמים אין מספר - אף-על-פי-כן
 זה היום הוא חדש לגמרי, ויכול גם
 ממקומו שהוא שם להגדיל ולקדש שמו
 יתברך וכו'.

אפלו ה'גרוע' שבגרועים - מאחר שעתה
 בונתו לשמים, ורוצה עתה להניח
 טלית ותפלין ולהתפלל וכו' - שבודאי הוא
 מגדל ומקדש שמו יתברך מחדש כפי אותו
 היום, שזאת העבודה אינו יכול להשלים
 שום מלאך ושרף וכו'. ואפלו נשמות
 קדושות של ישראל שבגן-עדן העליון אינם
 יכולים להשלים העבודה הזאת.

כי "לא המתים יהללו יה" וכו' (תהלים קטו,
 יז), כי "במתים חפשי" כתיב (שם פח, ו),
 וכמו שאמר חזקיהו (ישעיה לח, יט): "חי חי
 הוא יודך כמוני היום, אב לבנים יודיע אל
 אמתך", "כמוני היום" דיקא - הינו: כמו
 שאני היום' באיזה מדרגה פחותה, מאחר
 שאני חי, אני דיקא צריך להודות לך וכו'.

וצריך האדם לסלק מדעתו, בכל יום ובכל
 פעם, כל מה שעבר עליו עד אותו
 היום ואותו השעה, ולא יעלה אצלו בחשבון
 כלל, כאלו לא התחיל עדין מעולם כלל.

כי אם תשפיל ותבין בענין הירידות
 והנפילות שעוברין על כל אחד - עקר
 נפילתו בדעתו של כל אחד הוא: מחמת
 שנדמה לו בדעתו, שכבר נסה את-עצמו
 והתחיל קצת בעבודת-השם ונפל מזה,

ואחר-כך התחזק להתחיל עוד, ונפל עוד הפעם, וכן היה כמה פעמים.

עלי-בן מסיתו הבעל-דבר, ליאש את- עצמו חס-ושלום לגמרי, ואומר לו בלבבו: "הלא אתה רואה כי אפס תקונה" וכו' - פידוע כל-זה למי שעוסק בלמוד הקדוש הזה של התקרבות בניה-הנעורים לעבודת- השם-יתברך.

אבל מי שזוכה להתחבר לחברים בשרים ואמתיים תמיד - עד שיזכה לקבל ולקבע בלבבו עצה הקדושה הנ"ל: "לשפח בכל-פעם כל מה שעבר עליו, אף- על-פי שכבר התחיל אלפים-ורבבות פעמים בלי מספר!" - רק עתה יתחיל מחדש להכין ולהזמין את-עצמו בכל מה שיוכל, הן לצעק אל השם מעמק הלב כמו שצריך עתה באותה שעה, הן להתחיל ללמד ולהתפלל ולעסוק במצוות, הן לשמח את נפשו במה שלא עשני גוי וכו', והבדילנו מן התועים וכו', ולהפך היגון ואנחה לשמחה וכו' וכו'! - על-ידי פליזה, ישאר קיים בקיום-התורה תמיד וכו' וכו'.

מב.

(לקוטי-הלכות, ערובי-תחומין ד, זא)

זה עקר עבודת איש-הישראלי בכל דור ודור, בכל אדם ובכל זמן - שצריכין לעבד את השם בתורה ותפלה - עד שיזכה לבחינת 'קבלת-התורה' בכל עת ועת.

דהינו: שיזכה בכל פעם ופעם, לבחינת "נעשה ונשמע" (שמות כד, ז) מחדש - דהינו: שיהיה נעשה מה"נשמע" בחינת 'נסתר', יהיה נעשה מפניו בחינת "נעשה", בחינת 'נגלה', ויזכה לבחינת "נשמע" גבוה יותר. וכן בכל פעם ופעם,

כמבאר היטב במאמר הנ"ל (לקוטי-מוהר"ן ח"א כב).

וזוה בחינת 'קבלת-התורה' בכל-פעם - כי אנו צריכין תמיד לקבל את התורה בכל יום, כמו שכתוב (דברים ו, ו): "אשר אנכי מצוה היום" - "בכל יום יהיו בעיניך בחדשים" (ספרי ואתחנן ח; פסיקתא-זוטרתא לקח טוב, ואתחנן).

וזוהו עקר כל הנסיונות והצרופים שהאדם נתנסה ונצטרף בעולם-הזה בכל עת וזמן.

כי האדם צריך לחדש תמיד בתורה ועבודה, שזהו בחינת 'קבלת-התורה' בכל-פעם, בחינת "נעשה ונשמע" מחדש גבוה יותר.

כי אפלו מי שאינו זוכה לחדש ממש 'חדושין-דאורייתא' ו'השגות', שהם בחינת "נעשה ונשמע" הנ"ל - אף-על-פי- כן, גם העבודה בעצמה של איש-הישראלי כשהוא איש פשוט באמת, כשזוכה בכל- פעם להתעורר ביותר לעבודתו יתברך באמת בהתעוררות חדש - גם זה הוא בחינת 'קבלת-התורה מחדש', בחינת "נעשה ונשמע מחדש", שמקבל על- עצמו לקיים את התורה מחדש, ו"כל אשר דבר ה' יעשה וישמע" (על-פי שמות כד, ז), וכמוכן זה בדברי רבנו ז"ל במקום-אחר (לקוטי-מוהר"ן ח"א סה; ח"א קנט).

ועל-ידי-זה בעצמו יכול לזכות להשגות ממש על-ידי פשיטותו ותמימותו, שיתנהג כל-כך בכשרות באמת, בהתעוררות חדש בכל-פעם, עד שיזכה לבחינת 'קבלת-התורה' ממש, בחינת "נעשה ונשמע" באמת. דהינו: שיזכה

לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין מַה שֶּׁהָיָה נִסְתָּר מִמֶּנּוּ תַּחֲלָה, וְכֵן מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא עַד אֵין-סוּף, שֶׁזֶהוּ בַּחֲנִינָת "נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע" וְכוּ', כַּפַּ"ל.

אָבֵל אֵין הָאָדָם זוֹכֵה לְמְדַרְגָּה גְבוּהַ יוֹתֵר - כִּי-אֵם עַל-יְדֵי שִׁיחָהּ לֹא 'יְרִידָה קִדָּם הָעֲלִיָּה' וְכוּ'.

זֶה בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן וּבְכָל דְּרָגָא וְדַרְגָּא, אֲפֹלוּ מִי שֶׁצָּרִיךְ לְזַכּוֹת לְאִיזָה דְּרָגָא קִטְנָה, אֲפֹלוּ לְהַתְעוֹרְרוֹת חֲדָשׁ' - צָרִיךְ שִׁיחָהּ לֹא מִקִּדָּם 'אִיזָה יְרִידָה' לְפִי מְדַרְגָּתוֹ. וְה'יְרִידָה' - הִיא בַּחֲנִינָת הַנְּסִינּוֹת וְהַצְרוּפִים שִׁישׁ לֹא מִקִּדָּם שֶׁעוֹלָה מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא.

וְהִנֵּה בְּאֵמֶת: בְּשַׁעַת ה'יְרִידָה' שִׁישׁ קִדָּם הָעֲלִיָּה שֶׁהִיא בַּחֲנִינָת 'קַבְּלַת-הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ', בַּחֲנִינָת "נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע" גְבוּהַ יוֹתֵר, כַּפַּ"ל - אִזּוּ בְּשַׁעַת ה'יְרִידָה, הָאָדָם הוּא בְּאֵמֶת בְּסַפְּנָה גְדוּלָה. כִּי הִרְבֵּה נִפְלוּ עַל-יְדֵי יְרִידָתָם רַחֲמָנָא-לְצַלְחָן.

וְצָרִיךְ אִזּוּ לְהִיזוֹת כְּגַבּוֹר חֲזָק בַּל יִמָּט, וְגַם צָרִיךְ סִיעֵתָא-דְּשַׁמַּיָּא שִׁיזְכָּה לְהַחֲזִיק עֲצֻמוֹ בְּשַׁעַת ה'יְרִידָה, שְׁלֵא יִפֹּל לְגַמְרֵי חֲסוֹשְׁלוֹם, רַק יַחֲזִיק עֲצֻמוֹ בְּכָל עַז, עַד שִׁיזְכָּה לְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל מַה שֶׁצָּרִיךְ לְבַטֵּל וּלְשַׁבֵּר כְּפִי ה'יְרִידָה' שְׁלוֹ, עַד שִׁיזְכָּה בְּרַחֲמֵיו יִתְבַּרַךְ לְבַחֲנִינָת הָעֲלִיָּה, וְאִזּוּ זוֹכֵה שִׁיתְּהַפֵּךְ ה'יְרִידָה' ל'עֲלִיָּה' - כִּי "ה'יְרִידָה הִיא תַּכְלִית הָעֲלִיָּה" (לְקוּטִי-מִזְהַר"ן ח"א כב; ח"ב יב), כַּפַּ"ל.

וְזֹאת הַבְּחִינָה הוּא בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן, בְּכָלֵל וּבַפְּרָט, הֵן בְּכָלֵי-יִשְׂרָאֵל הֵן בְּפִרְטִיּוֹת אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, בְּכָל-פַּעַם שֶׁצָּרִיךְ לְצֵאת מִבַּחֲנִינָת "נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע" זֶה, לְבַחֲנִינָת "נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע" גְבוּהַ יוֹתֵר, וְכַפַּ"ל.

ו"עֲמֹלֵק מֵעוֹלָם רִצּוּעָה מְרֻדוֹת לְיִשְׂרָאֵל" (תַּנְחוּמָא חֲקַת יח). וְקִדָּם מִתֵּן תּוֹרָה בָּא עֲמֹלֵק לְהַלְחֵם עִם יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יז, ח): "וַיָּבֹא עֲמֹלֵק וַיִּלְחֶם" וְכוּ' - כִּי הוּא הַשּׂוֹנֵא הַגְּדוֹל שֶׁאוֹרֵב עַל יִשְׂרָאֵל תָּמִיד בְּכָלֵל וּבַפְּרָט.

וְכַמוֹ-כֵּן תָּמִיד בְּכָל דוֹר וְדוֹר בְּכָל עַת וְזְמַן, בְּכָל-פַּעַם שֶׁיִּשְׂרָאֵל צָרִיכִין לְעֹלוֹת מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא, דְּהֵינּוּ: מ"נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע" זֶה, לְגְבוּהַ מִמֶּנּוּ, כַּפַּ"ל - שְׁאִז צָרִיךְ שִׁיחָהּ לֹא 'יְרִידָה קִדָּם הָעֲלִיָּה' - אִזּוּ בְּשַׁעַת ה'יְרִידָה, שְׁאִז הָאָדָם בְּאֵמֶת בְּסַפְּנָה כַּפַּ"ל, אִזּוּ הוּא אוֹרֵב לְיִשְׂרָאֵל, וּמִתְכַּוֵּן בְּתַקְוָה רִשְׁעֵתוֹ וְשִׁנְאָתוֹ הַחֲזָקָה לְיִשְׂרָאֵל, וּבֹא אִזּוּ דִּיקָא לְהַלְחֵם עִם יִשְׂרָאֵל.

בְּבַחֲנִינָת (שם): "וַיָּבֹא עֲמֹלֵק וַיִּלְחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בְּרַפְּיֹדִים", "בְּרַפְּיֹדִים-יְדֵי, שָׂרְפוּ יְדֵיהֶם מִן הַתּוֹרָה" (מְכִילֵתָא עֲמֹלֵק א) - כִּי אִזּוּ הָיָה קִדָּם 'קַבְּלַת-הַתּוֹרָה', וְאִזּוּ מִקִּדָּם צָרִיךְ שִׁיחָהּ בַּחֲנִינָת 'יְרִידָה', כַּפַּ"ל.

וְזֶה שֶׁצּוֹתָה הַתּוֹרָה בְּיוֹתֵר: "לְזַכֵּר מַעֲשֵׂה עֲמֹלֵק" וְכוּ', ו"מְלַחֲמָה לֹה' בַּעֲמֹלֵק מְדוּר דוּר" (שְׁמוֹת יז, טז) - כִּי זֶה נַעֲשֵׂה בְּכָל דוֹר וְדוֹר, בְּכָל-עַת שֶׁצָּרִיכִין לְעֹלוֹת מִבַּחֲנִינָת "נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע" זֶה, לְבַחֲנִינָה גְבוּהַ יוֹתֵר, אִזּוּ צָרִיכִין לְלַחֵם 'מְלַחֲמַת-עֲמֹלֵק' בְּעַת ה'יְרִידָה שֶׁקִּדָּם הָעֲלִיָּה וְכוּ', כַּפַּ"ל.

מג.

(לְקוּטִי-הַלְכוֹת, דָּם א, ב)

כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֲפֹלוּ הַפְּחוּתֵי-שֶׁבַפְּחוּתִים, צָרִיךְ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה בְּכָל דוֹר וְדוֹר, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַז"ל עַל פְּסוּק (דְּבָרִים ג, ו): "אֲשֶׁר אֲנֹכִי מַצְוֶה הַיּוֹם", "בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ פְּחָדְשִׁים" (סְפָרִי וְאַתְחַנֵּן ח;

פסיקתא-זוטרתא לקח טוב, ואתחנן), וכמו שכתוב (שם כז, ט): "היום הזה נהיית לעם", ופרש רש"י: "שיהא דומה בעיניך, כאלו היום באת עמו בברית".

הינו: שכל אחד מישראל כפי מה שמקבל על עצמו על מלכות שמים - שמקבל על-עצמו מעתה, לחדש בנשר ימיו שעברו בחשך, ורוצה מעתה לפנס בתורה ועבודה באמת - זהו בחינת 'קבלת התורה' אצלו.

מד.

(לקוטי-הלכות, בשר-בחלב ד, א-יג"ד)

זה כלל גדול: שצריך האדם להתחיל בכל פעם מחדש, כאשר הזהיר רבנו ז"ל על-זה פעמים אין מספר, כמבאר בספריו הקדושים בכמה מקומות. וכמבאר בספור שבחיו הקדושים: "שהוא בעצמו זכה למה שזכה - על-ידי שהתחיל בכל פעם מחדש, ולא נפל בדעתו משום דבר שבעולם, ואפלו ביום אחד היה לו כמה התחלות" (שבחי-הר"ן ה"ו; שיחות-הר"ן מח).

וכמבאר בדברי חז"ל, כמו שפרשו על פסוק (דברים ו, ז): "אשר אנכי מצוה היום" - "בכל יום ויום יהיו בעיניך כחדשים" (ספרי ואתחנן ח; פסיקתא-זוטרתא לקח טוב, ואתחנן), וכתוב (שם כז, ט): "היום הזה נהיית לעם", ודרשו רז"ל (ברכות סג:) ומובא בפרוש רש"י (שם): "בכל יום ידמה בעיניך, כאלו היום נכנסת עמו בברית".

כי באמת: אם יסתכל האדם על-עצמו היטב, יראה: שכל הבלבולים ונפילות וירידות וחלישות-הדעת שיש לו - הכל הוא על-ידי רבוי המחשבות, מיום שעבר ליום הבא, ומשעה לשעה, שרב העולם הם

בזקנים בעיני-עצמן, וכל אחד נחשב בעיני-עצמו כאלו כבר נזקן בדרך-יו שרגיל בהם ימים רבים, עד שאי-אפשר לו לשוב לדרך אחר.

ומחמת שהוא יודע בעצמו שהוא רחוק מדרך הישר באמת - על-כן נמצאים רבים שמאשים עצמם מלהתקרב באמת להשם-יתברך; ואפלו מעט העבודה והמצוות שמקימים, הוא כמו (ישעיה כט, יג): "מצות אנשים מלמדה", ועושים אותם בלי התעוררות וחיות.

והכל מחמת הזקנה שקפצה עליהם, שנחשבים בעיניהם בזקנים כנ"ל, שזה מזיק מאד מאד, כמו שהזהיר אדמו"ר ז"ל מאד מאד, ואמר (שיחות-הר"ן נא): "שאסור להיות זקן, הן חסיד זקן, הן צדיק זקן וכו'".

כי עקר העבודה הוא 'התחדשות', בחינת (ישעיה מ, לא): "יקוי ה' יחליפו כח יעלו אבר בנשרים" - שצריך להתחדש בכל יום ממש, בבחינת: "אשר אנכי מצוה היום", "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים", הנאמר ב'קריאת-שמע' וכו', כנ"ל.

כי מי שמחזק עצמו להתחיל בכל פעם מחדש - בודאי לא יפל לעולם, אפלו אם יעבר עליו מה.

כי צריך האדם לסלק מדעתו, ולהעביר ממחשבתו לגמרי, כל מה שעבר ביום הקבר, או בשעה העוברת, וידמה בעיני עצמו בכל יום ואפלו בכל שעה, כאלו היום נולד, בבחינת (תהלים ב, ז): "אני היום ילדתיך", וכתוב (שם צה, ז): "היום אם בקלוי תשמעו" - שצריך לחשב בכל יום ובכל עת ושעה, כאלו היום ובאותה השעה הוא נולד

וְבָא לְעוֹלָם, וְרוּצָה לְהִתְחִיל לְהַפִּיר אֶת מִי שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם.

וְאֵי-עַל-פִּי שֶׁכָּבַד הָיָה כֵּן אֲלֵפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת פְּעָמִים - שֶׁרָצָה לְהִתְחַדֵּשׁ וּלְהִתְחִיל לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ וְלֹא עָלְתָה בְּיָדוֹ, וְאִפְלוּ אִם נָפַל בְּכָל פַּעַם לְמָה שֶׁנִּפְּל רַחֲמָנָא-לְצַלְךָ - אֵי-עַל-פִּי-כֵן אֵל יִסְתַּבֵּל עַל-זֶה כָּלֵל, וְיִשְׁפַּח כָּל-זֶה.

כִּי זֶה הַיּוֹם וְהַשְּׁעָה שֶׁהוּא עוֹמֵד בּוֹ עִתָּה, עֵדִין לֹא הָיָה בְּעוֹלָם, וּמִי יוֹדֵעַ מָה יִכּוֹל לְזַכּוֹת עֵדִין עִתָּה, בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם וּבְאוֹתָהּ הַשְּׁעָה וְכוּ' וְכוּ'.

כִּי "הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ מְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית" (בְּרַכַּת יוֹצֵר), וְאִין יוֹם דּוֹמָה לְחֻבְרוֹ וְאִין שְׁעָה דּוֹמָה לְחֻבְרָתָהּ, וְכַמוּבָא בְּכַתְבֵי הָאֲר"י בְּאַרְיֵכוֹת מְזָה: "גְּדֹל הַשְּׁנוּיִים לְאִין מְסַפֵּר, הַנִּעֲשִׂים בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְאִפְלוּ בְּכָל שְׁעָה וְשְׁעָה".

עֵינֵי-שָׁם בְּעֵץ-חַיִּים בְּתַחֲלָתוֹ, בְּהִיכַל אָדָם-קַדְמוֹן שֶׁעַר א' עָנַף ה', מִה שֶׁכָּתוּב שָׁם: "וְאִין שְׁעָה זֹה דּוֹמָה לְשְׁעָה זֹה, וּמִי שֶׁמְסַתַּבֵּל בְּעֵינָיו הַלּוּף הַמְזֻלּוֹת וְכוּכְבָּבִים וְשְׁנוּי מַצְבָּן וּמַעֲמָדָן, וְאִיךָ בְּרַגַע אֶחָד הֵם בְּאִפְסָן אַחֵר, וְהַנּוֹלֵד בּוֹ יִקְרָה מְאֻרְעוֹת שׁוֹנוֹת מִהַנּוֹלֵד בְּרַגַע שֶׁקֹּדֵם לָזֶה, וּמִזֶּה יִסְתַּבֵּל וְיִבִּין בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁאִין לָהֶם קוֹץ וּמְסַפֵּר" וְכוּ' וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהֶאֱמִין: שֶׁבְּכָל עֵת וְשְׁעָה וְרַגַע, כָּל יְמֵי חַיָּיו, יֵשׁ בְּכַח הָאָדָם לְהִתְחִיל מֵעִתָּה, וְאֵל יִסְתַּבֵּל כָּלֵל עַל יוֹם שֶׁלִּפְנָיו וּלְאַחֲרָיו, רַק יִחַזַּק עַצְמוֹ עִתָּה, לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּמָה שִׁיּוּכַל, בְּעַסְק הַתּוֹרָה, אוֹ תַפְּלָה, אוֹ אֵיזָה מְצוּה.

וְאִם אֵינּוּ יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת דְּבַר בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה - עַל-כָּל-פְּנִיִם יִשְׁתַּוְּקַק וְיִכְסוּף לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, כִּי רָצוֹן וְכַסּוּפִין דְּקַדְשָׁהּ יִקָּר מִן הַכָּל, בְּמַבְאָר בְּדַבְּרֵיו הַקְּדוּשִׁים בְּמָה פְּעָמִים.

וְזֶה שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית א, א): "בְּרֵאשִׁית" וְכוּ', וְדַרְשׁוּ רַז"ל (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה א, ד): "בְּשִׁבִיל בְּפוּרִים שֶׁנִּקְרָאִים רֵאשִׁית, בְּרֵא הָעוֹלָם".

כִּי עַקֵּר 'בְּרֵאשִׁית-הָעוֹלָם' הָיָה - בְּשִׁבִיל בְּחִינָה זֹה, בְּחִינַת 'הִתְחַדְּשׁוּת', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'בְּפוּרִים', בְּחִינַת 'רֵאשִׁית'.

בְּחִינַת "בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹקִים" וְכוּ' - שֶׁבְּשִׁבִיל 'רֵאשִׁית', בְּרֵא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְכוּ' - שֶׁעַקֵּר 'בְּרֵאשִׁית' שָׁמַיִם וְאָרֶץ הָיָה, בְּשִׁבִיל 'רֵאשִׁית', דְּהֵינּוּ: שִׁיתְחִיל הָאָדָם בְּכָל פַּעַם מְרֵאשִׁית, כְּאִלוּ הַיּוֹם הוּא 'רֵאשִׁית הַתְּחִלָּתוֹ, כִּנ"ל.

כִּי זֶה עַקֵּר 'תְּקוּנַת-הָעוֹלָמוֹת', כִּי גַם הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ מְחַדֵּשׁ אוֹתָם בְּכָל יוֹם מְחַדֵּשׁ מְמַשׁ, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרִים (בְּרַכַּת יוֹצֵר): "וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית", וְכַמוֹ שֶׁאֲמָרִים בְּכָל יוֹם (שָׁם): "עוֹשֵׂה חֲדָשׁוֹת" וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן נִסְמָךְ תַּכְּף בְּפִרְשַׁת ז'הָיָה כִּי תָבֵא, אַחֵר מְצוֹת 'וְדוּי בְּפוּרִים וּמַעֲשֵׂר': "הַיּוֹם הַזֶּה ה' אֱלֹקֶיךָ מְצוּוֹךְ לַעֲשׂוֹת" (דְּבָרִים כו, טז), וְכַתִּיב שָׁם (כז, ט): "הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעַם וְגו', אֲשֶׁר אֲנִי מְצוּוֹךְ הַיּוֹם", וּפִרְשׁ רַש"י שָׁם: "בְּכָל יוֹם יִהְיֶה דּוֹמָה בְּעֵינֶיךָ, כְּאִלוּ הַיּוֹם נִכְנַסְתָּ עִמּוֹ בְּבִרְיַת וְכוּ'".

הֵינּוּ כִּנ"ל - כִּי זֶה עַקֵּר בְּחִינַת 'בְּפוּרִים', בְּחִינַת 'הִתְחַדְּשׁוּת' בְּכָל יוֹם, כְּאִלוּ

היום נכנסם בבְּרִית וּמִתְחִיל לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ לְכַנֵּס בַּקֹּדֶשֶׁת יִשְׂרָאֵל.

וְזֶה בְּחִינַת (דְּבָרִי הַיָּמִים א טז, כג): "בְּשָׂרוֹ מִיּוֹם אֵל יוֹם יִשׁוּעָתוֹ" - שְׂבָכָל יוֹם וְיוֹם שׁוֹלַח הַקְּדוּשָׁת־בְּרוּךְ־הוּא יִשׁוּעוֹת חֲדָשׁוֹת, לְהַצִּיל אֶת הָאָדָם מֵהַסְטֵרָא־אֲחֵרָא הַמְתַּגַּבֶּרֶת בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַז"ל (סְכָה נב): "בְּכָל יוֹם יֵצְרוּ שָׁל אָדָם מִתַּגְבֵּר עָלָיו, וְאֶלְמָלָא הַקְּדוּשָׁת־בְּרוּךְ־הוּא עוֹזְרוֹ וְכוּ".

נִמְצָא: שְׂבָכָל יוֹם וְיוֹם נַעֲשֶׂה עִם כָּל אָדָם עֲנִינִים חֲדָשִׁים לְגַמְרֵי, וְהַקְּדוּשָׁת־בְּרוּךְ־הוּא עוֹזְרוֹ וּמוֹשִׁיעוֹ בְּכָל יוֹם. עַל־כֵּן אֵין לְבַלְבֵּל עֲצֻמוֹ כָּלֵל מִיּוֹם לְחֵבְרוֹ, כִּי מִי יוֹדֵעַ כַּמָּה גְּדוּלָּה הַיִּשׁוּעָה הַחֲדָשָׁה שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ יִשְׁלַח לוֹ הַיּוֹם, אִם יִזְכֶּה לְהַתְגַּבֵּר, לְהַתְחִיל מִחֲדָשׁ.

מה.

(לקוטי־הלכות, מילה ד, יא)

"הַיּוֹם הַזֶּה" - זֶה בְּחִינַת הַתְּקַשְׁרוֹת וְכִלְכִּיּוֹת הַזְּמַן, בְּבְחִינַת 'לְמַעַלְהָ מִהַזְּמַן, בְּחִינַת (דְּבָרִים כז, ט): "הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעָם", הַנֶּאֱמָר לְעַנְיָן 'קִיּוֹם־הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא "שְׂמָא דְקֹדֶשׁ־בְּרִיךְ־הוּא" (זהר יתרו צ:), כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַז"ל: "בְּכָל יוֹם יֵהִיוּ בְּעִינֵיהֶם כְּחֲדָשִׁים" (רש"י דְּבָרִים ה, ו; סְפָרִי וְאַתְחַנֵּן ח; פְּסִיקְתָא־זוֹטְרֵתָא לְקַח־טוֹב, וְאַתְחַנֵּן), "כָּאֵלוֹ הַיּוֹם הַזֶּה נִכְנַסְתָּ עִמּוֹ בְּבְרִית" (רש"י דְּבָרִים כז, ט).

כִּי עַל־יְדֵי תּוֹרָה וְתַפְלָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מְגַדְלִין שְׂמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם - עַל־יְדֵי־זֶה נִכְלָל 'הַיּוֹם, בְּבְחִינַת 'לְמַעַלְהָ־מִהַזְּמַן. וְאִזִּי זֶה הַיּוֹם שֶׁהָאָדָם עוֹמֵד בּוֹ, וְהַיּוֹם שֶׁנִּתְּנָה בּוֹ הַתּוֹרָה, וְהַיּוֹם שֶׁנִּבְרָא בּוֹ הָעוֹלָם - הַכֹּל אַחַד - בְּחִינַת (תְּהִלִּים ב, ז): "אֲנִי הַיּוֹם

יְלֻדְתִּיךָ". וְכַל־זֶה זוֹכִין עַל־יְדֵי הַגְּדֻלַּת שְׂמוֹ יִתְבָּרַךְ.

מו.

(לקוטי־הלכות, פְּקוּדוֹן וְאַרְבַּעַה שׁוֹמְרִים ד, הַיּוֹח)

אֲסוּר לְהֵאָדָם לְדַחוֹת אֶת־עֲצֻמוֹ מִיּוֹם לְיוֹם, רַק לִידַע הַיֵּטִב: שֶׁזֶה הַיּוֹם לֹא יִהְיֶה לוֹ עוֹד כָּל יָמֵי חַיָּו, כִּי יוֹם הָאֲחֵר הוּא עַנְיָן אֲחֵר לְגַמְרֵי, וְהַלּוֹאֵי שִׁיפְרַע בְּזַמְנוֹ שִׁיזְכֶּה לְמַחֵר לְצֵאת יְדֵי חוֹבְתוֹ מִהַ שְׂצָרִיךְ לְפָרַע לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ חוֹבֵת הַזְּמַן שֶׁל יוֹם מְחַר בְּעֲצֻמוֹ.

אֲבָל עַל־כָּל־פְּנִים חָלִילָה לְהַטְעוֹת אֶת־עֲצֻמוֹ לְדַחוֹת מִיּוֹם לְיוֹם, וְכְמוֹ שֶׁכָּתַב אֲדָמוֹר ז"ל (לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א ערב) עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים צה, ז): "הַיּוֹם אִם בָּקֻלוֹ תִשְׁמָעוּ" - "שֶׁעַקֵּר הָעֲבוּדָה מִי שְׂרוּצָה לְשִׁמְעַ בְּקוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ וְלְדַבְּקָה בּוֹ, הָעַקֵּר הוּא שִׁידַע שֶׁהָעַקֵּר הוּא 'הַיּוֹם, 'הַיּוֹם' דִּיקָא וְכוּ", כְּמִבְּאָר שָׁם.

כִּי אִי־אֶפְשֵׁר לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, כִּי־אִם כְּשִׁיזְדַּעְיָן: שֶׁהָעַקֵּר הוּא "הַיּוֹם הַזֶּה" שֶׁהָאָדָם עוֹמֵד בּוֹ, וְלֹא לְדַחוֹת מִיּוֹם לְיוֹם, כִּי כָּל יָמֵי הָאָדָם מְנוּיִים וְסְפוּרִים וְכַנֵּ"ל.

שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת "הַיּוֹם - אִם בָּקֻלוֹ תִשְׁמָעוּ". הֵינּוּ: אִם תִּרְצוּ לְשִׁמְעַ בְּקוֹלוֹ וּלְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, אִי־אֶפְשֵׁר לָכֶם לְקַבֵּל, כִּי־אִם עַל־יְדֵי בְּחִינַת "הַיּוֹם" - לִידַע: שֶׁהָעַקֵּר הוּא "הַיּוֹם הַזֶּה" דִּיקָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים כו, טז): "הַיּוֹם הַזֶּה אֲנִכִּי מְצוּוֶה לַעֲשׂוֹת" - "הַיּוֹם הַזֶּה" דִּיקָא; וְכַתִּיב (שָׁם ה, ו): "אֲשֶׁר אֲנִכִּי מְצוּוֶה הַיּוֹם", וְכֵן הִרְבֵּה "הַיּוֹם" דִּיקָא, כַּנֵּ"ל.

וּבְּאֵמַת בְּוֹדָאֵי: כְּפִי הַשְׁתַּטְּחוֹת וְהַתְּפִשְׁטוֹת הַסְטֵרָא־אֲחֵרָא

והקלפה שבכל יום ויום, בודאי קשה מאד לעסק בעבודת השם, בפרט בתפלה, "ששם באים כל הבלבולים שבעולם" (לקוטי מוהר"ן ח"א ל).

אבל צריכין לידע: שאף על פי כן, זה היום הוא יום, ועולה בחשבון, ובודאי יש בו טוב, רק שהחשף מכסה עליו, כי הקלפה קודמת לפרי.

וצריכין להתגבר ולהשתדל, לשפר הקלפה, שהם 'כלל כל המניעות והבלבולים והטעיות והדחיות, ולידע ולהאמין: שדיקא 'ביום הזה' יכול להתקרב להשם יתברך לפי בחינתו, ו"אם תדרשנו ימצא לך" (דברי הימים א כח, ט), ותזכה למצא הטוב שבזה היום דיקא.

כי "לית יום דלית בה טוב, וכל יומא אית לה גדר מלבר, דלא יעול כל בר נש לההוא טוב, פגון חשף דכסיא לנהורא", כמו שאיתא בזהר הקדוש (נשא קכג) המובא בסימן פד (לקוטי מוהר"ן ח"א).

על כן צריכים לידע: שמה שנדמה להאדם באלו היום אי אפשר לו להתפלל בכונה, וללמד ולעסק בעבודת השם - זה נמשך רק מהחשף שקדם לאור וכו', ומשם באים כל הטעיות והדחיות של כל אדם שבכל יום, שנדמה לו באלו "היום הזה" אינו כלום, באלו אינו מימי חיו, באלו "היום" אי אפשר להתקרב להשם יתברך כלל.

כאשר נמצא זה ברב בני אדם שאינם מפקחים על דרכיהם היטב, בפרט פשיש לו איזה סבה ומארע לטוב, או להפך חסושלום - שאז 'היום' מתבלבל אצלו

לגמרי, עד שרוב ימיהם כלים בזה להכל ולריק רחמנא לצלן.

פגון: ביום זה הוא יריד ויומא דשוקא; וביום זה צריך לחשב חשבונותיו; ובזה היום יוצא לדרך; ובאלו הימים הוא בדרך נעונד ומטלטל; ובזה היום בא מן הדרך, וצריך להרים המשאוי מעל העגלה, ולסדר הסחורה, ולחלקה פראוי וכו'; וביום זה מזדמן לו איזה מריבה וקטטה עם אחד; וביום זה נקרא על איזה סעדה; וכיוצא בזה בטולים ובלבולים שונים בכל יום ויום - עד שבמעט בכל יום נמצא בו בטול ובלבול גדול.

ואפלו בשאר הימים שאין בו מארעות באלה - נדמה לו גם כן על פי הרב בכל יום, באלו היום הזה אינו כלום, וכנ"ל.

ובלזה נמשך "מהגדר מלבר דאית על כל יום" וכנ"ל, שנמשך מ"החשף שקדם לאור" וכו' וכו'.

ועל כן צריכין לחזק את עצמו בכל יום ויום כפי אותו היום, ואם לפעמים משתטחים פנגדו מאד מאד, עד שאי אפשר לו בשום אופן להתפלל פראוי - אף על פי כן צריך לידע ולהאמין: שגם "היום הזה" הוא יום, והוא מנוי וספור בימי חיו.

ואם אי אפשר להתפלל פראוי בשום אופן בזה היום - ישתדל לעשות בו עבודה אחרת, פגון ללמד יותר, או לעסק במצות וגמילות חסד, או לומר שאר תחנות ובקשות, ושיחה בינו לבין קונו, וכיוצא - כי "השם יתברך רצה לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצות" (מכות פ"ג

וּבְרוּךְ-הַשֵּׁם יֵשׁ לָנוּ בְּמָה לְהַחֲיוֹת אֶת-
 עַצְמָנוּ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, בְּכַמָּה
 מִיָּנִי לַמּוֹדֵי הַתּוֹרָה-הַקְּדוּשָׁה, וּבְכַמָּה וּבְכַמָּה
 מִיָּנִי מִצּוֹת וְכוּ'. וְהַעֲקָר שִׁישְׁתַּדֵּל: שְׁלֹא
 יִטְעָה חֶסֶד-וְשָׁלוֹם שֶׁ"הַיּוֹם הַזֶּה" בָּטֵל וְהוֹלֵךְ
 - כִּי צָרִיךְ לְחַשֵּׁב בְּכָל יוֹם, שְׂאִין לוֹ כִּי-אִם
 'אוֹתוֹ הַיּוֹם' לְבַד, בְּחִינַת: "הַיּוֹם אִם בְּקִלּוֹ
 תִשְׁמָעוּ", וְכַנ"ל.

מז.

(לקוטי-הלכות, פקדון וארבעה שומרים ה, לו)

עֲקָר הַתְּקוּן: עַל-יָדֵי בְּחִינַת "הַיּוֹם",
 בְּחִינַת (תהלים צה, ז): "הַיּוֹם אִם בְּקִלּוֹ
 תִשְׁמָעוּ" הַמְּבֹאֵר בְּדַבְּרֵי ז' ל' בְּסִמָּן רע"ב:
 "שְׂצָרִיכִין לִידַע, שְׂאִין לְאָדָם בְּעוֹלָמוֹ, כִּי-
 אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתוֹ רָגַע לְבַד", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
 (איוב ז, יח): "וְתִפְקַדְנֵנוּ לְבִקְרִים לְרֹגְעִים
 תִּבְחַנְנֵנוּ".

וְכַמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל, וּמִזְבֵּא בְּפָרוּשׁ רַש"י
 בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת. א) בְּפָסוּק: "הַיּוֹם
 [הַזֶּה ה' אֱלֹקֶיךָ] (אֲנָכִי) מִצִּוְךָ", ב'פְּרָשַׁת תְּבֵא'
 (דְּבָרִים כו, טז). ב) ו'בְּקִרְיַאת-שְׁמַע' בְּפָסוּק:
 "אֲשֶׁר אֲנָכִי מִצִּוְךָ הַיּוֹם" (שם ו, ו). ג) וּבְשֵׁאֵר
 מְקוֹמוֹת ["בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְּבַר סִינַי" (שְׁמוֹת יט, א);
 "אֲשֶׁר אֲנָכִי מִצִּוְךָ אֲתֶכֶם הַיּוֹם" (דְּבָרִים יא, ט)]. שְׁפָרַשׁ
 רַש"י שֶׁם [בְּמְקוֹמוֹת הַנ"ל]: "שְׁבֻכֵל יוֹם יִהְיוּ
 בְּעֵינֶיךָ פְּחָדְשִׁים" (סְפָרִי וְאַתְחַנֵּן ח; פְּסִיקְתָא-
 זוֹטְרֵתָא לְקַח-טוֹב, וְאַתְחַנֵּן).

וְתִדְקֹדֵק בְּכָל 'סְפָר דְּבָרִים' וְתִמְצָא:
 שְׁבֻכֵל מְקוֹם שְׁמִזְהִיר אֶת
 יִשְׂרָאֵל עַל 'קִיּוֹם-הַתּוֹרָה' - שְׁמִזְכִּיר בְּכָל
 פֶּעַם תִּבַּת "הַיּוֹם" - לְהוֹרֹת וּלְהַעִיר אֶת כָּל
 אֶחָד, שֶׁהָעֲקָר לְהַתְחִיל לְהַתְקַרֵּב "הַיּוֹם" -
 הֵינּוּ: בְּכָל יוֹם וְשָׁעָה שְׁעוֹמֵד בּוֹ, וְכַנ"ל.

וְזֶה (דְּבָרִים כז, ט): "וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה כּוֹ' אֶל כָּל
 יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר, הִסְפַּת וּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל,
 הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעָם", וּפְרָשׁ רַש"י שֶׁם גַּם-
 כֵּן בְּבֵאוֹר יוֹתֵר: "בְּכָל יוֹם יִהְיֶה דוֹמָה
 בְּעֵינֶיךָ, כְּאִלוֹ הַיּוֹם נִכְנַסְתָּ עִמּוֹ בְּבֵרִית" -
 הֵינּוּ כַנ"ל.

וְזֶהוּ: "הִסְפַּת וּשְׁמַע" וְכוּ' - שְׁפָרוּשׁוֹ:
 לְשׁוֹן 'הִטָּה אֲזַנְךָ וּשְׁמַע הֵיטֵב
 הֵיטֵב'. הֵינּוּ: שֶׁדְּבַר זֶה צָרִיכִין לְהִטּוֹת אֲזָנוֹ
 וּלְכַבּוֹ, לְשָׁמַע וּלְהַבִּין וּלְקַבֵּלוֹ בְּלִבּוֹ הֵיטֵב,
 "שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעָם", דְּהֵינּוּ: בְּכָל יוֹם
 וּבְכָל שָׁעָה, וְכַנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁדָּרְשׁוּ רַז"ל (בְּרִכּוֹת סג): עַל
 פְּסוּק זֶה: "הִסְפַּת" - "הֵם וְאַחֲרֵיכֶם
 פִּתַּת". שְׁפָרוּשׁוֹ: שְׁבֻכֵל לַמּוֹדֵי הַתּוֹרָה-
 הַקְּדוּשָׁה, צָרִיכִין בְּתַחֲלָה לְלַמֵּד, וְאַחֲרֵיכֶם
 לְעֵין הֵיטֵב. בְּחִינַת (שְׁבַת סג): "לִגְמוֹר וְהָדַר
 לְסַבֵּר".

וְעַל-כֵּן נִסְמָךְ זֶה הַפְּסוּק "הִסְפַּת",
 לְפָסוּק "הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעָם"
 - לְהוֹדִיעַ: שֶׁזֶה הָעֲנָן "הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ
 לְעָם" - לִידַע וּלְזַכֵּר בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה,
 "שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעָם" וְכוּ', וְכַנ"ל - זֶה
 הָעֲנָן צָרִיכִין לְהַאֲזִין וּלְזַכֵּר הֵיטֵב, בְּבְחִינַת:
 "הֵם וְאַחֲרֵיכֶם פִּתַּת".

כִּי צָרִיכִין לְקַבֵּלוֹ בְּכָל־לֵיּוֹת בְּפִשְׁטוֹת,
 וְאַחֲרֵיכֶם לְכַתֵּת וּלְעֵין בּוֹ הֵיטֵב בְּכָל
 שָׁעָה וְרָגַע - לִידַע בְּכָל שָׁעָה, שְׁעַתָּה עוֹבְרַת
 שָׁעָה מִיָּמֵי חַיּוֹ, וַיִּזְכִּיר עִצְמוֹ שִׁישׁ 'שְׁכַל-
 הַבּוֹלֵל' שִׁיכּוֹל לְהַמְתִּיק וּלְתַקֵּן הַכֹּל.

וְעַל-יָדֵי-זֶה יוֹכֵל לְהַמְשִׁיךְ עַל-עַצְמוֹ
 לְקַיָּם: "הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ
 לְעָם לְה' אֱלֹקֶיךָ", "הַיּוֹם" דִּיקָא. וְכֵן בְּכָל

יום ושעה ורגע, בחינת (איוב ז, יח): "לרגעים תבחנונו" וכו', וכנ"ל.

מח.

(עלים לתרופה, ד' משפטים תר"ב)

ובודאי בגנים דבריה, והחייית אותי גם-כן במכתבך, שקראתיו היום שנית, במה שכתבת: "שצריכין להתחיל מחדש קמץ אלה" וכו'. פן הדבר בודאי.

מי יתן שנזכה לילך בזה כל ימינו, בכל מה שיעבר עלינו, שאיך שיהיה, איך שיהיה, נזכה בכל יום ובכל עת להתעורר מחדש.

כי זה העקר שבכל העקרים שהזמרנו על-זה בפרשת קריאת-שמע (דברים ו, ז): "אשר אנכי מצוה היום" - "בכל יום ויום יהיו בעיניך פחדשים", כמו שאמרו רבותינו ז"ל (רש"י שם; ספרי ואתחנן ח).

וכן בתחלת 'מתן-תורה' בתיב (שמות יט, א): "ביום הזה באו מדבר סיני" - ופרש רש"י: "שבכל יום ידמה, פאלו היום הזה קבלת התורה".

וכן פרש רש"י בכמה פסוקים בתורה כמו (דברים כז, ט): "היום הזה נהיית לעם" וכו'. וכן הרבה.

ורבנו ז"ל צעק אלו התבות בקול עמק וחזק: "אלט טאר מען ניט זיין"

[אסור להיות זקן] (עי' שיחות-הר"ן נא; לקוטי-הלכות תפלין ה, ז; פדיון-בכור ד, ד).

"ויחן שם ישראל נגד ההר" (שמות יט, ב)

"ויחן שם ישראל". באיש אחד בלב אחד. (רש"י)

מט.

(לקוטי-הלכות, קריאת-התורה ו, כח)

"בשעה שעומדים לשמע קריאת-התורה, צריכים לעמד באימה ויראה ברתת וזיע, ולהטות אזנו היטב לכל דבור ודבור של התורה-הקדושה, פאלו הוא עומד תחת הר-סיני" (זהר ויקהל דו).

ולכונן: "להמשיך על-עצמו קדשת קבלת-התורה שנתנה בסיני על-ידי משה רבנו עליו-השלום, על-ידי קבוץ נפשות ישראל יחד", כמו שכתוב (שמות יט, ב): "ויחן שם ישראל נגד ההר", ופרש רש"י: "כלם יחד פאיש אחד" וכו'.

כי אז, היתה גם נפשו שם, כמו שכתוב (דברים כט, יד): "את אשר ישנו פה, ואת אשר איננו פה" וכו', וכמו שאמרו רז"ל (תנחומא נצבים א): "שכל נפשות ישראל של כל הדורות העתידין לבוא, כלם עמדו על הר-סיני".

וכן בכל דור ודור שנמשכה התורה אלינו על-ידם, כמו שאמרו (אבות פ"א מ"א): "משה קבל תורה מסיני, ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים, וזקנים לנביאים" וכו', עד היום הזה - בכלם היה עקר המשכת-התורה, על-ידי קבוץ הישיבות הקדושות, אצל רבם האמתי, שעל-ידי-זה נכללו נפשותם יחד, שעל-ידי-זה נמשך בחינת 'קבלת-התורה' בכל דור ודור.

ועל-כן בכל-עת שבאים לשמע קריאת-התורה בצבור - צריכין לכונן: "שתהיה נפשו נכללת בכל נפשות ישראל, שהצדיקים-אמתיים שבכל דור ודור עוסקים לקבצם ולכללם יחד" - שמשם

נמשך בחינת 'קבלת התורה' בכל דור ודור
פנ"ל.

שזה עקר בחינת 'קדשת הצבור', כשהם
מקבצים ומחברים וכוללים נפשותם
יחד, על-ידי הצדיק הרבי האמתי שבכל דור
ודור, שהוא נקרא "רועה ישראל", בחינת
(ישעיה מ, יא): "כרועה עדרו ירעה, בזרועו
יקבץ טלאים, ובחיקו ישא עלות ינהל".

ומהצדיקים הרועים האמתיים האלו
שבכל דור - מקבלים כל
צבור וצבור, בכל מקום שהם מתקבצים
לקרות בתורה ולעסק בה.

אבל כל יחיד ויחיד - צריך להכין את-
עצמו הרבה לזה - שיזכה שתהיה
נפשו נכללת בתוך הצבור הקדוש הזה,
שנכללים יחד על-ידי הרבי האמתי שבכל
דור, וכנ"ל.

וזה בחינת (ברכות ח): "לעולם ישלים אדם
פרשיותיו עם הצבור" - "שכל יחיד
ויחיד אף-על-פי ששומע בכל שבת קריאת
התורה בצבור, אף-על-פי-כן אינו יוצא בזה
לבד, וצריך לקרות בעצמו הפרשה תחלה",
כמבאר לשון זה בשלחן-ערוך ארחי-חיים
(רפה, א).

כי צריך להכין את-עצמו קדם שבת,
לקרות הפרשה 'שנים מקרא ואחד
תרגום' - כדי שיזכה להכלל יחד בתוך
נפשות הצבור הקדוש בעת קריאת התורה
פנ"ל, עד שימשיך על-עצמו בחינת 'קבלת-
התורה', מחדש ממש, בנתינתה מסיני, על-
ידי-זה, על-ידי קבוצ הנפשות יחדו, וכנ"ל.

ועתה מדקדק היטב הלשון: "לעולם
ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור",
ולא אמרו: "לעולם יקרא אדם הפרשה

תחלה" - כי כל פונת קריאת הפרשה תחלה
הוא: פדי שישלים פרשיותיו עם הצבור -
שיהיה נשלם ונכלל חלקו בתורה, כפי שרש
נפשו, שזהו בחינת "פרשיותיו", שהם
'פרשיות התורה שלו' - של נפשו פנ"ל,
שיהיו נשלמים עם הצבור, שיהיה נשלם
ונכלל עמם יחד, על-ידי שהכין את-עצמו
לזה מקדם פנ"ל.

וכמו שכתוב במתן תורה (שמות יט, יא):
"והיו נכונים ליום השלישי" וכו',
וכתיב (שם פסוק טז): "היו נכונים לשלשת
ימים".

כי צריכים הכנה רבה לקבלת התורה,
שיזכה להכלל עם הנפשות יחד,
וכנ"ל, שזהו בחינת 'הכנה רבה דשבת',
בחינת (שם טז, ה): "והיה ביום הששי, והכינו
את אשר יביאו והיה משנה" - שמרמז גם
על 'קריאת הפרשה שנים מקרא וכו',
כמובא (עין שער-המצות, פרשת ואתחנן).

כי עקר קריאת התורה בשבת, "שאז נתנה
תורה" (שבת פז,): ועל-כן צריכין 'הכנה-
רבה', שזהו בחינת: "לעולם ישלים אדם
פרשיותיו עם הצבור", וכנ"ל.

"ומשה עלה אל האלקים" (שמות יט, ג)

ג.

(ח"ב פב)

עוד זאת הבחינה היתה למשה: כי כל מה
שעלה למעלה יותר עליונה, מצא
שם אלקים, כמו שכתוב (שמות יט, ג): "ומשה
עלה אל האלקים" [ולא שכח מהקדוש-ברוך-
הוא].

נא.

(שיחות-ה'ר"ן פו)

מה שמהפכין את-עצמן ב'התנה' - זה בחינת (שמות יט, גכ): "ומשה עלה", "וירד ה' על הר סיני" - שה'תתונים' עלו למעלה, וה'עליונים' ירדו למטה.

נב.

(ספורי-מעשיות, מעשה יב מ'בעל-תפלה)

וכן היה נרשם בה [בגיד], הדרך מעולם לעולם - כי יש דרך ונתיב, שעל-ידו יכולין לעלות מארץ לשמים (פי אי-אפשר לעלות לשמים, מחמת שאין יודעין הדרך, ושם היה נרשם הדרך לעלות לשמים).

והיה נרשם שם כל הדרכים שיש מעולם לעולם. כי 'אלהיו' עלה לשמים בדרך פלוני, והיה פתוב שם אותו הדרך.

ומשה-רבנו עלה לשמים בדרך אחר, והיה פתוב שם אותו הדרך

גם-יבן.

וכן 'חנוד' עלה לשמים בדרך אחר, והיה פתוב שם גם אותו הדרך.

וכן מעולם לעולם - הכל היה נרשם ב'שרטוטי היד' הנ"ל.

"ואשא אתכם על כנפי נשרים,

ואבא אתכם אלי" (שמות יט, ד)

"ואבא אתכם אלי" - ומרבית יתכון לפלחני.

(תרגום-אונקלוס)

נג.

(ח"א כט, ד)

לתקן כל ה'עברות' בפרטיות - הם רבים מאד, וכבד על האדם, ואי-אפשר לתקן אותם.

בכך צריך לתקן 'כלליות-הגידים', שהוא בחינת (דברים ד, יג): "ויגד לכם את בריתו".

ואז על-ידי 'תקון-הברית' שהוא 'כלליות-הגידין' - נתתקן ממילא כל ה'לאוין' שעבר, ונמשך להם 'לבנונית'.

כי יש מקומות צרים ודקים, שאי-אפשר לבוא לשם שום תקון, כי-אם על-ידי 'תקון-הכללי' - שהוא זורק 'לבנונית' ו'תקונים' גם למקומות הצרים והדקים.

ואחר התקון - אזי 'מזהיר' ומטהר את ה'דקיע', בבחינת (שבת פ"ט

מ"ג; יומא פ"ו מ"ח): "לשון של זהורית", שהוא מלבין עיונותיהן של שם"ה לאוין, ומשפיע 'לבנונית' בשם"ה גידין, בבחינת (קהלת ט, ח): "בכל עת יהיו בגדיך לבנים" - "בגדיך" דיקא, להמשיך להם 'לבנונית'.

כי כל ה'לבנונית' נמשך מן ה'מח' וכו'. ועל-ידי 'תקון כלליות הגידין', נתרומם ה'מחין', בבחינת (דברים לב, יא): "כנשר יעיר קנו". "נשרא, דא רוחא" (תקוני-זהר נג), שהוא 'כלליות-הגידין' וכו'.

וזה עקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים, על-ידי 'תקון-הברית', בבחינת (שמות יט, ד): "ואשא אתכם על כנפי נשרים ואבא אתכם אלי".

"נשרא" - זה 'תקון-הכללי', על-ידי-זה דיקא: "ואבא אתכם אלי" - שנתקרבו אליו יתברך.

[לקוטי-הלכות, ציצית א, על התורה הנ"ל: על-ידי ה'ציצית' - מרים ה'מחין', ונמשך מהם 'לבנונית' לכל השם"ה גידין, בבחינת (קהלת ט, ח): "בכל עת יהיו בגדיך לבנים" - 'בגדיך' דיקא, כמו שכתוב שם.

פי 'ציצית' הם בחינת 'תקוּן-הַכְּלָלִי, בחינת (דברים לב, יא): "כַּנָּשׁוּר יַעִיר קִנּוּ" - "נִשְׂרָא, דָּא רוּחָא" (תקוּן-יִזְחָר קמ.) - זֶה בחינת 'ציצית', בחינת (תְּזַקֵּאל לו, ט): "מֵאַרְבַּע הַרוּחוֹת באי הַרוּחַ", שֶׁהֵם בְּחִינַת 'אַרְבַּע צִיצִית', כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ (בְּסִימָן ח).

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (שַׁבָּת קנג. על קַהֲלֵת ט, ח): "בְּכֹל עֵת יִהְיוּ בְּגִידֵי לְבָנִים" - "זֶה צִיצִית" - וְכַנְפֵי הַצִּיצִית, הֵם בְּחִינַת "כַּנְפֵי נִשְׂרִים", בְּחִינַת (שְׁמוֹת יט, ד): "וְאִשָּׁא אֶתְכֶם עַל כַּנְפֵי נִשְׂרִים". וְעַל-יָדָם מַעִיר הַמַּחִיךְ וְנִמְשָׁךְ מֵהֶם לְבִגְיוֹנֵי' אֶל הַשָּׁס"ה גִּידִין'.

[עֵינַי עוֹד בְּלְקוּטֵי-הַלְכוֹת, צִיצִית ג, ח; בְּרַבֵּת-הוֹדָאָה ב: בְּעֵינַי: "כַּנְפֵי נִשְׂרִים" - "דָּא כַּנְפֵי מְצוּה" (אָהָר יתרו צג.) בְּחִינַת 'צִיצִית'.

[בְּעַל-הַטּוֹרִים (בַּמִּדְבָּר טו, לח): סֵפֶר גִּימְטְרִיאוֹת לְרַבִּי יְהוּדָה הַחֲסִיד (בַּהֲעֵלוֹתָהּ ט): "וְאִשָּׁא אֶתְכֶם עַל כַּנְפֵי נִשְׂרִים" - 'נִשְׂרִים' בְּגִימְטְרִיא 'צִיצִית'.

נד.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, נְטִילַת-יָדַיִם שִׁחְרִית ב, ו)

"בְּרַגַּע אַחַת וּבִשְׁעָה קִלְחָה בְּאוּ מִרְעַמְסָס לְסַכּוֹת, וְנִתְקַבְּצוּ יַחַד בְּשַׁעָה קִלְחָה, שִׁש־מֵאוֹת אֶלֶף מִכָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם", כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (שְׁמוֹת יט, ד): "וְאִשָּׁא אֶתְכֶם עַל כַּנְפֵי נִשְׂרִים".

שְׁכַל-זֶה הוּא בְּחִינַת 'לְמַעַלְה־מֵהֶזְמֵן, חִינּוּ כִּי הִגְבִּיהֶם 'לְמַעַלְה־מֵהֶזְמֵן, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'הַשְּׁגָחָה' שֶׁהוּא 'לְמַעַלְה־מֵהַטָּבַע, 'לְמַעַלְה־מֵהֶזְמֵן'.

וְעַל-יָדֵי-זֶה יֵצְאוּ בְּלֵי שׁוּם 'זֵמֵן, בְּלֵי שׁוּם 'הַכְּנָה, רַק 'בְּשַׁעָה קִלְחָה' - כִּי עַקֵּר הַצְּאֵלָה הִיָּה, עַל-יָדֵי 'הַתְּגַלּוֹת הַהַשְּׁגָחָה, שֶׁהִיא 'לְמַעַלְה־מֵהֶזְמֵן, בְּחִינַת "הַפְּזוּן" (דְּבָרִים טז, ג).

נה.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, סִימְנֵי בְּהֵמָה וְחִיָּה טְהוֹרָה ד, ז)

בְּתַחֲלַת הַשְּׁלִיחוֹת הַתַּחֲלִיל לְדַבֵּר מֵהַתְּפָארוֹת שֶׁמִּתְפָּאֵר בְּיִשְׂרָאֵל

כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יט, ד-ו): "אַתֶּם רְאִיתֶם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְמִצְרַיִם, וְאִשָּׁא אֶתְכֶם עַל כַּנְפֵי נִשְׂרִים וְכוּ', וְהִיִּיתֶם לִי סִגְלָה וְכוּ', וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלֶכֶת כַּהֲנִים וְגוֹי קְדוֹשׁ וְכוּ'".

שְׁכַל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, הֵם דְּבָרֵי הַתְּפָארוֹת וְהַשְּׁעוּעִים שֶׁמְסַפֵּר לָהֶם גְּדֹלַת חֲשִׁיבוֹתֶם אֲצִלּוֹ.

וְעַל-יָדֵי-זֶה שֶׁהַמְּשִׁיךְ וְגִלְחָה הַחֲשִׁיבוֹת וְהַתְּפָארוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל - עַל-יָדֵי זֶה הִיָּה כָּל הַמּוֹרָא הַגְּדוֹל שֶׁל מִתְּנֵי-תוֹרָה, קוֹלוֹת וּבִרְקִים וְכוּ' - שְׁכַל-זֶה הוּא בְּחִינַת 'יְרָאָה' - כִּי הַיְרָאָה' עַל-יָדֵי הַתְּפָארוֹת' שֶׁמִּתְפָּאֵר בְּיִשְׂרָאֵל וְכוּ', כַּנְל'.

"וְהִיִּיתֶם לִי סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים" (שְׁמוֹת יט, ה)

נו.

(ח"א נא, ט)

אֲנַחְנוּ נִקְרָאִים "עַם סִגְלָה" (שְׁמוֹת יט, ה; דְּבָרִים ז, ו; יד, ב; כו, יח) - כְּמוֹ 'סִגְלָה' שְׁעוּשִׁין לְרַפּוּאָה, אֶהֱ-עַל-פִּי שְׂאִין הַטָּבַע מְחִיב שִׁיְהִיָּה זֶה לְרַפּוּאָה, אֶהֱ-עַל-פִּי-כֵן מְסַגֵּל לְרַפּוּאָה, וְזֶה לְמַעַלְה־מֵהַטָּבַע שְׂאִין הַשְּׁכַל-הָאֲנוּשֵׁי מִבֵּין.

כְּמוֹ-כֵן לָקַח אוֹתָנוּ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ לְעַם סִגְלָתוֹ, אֶהֱ-עַל-פִּי שְׂאִין הַשְּׁכַל-הָאֲנוּשֵׁי מִבֵּין: אֵיךְ לָקַח עִם מִתּוֹךְ עַמִּים? - כְּמוֹ בְּשַׁעַת 'קְרִיעַת יַם-סוּף' שֶׁקִּטְרַג מִזְדַּת-הַדִּין: "הִלְלוּ עוֹבְדֵי עַבּוֹת" וְכוּ' (אָהָר תְּרוּמָה קע:), אֶהֱ-עַל-פִּי-כֵן לָקַח אוֹתָנוּ לְ"עַם קְדוֹשׁ" (דְּבָרִים ז, ו; יד, ב; יד, כא; כו, יט).

נמצא: שִׁזָּה כְּמוֹ 'סַגְלָה', 'לְמַעַלָּה-
מֵהַטְּבַע', 'לְמַעַלָּה מִשְׁכַּל-אֲנוּשֵׁי',
וְזֶה בְּחִינַת 'מְקִיפִין'.

וְיָמִי שִׁזָּכָה לְאֵלֹהֵי הַמְּקִיפִין, לְהוֹלִיד אוֹתָם
וּלְהַכְנִים אוֹתָם בְּפָנִים, נִמְצָא שִׁזָּכָה
לְהַבִּין אֶת הַסַּגְלָה'.

בְּכֵן כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי בְּחִינַתּוֹ יֵשׁ לוֹ
'פְּנִימִי' וְ'מְקִיף', וְכָל מָה שֶׁחֲנָנוּ הַשֵּׁם
לְהַבִּין וּלְחַדֵּשׁ אִיזָה דָּבָר וּלְהַכְנִים הַמְּקִיף
לְפָנִים - בּוֹדֵאֵי הַיִּשָּׁר מְחִיב לְגַלוֹת הַסַּגְלָה'
ל'עִם סַגְלָה', וְלְהִיטִיב מִטּוֹבוֹ לְאַחֲרֵים.

נז.

(לקוטי הלכות, ברפת הרי"ח ז, כג)

כְּתִיב (דְּבָרִים ל"ג, ב): "ה' מְסִינֵי בָּא, וְזָרַח
מִשְׁעִיר לְמוֹ הַזּוֹפִיעַ מֵהָר פְּאָרְן",
וְדָרְשׁוּ רַז"ל עַל-זֶה (עֲבוּדָה-זָרָה ב:): "מְלַמֵּד
שֶׁחֲזִיר הַקָּדוֹשׁ-שֶׁבְרוּךְ-הוּא עַל כָּל עוֹבְדֵי-
בּוֹכְבִים שֶׁיִּקְבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה, וְלֹא רָצוּ".

הֵינּוּ: שֶׁהָאִיר עֲלֵיהֶם 'הַרְהוּרֵי-תְשׁוּבָה'
מִשְׁרֵשׁ קִדְשַׁת הַתּוֹרָה, אֲבָל הֵם לֹא
רָצוּ לְהַתְעוֹרֵר וּלְשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ - עַל-כֵּן
מָאֵס בָּהֶם.

וּבָא לְיִשְׂרָאֵל - וְתַכְּף שֶׁהָאִיר עֲלֵיהֶם
בְּהַעֲלֵם הָאָרֶה הַנִּזְכָּר, - נִתְעוֹרְרוּ לְשׁוּב
אֵלָיו, וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּחַר בָּהֶם מִכָּל הָעַמִּים.

אֲבָל מִחֲמַת שֶׁבְּחִינָה זֹאת אִי-אֶפְשָׁר לְהַבִּין
בְּשִׁכְל-אֲנוּשֵׁי כָּלֵל, אִיךָ הַשֵּׁם-יִתְבַּרְךָ
מִתְגַּלְגַּל עִם כָּל אָדָם לְקַרְבוֹ אֵלָיו, שֶׁזֶהוּ 'סוּד
סִתְרֵי הַבְּחִירָה' - עַל-כֵּן נִקְרָאִים יִשְׂרָאֵל
"עִם סַגְלָה" (דְּבָרִים ז, ו), מִחֲמַת שֶׁאִי-אֶפְשָׁר
לְהַבִּין זֹאת "מִפְּנֵי מָה בָּחַר בְּיִשְׂרָאֵל מִכָּל
הָעַמִּים". כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ ז"ל בְּהַתּוֹרָה
"עֲתִיקָא טְמִיר וְסִתִּים" (ח"א כא ה"ל):

"שֶׁבְּשִׁבְלֵי-זֶה נִקְרָאִים יִשְׂרָאֵל 'עִם סַגְלָה'"
וְכוּ, עֵינֵי-שָׁם, כִּי זֶה הָעֵנָן אִי-אֶפְשָׁר לְהַבִּינוּ
כָּלֵל.

וְכְמוֹ-כֵן בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, אִי-אֶפְשָׁר לְהַבִּין:
"מִפְּנֵי מָה זָכוּ אֵלֹהֵי לְהַתְקַרֵּב
לְהַצְדִּיקֵי-הָאָמֶת, יוֹתֵר מִשָּׂאָר אֲנָשִׁים"?! -
כִּי כָּל-זֶה הוּא בְּחִינַת 'סַגְלָה', שֶׁאִי-אֶפְשָׁר
לְהַבִּין כָּלֵל.

אֲבָל בְּאָמֶת: "צְדִיק ה' בְּכָל דְּרָכָיו" (תהלים
קמ"ה, יז), "וְלֹא עֹלְתָה בּוֹ" (שָׁם צ"ב, טז).

וּבּוֹדֵאֵי גִלְגַּל הַשֵּׁם-יִתְבַּרְךָ בְּהַעֲלֵם גְּדוֹל עִם
כָּל אֶחָד, שֶׁיִּזְכָּה לְהַתְקַרֵּב אֶל הָאָמֶת. וְכִפִּי
הַהַתְעוֹרְרוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד - כֵּן הוֹלִיךְ אוֹתוֹ
הַשֵּׁם-יִתְבַּרְךָ לְרַחֵק אוֹ לְקַרֵּב, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַז"ל (מְכוּוֹת י:): "בְּדַרְךָ שֶׁאָדָם רוֹצֵה לִילֵךְ,
מוֹלִיכִין אוֹתוֹ". רַק שֶׁאִי-אֶפְשָׁר לְהַבִּין זֹאת
עַכְשָׁו בְּשׁוּם שִׁכְל. וְעַל-כֵּן נִקְרָאִין יִשְׂרָאֵל
"עִם סַגְלָה", כַּנִּזְכָּר.

[וְשִׁיחַ-שְׂרָפֵי-קֹדֶשׁ הַחֲדָשׁ ח"ב קמ"א: מוֹהַר"ם פִּנְהַ
פַּעַם אֶל רַבֵּנוּ, וְאָמַר: "זֶה שֶׁהַעוֹלָם רְחוּקִים מִכֶּם, זֶה לֹא
קָשָׁה לִּי! - אוֹלָם בִּיצַד זֶה זְכִיתִי אֲנִי לְהַגִּיעַ וּלְהַתְקַרֵּב
אֲלֵיכֶם"? [דָּאָם וְאָם דִּי וְנִעֲלַט אִיזוּ וְנִיִּיט פּוֹן אִיִּיד, אִיז מִיר נִישְׁט
קָשָׁה! - אָבְעֵר וְנִי קוּם אִיךְ צוּ אִיִּיד?]. [וְנִשׁ גִּירָסָא: זֶה שֶׁהַעוֹלָם אִינֶם
יִדְעִים מִכֶּם, לֹא קָשָׁה לִּי וְכוּ] [דָּאָם וְאָם דִּי וְנִעֲלַט וְנִיִּיט נִישְׁט פּוֹן
אִיִּיד, אִיז מִיר נִישְׁט קָשָׁה].

עֵנָה לוֹ רַבֵּנוּ: "גַּם זֶה לֹא קָשָׁה"! [דָּאָם אִיז אִיִּיד נִישְׁט קָשָׁה].
וְאָמַר אַחֲרֵי-כֵן מוֹהַר"ם: "בְּשֶׁאָמַר לִי רַבֵּנוּ: שֶׁ"גַּם זֶה לֹא
קָשָׁה" - אִיז בְּאָמֶת כָּבֵד נִתְתַּרְץ אֲצֵלֵי הַדָּבָר, וְאֲכֵן לֹא
הָיָה לִי שׁוֹב קָשָׁה [וְאָם דְּעַר רַבִּי הָאֵט מִיר גְּעֻזָּאנְט: "אִז דָּאָם אִיז
אִיִּיד נִישְׁט קָשָׁה - אִיז מִיר גְּעוּוֹרְןָן נִישְׁט קָשָׁה]].

"וְעִתָּה אִם שְׁמוּעַ תִּשְׁמָעוּ בְּקוֹלִי" (שְׁמוֹת י"ט, ה)

אִם עִתָּה תִּקְבְּלוּ עֲלֵיכֶם, יַעֲרַב לְכֶם מִכָּאן וְאֵילָף,
שֶׁכָּל הַתְּחִלּוֹת קְשׁוּת. (רש"י; מְכִילְתָּא יִתְרוֹ, בַּחֲדָשׁ ב)

נח.

(ח"א סב, ה'בסוף)

עקר כל הדברים, הן 'התחלה', פי "כל התחלות קשות" (מכילתא יתרו, בחדש ב, מחמת שיוצא מהפך להפך, אבל אחר התחלה, הוא נכנס מעט בהרגל, ואינו קשה עליו כל-כך. וכן

בכל יום ויום שהולך למרחוק מההתחלה, הן נקל הדבר, שנכנס מעט בהרגל. נמצא: שעקר פח העבודה של כל ימים, אינו אלא ה'התחלה'.

ועל-כן בכל פעם ופעם שנוסע להצדיק, צריך שיראה שיבוא בכל פעם מחדש, בכח התלהבות גדול והתגברות חדש לעבודת השם-יתברך!

לא כמו שכבר היה אצל הצדיק ועכשו בא פעם שנית, רק כמו שלא היה אצלו מעולם, ויהיה אצלו כמו שבא עכשו מחדש פעם ראשון, כדי שתהיה עבודתו פראוי כפי 'פח ההתחלה'. פי עקר הוא ה'התחלה, פי "כל התחלות קשות" כנ"ל.

נמצא: שעקר פח העבודה של כל הימים, אינו אלא ה'התחלה' כנ"ל, וכפי הכח וההתלהבות של ה'התחלה, הן הולך ומתנהג בעבודתו.

על-כן צריך להתחיל בכל פעם מחדש - פי הן ואולי לא היתה התחלתו פראוי, ואם-כן גם כל עבודתו אינה בשלמות פראוי, פי הכל מתנהג כפי ההתחלה.

על-כן צריך להתחיל בכל פעם מחדש, ולבוא להצדיק מחדש, בכח התלהבות גדול והתגברות חדש לעבודת-השם-יתברך.

וכן בכל פעם ופעם צריך לחשש חששא זו, הן לא התחיל עדין פראוי, וצריך להתחיל ולבוא להצדיק בכל-פעם מחדש.

נט.

(ח"ב ד, ב)

כל מה שרוצין לעשות איזה עבדא בעבודת-השם - כמה קלין של 'אוי ואבוי', וכמה 'גניחות', וכמה 'כפילות', וכמה 'הטיות' (הינו תנועות משנות שעושין יראי השם בעבודתם), צריכין לעשות קדם שעושין איזה עבדא.

ועקר ב'התחלה' - שאז קשה מאד, פי "כל התחלות קשות" (מכילתא יתרו, בחדש ב), וצריכין כמה קלין וכמה גניחות וכו' קדם שמתחילין איזהו התחלה.

וגם אחר-כך לאחר ה'התחלה, גם-כן אינו בא בנקל 'עבודת-השם', וצריכין כמה יגיעות וכמה תנועות כנ"ל, קדם שזוכין לעשות איזה עבדא שיהיה לה הדור. אך ה'התחלה' קשה מאד, כנ"ל.

פי "עקר תולדותיהן של צדיקים, מעשים-טובים" (תנחומא נח) - נמצא: שה'מצוות ומעשים-טובים' וכל 'עבודת-השם', הם בחינת 'הולדה'.

וקדם ה'הולדה' - כמה 'קלין' וכמה 'חבלים וצירים', יש לה'יולדת' קדם שמוולדת ההולדה, ובפרט 'מבפירה', דהינו הולדה ראשונה של אשה, שאז קשה עליה מאד, כמו שכתוב (ירמיה ד, לא): "צרה כמבפירה", שזה בחינת ה'התחלה, בחינת: "כל התחלות קשות". כנ"ל.

ו'צדקה', היא תמיד ה'התחלה, בבחינת (דברים טו, ח"א): "פתח תפתח" -

שֶׁאֵפְלוּ בְּשֵׁישׁ פֶּתַח וְהִתְחַלָּה, ה'צִדְקָה' פּוֹתַחַת יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּמְרַחֶבֶת הַפֶּתַח יוֹתֵר.

כִּי כָל דָּבָר מ'עֲבוֹדַת־הַשֵּׁם', כְּשֶׁרוֹצִין לְכַנֵּס בְּאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ וְאוֹתוֹ הָעֲבוֹדָה, צְרִיכִין לְפַתַח שֵׁם פֶּתַח, שֶׁב'הִתְחַלָּה' צְרִיכִין לְשַׁבֵּר וּלְפַתַח פֶּתַח מְחֻדָּשׁ, עַל־כֵּן קָשָׁה מְאֹד.

וּסְגֻלַּת 'פֶּתַח הַצִּדְקָה' - לְהִרְחִיב וּלְפַתַח הַפֶּתַח יוֹתֵר וְיוֹתֵר, שֶׁכְּשֶׁעוֹשִׂין אֵיזְהוּ 'פֶּתַח' בְּאֵיזָה עֲבוֹדָה וְנוֹתְנִין 'צִדְקָה' - אֵזִי ה'צִדְקָה' פּוֹתַחַת וּמְרַחֶבֶת הַפֶּתַח יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

כִּי 'צִדְקָה' הִיא ה'הִתְחַלָּה שֶׁל כָּל הַהִתְחַלּוֹת', כִּי הִיא פּוֹתַחַת וּמְרַחֶבֶת כָּל ה'פֶּתַחִים'.

וְגַם ב'צִדְקָה' עֲצֻמָּה - כְּשֶׁמְתַחִילִין לַתֵּן 'צִדְקָה', יֵשׁ ה'הִתְחַלָּה' - כִּי צְרִיכִין לְשַׁבֵּר ה'אֲכִזְרִיּוֹת' לְהַפְכוֹ ל'רַחֲמָנוּת', וְזֶהוּ עֵקֶר 'עֲבוֹדַת הַצִּדְקָה' וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן ה'הִתְחַלַּת הַצִּדְקָה' קָשָׁה וּכְבֵדָה מְאֹד, כִּי הִיא בְּחִינַת ה'הִתְחַלָּה שֶׁל כָּל הַהִתְחַלּוֹת' בְּנ"ל.

"וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְלַכַת כְּהֲנִים וְגוֹי קְדוֹשׁ, אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תִּדְבַּר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"
(שְׁמוֹת יט, ו)

ס.

(ח"א טו, א-ב-ג-ד-ז)

מִי שְׂרוֹצֵה לְטַעַם טַעַם 'אוֹר־הַגְּנוּז', הֵינּוּ סוּדוֹת הַתּוֹרָה שִׁיתְגַּלָּה לְעֵתִיד - צְרִיךְ לְהַעֲלוֹת מִדַּת ה'יִרְאָה' לְשִׁרְשָׁה.

וּבְפֹה מַעֲלִין אֶת ה'יִרְאָה'? - בְּבְחִינַת 'מִשְׁפָּט'. וְשִׁדְשׁ ה'יִרְאָה' הוּא

'דַּעַת'. וּכְשֶׁמַּגִּיעַ לְבְּחִינַת 'דַּעַת', זוֹכֵה ל'הִשְׁגַּת־הַתּוֹרָה'.

אָבֵל יֵשׁ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת תּוֹרָה: 'נִגְלָה' וְנִסְתָּר'. לְבְּחִינַת 'נִסְתָּר' - אֵינּוּ זוֹכֵה אֶלָּא לְעֵתִיד־לְבוֹא.

אָבֵל עַל־יְדֵי 'תְּפִלָּה בְּמִסִּירַת־נַפְשׁ', שֶׁמְבַטֵּל כָּל גְּשָׁמִיוֹתוֹ וְאֵין גְּבוּל - זוֹכֵה ל'תּוֹרָה שְׁבִנְסִתָּר', וְיִכּוֹל לְהַשִּׁיג ה'תּוֹרָה־שְׁלֵעֵתִיד', שֶׁהִיא אֵינָה גְּבוּל וְאֵין נִתְּפָסֶת בְּגְבוּל.

וְל'תְּפִלָּה' - זוֹכֵה עַל־יְדֵי 'תּוֹרָה־שְׁבִנְסִתָּר' וְכוּ'.

'תּוֹרָה שְׁבִנְסִתָּר' - הִיא בְּחִינַת 'סִינִי', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (בְּרִכּוֹת סד):

"סִינִי וְעוֹקֵר הָרִים, סִינִי עֲדִיף, כִּי הַכֹּל צְרִיכִין לְמַרִי חֲטִי'א"; וְהַתּוֹרָה שְׁבִנְסִתָּר - הַכֹּל צְרִיכִין לָהּ. אָבֵל ה'תּוֹרָה שְׁבִנְסִתָּר' - זְעִירִין אַנּוּן דְּצְרִיכִין לָהּ.

וְזֶהוּ פֶּרוּשׁ (שְׁמוֹת יט, ו): "וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְלַכַת כְּהֲנִים וְגוֹי קְדוֹשׁ, אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תִּדְבַּר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל".

"מִמְלַכַת" - זֶה בְּחִינַת 'תּוֹרָה־שְׁבִנְסִתָּר', כִּי "בְּהַ מְלָכִים יִמְלְכוּ" (מִשְׁלֵי ת, טז), ו'מְלָכוּת' הוּא בְּחִינַת 'נִגְלָה', כִּי "אֵין מְלָךְ בְּלֹא עָם" (פְּרִקְיָרְבִי אֱלִיעֶזֶר פ"ג), וְהַכֹּל צְרִיכִין לְמְלָךְ, ו'הַכֹּל צְרִיכִין לְמַרִי חֲטִי'א" (בְּרִכּוֹת סד. בְּבֹא־בִתְרָא קַמָּה: הוֹרִיּוֹת יד).

ו'כְּהֲנִים" - זוֹ בְּחִינַת 'תְּפִלָּה', בְּחִינּוֹת 'אֲבֵרָהִם', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (נְדָרִים לב.): "שֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ־שֶׁבְּרוּךְ־הוּא לְאֲבֵרָהִם: 'אַתָּה כֹּהֵן לְעוֹלָם' (תְּהִלִּים קי, ד).

"וְגוֹי קְדוֹשׁ" - זֶה בְּחִינַת 'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ', בְּחִינּוֹת 'תּוֹרָה־שְׁבִנְסִתָּר', הַנִּקְרָא 'קִדְשׁ'.

ועל-ידי מה זוכה לאלו הבחינות? - על-ידי שיעלה ויקשר בחינת 'יראה' לבחינת 'דעת' על-ידי בחינת 'משפט', כנ"ל.

וזהו (שמות שם): **"אלה הדברים אשר תדבר" -** זה בחינת 'יראה', הנקרא 'דבר', כי עקר ה'דבור' שם הוא, כמו שאמרו חז"ל (ברכות ז): **"מי שיש בו יראת-שמים, דבריו נשמעים"**. 'משה' הוא בחינת 'דעת' (זהר פקודי רכא), וזה: **"אשר תדבר" דיקא.**

וזה (שמות יח, טז): **"פי יהיה להם דבר בא אלי" -** ש'ישראל' שהם בחינת 'משפט', כמו שכתוב (תהלים קמז, יט): **"חקיו ומשפטיו לישראל" -** הם מעלין ומקשרין ה'יראה' לבחינת 'משה', לבחינת 'דעת'. וזה: **"אל בני ישראל" דיקא.**

נמצא: שעל-ידי שמקשרין ה'יראה' על-ידי 'משפט' לבחינת 'דעת', זוכין ל'תורה שבנגלה'. ועל-ידי 'תורה שבנגלה', זוכין ל'תפלה'. ועל-ידי 'תפלה', זוכין ל'סתרי-אוריתא'.

'דבר' זה בחינת 'יראה', כמו שכתוב (מלאכי ג, טז): **"אז נדברו יראי ה'".**

סא

(ח"א לד, א-זח)

ה'חרפות ובזיונות' שזכרין לבו של אדם. והתקון הוא: על-ידי שמקשר את 'לבו', ל'הנקדה' השיד' ל'לבו בעת הזאת.

כשה'לב', הינו בחינת וא"ו, בחינת 'לוחות' - משקע ב'אהבות רעות', הינו 'חרפות' ובזיונות, הנקרא: **"ערלת לב"** (דברים י, טז) - אזי הוא בבחינת 'שברי לוחות'.

וכש'מקשר ה'לב', הינו בחינת 'וא"ו' - ל'הי"ו"ד', הינו 'נקדה', שהוא בחינת 'צדיק', ששם ה'אור האהבה הקדושה' שורה - אזי נתבטל ה'אהבות רעות', הינו ה'חרפות'. פי ה'צדיק', שהוא 'נקדה', יאיר ל'וא"ו' שהוא בחינת 'לב', ונתבטל ה'חרפה'.

ועל-ידי שלש בחינות אלו - הינו: א) ה'תקשרות-הצדיקים', והם יאירו בו, כי הם הנקדה פלליות-ישראל, ויעוררו את לבו. ב) וגם על-ידי שידבר עם חברו, יכול גם-כן כל אחד ואחד להאיר ולעורר לב חברו. ג) וגם על-ידי עצמו, שמדבר בינו לבין קונו - יכול גם-כן לעורר את לבבו, ויסיר ממנו **"ערלת לב"**.

וזהו פרוש (שמות יט, ז): **"ואתם תהיו לי ממלכת פהנים וגוי קדוש, אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל"**.

"ואתם תהיו לי ממלכת פהנים" - הינו בחינת 'אהבה הקדושה', בחינת 'בהן'.

"וגוי קדוש" - הינו 'קדש', שהוא בחינת 'נקדה', ו'וא"ו' הוא בחינת 'לב' כנ"ל.

על-ידי מה תבוא לבחינת 'אהבה', ולבחינת 'קדש וא"ו' - על-ידי: **"אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל"**.

פי 'משה' הוא 'נקדה פלליות' נשמות ישראל. שבתחלה צריכין הכל לקבל מה'נקדה פלליות'. ואחר-כך צריך כל אחד ואחד להאיר בחברו, מהנקדה שיש בו. וגם יוכל להאיר מנה ובה, מהנקדה שבו, שהוא:

"פִּי יְדַבֵּר חֲכָמוֹת" (תהלים מט, ד) - לְהַיָּא"ו,
שְׁהוּא: "וְהַגֹּת לְבִי תְבוּנוֹת" (שם).

וְאִז נִקְרָא: "גֹּי קְדוֹשׁ", הֵינּוּ: 'קֹדֶשׁ וְאִו'
- שְׁהַנְקֵדָה מֵאִיר לְהַיָּא"ו.

וְעַל-יְדֵי-זֶה: "וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מַמְלַכַת
פְּהַנִּים" - הֵינּוּ אֶהְבֶּה
הַקְדוֹשָׁה.

כִּי בְשִׁתְקַבֵּל מִן כָּל הַנְּקֻדוֹת הַלְלוּ - א)
הוּ מִנָּה וּבִה. ב) וְהוּ מִהַנְּקֻדוֹת שֶׁבְכָל
אַחַד מִיִּשְׂרָאֵל. ג) הוּ מִנְּקֻדָּה בְּכָל-יּוֹת.

שֵׁם אֶצֶל כָּל הַנְּקֻדוֹת - שׁוֹרָה אֶהְבֶּה-
קְדוֹשָׁה הַנְּקֻרָא 'פְּהַן', כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב
(בַּמִּדְבָּר כה, יב): "הִנְנִי נוֹתֵן לְךָ אֶת בְּרִיתִי
שְׁלוֹם", וְהַנְּקֻדָּה הוּא 'בְּרִית שְׁלוֹם' וְכוּ'.

[חֵי-מוֹתֵר"ן נב: פֵּעַם-אַחַת דְּבַרְתִּי עִמּוֹ מִהַתּוֹרָה (הנ"ל):
"וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מַמְלַכַת פְּהַנִּים" בְּסִימָן ל"ד, הַמִּדְבָּר
מִהַנְּקֻדָּה שְׁהוּא בְּחִינַת 'צַדִּיק' וְכוּ'. וְאָמַר לִי: "שִׁבְזַת
הַתּוֹרָה, יְכוּלִין לְרֹאוֹת כָּל הַצַּדִּיקִים שֶׁבְדוֹר, מֵהוֹת וּמִדְּרַגַת
וּמַעֲלַת כָּל אֶחָד וְאֶחָד].

סב.

(ח"א ריט)

בְּשַׁעַת 'מִתְנַתּוֹרָה' שְׁרָצָה הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ
לְגַלוֹת מַלְכוּתוֹ וְיִרְאָתוֹ, הַכְּנִיעַ
עַצְמוֹ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ לְיִשְׂרָאֵל כְּבִיכּוֹל,
וּבִקֵּשׁ מֵהֶם שִׁיקְבְּלוּ מַלְכוּתוֹ, וְהִבְטִיחַ
לָהֶם כְּמָה הַבְּטָחוֹת, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (שְׁמוֹת יט, ו):
"וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מַמְלַכַת פְּהַנִּים וְגֹי
קְדוֹשׁ" וְכוּ'.

שֶׁכָּל אֵלוֹ ה' הַבְּטָחוֹת, הֵם בְּחִינַת
'הַכְּנָעָה', וְכַל-זֶה הָיָה בְּשִׁבִיל לְגַלוֹת
מַלְכוּתוֹ וְיִרְאָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (שָׁם כ, טז):
"וּבַעֲבוּר תִּהְיֶה יִרְאָתוֹ עַל פְּנֵיכֶם" וְכוּ'.

כִּי כַל-זֶה הָיָה בְּשִׁבִיל ה' יִרְאָה, שְׁהוּא
בְּחִינַת 'מַלְכוּת' - כִּי הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ
מִקְטִין עַצְמוֹ בְּשִׁבִיל לְגַלוֹת מַלְכוּתוֹ.

"וְגֹי קְדוֹשׁ" (שְׁמוֹת יט, ו)

סג.

(ח"א לה, א)

יִשְׂרָאֵל הֵם "עַם קְדוֹשׁ" (דְּבָרִים ג, ו), וְכָל
אַחַד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ "חֵלֶק
אֶלּוֹק מִמַּעַל" (איוב לא, ב) וְכוּ'.

סד.

(ח"א קא)

בְּכָל אָדָם וְאָדָם בְּעַצְמוֹ יֵשׁ בְּחִינַת 'אַנְפִּין-
נְהִירִין', שֶׁהֵם בְּחִינַת קְדוּשַׁת יִשְׂרָאֵל
"עַם קְדוֹשׁ" (דְּבָרִים ג, ו), הִרְחֻקִים בְּשָׂרָשָׁם
מִכָּל הַמַּדּוֹת וְהַתְּאֻוֹת.

סה.

(שיחות-ה'ר"ן קטז)

יִשְׂרָאֵל "עַם קְדוֹשׁ" (דְּבָרִים ג, ו), אֶפְלוֹ
הַמַּצּוֹת שֶׁהֵם מַצַּד הַשֶּׁכֶל וְדָרְדַר-
אֶרֶץ, גַּם אוֹתָם הַמַּצּוֹת אֵינָם מְקִימִים מַצַּד
הַיִּשָּׁר, כִּי-אִם מִחֲמַת מַצּוֹת הַתּוֹרָה
הַקְדוֹשָׁה.

סו.

(ח"ב ז, ג-יא)

עֶקֶר הַרְחֻמְנוּת הוּא: כְּשִׁיִּשְׂרָאֵל "עַם
קְדוֹשׁ" (דְּבָרִים ג, ו), נוֹפְלִין חֲסִי-שְׁלוֹם
בְּעוֹנוֹתָם. וְלִפִּי קְדוּשַׁת-יִשְׂרָאֵל וְדִקּוּתָם וְגַדֵּל
רוּחָנִיּוֹתָם, הֵם רְחוּקִים מֵעוֹן, וְאִי-אֶפְשָׁר
לָהֶם לִשָּׂא כָּלֵל הַמַּשָּׂא הַכָּבֵד שֶׁל עוֹן אֶפְלוֹ
יּוֹם אֶחָד.

"וַיַּעֲנוּ כָּל הָעָם יַחְדָּו וַיֹּאמְרוּ כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה, וַיֹּשֶׁב מֹשֶׁה אֶת דְּבַרֵי הָעָם אֵל ה'. וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה, הִנֵּה אֲנֹכִי בָּא אֵלֶיךָ בַּעֲב הָעֲנָן, בַּעֲבוּר יִשְׁמַע הָעָם בְּדַבְרֵי עַמְּךָ, וְגַם בָּךְ יֵאֱמִינוּ לְעוֹלָם, וַיַּגֵּד מֹשֶׁה אֶת דְּבַרֵי הָעָם אֶל ה'. וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵךְ אֶל הָעָם וְקִדַּשְׁתָּם הַיּוֹם וּמָחָר" (שְׁמוֹת יט, ח-ט"ו)

לְבַד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁם כ, ב-ג): "אֲנֹכִי ה' אֶלְקֶיךָ, לֹא יִהְיֶה לְךָ" וְכוּ, וְכֵן כָּלֵם, וְלֹא לְנֹכַח לְיִשְׂרָאֵל, וְהֵם רַק יִשְׁמְעוּ בְּדַבְרֵי עַמְּךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה לָהֶם 'פֶּח הַבְּחִירָה' לַעֲשׂוֹת פְּרָצוֹנִים.

וְעַל-זֶה נֶאֱמַר: "וַיַּגֵּד מֹשֶׁה אֶת דְּבַרֵי הָעָם אֶל ה'" - שֶׁמֹּשֶׁה טָעַן אֶת דְּבַרֵי הָעָם, מֵה שֶׁטָּעְנוּ הָעָם תְּחִלָּה, טָעַן הוּא עִתָּה אֶל ה' עַל-עֲצוֹמוֹ - כִּי תִקְנֶת אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם הַבְּחִירָה, עַל-יְדֵי שֶׁלֹּא תִדְבֵר רַק עִמִּי לְבַד - אֲבָל אֶת-עֲצָמִי לֹא תִקְנֶת, כִּי מֵעַתָּה לֹא יִהְיֶה לִי פֶח הַבְּחִירָה, מֵאֲחֵר שֶׁתִּדְבֵר עִמִּי.

הַשֵּׁשׁ הַשֵּׁם (שְׁם יט, י): "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵךְ אֶל הָעָם וְקִדַּשְׁתָּם הַיּוֹם וּמָחָר", וְלֹא צָוָה לוֹ רַק שְׁנֵי יָמִים.

"וּמֹשֶׁה הוֹסִיף יוֹם אֶחָד מִדַּעְתּוֹ" (שְׁבַת זז). - וְכֵן לְדַעַת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי כֵן הִיְתָה דַעְתּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲמַת לֹא נִתְּנָה תּוֹרָה עַד שְׁלֹשָׁה יָמִים.

וּבְזֶה הָיָה תְּלוּי בְּחִירַת מֹשֶׁה לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה אוֹ שֶׁלֹּא לְקַבֵּל - כִּי לֹא הָיָה אֲפָשֶׁר לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה רַק אַחֵר שְׁלֹשָׁה יָמִים כְּמוֹ שֶׁהָיָה בִּאֲמַת, וְאִם לֹא הָיָה מוֹסִיף יוֹם אֶחָד, לֹא הָיָה מְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה [מִחַמַּת שְׁבִאֲמַת לֹא יִרְדָּה שְׁכִינָה רַק אַחֵר שְׁלֹשָׁה יָמִים. שְׁבַת שְׁם. כְּתִיב מוֹתֵרנ"ת ז"ל].

וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ לֹא אָמַר לוֹ רַק שְׁנֵי יָמִים, וְהוּא הִבִּין מִדַּעְתּוֹ וּבָחַר לוֹ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה וְהוֹסִיף יוֹם אֶחָד, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הָיָה 'קַבְּלַת-הַתּוֹרָה', וּבְזֶה הָיָה תְּלוּי עֵקֶר הַבְּחִירָה' שֶׁל מֹשֶׁה בְּמַה שֶׁהוֹסִיף יוֹם אֶחָד מִדַּעְתּוֹ.

זו.

(ח"א קצ)

"וַיַּעֲנוּ כָּל הָעָם יַחְדָּו וַיֹּאמְרוּ כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה, וַיֹּשֶׁב מֹשֶׁה אֶת דְּבַרֵי הָעָם אֵל ה'. וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה, הִנֵּה אֲנֹכִי בָּא אֵלֶיךָ בַּעֲב הָעֲנָן, בַּעֲבוּר יִשְׁמַע הָעָם בְּדַבְרֵי עַמְּךָ, וְגַם בָּךְ יֵאֱמִינוּ לְעוֹלָם, וַיַּגֵּד מֹשֶׁה אֶת דְּבַרֵי הָעָם אֶל ה'" (שְׁמוֹת יט, ח-ט).

וְהוּא תְּמוּנָה וְנִפְלָא מְאֹד, כִּי מֵה הֵם דְּבַרֵי הָעָם שְׁנִית, שֶׁעֲלִיהֶם נֶאֱמַר: "וַיַּגֵּד מֹשֶׁה אֶת דְּבַרֵי הָעָם", כִּי לֹא נִמְצָא בְּכַתּוּב שׁוּם מַעֲנָה וּדְבָרִים שֶׁהִשְׁבִּיחוּהוּ הָעָם שְׁנִית אַחֵר מַעֲנָה הָרִאשׁוֹן: "כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר וְכוּ", וּמֵה זֶה שׁוּב "וַיַּגֵּד מֹשֶׁה אֶת דְּבַרֵי הָעָם אֶל ה'".

אָךְ דַּע: כִּי יִשְׂרָאֵל טָעְנוּ וְאָמְרוּ: "כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה", כָּל אֲשֶׁר יִדְבֵר הַשֵּׁם אֲנִי מְכַרְחִים לַעֲשׂוֹת, כִּי מֵאֲחֵר שֶׁיֵּצֵא הַדְּבוּר מִפִּי הַשֵּׁם לַעֲשׂוֹת, הָרִי אֵינן שׁוּם בְּחִירָה. וְעַל זֶה נֶאֱמַר תְּכַף: "וַיֹּשֶׁב מֹשֶׁה אֶת דְּבַרֵי הָעָם אֶל ה'", שֶׁהִשִּׁיב לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא טָעַנְתָּ יִשְׂרָאֵל.

מִיָּד הִשִּׁיב לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הִנֵּה אֲנֹכִי בָּא אֵלֶיךָ" דִּיקָא, "בַּעֲבוּר יִשְׁמַע הָעָם בְּדַבְרֵי עַמְּךָ" דִּיקָא - הִנֵּנוּ: שֶׁלֹּא אֲדַבֵּר הַדְּבָרוֹת רַק עַמְּךָ

**”וַיַּעֲנֵנוּ כָּל הָעַם יַחְדָּו וַיֹּאמְרוּ, כֹּל
אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה”** (שמות יט, ח)
– עֲנִין “נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע” –

אמר רבי אלעזר: **בְּשִׁעָה שֶׁהַקָּדִימוֹ יִשְׂרָאֵל
”נַעֲשֶׂה” ל”נִשְׁמַע”** – יצתה בת־קול ואמרה
לָהֶן: **”מִי גֵלָה לְבַנֵּי רֹז זֶה שֶׁמְלַאכֵי־הַשְּׂרָת
מְשַׁתְּמִינִן בּוֹ? דְּכַתִּיב (תהלים קג, ב): ”בָּרְכוּ ה'
מְלַאכֵי, גְּבֵרֵי כַח, עֲשֵׂי דְבָרוֹ, לְשִׁמְעֵ בְּקוֹל
דְּבָרוֹ.”** ברישא 'עשוי', והדר 'לשמע' וכו'. (שבת פח.)

עמא פזיזא, דקדמיתו פומיכו לאודניכו וכו'
[שהקדמתם נעשה לנשמע. רש"י]. (שבת פח. פתבות קיב.)

פנתח רבי חייא ואמר (תהלים קג, ב): **”בָּרְכוּ ה'
מְלַאכֵי, גְּבֵרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ”** וגו'. זכאין אנון
ישראל, מכל שאר עמין דעלמא, דקודשא-
בריה הוא אתרעבי בהו מכל שאר עמין, ועבד לון
חולקיה ואחסנתיה, ועל דא יהיב לון אורייתא
קדישא, בגין דכלהו הוו ברעותא חדא על טורא
דסיני ואקדימו עשיה לשמיעה.

בין דאקדימו עשיה לשמיעה – קרא קודשא-
בריה הוא לפמליא דיליה, אמר לון עד הכא
אתון הויתון יחידאין קמאי בעלמא, מכאן
ולקלאה הא בני בארעא חברים בהדיהו בכלא
וכו'. בגין דאקדימו עשיה לשמיעה, כגונא
דמלאכי עלאי עבדי ברקיעא, דכתיב: **”בָּרְכוּ ה'
מְלַאכֵי, גְּבֵרֵי כַח, עֲשֵׂי דְבָרוֹ, לְשִׁמְעֵ בְּקוֹל
דְּבָרוֹ”** – **”עוֹשֵׂי דְבָרוֹ”** בקדמיתא, ולבתר
”לְשִׁמְעֵ”.

דבר־אחר: **”בָּרְכוּ ה' מְלַאכֵי”**. אלין אנון צדיקיא
בארעא, דאנון חשובין קמי קודשא-בריה הוא
כמלאכי עלאי ברקיעא, בגין דאנון **”גְּבֵרֵי כַח”** –
דמתגברי על יצריהון, כגבר טב דמתגבר על
שנאיה. **”לְשִׁמְעֵ בְּקוֹל דְּבָרוֹ”** – דזכאן בכל יומא
למשמע קלא מלעילא בשעתא דאצטריכו וכו'.
(זהר לך־ף ע.)

סח.

(ח"א ה, ג)

**עקר השמחה הוא בלב וכו'. ואי־אפשר
ללב לשמח, אלא עד שיסיר
עקמומיות שבלבו, שיהא לו ישרות לב'
וכו'.**

**”עקמומיות שבלב מפשיטין על־ידי
רעמים”** (ברכות נט.) **וכו'.**

**[חיי־מוהר"ן קצז: העקר העבודה שיש בכל דבר – מה
שפניחין לאדם על הבחירה שלו, הינו: שגשאר הדבר על
דעתו, ואין בזה מצוה, הינו: שאין מצוין אותו על אותו
הדבר שום מצוה, ואין אומרים לו כלל לעשות כן. רק
שגשאר הדבר על דעתו, שיעשה כפי מה שיבחר לו.]**

וזה בחינת (שבת פז): **”הוֹסִיף יום אחד מדעתו הנאמר
במשה”** – שזאת הבחינה היא נמצאת בכל עבודה ועבודה.
כי בכל עבודה מעבודת־השם, יש דבר שפניחין ומשאירין
לאדם בלי מצוה ואזהרה, ואין מצוין עליו שיעשה כן, רק
הדבר תלוי בדעתו ובחירתו, כמו **”מִשֶׁה־רַבֵּנוּ עֲלוּי־
השָׁלוֹם שֶׁהוֹסִיף יום אחד מדעתו בלי מצוה**. ובזאת
הבחינה היא עקר העבודה והבחירה, כי נשאר מספק
תמיד איך הוא רצון השם־יתברך, מאחר שלא צוה עליו
איך לעשות.

ואמר: כי כנגד רצון־השם־יתברך, אינו נמצא אצלו שום
כבדות ויגיעה בשום עבודה ובשום ענין שבְּעוֹלָם. ואפלו
כל היסורין שבְּעוֹלָם רחמנא־לצלן וכו', הִיָּה מִקְבֵּל בְּנִקְל
אם הִיָּה יודע שזו רצון הבורא־יתברך בודאי – כי מאחר
שהוא רצון הבורא־יתברך, הוא מרצה על הכל, ואין שום
דבר ולא שום יסורין כבד עליו כלל כלל לא.

אבל עקר היגיעה והיסורין שלו – היא בבחינה הנ"ל,
בבחינת: **”הוֹסִיף מִשֶׁה יום אחד מדעתו!”** – הינו: הדבר
שגשאר על דעתו לבחר לו לעשות כרצונו ואין בו שום
מצוה כנ"ל – בזה היא עקר היגיעה והכבדות – כי אינו
יודע איך לעשות, ולפעמים רואה שיש לו כמה יסורים,
ואחר־כך אינו יודע אם זהו רצון הבורא־יתברך. (עירושם
ההמשך בענין בחירתו של רבנו ז"ל בהנהגתו ותקוניו אתנו.)

**[עין עוד בענין הזה: בלקוטי־הלכות, בפרת־השחר ה,
צד; שבת ז, ג; ייר־נסך ד, יב; העושה שליח לגבות חובו ג,
יב.]**

**[טיח־טרפיקדש החדש ח"ג תרנה: רבי ישראל
שו"ב ז"ל (זקנו של רבי נחמן מטרילטשין ז"ל), הִיָּה מאנשי רבנו
ז"ל, והִיָּה למדן מפלג, ואמר לו רבנו ז"ל: ”נו! הרי אתה
למדן! ובכן אמר לך תורה למדנית!” (נו! דו ביזט דאף א
למדן! וועל איך דיר זאגן א למדנישע תורה!). ואמר לו אז את
התורה בלקוטי־מוהר"ן ח"א ק"צ, על הפסוק: ”וַיַּעֲנֵנוּ
כָּל הָעַם יַחְדָּו וַיֹּאמְרוּ וַיִּשָׁב מִשֶׁה אֶת דְּבָרֵי הָעַם וַיֹּאמֶר.”]**

ע.

(ח"א כ, בסוף)

וְזָה פְּרוּשׁ פִּרְקָא תְּלִיתָאָה (ד'ספרא דצניעותא/
בזהר תרומה קעז): **"תְּקוּנָא קְדָמָאָה:**
נִימִין עַל נִימִין, מְקַמֵּי פִתְחֵי דְאֲדַנִּין עַד
רִישָׁא דְפִמָּא".

"נִימִין" - בְּחִינַת 'שְׁעֵרוֹת', בְּחִינַת (תהלים
פז, ב): **"שְׁעָרֵי צִיּוֹן"**, בְּחִינַת (שם קי,
ב): **"מִטָּה עֲזָדָה יִשְׁלַח מִצִּיּוֹן"**.

"מְקַמֵּי פִתְחֵי דְאֲדַנִּין" - הֵינּוּ: קִדְּם
שְׁשֻׁמְעוּ אִם יְכוּלִין לְקַבֵּל.

"עַד רִישָׁא דְפִמָּא" - פְּתַחוּ פִיהֶם וְאָמְרוּ
נַעֲשֶׂה. וְזָהוּ (שְׁבַת פח. פְּתוּבוֹת קיב):
"דְּקַדְמֵי פְּמִיכוּ לְאֲדַנִּיכוּ".

[פְּרַפְרָאוֹת-לְחַכְמָה ח"א כ: רוֹצֶה-לֹמַר: כִּי עָקַר הַפֶּחַ
שֶׁל הַ"מִּטָּה עֲזָדָה" שֶׁל הַצַּדִּיק שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְמַצּוֹת וּמְמַעֲשִׂים-
טוֹבִים שְׁלוֹ - הוּא עַל-יַדֵּי הַבְּחִינַת "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע" שְׁבָהֶם.
הֵינּוּ: מֵה שְׁגַם אֵלּוּ הַמְצֻזוֹת שְׁכָל יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂין וּמְקַמִּין,
פְּגוֹן צִיצִית וְתַפְלִין וְכִיּוּצָא, אֲבָל הַצַּדִּיק עוֹשֶׂה אוֹתָם
בְּהַתְּלַבּוֹת וּדְבָקוֹת גְּדוּל וּבְתַשׁוּקָה גְּדוּלָּה - שְׂזָה בְּחִינַת
"נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע, דְּקַדְמוּ פְּמִיכוּ לְאֲדַנִּיכוּ".]

[בְּאוֹר-הַלְקוּטִים ח"א כ: "מְקַמֵּי פִתְחֵי דְאֲדַנִּין וְכוּ',
פְּתַחוּ פִיהֶם וְאָמְרוּ נַעֲשֶׂה". לְכַאוּרָה אֵין לָזָה פְּרוּשׁ כָּל-
כּוּ. אֲבָל לְמַרְחוֹק תְּבִין, וְנִרְאֶה לְפִי עֲנִיּוֹת-דְּעֵתִי: כִּי כּוֹנְנָתוֹ
הַקְּדוּשָׁה הַמּוּבָא לְקַמֵּן בְּפָנִים עַל אֹדוֹת הַ"תְּלִי תְּלִין שֶׁל
הַלְכוֹת" (עֲרֻבִין כא:), שְׁבָהֶם וְדַבֵּר הַכְּתוּב (שִׁיר-הַשִּׁירִים ה, יא):
"קְנוּצוֹתֵינוּ תְּלִילִים" וְכוּ' הַמּוּבָא בְּפָנִים, וְהוּא אֲשֶׁר יִסּוּבֵב
עַל כָּל־לִיּוֹת הַתּוֹרָה שְׁבַע-לְפָּה, שֶׁהִיא הַמְּבֹאֲרֶת אֶת
הַתּוֹרָה-שְׁבַכְתָּב, אֲשֶׁר לְבָאוֹר תַּחֲשֵׁב עַל פְּרֻטֵי הַמְצֻזוֹת,
עַל-פִּי הֵי"ג מְדוֹת שְׁנַדְרֶשֶׁת בְּהֵן כְּמוּבָא.

וְאִם-כֵּן לְכַאוּרָה אֵין שְׂיָדָה כָּל־ל קִדְּם לְהַמְשִׁיכֶם, וְלַקַּח אֶת
הַ"מִּטָּה עֲזָדָה" שֶׁל הַמְצֻזוֹת? - אֲבָל בְּכָל זֹאת מְתַגְבְּרִים
נַפְשוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכַח הַצַּדִּיק מִשֶּׁהַ מְמוּבָא בְּפָנִים, שְׁנִשְׁמַתוֹ
הוּא בְּעֵצָם הַתּוֹרָה וּכְלִיּוֹת מְלֶאכִיּוֹ "גְּבַרֵי כַח" כְּמוּבָא
בְּפָנִים, לְהִיּוֹת בְּ"עוֹשֵׂי דְבָרוֹ", גַּם קִדְּם שְׁזוֹכִים "לְשִׁמְעַ
בְּקוֹל דְּבָרוֹ".

וּמְמִילָא מוּבָן: שְׁאֵף-עַל-פִּי-כֵן אֲפָשֶׁר לְהִיּוֹת אֶז עָקַר
עֲשִׂיתָם, רַק עַל-יַדֵּי הַרְצוֹן בְּעֵצָמוֹ, מֵה שְׁעַל-כָּל-פָּנִים

וְרַעְמִים' הוּא בְּחִינַת 'קוֹל' שְׁאָדָם מוּצִיא
בְּכַח בְּתַפְלָתוֹ וְכוּ'.

וְעַקַר הַרַעְמִים' הֵם מְגַבּוּרוֹת, כְּמוֹ
שְׁפָתוֹב (אִיּוֹב כו, יד): "וְרַעַם גְּבוּרוֹתֵינוּ
מִי יִתְּבוּנָן" וְכוּ'.

וְהַגְּבוּרוֹת' הֵם בְּחִינַת 'כַּח וְגַבּוּרָה',
שְׁאָדָם מוּצִיא אֶת הַקוֹל בְּכַח
גְּדוּל, וְ"הַקוֹל הַזֶּה פּוֹגַע בְּעַבֵי מִטְרָא" (זֹהַר
פְּנִיחָם רלח:), הֵינּוּ בְּחִינַת 'מַחִין', "שְׁמִשְׁם
יִזְרְדִין טַפִּין טַפִּין" (זֹהַר שָׁם) וְכוּ'.

וְאֵזִי נַעֲשֶׂה מִהַקוֹל רַעְמִים וְכוּ'. וְעַל-יַדֵּי-
זֶה הַרַעַם, נִתְעוֹרַר הַלֵּב וְכוּ'.

וְזָה שְׁאָמְרוּ חַז"ל (בְּרַכּוֹת ו:): **"מִי שֵׁישׁ בּוֹ**
יִרְאֵת-שָׁמַיִם, דְּבַרְיוֹ נִשְׁמָעִין" - כִּי מִי
שֵׁישׁ בּוֹ 'יִרְאֵה', קוֹלוֹ נַעֲשֶׂה רַעְמִים' וְכוּ', כִּי
רַעַם מִסְטְרָא דִּיצְחָק וְכוּ'.

וְזָה פְּרוּשׁ (תהלים קג, כ): **"גְּבַרֵי כַח עֲשִׂי**
דְּבָרוֹ, לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ", אֵיתָא
בְּזֹהַר (לְד-לף ז): **"זִכִּין לְמִשְׁמַע קָלִין**
מְלַעֲיָלָא".

הֵינּוּ: עַל-יַדֵּי הַגְּבוּרוֹת' נַעֲשֶׂה רַעְמִים',
וְעַל-יַדֵּי-זֶה הַ"לֵּב שִׁמְעַ" (מְלָכִים-א ג,
ט) וְכוּ'. וְגַם **"דְּבַרְיוֹ נִשְׁמָעִין לְבְרִיתָא"** (זֹהַר
פְּנִיחָם שָׁם), וְזָהוּ: **"לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ"**.

[וְהַמְשַׁדָּךְ בְּעֵנִין **"קוֹל הַשּׁוֹפָר"** (שְׁמוֹת יט, טז: כ, יד) -
נִמְצָא לְהַלְךְ בְּפִסּוּק (שְׁמוֹת יט, טז): **"וַיְהִי קוֹל וַיִּבְרָקִים, וַעֲנַן**
כָּבֵד עַל הָהָר, וְקוֹל שֹׁפָר חָזַק מְאֹד, וַיַּחֲרַד כָּל הָעָם אֲשֶׁר
בַּמִּחָנֶה"].

ט.

(ח"א יט, ט)

עַל הַפְּסוּק (תהלים קג, כ): **"עֲשִׂי דְבָרוֹ**
לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ" - נִמְצָא לְהַלְךְ
בְּעֵנִינֵי 'מַעֲמַד הַר סִינַי' וְ"מִתַּן תּוֹרָה'.

רוצים וכוספים ומקבלים אותם עליהם בכל לבבם ונפשם. קדם ששומעים אותם כלל. וממילא מבאר: שפדרך הזאת ה'יה גם בקבלתם ה'תורה שבכתב' - 'דקדמי לאדניכו'. וכן עד היום לענן 'חיושי-התורה של הצדיק-אמת, שעל-ידם זוכין לדעת העצות והמעשים טובים לקיום המצוות].

עא.

(ח"א כב, ט"א)

לבוא לעזות-דקדשה, הוא על-ידי שמחה, בבחינת (נחמיה ח, י): "פי חדות ה' היא מעזכם", הינו על-ידי בחינת "נעשה ונשמע" (שמות כד, ז), שהוא בחינת ה'שמחה'.

כמו שאמרו רז"ל (שבת פח.): "בשעה שאמרו ישראל 'נעשה ונשמע' - ירדו ששים רבוא מלאכים, ונתנו שני עטרות בראש כל אחד וכו', וכשחטאו נלקחו וכו', ועתיד הקדוש-ברוך-הוא להחזירם להם, שנאמר (ישעיה לה, י): ושמחת עולם על ראשם".

נמצא: ש"נעשה ונשמע" הם בחינת 'שמחה'. ועקר 'שלמות השמחה' הוא על-ידי 'ראה', שהיא בחינת "נשמע".

עב.

(ח"א כב, ט"א)

"נעשה ונשמע" (שמות כד, ז; שבת פח.) - הוא בחינת 'נסתרות' ונגלות'.

"נעשה" - הוא בחינת 'נגלות', המצוות שאפשר לכל-אחד לקיים לפי מדרגתו.

ו"נשמע" - היא בחינת 'נסתרות', מה שגבוה ונסתר ממונו, בחינת דבורי התורה שסביבות המצוה. שאין אנו יודעים העבודה שיש באלו הדבורים.

וזה בחינת 'תורה ותפלה'. "נעשה" - הוא בחינת 'תורה', ה'נגלות' ש'יודע לקיים. ו"נשמע" - הוא בחינת 'תפלה', בחינת 'דבקות', בחינת 'נסתרות' וכו'.

וכן כל אדם לפי מדרגתו, יש לו בחינת "נעשה ונשמע" - פי כשבא למדרגה גבוה מהראשונה, אזי נעשה מה'נשמע' שלו בחינת 'נעשה', ואזי יש לו בחינת 'נשמע' אחרת. וכן מדרגא לדרגא.

וכן בכל עולם ועולם יש בחינת "נעשה ונשמע" - פי מה שהוא להעולם-הזה' בחינת 'נשמע', הוא לעולם הגלגלים' בחינת 'נעשה', ויש להם בחינת 'נשמע' גבוה ממונו. וכן מעולם לעולם.

וכן בפלאכים יש "נעשה ונשמע" - כמו שכתוב (תהלים קג, כ): "גברי כח עשי דברו לשמע בקול דברו", וכמו שאמרו רז"ל (שבת פח.): "מי גלה רז זה לבני שפלאכי-השרת משתמשין בו" וכו'.

וצריך כל אדם: שילך מדרגא לדרגא ומעולם לעולם, עד שיזכה בכל פעם לבחינת "נעשה ונשמע" גבוה יותר - שמבחינת 'נשמע' 'נסתר' 'תפלה', יהיה נעשה אצלו בכל פעם: בחינת 'נעשה' 'נגלה' 'תורה'.

עד שיבוא ב'ראשית נקודת הבריאה', 'תחלת האצילות', ובחינת 'נשמע' שיש שם, הוא "תורת ה'" באמת, פי אין גבוה משם, רק "תורת ה'" ממש.

ואחר-כך פשנכלל ב'אין-סוף' - אזי ה'נעשה', היא בחינת "תורת ה'" ממש. וה'נשמע', הוא בחינת תפלת ה' ממש.

אך בְּשֵׁרוּצִים לָצֵאת מִמְּדֻרְגַת "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע" זֶה, לְמִדְרַגַת "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע" גְּבוּהָ מִמֶּנָּה - צְרִיךְ לִהְיוֹת יְרִידָה קֹדֶם הָעֲלִיָּה, כִּי הִירִידָה הִיא תְּכֵלֶת הָעֲלִיָּה וְכוּ'. (עין בְּפָנִים בְּאַרְיֵכוֹת).

הִינּוּ: שְׂאוֹתֵי-הַתּוֹרָה מְקַבְּלִין חַיּוֹת וְאוֹר רַב יוֹתֵר מִמָּה שֶׁקִּבְּלוּ מִתַּחֲלָה, כְּשֶׁהָיוּ מְלַבְּשִׁין בְּלִשׁוֹנוֹת הַגּוֹיִם וּבִימֵי-רַע.

עד.

(ח"א לח, ז)

עֵקֶר ה'הָאֲרֵת הַתְּפִלִּין' בָּאִים עַל-יְדֵי ה'לְוָחוֹת', כְּמוֹבָא (זֶהר בְּרֵאשִׁית): "כְּשֶׁאָמְרוּ יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע" (שְׁמוֹת כד, ז) - זְכוּ לְחֻגֵרֵת זֵינָא עֲלָאָה".

וּמִשָּׁה זָכָה ל'קְרוֹן עוֹר פָּנִים" (שְׁמוֹת לד, כט-ל), מ'אֹר הַלְוָחוֹת', כִּי הֵם ה'מְחִינ' בְּעֶצְמוֹן. וְהַלְוָחוֹת' הֵם שְׂרֵשׁ הַתּוֹרָה, וְנִקְרָאִים: "וּ - עַל-שֵׁם 'עֲשֵׂת הַדְּבָרוֹת', וְ"אֲרָכּוּ וְ"וּ וְרַחֲבּוּ וְ"ו" (בְּבֵא־בְתָרָא יד).

עה.

(ח"א סה, ד)

נִמְצָא לְהֵלֶן בְּעֵינָיו: 'מַעֲמַד הַר-סִינַי' ו'מִתַּת-תּוֹרָה'.

עו.

(ח"א קכ)

מָה שֶׁצְּרִיכִין לְנַסֵּעַ לְהַצְדִּיק וְלֹא דִי בְּסִפְרֵי-מוֹסֵר - כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (דְּבָרִים-רַבָּה ג, י): "לְמַלְכָּה שֶׁקִּדְּשׁ מִטְרוּנָה בְּשָׁנֵי מְרַגְלִיּוֹת, אֲבָדָה אַחַת מֵהֵן. אָמַר לָהּ הַמֶּלֶךְ: אֲבָדָה אַחַת, שֶׁמְרִי אֶת הַשְּׂנֵיָה. כִּךְ קִדְּשׁ הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל בְּ"נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע" (שְׁמוֹת כד, ז), אֲבָדוּ אֶת 'נַעֲשֶׂה' שֶׁעָשׂוּ אֶת הָעֵגֶל, אָמַר לָהֶן מֹשֶׁה: 'אֲבָדְתֶן 'נַעֲשֶׂה', שֶׁמְרוּ 'נִשְׁמָע', הוּי: 'שָׁמַע יִשְׂרָאֵל'" (דְּבָרִים ט, א).

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁלֹּמֵד מִתּוֹךְ ה'סִפְר' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עֲשֵׂיה', בְּחִינַת 'נַעֲשֶׂה' -

עג.

(ח"א לג, ג)

כִּי שְׂבוּפָה יִצְרוּ-הָרַע, הִינּוּ ה'יְמֵי-רַע', ה'מְדוּת־רַעוֹת' - אָזִי תִכַּף הָרַע' שֶׁשׁוֹכֵן עַל ה'טוֹב, הִינּוּ: 'אוֹתֵי-הַתּוֹרָה', נִתְּבַטַּל וְנוֹפֵל, ו'אוֹתֵי-הַתּוֹרָה' בּוֹלְטִין - אָזִי הוּא יוֹדַע הַתּוֹרָה שֶׁבְּאוֹתוֹ הַדָּבָר.

וְזֶה שְׂכָתוֹב בְּזֶהר (לְדִלְכָּה צ. עַל תְּהֵלִים קג, כ): "בְּרַכּוּ ה' מְלֹאכֵינוּ גְּבֵרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ' - אֵלֶיךָ אֲנִי אֲנִי דְמִתְגַּבְּרִין עַל יִצְרֵיהֶוּן, אֲנִי דְמִן לְמֹלְאכֵינוּ מִשָּׁ. 'עֲשֵׂי דְבָרוֹ' - דְּעִבְדִּין לְהֵאִי דְבָר. 'לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ' - אֲנִי זְכִין לְמִשְׁמַע קָלִין מְלַעְלָא".

וְזֶהוּ: "עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ" - כְּשֶׁעוֹשִׂין וּבוֹנִין לְהַתּוֹרָה שֶׁהִיא מִתַּחֲלָה מְפָרְדִּין וּמְפָרְדִּין בְּלִשׁוֹנוֹת הָעֵבוּרִים וּב'מְדוּת־רַעוֹת' וּב'יְמֵי רַע'.

אָזִי: "לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ" - וְזוֹכִין לְמִשְׁמַע קָלִין מְלַעְלָא. הִינּוּ: שֶׁהַדָּבָר, הִינּוּ ה'תּוֹרָה' שֶׁנִּקְרָאת 'דְּבָר', כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (תְּהֵלִים קה, ח): "דְּבָר צִוָּה לְאַלְפֵי דוֹר" - מְקַבְּלִין אוֹר רַב מְלַמְעָלָה, וְזֶה 'שְׁמִיעַת הַתּוֹרָה'.

וְזֶה בְּחִינַת: "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע" (שְׁמוֹת כד, ז; שְׁפַת פַּח). - שְׁמִיעַת חֻלָּה 'עוֹשִׂין' ו'בוֹנִין' ל'אוֹתֵי-הַתּוֹרָה', שֶׁיְהֵא "אוֹתֵי-בּוֹלְטוֹת וּמִצְטָרְפוֹת" (יוֹמָא עג), וְאַחֲרֵי-כֵן: 'נִשְׁמָע' - זְכִין לְמִשְׁמַע קָלִין מְלַעְלָא.

אין בזה כח כל־כף לעורר אותו, כי ישראל אבדו את ה'נעשה'. אבל כששומע מפה הצדיק - הוא בחינת 'נשמע', שזה הפתח נשאר להם לישראל.

עז.

(לקוטי־הלכות, תפלת־המנחה ז, ו - על־פי לקוטי־מוהר"ן ח"א מט, 'לשמש שם אהל בהם')

זה בחינת מעלת ישראל "שהקדימו נעשה לנשמע" (שפת פח.).

"נעשה" - בחינת עבודות ועשית מצוות מעשיות, שהם בחינת המשכת המדות טובות, שעל־ידי־זה מתקיים ומאיר מלכותו לכל העולם, שהוא בחינת "נעשה".

כי 'מלכותו' היא בחינת 'עשיה', בידוע (עצ־חיים א, ה) - כי העקר שיאיר מלכותו ב'עולם־העשיה' על־ידי האדם, שבשביל־זה נברא הכל.

ואחר־כך "ונשמע" - בחינת דבקות ורצון וכו', כי "שמיעה בלבא תליא" (תקוני־זהר צב.).

הינו: שדיקא אחר בחינת "נעשה", בחינת תקון המלכות, תקון ביתא־תתאה, להמשיך שכירתו בתחתונים וכו' - אז דיקא יהיה תקון ה"נשמע" שתליא בלבא, שהוא בחינת 'עלית ביתא' עלאה.

אבל העכו"ם הם להפך - שרוצים תכף להשיג מה שאי־אפשר להשיג, שהוא נגדם בבחינת אין־סוף, ואחר־כך היו עושים וכו', כי היו רואים מה שנעשה מכל מצוה וכו'.

אבל השם־יתברך מואס בהם בשביל־זה - כי הוא חפץ שיתגבר האדם על־ידי

'בחירתו', ועקר ה'בחירה' הוא על־ידי 'העלמת־הדעת', שהוא בחינת 'צמצום האור' בתחלת הבריאה.

וכן צריך האדם להמשיך 'תקון הצמצום' בבחירתו - שכשמתלהב יותר מהראוי לו, יצמצם ה'התלהבות' וכו'. רק יתגבר בכל פחו על המחשבות־רעות וכו', לחשב 'מחשבות־טובות' וכו'. ואז דיקא ישיג מה שישיג וכו'.

שכל ה'השגות העליונות' - הם על־ידי בחינת 'תקון ביתא־עלאה', שזהו בחינת השגת אוריתא דעתיקא־סתימאה'.

עח.

(לקוטי־הלכות, ספירת־העמר ב, א - על־פי לקוטי־מוהר"ן ח"א ה, 'בחצצרות וקול שופר')

וזה בחינת 'שבועות', קבלת־התורה. כי עקר 'קבלת־התורה' היה, לזכות לזה השלמות, לעשות המצוות בשמחה גדולה כל־כף, עד שלא ירצה בשום שכר עולם־הבא וכו'.

וישראל במעמד הר־סיני שזכו לקבל התורה על־ידי משה, זכו לזה השלמות, שזהו בחינת 'אספקלריא־המאירה', כמו שכתוב (דברים ה, ד): "פנים בפנים דבר ה' עמכם" - "פנים בפנים" זה בחינת 'אספקלריא־המאירה'.

ועל־כך קבלו התורה על־ידי משה רבנו דיקא - כי הוא זכה ל'אספקלריא־המאירה', ועל־ידו זכו כל ישראל גם־כן בשעת 'קבלת־התורה' לבחינת 'אספקלריא־המאירה' - שזהו בחינת 'שמחה של המצוה' בעצמה, כנ"ל. וזהו בחינת השמחה של שבועות וכו'.

עט.

(לקוטי־הלכות, בְּשׁוּר־בְּחֻלָּב ד, יב - על־פי לקוטי־
מוהר"ן ח"א כב, 'חותם בתוך חותם', המובא לעיל)

עקר יניקת "עץ הדעת טוב ורע" (בראשית
ב, ט"ז) - הוא מ'תערבת הדעת',
שְׁמַעְרַב הדעת של 'שני מדרגות', של בחינת
'שני דורות', ורוצה להשיג הכל קדם זמנו.

פי על־ידי ה'אכילה', נתוסף ה'חיות'
באדם, ועקר ה'חיות' נמשך מבחינת
"נעשה ונשמע" (שמות כד, ז), כמו שנאמר
(דברים ל, כ): "פי הוא חייך" וכו'.

פי עקר ה'חיים' - הוא לחיות בכל פעם
'חיות חדש'. פי 'חי' - 'פריש' ב'לשון־
אשכנז', וכמבאר במקום־אחר.

ו'חיות חדש' בכל־פעם, ממשיכין
מבחינת "נעשה ונשמע"
הגבה יותר שצריכין להשיג בכל־פעם.

וזהו בחינת אכילת "עץ החיים, ואכל וחי
לעולם" (בראשית ג, כב) - שאכילה כזו
יזכו הצדיקים לעתיד־לבא בהסעדה שיעשה
השם־יתברך בשבילם, מהלוייתן ושור הפר
ויין־המשמר.

שעל־ידי בחינת 'אכילה הזאת' - ישיגו
בכל־פעם, 'השגת הפתרים',
בחינת "נעשה ונשמע" הגבה יותר - שזהו
עקר החיים והתענוג של עולם־הבא.

"במשך היבל, המה יעלו בהר" (שמות יט, יג)

פ.

(ח"ב א, יא"ד)

'שופר' [של ראש־השנה] - הוא בחינת "שיח
השדה" (בראשית ב, ה), שחוזרין

וזה בחינת מה "שהקדימו ישראל נעשה
לנשמע", שזהו בחינת 'שמחה', כמו
שאמרו רז"ל (שבת פח.) על פסוק (ישעיה לה, י):
"ושמחת עולם על ראשם", כמובא בדברי
רבנו ז"ל במקום אחר (ח"א כב; סה).

פי לכאורה תמוה: איך אפשר להקדים
עשייה לשמיעה, ובפרט שמקרא מלא
דבר הכתוב (שמות כד, ז): "כל אשר דבר ה'
נעשה ונשמע". נמצא: שמבאר בפסוק
שהעשייה הוא אחר שידבר השם, ואם־כן
איך הקדימו עשייה לשמיעה?

אך אפשר לפרש על־פי הנ"ל, שזכו אז
לשמחה הנ"ל, עד שלא רצו בשום
שכר עולם־הבא בשכר המצוה, רק שיזמין
להם השם־יתברך מצוה אחרת בשכר מצוה
זאת.

וזהו: "נעשה ונשמע" - הינו שיעשו כל
אשר ידבר ה', ועקר מגמתם וקבול
שכרם הוא "ונשמע" - שיזכו לשמע מצוה
אחרת בשכר עשית מצוה זאת.

ועל־כן קראו רז"ל "נעשה ונשמע"
בשם "שמחת עולם" פנ"ל - ופי
זהו עקר שלמות השמחה, שיש לו שמחה
מהמצוה בעצמה, עד שאין רוצה בשום שכר
עולם־הבא, רק לזכות לשמע מצוה אחרת
בשכר מצוה זאת, שזהו בחינת שמחת
הקדוש־ברוך־הוא.

ועל־כן נקרא "שמחת עולם" - פי
השם־יתברך בפיוכל 'חי לעד
וקים לנצח', ועל־כן השמחה מהמצוה
בעצמה, שהיא 'שמחת השם־יתברך'
בפיוכל, היא "שמחת עולם".

כַּחֵם לַתּוֹךְ הַתְּפִלָּה, בְּבַחֲיַנֵּת (שם כד, סג):
"וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשׂוּדָה."

שְׁתַּפְּלֵתוּ הֵיטָה עִם "שִׁיחַ הַשּׂוּדָה" - שְׁכַל
 "שִׁיחַ הַשּׂוּדָה" הִזְרוּ 'כַּחֵם' וְנִתְּנוּ
 אוֹתָם בְּתוֹךְ תְּפִלָּתוֹ, שֶׁהִיא 'שְׂרָשֵׁם'.

וְזֶה בְּחֵינֵת 'שׁוּפָר', בְּבַחֲיַנֵּת (יהושע ו, ה):
"בְּמִשְׁךְ בְּקֶרֶן הַיּוֹב"ל - [יוב"ל]
 רֵאשֵׁי-תְבוּת: **"וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ
 בְּשׂוּדָה"**. (עגן בפנים).

"הֵיוּ נִכְנִיִּים לְשִׁלְשֵׁת יָמִים אֶל תַּגְּשׁוּ אֶל אִשָּׁה"
 (שמות יט, טו)

פ.א.

(ח"ב עב)

עַל-כֵּן בְּשַׁעַת 'מִתְן-תּוֹרָה' זָכוּ כָּל יִשְׂרָאֵל
 לְבַחֲיַנֵּת 'קִדְשָׁה וּפְרִישׁוֹת', כְּמוֹ
 שְׁכַת־טוֹב (שמות יט, טז): **"הֵיוּ נִכְנִיִּים לְשִׁלְשֵׁת
 יָמִים, אֶל תַּגְּשׁוּ אֶל אִשָּׁה"** - כִּי כָּלֵם
 נִתְקַדְּשׁוּ בְּבַחֲיַנֵּת 'פְּרִישׁוֹת', עַל-יְדֵי 'מִשָּׁה'
 שֶׁהָיָה קָדוֹשׁ וּפְרוֹשׁ גָּדוֹל, שֶׁהִמְשִׁיךְ לָהֶם אֶת
 הַתּוֹרָה עַל-יְדֵי-זֶה.

**"וַיְהִי קִלְת וּבְרָקִים, וַעֲנַן כָּבֵד עַל הָהָר, וְקָל
 שָׁפָר חָזַק מְאֹד, וַיַּחֲרִד כָּל הָעָם אֲשֶׁר בְּמַחֲנֶה"**
 (שמות יט, טז)

וְהוּא קָלִין דְּרַעִים [קולות רעמים] וּבְרָקִים.
 (תרגום יונתן)
 יוֹם מִתְן-תּוֹרָה הָיָה כְּמִין יוֹם-הַמְעַנֵּן בְּקוֹלוֹת,
 וְהֵם הָרַעֲמִים כְּמִנְהַגוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהַבְּרָקִים, וּקְצַת
 גְּשָׁמִים וְכוּ'. (רבנו בחיי)

פ.ב.

(ח"א ה, ג)

עֵקֶר הַשְּׂמֻחָה הוּא בִּלְבַב וְכוּ'. וְאִי-אֶפְשָׁר
 לִלְבַב לְשִׂמְחָה, אֲלֵא עַד שְׂסִיר
 'עַקְמוּמִיּוֹת שְׁבִלְבוֹ', שֶׁיְהֵא לֹו 'יִשְׂרוֹת לֵב'
 וְכוּ'.

וְ"עַקְמוּמִיּוֹת שְׁבִלְבַב מִפְּשִׁיטִין עַל-יְדֵי
 רַעֲמִים" (בְּרָכוֹת נט.) וְכוּ'.
 וְרַעֲמִים' הוּא בְּחֵינֵת 'קוֹל' שֶׁאָדָם מוֹצִיא
 בְּכַח בְּתַפְּלָתוֹ וְכוּ'.

וְעֵקֶר הָרַעֲמִים' הֵם מ'גְּבוּרוֹת', כְּמוֹ
 שְׁכַת־טוֹב (איוב כו, יד): **"וְרַעַם גְּבוּרוֹתָיו
 מִי יִתְבוֹנֵן"** וְכוּ'.

וְה'גְּבוּרוֹת' הֵם בְּחֵינֵת 'פַּח וּגְבוּרָה',
 שֶׁאָדָם מוֹצִיא אֶת הַקּוֹל בְּכַח
 גָּדוֹל, וְ"הַקּוֹל הַזֶּה פּוֹגֵעַ בְּעַבֵּי מִטְּרָא" (זֵהר
 פְּנִיחַס רלח:), הֵינּוּ בְּחֵינֵת 'מַחִיךְ', "שְׂמֻשֵׁם
 יוֹרְדִין טַפִּיין טַפִּיין" (זֵהר שֵׁם) וְכוּ'.

וְאִזִּי נַעֲשֶׂה מֵהַקּוֹל רַעֲמִים וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי-
 זֶה הָרַעַם, נִתְעוֹרֵר הַלֵּב וְכוּ'.

וְזֶה שֶׁאִמְרוּ חַז"ל (בְּרָכוֹת ו:): **"מִי שֵׁישׁ בּוֹ
 יִרְאֵת-שָׁמַיִם, דְּבָרָיו נִשְׁמָעִין"** - כִּי מִי
 שֵׁישׁ בּוֹ 'יִרְאָה', קוֹלוֹ נַעֲשֶׂה רַעֲמִים וְכוּ', כִּי
 רַעַם מִסְטֵרָא דִּיצְחָק וְכוּ'.

וְזֶה פְּרוֹשׁ (תהלים קג, ב): **"גְּבַרִי כַח עֵשִׂי
 דְּבָרוֹ, לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ"**, אֵיחָא
 בַּזֵּהר (לְדִ-לְךָ צ:): **"זְכִיין לְמִשְׁמַע קָלִין
 מִלְּעֵילָא"**.

הֵינּוּ: עַל-יְדֵי ה'גְּבוּרוֹת' נַעֲשֶׂה רַעֲמִים',
 וְעַל-יְדֵי-זֶה ה'"לֵב שִׁמְעַ" (מְלָכִים-א ג,
 ט) וְכוּ'. וְגַם "דְּבָרָיו נִשְׁמָעִין לְבְרִיתָא" (זֵהר
 פְּנִיחַס שֵׁם), וְזֵהוּ: **"לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ"**.

וְזָה בְּחִינַת "קוֹל הַשּׁוֹפָר" (שְׁמוֹת יט, טז-יט;
 כ, יד), דָּא "שׁוֹפָר שֶׁל אֵיל" (זֶהר פְּנִיחָם
 שָׁם; עֵינַן רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה טז). - "אֵילוֹ שֶׁל יִצְחָק"
 (פְּרָקִי-דְרַבֵּי-אֱלִיעֶזֶר פ"ל), בְּחִינַת: "וְרַעַם גְּבוּרֹתָו".

וְכִי שְׁשׂוּמַע 'תְּקִיעַת שׁוֹפָר' מֵאִישׁ יֵרָא
 וְחָרַד - בּוֹדְאֵי לֹא יֵדָאג כָּל הַשָּׁנָה
 מִרַעְמִים.

כְּמוֹ שְׁכָתוּב (מוֹסֵף רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה - עַל "קוֹל
 הַשּׁוֹפָר" שֶׁל מִתְּנִי-תוֹרָה): "בְּקוֹלוֹת
 וּבְרָקִים עֲלֵיהֶם נִגְלִיתָ, וּבְקוֹל שׁוֹפָר עֲלֵיהֶם
 הוֹפַעְתָּ" - שֶׁבְּ"קוֹל הַשּׁוֹפָר" (שְׁמוֹת יט, טז)
 הוֹפִיעַ עֲלֵיהֶם מִ"קוֹלוֹת וּבְרָקִים" (שָׁם).

פג.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, סְפִירַת-הַעֲמֹר ב, א -
 עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א ה' הַנ"ל)

עַל-פִּי הַמֵּאֲמָר "בְּחֻצְרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר" -
 בְּסִימָן ה' וְכו'.

וְזָה בְּחִינַת 'שְׁבוּעוֹת', 'קְבֻלַּת-הַתּוֹרָה'. כִּי
 עָקַר 'קְבֻלַּת-הַתּוֹרָה' הִיָּה, לְזָכוֹת לְזָה
 הַשְּׁלֵמוֹת, לְעִשׂוֹת הַמְצֻוֹת בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה
 כָּל-כָּף, עַד שֶׁלֹּא יִרְצָה בְּשׁוּם שֶׁכַר עוֹלָם-
 הַבָּא וְכו'.

וְלָבוֹא לְשִׂמְחָה' זֶה - הוּא עַל-יְדֵי
 'רַעְמִים', שֶׁהֵם בְּחִינַת "קוֹל
 שׁוֹפָר", כְּמִבְאָר בַּמֵּאֲמָר הַנ"ל.

וְזָהוּ בְּחִינַת: "הָרַעְמִים וְקוֹל הַשּׁוֹפָר שֶׁל
 מִתְּנִי-תוֹרָה" - כְּמוֹ שְׁאוּמְרִים (מוֹסֵף
 רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה): "בְּקוֹלוֹת וּבְרָקִים עֲלֵיהֶם נִגְלִיתָ,
 וּבְקוֹל שׁוֹפָר עֲלֵיהֶם הוֹפַעְתָּ".

וְ"הַשּׁוֹפָר שֶׁל מִתְּנִי-תוֹרָה, הִיָּה שׁוֹפָר
 שֶׁל אֵיל שֶׁל יִצְחָק" (פְּרָקִי-דְרַבֵּי-
 אֱלִיעֶזֶר פ"ל) - שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּבוּרֹת, בְּחִינַת
 'רַעְמִים' הַנ"ל, כְּמִבְאָר בַּמֵּאֲמָר הַנ"ל.

כִּי עַל-יְדֵי "רַעְמִים וְקוֹל הַשּׁוֹפָר שֶׁל
 מִתְּנִי-תוֹרָה" - נִפְשָׁט 'עַקְמִימִיּוֹת
 שֶׁבְּלֵב', וְזָכוּ לְשִׂמְחָה' הַנ"ל.

[חֵלֶק מִתּוֹךְ הַחֵלֶכֶה הַזֶּה בַּעֲנֵן הַשְּׂמִיחָה הַגְּדוֹלָה שֶׁל
 קְבֻלַּת-הַתּוֹרָה' - נִמְצָא לְעִיל בְּעֵינַי "נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע"].

"וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיַת הַבְּקָר" (שְׁמוֹת יט, טז)

פד.

(סְפֵר-הַמִּדּוֹת, אֲכִילָה ח"ב ה;
 לַמּוֹד ח"ב ד; מְרִיבָה ח"ב ח)

כִּי שְׁלֵמוֹדוֹ בַּתּוֹרָה בְּמַחִין זָכִים,
 שֶׁאֲכִילָתוֹ כָּל-כָּף בְּקִדְשָׁה, שֶׁנִּזְוֵן
 מִמְּזוֹן שֶׁהַמְּלֹאכִים נִזְוֵנִין מִמֶּנּוּ, עַל-יְדֵי-זֶה
 שׁוֹנְאֵיו נִדְוֵנִין בְּחֻנְק.

וְסִימָן לְדַבָּר: "וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיַת
 הַבְּקָר" (שְׁמוֹת יט, טז);
 "וּבַבְּקָר הִיָּתָה שְׁכַבַת הַטַּל" (שָׁם טז, יג); "וַיְהִי
 בְּאֲשַׁמְרַת הַבְּקָר" (שָׁם יד, כד).

(פְּרוֹשׁ סִימָן זֶה שְׁמַעְתִּי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ: כִּי (א) "וַיְהִי בַיּוֹם
 הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיַת הַבְּקָר" - נֵאמַר בְּמִתְּנִי-תוֹרָה, שֶׁזֶהוּ
 בְּחִינַת: "כִּי שְׁלֵמוֹדוֹ בְּמַחִין זָכִים". (ב) "וּבַבְּקָר הִיָּתָה
 שְׁכַבַת הַטַּל" - נֵאמַר בְּמֶן, שֶׁהוּא מְזוֹן שֶׁהַמְּלֹאכִים נִזְוֵנִין
 מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שְׁאֲמְרוּ חֲז"ל (יוֹמָא עה). (ג) "וַיְהִי בְּאֲשַׁמְרַת
 הַבְּקָר" - נֵאמַר בְּקְרִיעַת יַם-סוּף, שֶׁנִּטְבְּעוּ הַמְצָרִים בָּיָם,
 שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'חֻנְק', כְּמוֹ שְׁאֲמְרוּ חֲז"ל (בְּתוֹבוֹת ל). וְלִמַּד בְּקָר
 מִבְּקָר, עַל-יְדֵי-זֶה מְצָא הַשָּׁגָה הַנ"ל בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה).

"וַיְהִי קָלַת וּבְרָקִים" (שְׁמוֹת יט, טז)

פה.

(תִּי-מוֹהַר"ן קִלֵּב)

בְּעֵת נִסְיַעְתּוֹ לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, נָסַע דְּרָךְ
 נִיקוּלֵאִיב וְחוֹרְסֵן לְאָדַעַס וְשַׁבַּת

ב'חג-שבועות' בחורסאן. וב'ליל-שבועות' אחר שהיה נעזר בפנהוג, הלך למקנה עם איש אחד מאנשיו, ושאל אותו בכל פעם: "אם שומע קולות"?! - והשיב: "שאינו שומע כלל"!

ונתפלא מאד על שאינו שומע! ואמר: "איך אפשר לבלי לשמע קולות כעת"!? אחר-כך אמר: "אפשר הוא קול הקאפעליע [מקסלה] שאני שומע".

והשיב לו האיש הנ"ל: "שהוא אינו שומע שום קול קאפעליע ולא שום קול כלל"!? - ותמה מאד. והבין האיש הנ"ל: "שהוא שומע קולות וברקים של קבלת התורה"!

אחר-כך כשיצא מהמקנה, אמר: שנודע לי עכשו בעת קבלת התורה, בענין הנאמר בזהר הקדוש (בראשית ס:): "אית יראה ואית יראה" וכו'.

ועכשו נודע לי: שיש עוד יראה שהיא גם-כן עוד יותר ויותר אפלו מ'יראה-עלאה' הנזכר שם - כי נודע לי עכשו: 'יראת-אלקות', שהיא יראה ופחד גבוה ועצום ומרומם ומנשא מאד מאד.

פו.

(עלים-לתרופה, ה' במדבר תקצ"א)

השם-יתברך יזכנו, להיראה והשמחה והקדשה והטהרה של חג הנורא הקדוש הבא-עלינו-לטובה.

אם נזכר נקדה אחת מעצם היראה הנמשכת בשבועות, כמו שכתוב (פיוט אפה נגלית, מוסף ראש-השנה): "גם כל העולם כלו חל מפניך וכו', בקולות וברקים וכו'" - ראוי להזדעזע מעתה בלי שעור.

ואם עדין אין אנו זוכין לזה, על-כל-פנים מעתה ראוי לשפך שיחנו הרבה בפנים נוכח פני ה': "היכן אנחנו בעולם, שפבר ספרנו יותר מששה שבועות, ועדין לא נטהרנו להרגיש היראה של שבועות"!

השם הטוב יכפר ויגן עלינו, וימשיך עלינו ברחמי יראתו הגדולה, שי'קים בנו (שמות כ, טז): "ולבעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו" - עד שנזכה לשמחה גדולה על-ידי-זה, כמו שכתוב (תהלים ב, יא): "וגילו ברעדה" וכו'.

"ויתיצבו בתחתית ההר" (שמות יט, יז)

שנתלש ההר ממקומו, ונכפה עליהם פגיגית. (רש"י: שבת פח.)

פז.

(ח"א עה)

'תורה' הוא בחינת 'עמידה', בחינת 'רגלין', כמו שכתוב (דברים ה, כז): "ואתה פה עמד עמדי", וכתוב (שמות יט, יז): "ויתיצבו בתחתית ההר".

פח.

(לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים שחרית ד, יד)

וזוה בחינת גדל הדינים שהיה אז, כמו שאמרו רז"ל (שבת פח.): "שכפה עליהם הר פגיגית, אם אתם מקבלין התורה מוטב" וכו'.

הינו: שפשעולין ומבטלין עצמו באור האיך-סוף שהוא התכלית - אזי כל הסטרא-אחרא והדינים וכו', מתגרין ביותר, וצריכין להתגבר פנגדם, לשפרם ולהכניעם על-ידי התורה שממשיכין משם.

ומשם קבלו כל התורה, שהיא בחינת מימי הדעת, בחינת גשמי-ברכה' שנמשך מאור הרשימו' כשחוזרין מהבטול, וכנ"ל.

ויהי קול השפר הולך וחזק מאד (שמות יט, יט)

צ.

(ח"ב פג)

על-ידי 'תקון-הפריה, נעשה 'בן-הורין'. הינו: שבא ל'קדשת-שבת', שאסור במלאכה.

ואז פושט גופו המצרע ממשכא דחויא, ולובש 'בגדי-שבת', הינו 'גוף קדוש מגדעון'.

ועל-שם ה'גוף-הקדוש', נקרא 'שבת', בבחינת (שמות ד, ז): "והנה שבה כבשרו" - שגופא מצרעתו, ונתלבש ב'גוף קדוש מגדעון, הנקרא 'בשר', בחינת (בראשית ב, כג): "בשר מבשרי".

ואז נתרומם 'מזלו', וזוכה ל'עשר', ונתחזק 'יצרו-הטוב'.

וזוהו (שמות יט, יט): "קול השפר הולך וחזק מאד" - 'קול השופר' היוצא מ'גופא שפירא' הנ"ל. ו'קול' זה בחינת 'תפלה'. "הולך וחזק מאד" - זה 'ממון' (ברכות נד), שנתחזק 'מזלו' ו'יצרו-הטוב' כנ"ל.

פט.

(לקוטי-הלכות, תפלת-ערבית ד, כב)

כל 'מתן-תורה' נמשך מבחינת ה'בטול', שנמשך על-ידי 'תקף-הדין' חס-ושלום. ועל-כן באמת אז בשעת 'מתן-תורה' ה'יה תקף הדין, כמו שאמרו רז"ל (שבת פח.): "שבקש הקדוש-ברוך-הוא להחזיר את העולם לטהו ובהו".

וזוהו בחינת (במז' עב): "תורה מפי הגבורה נתנה", "מפי הגבורה" דיקא. וזה בחינת (שבת שם): "מה שכפה עליהם הר כגיגית" וכו'. הינו: שאז נתעורר 'דין גדול', בחינת ה'דין הגדול של ראשי-השנה. וישראל היו קדושים אז מאד מאד, וזכו אז בשעת 'תקף-הדין', לבטל עצמן לגמרי בתכלית הבטול.

ואז זכו על-ידי ה'בטול', להמשיך ה'תורה' מאור הרשימו, שמשם כל התורה, שזוהו בחינת 'קול שופר', בחינת 'שופר של קבלת-התורה' וכו', כנ"ל.

וזוהו בחינת מה שאמרו רז"ל (שבת שם): "שבכל דבור ודבור שיצא מפי הקדוש-ברוך-הוא, יצתה נשמתו, והקדוש-ברוך-הוא המשיך עליהם גשמי ברכה והחיה אותם, שנאמר (תהלים סח, י): 'גשם נדבות תניח אלקים'".

הינו כנ"ל: פי מה שיצאה נשמתו בכל דבור - זה בחינת ה'בטול' הנ"ל, והם זכו ל'בטול' כזה, עד שנסתלקו על-ידי-זה. אבל השם-יתברך רחם עליהם, והמשיך עליהם גשמי ברכה, עד שחזרו משם, בבחינת (יחזקאל א, יד): "רצוא ושוב".

"וַיֵּרֶד ה' עַל הַר סִינַי" (שמות יט, כ)

צא.

(ח"ב עג)

אחר שנודדכו במצרים וזכו לצאת משם - ספרו מ"ט ימי הספירה, בנגד מ"ט שערי תשובה.

וביום החמשים - אז: "וַיֵּרֶד ה' עַל הַר סִינַי" (שמות יט, כ) - זה בחינת מלאכי (ג, ז): "וְאֲשׁוּבָה אֲלֵיכֶם", בחינת התשובה של השם יתברך בעצמו בביכול, בחינת 'שער-החמשים'.

צב.

(שיחות-הר"ן פו)

ה'חתנה' - הוא בחינת 'סיני', כמו שפתיב (שירי-השירים, ג, יא): "בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ, זֶה מַעֲמַד הַר-סִינַי" (תענית פ"ד מ"ח; כו).

ו'סיני'י גימטריא 'סל"ם' (בראשית-רבה סח, יב; זהר ויצא קמט. ועין בזהר פנחס רמו: ובזהר-חדש ויצא). וכתוב (בראשית כח, יב): "וְהִנֵּה מְלֹאכֵי אֱלֹקִים עֲלִים וַיֵּרְדִים בּוֹ" - הינו: 'רקודין', שעולה את גופו ויורד את גופו.

מה שהחתן דורש - כמו שאמרו חז"ל: "בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ, זֶה מַעֲמַד הַר סִינַי" - לרמז: שה'חתנה' היא 'מעמד הר-סיני', בשביל-זה הוא דורש.

ומה שנותנין לו 'מעות' שקורין 'דרשה געשאנק' [דורון דרשה] - לרמז: "עֲלִיתָ לְמָרוֹם שְׁבִית שְׁבִי" (תהלים סח, יט), בשביל-זה "לְקַחַת מִתְּנוּת" (שם).

ומה שפוסקין הדרשה - זה בחינת 'שבירי לוחות'.

מה שמהפכין את-עצמן - זה בחינת (שמות יט, ג-כ): "וּמֹשֶׁה עָלָה", "וַיֵּרֶד ה' עַל הַר סִינַי" - שהתהוונים עלו למעלה והעליונים ירדו למטה.

- עניני 'מעמד הר סיני' ו'מתן תורה' -

צג.

(שיר-נעים של רבנו ז"ל, בתחלת הספר)

משה עלה למרום וענן לבושו. נמצא המחיב דבר עמו בכל פעם, ופרש מן האשה.

צד.

(ח"א ד, ו)

ה'תורה' נקראת 'אש', שמשם ה'מלכות', כמו שפתיב (ירמיה כג, כט): "הֲלוֹא כֹה דַּבְּרִי בְּאֵשׁ", וכתוב (משלי ח, טו): "בִּי מְלָכִים יִמְלְכוּ".

צה.

(ח"א ד, ח)

ה'תורה' נקראת 'חלב', כמו שפתיב (שיר-השירים ד, יא): "דָּבַשׁ וְחָלָב תַּחַת לְשׁוֹנְךָ".

צו.

(ח"א ז, ג-ה)

ה'עצות' שמקבל מצדיקים, הוא בחינת 'נשואין וזווג'.

ובשמן-בלין 'עצות' מ'רשעים', הוא בחינת 'נשואין בקלפה', "הַנְּחֹשׁ הַשִּׁיאֲנִי" (בראשית ג, יג), לשון 'נשואין'

- 'עצות הנחש' שקבלה, הוא בחינת נשואין, ועל-ידי נשואין הטיל בה זהמא.

ו"במעמד הרסיני פסקה זהמתו" (שבת קמו.) - כי שם קבלו "תרי"ג עטין דקדשה" (זהר יתרו פב), והיתה להם נשואין בקדשה'.

ובשביל-זה "התורה מתיש בח" (סנהדרין כו), ונקראת: 'תושיה', כי הם "תרי"ג עטין", כמו שכתוב (משלי ח, יד): 'לי עצה ותושיה'. ו'עצות' הם במקום נשואין, בחינת זיווג המתיש בח.

וזה פרוש (בבא-בבא עד.): "תא אחוי לך טורא דסיני [סוחר ישמעאל אמר לרבה בר בר חנה: בא ואראה לך את הר סיני], אזלי וחזאי דהדרן לה עקרבי [הלכתי וראיתי שמסובבים אותו עקרבים] וכו'.

"תא ואחוי לך טורא דסיני" - שהוא בחינת עצות, כי שם קבלו "תרי"ג עטין".

"חזאי דהדרן לה עקרבא" - הינו: שיש 'עצת נחש', 'עצת רשעים', שעל-ידיהם אין יכולים לקבל 'עצת צדיקים', 'זרע אמת' (ירמיה ב, כא), וכו'.

צז

(ח"א ח, ב-ח ט-בסוף)

עקר 'רוח-החיים' הוא בה'תורה, כמו שכתוב (בראשית א, ב): 'ורוח אלקים מרחפת על פני המים' - הוא ה'תורה, וה'צדיקים' דבקים ב'תורה, ועל-פן עפר ה'רוח-החיים' הוא אצלם.

וזה בחינת (ברכות ג) "רוח צפונית המנשבת בפנור של דוד" - כי "פנור של דוד" היה של חמש נימין" (תקוני-זהר כו. כח. נא), "פנגד חמשה חמשי תורה".

וכן (זהר צו לב. על ירמיה ב, ח): "ותפשי התורה, אלין דתפשין בכנורא". "חמש אני אית לראה" (חולין מז).

כי 'רוח-החיים' הוא בה'ראה, ומשם 'המשכת הרוח' של ה'אנחה'. ועל-פן "אית לה חמש אני לראה" - פנגד 'חמשה' חמשי-תורה, 'חמשה נימין דכנור דדוד', ששם ה'רוח-החיים'.

וזה בחינת (בבא-בבא עד.): "וזקיף רמחא" - 'רומ"ח' הוא בחינת רוח-מ"ם, בחינת (בראשית א, ב): "ורוח אלקים מרחפת על פני המים", הינו: התורה שנתנה ל'ארבעים יום', ששם ה'רוח-החיים', כלומר: שה'צדיק' היה לו בחינת ה'רוח' שמקבל מה'תורה'.

ועל-פן ב'מצרים' שהיה 'קדם קבלת-התורה, ולא היה להם מהיכן לקבל ה'רוח-החיים', נאמר בהם (שמות ו, ט): "מקצר רוח", שהוא הפך 'אך-דאפים' (שם לד, ז).

כי לא היה להם מאין לקבל ה'רוח-החיים', שהוא בחינת 'אך-דאפים', 'מאריך רוחה' (תרגום שם; ירושלמי תענית פ"ב ה"א), בחינת ה'רוח-החיים' שממשיכין על-ידי 'אנחה' להשלים ה'חסרון'.

וזהו בחינת: "מלאפום, מלא פום" (ספר הנקוד' לרבנו יוסף גיקטליא, בעל 'שערי-אורה'). כי 'מלאפום' הוא יו"ד ו'א"ו, בחינת 'יו"ד מיני דפיקין', פנגד 'יו"ד הדברות', וה'דפק' הוא על-ידי ה'רוח'.

ועל-פן הם 'עשרה מיני דפיקין', פנגד 'עשרת-הדברות' - כי ה'רוח' שהוא ה'דפק', הוא בה'תורה'.

וה'וא"ו' הוא בחינת 'המשכת הרוח'. והינו: "מלאפום, מלא פום" - כי על-ידי 'המשכת הרוח' נשלים ה'חסרון'.

צט.

(ח"א יג, ב)

זֶה בְּחִינֹת הַתְּגִלּוֹת אֲוִרִיתָא דְעֵתִיקָא - סְתִימָאָה לְעֵתִיד־לְבוֹא - פִּי עֶקֶר קִבְּלַת־הַתּוֹרָה, עַל־יְדֵי ה'שִׁכְל', שֶׁהוּא מְשִׁיחַ מְשִׁיחַ. וְמִי שֵׁישׁ לוֹ בְּחִינַת מְשִׁיחַ מְשִׁיחַ - יוֹכֵל לְקַבֵּל תּוֹרָה, וְיִכּוֹל לְהַמְשִׁיךְ הָאֲרַת־הַתּוֹרָה לְלַמֵּד שָׂאֵר בְּנֵי־אָדָם.

כִּי הַתְּגִלּוֹת־הַתּוֹרָה בָּא מ'יְחֻדָּא דְקַדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא וְשִׁכְנֵתָהּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשָׁלִי א, ח): "שָׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ" וְכוּ', "אָבִיךָ דָּא קַדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא, וְאִמָּךְ דָּא בְּנִסְת־יִשְׂרָאֵל" (זֶהֱר יתרו פה. פְּנִיחָס רִיג.).

וְיְחֻדָּם: עַל־יְדֵי ה'עֲלָאת נַפְשׁוֹת־יִשְׂרָאֵל בְּבְחִינַת מ'יִי־נֻקְבִין, וְהַחֲכֵם יִכּוֹל לְקַח הַנַּפְשׁוֹת וְלְהַעֲלוֹתָם בְּבְחִינַת מ'יִי־נֻקְבִין. וְעַל־יְדֵי ה'יְחֻד הַזֶּה נוֹלָד הַתּוֹרָה.

ק.

(ח"א יג, ד)

עַל־יְדֵי ה'מְשַׁכְּת־הַתּוֹרָה, נִמְשָׁךְ ה'שְׁגָחָה' - כִּי ה'תּוֹרָה' הִיא 'טְנַת־א' [טַעֲמִים, נְקוּדוֹת, תְּגִין, אוֹתוֹת], שֶׁהֵם: "תֵּלַת גְּזֻנִין דְּעֵינָא וּבַת־עֵין" (תְּקוּנַיִת־זֶהֱר קכו:).

נִמְצָא: כְּשֶׁחֲכָם מְבִיא 'תּוֹרָה' - מְבִיא 'בַּחֲרָאוֹת' שֶׁל ה'שְׁגָחַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, עֲלִינוּ.

וְכָל־אֶחָד כָּפִי קְרוּבוֹ אֶל הַתּוֹרָה, כִּן ה'שְׁגָחַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עָלָיו.

קא.

(ח"א יג, ה; כְּתַב־יָד רַבְנוּ ז"ל הַשִּׁיף לְתוֹרָה זוֹ, הַנִּדְפָס בְּסוֹף הַסֵּפֶר)

יֵשׁ אַרְבַּע חֵיוֹת בְּבְחִינַת נֶפֶשׁ, וְאַרְבַּע חֵיוֹת בַּתּוֹרָה, נוֹשְׂאִין הַכֶּסֶף אֲרִיָּה שׁוֹר נֶשֶׁר

וְזֶהוּ שְׁדֻקְדָק (תְּהִלִּים פא, יא): "אֲנֹכִי ה' אֶלְקֵיךָ הַמַּעֲלֶךְ מֵאֲרֶץ מִצְרַיִם" - כִּי דִיקָא אַחַר יְצִיאַת־מִצְרַיִם, שָׂאֵז נִתְבַּטַּל בְּחִינַת "מִקְצֵר רוּחַ", וְקִבְּלוּ ה'תּוֹרָה' אֲשֶׁר שָׁם ה'רוּחַ' - אִזִּי דִיקָא: "הִרְחַב פִּיךָ וְאִמְלֵאֲהוּ" - שְׁנַתְּמַלֵּא ה'חֶסְרוֹן' כְּנ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת "מְלֵאפוּם - מְלֵא פוּם", בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַחֶסְרוֹן.

וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים סח, יח): "רִכַּב אֱלֹקִים רַבְתִּים אֵלַי שִׁנְאֵן".

"אֵלַי" - בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית לו, מ): "אֵלֹפִי עֲשׂו".

וְעַל־יְדֵי "רִכַּב אֱלֹקִים רַבְתִּים", בְּחִינַת 'קִבְּלַת־הַתּוֹרָה, שֶׁמִּשָּׁם מְקַבְּלִין ה'רוּח־חַיִּים' ה'רַבָּנִים־דְּקַדְשָׁה' - עַל־יְדֵי־זֶה: "אֵלַי שִׁנְאֵן", כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ חַז"ל (עֲבוּדָה־זָרָה ג:): "אֵל תִּקְרִי שִׁנְאֵן, אֶלָּא שְׂאִינָן".

שְׁעַל־יְדֵי 'קִבְּלַת־הַתּוֹרָה' שֶׁשָּׁם ה'רוּחַ דְּהָרַב דְּקַדְשָׁה, נִתְבַּטַּלִּין וְנִכְנָעִין אֵלֹפִי עֲשׂו, "רִכְרְבִי עֲשׂו" (הַתְּרַגּוּם שֶׁל אֵלֹפִי עֲשׂו), בְּחִינַת ה'רַב דְּקַלְפָּה, בְּבְחִינַת "אֵלַי שְׂאִינָן" - שְׂאֵלֹפִי עֲשׂו" נִתְבַּטַּלִּין וְאִינָן.

צח.

(ח"א י, ח)

וְזֶה בְּחִינַת מְרַדְּכִי וְאֶסְתֵּר וְהֶמָּן וְכוּ', כִּי הֶמָּן בְּחִינַת ה'עֲבוּדַת־אֱלִילִים' וְכוּ'. וְמְרַדְּכִי וְאֶסְתֵּר הֵיזָה לָהֶם הַכַּח לְבַטַּל ה'עֲבוּדַת־אֱלִילִים שֶׁל הֶמָּן [כְּמוֹ מֹשֶׁה רַבְנוּ שֶׁמְבַטֵּל ה'עֲבוּדָה־זָרָה, כִּי הוּא קִבֵּל הַתּוֹרָה. עֵינָן בְּפָנִים].

וּבְשִׁבְל־זֶה בִּימֵיהֶם קִבְּלוּ יִשְׂרָאֵל הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ, כְּמֵאֲמַר חַז"ל (שְׁבַת פח. על אֶסְתֵּר ט, כז): "קִיֵּמוּ וְקִבְּלוּ, קִיֵּמוּ מַה שֶׁקִּבְּלוּ בְּבָר".

אדם - בחינת תקוּנָא דְמַרְכַּבְתָּא עֲלָאָה וּמַרְכַּבְתָּא תַתָּאָה (עין בפנים).

וְזֶה שְׁאֵמְרוּ חַז"ל (גדרים פא): "מִפְּנֵי מָה תִּלְמִידֵי־חֲכָמִים אֵין בְּנִיחָם תִּלְמִידֵי־חֲכָמִים, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא בָּרְכוּ בַתּוֹרָה תַּחֲלָה".

קב.

(ח"א יד, ג-דה)

אִי־אֶפְשָׁר לְקָרֵב אֶת הַגְּרִים עִם בְּעַלְי־הַתְּשׁוּבָה, וְאִי־אֶפְשָׁר לְבֹא לְהַתְּעוֹרְרוֹת־הַתְּשׁוּבָה, הֵן לְיִשְׂרָאֵל הֵן לְגֵרִים - אֲלֵא עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה שְׁמַאֲרִין לָהֶם אֶל מְקוֹם שֶׁהֵם שָׁם.

כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (משלי ה, טז): "יִפּוּצוּ מַעֲיִנְתֶיךָ חוּצָה" - שְׁצַרְיָךְ לְהַשְׁקוֹת אוֹתָם שֶׁהֵם מִבְּחוּץ, לְהוֹדִיעַ לָהֶם "הַדָּרֶךְ יִלְכוּ בָהּ" (שמות יח, כ).

כִּי "הַתּוֹרָה הֵם שֹׁשֵׁים רַבּוּא אוֹתֵינוּ, כְּנֶגֶד שֹׁשֵׁים רַבּוּא נְשָׁמוֹת" (זהר-קדש שיר-השירים; זהר-קדש רות; מְגַלְהַ עֲמֻקּוֹת וְאֶתְחַנֵּן אוֹפֵן קַפּוֹ; שְׁל"ה הַקְּדוּשׁ בְּרֵאשִׁית ב' בְּשֵׁם הָאֲרִיז"ל; וְעוֹד).

וַיֵּשׁ לְכָל הַנְּשָׁמוֹת, שָׂרֵשׁ לְמַעַלָּה בְּמַחְשָׁבָה דְקַדְשָׁא־בְרִיךְ־הוּא, כִּי "יִשְׂרָאֵל עָלוּ בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלָה" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה א, ד).

וּכְשֶׁנִּתְעוֹרְרִים הַנְּשָׁמוֹת עַל־יְדֵי אוֹתֵינוּ הַתּוֹרָה שֶׁהוּצִיא מִפִּי וּמִתְנוּצְצִים זֶה לָזֶה - זֶה בְּחִינַת 'זוּג' שֶׁזֶה מְקַבֵּל הָאָרֶה מִזֶּה.

וְעַל־יְדֵי הַזּוּג שֶׁל הַתְּנוּצְצוֹת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁבְּמַחְשָׁבָה, נִבְרָאִים נְשָׁמוֹת גְּרִים.

גַּם ה'פּוֹשְׁעֵי־יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ לוֹ אַחִיזָה וְשָׂרֵשׁ בְּמַחְשָׁבָה־עֲלִיּוֹנָה. וְעַל־יְדֵי הַתְּנוּצְצוֹת, הַתְּנוּצֵץ גַּם שָׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ בֵּין שָׂאֵר הַשָּׂרֵשִׁים, וּמִגִּיעַ הָאָרֶה לָזֶה ה'פּוֹשְׁעֵי־יִשְׂרָאֵל מִשָּׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ, וְעַל־יְדֵי הָאָרֶה הַזֹּאת חוֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה.

שְׁצַרְיָךְ כָּל אָדָם, וּבִפְרָט תִּלְמִיד־חֲכָם, לְבָרֶךְ וּלְהַאֲרִי בְּלִמּוּד תּוֹרָתוֹ בְּשָׂרֵשׁ הַנְּשָׁמוֹת, הֵינּוּ בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלָה, כִּי שָׁם שָׂרֵשְׁנוּ.

נִמְצָא: כְּשֶׁמְבִיא הָאָרֶה וּבָרְכָה לְתוֹךְ תַּחֲלַת הַמַּחְשָׁבָה, וְעַל־יְדוֹ מִתְנוּצְצִין וּמִתְבָּרְכִין הַנְּשָׁמוֹת, נִמְצָא: כְּשֶׁמְשִׁיב נְשָׁמָה לְבָנוּ - בּוֹדֵאֵי הוּא מְמַשִּׁיב נְשָׁמָה בְּהִירָה וְזָפָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה גַּם בְּנוֹ יִהְיֶה תִּלְמִיד־חֲכָם.

אֲבָל כְּשֶׁאֵין מְאִיר וּמְבָרֶךְ אֶת הַתַּחֲלָה עַל־יְדֵי לִמּוּדוֹ - אִזּוֹ כְּשֶׁמְשִׁיב נְשָׁמָה לְבָנוּ, הַנְּשָׁמָה הִיא בְּבַחֲינַת (שִׁיר־הַשִּׁירִים ה, ב): "אֲנִי יִשְׁנָה", וְאֵינָה מְאִירָה - מִפְּנֵי זֶה לֹא יִהְיֶה בְּנוֹ תִּלְמִיד־חֲכָם.

וְזֶה: "שֶׁלֹּא בָּרְכוּ בַתּוֹרָה תַּחֲלָה" - הֵינּוּ שָׂרֵשׁ הַנְּשָׁמוֹת, בְּבַחֲינַת: "יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלָה".

קג.

(ח"א טו, ד)

'תּוֹרָה־שֶׁבְּנִגְלָה', הִיא בְּחִינַת 'סִינַי, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ חַז"ל (בְּרַכּוֹת טו): "סִינַי וְעוֹקֵר הָרִים, סִינַי עֲדִיף, כִּי הַכֹּל צָרִיכִין לְמַרִּי חֲטִיָּא". וְהַתּוֹרָה־שֶׁבְּנִגְלָה - הַכֹּל צָרִיכִין לָהּ. אֲבָל הַתּוֹרָה־שֶׁבְּנִסְתָּר - זְעִירִין אֲנֹן דְּצָרִיכִין לָהּ.

וּבְחִינַת 'סִינַי' הוּא בְּחִינַת 'שִׁפְלוּת, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ (סוֹטָה ה): "שֶׁהֵנִיחַ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא כָּל הָהָרִים, וְלֹא נָתַן הַתּוֹרָה אֲלֵא עַל הַר־סִינַי". וְאָמְרוּ (שם ה):

"שְׁתַּפְּלַת הַשֵּׁפֶל אֵין נִמְאָסַת, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תהלים נא, יט): לֵב נִשְׁפָּר" וכו'.

קד.

(ח"א יט, א-ב-ג-ד-ה-ט-כ-סוף)

קִשָּׁה לְהַעֲוֹלָם: עַל מָה צָרִיךְ לִנְסַע לְהַצְדִּיק לְשִׁמְעַ מִפִּי, הֲלֹא אֶפְשָׁר לְעֵין בְּסִפְרִים דְּבַר־מוֹסֵר!?

אֵךְ בְּאֵמַת הוּא תוֹעֵלֶת גְּדוֹל - כִּי יֵשׁ חֲלוּק גְּדוֹל בֵּין הַשׁוֹמֵעַ מִפִּי הַצְדִּיק-הָאֵמַת בְּעֵצְמוֹ, וּבֵין הַשׁוֹמֵעַ מִפִּי אַחַר הָאוֹמֵר בְּשִׁמּוֹ, מִכָּל-שֶׁכֶן בְּשׁוֹמֵעַ מִפִּי שֶׁשִּׁמַּע מִפִּי הַשׁוֹמֵעַ - כִּי יוֹרֵד בְּכָל-פַּעַם מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, רְחוּק מִפִּי הַצְדִּיק.

וְכֵן בֵּין הַשׁוֹמֵעַ מִפִּי הַצְדִּיק לְמַעַיִן בְּסִפְרָא, הוּא חֲלוּק גְּדוֹל בְּיוֹתֵר.

כִּי צָרִיךְ לְזַכֵּךְ אֶת הַפְּנִים' - שְׂיוּכַל כָּל אֶחָד לְרֵאוֹת אֶת פְּנָיו, בְּפְנִים' שְׁלוֹ, כְּמוֹ בְּמִרְאָה'.

עַד אֲשֶׁר בָּלֹא תוֹכַחָה וּבְלֹא מוֹסֵר, יִתְחַרֵּט חֲבֵרוֹ תִּכְפֹּף עַל מַעֲשָׂיו, רַק מִמָּה שְׂיִבִיט בְּפְנִים שְׁלוֹ - כִּי עַל-יְדֵי שְׂיִבִיט בְּפְנִים שְׁלוֹ יִרְאֶה אֶת-עֵצְמוֹ כְּמוֹ בְּמִרְאָה, אֵיךְ פְּנָיו מְשַׁקֵּעַ בַּחֲשָׁךְ.

כִּי גְּדוֹל יִקַּר הָעֵרֶךְ שֶׁל לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ - "שְׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה ית, ד) וכו'.

וּכְשִׁמְעֶלָה ה'טוֹב שְׁבַתְרַגּוּם, וּמִשְׁלִים אֶת הַלְּשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ' - עַל-יְדֵי-זֶה נִתְעוֹרְרִין וְנִתְגַּדְּלִין הַכַּח שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ שְׂיֵשׁ בְּכָל דָּבָר שְׁבַע-עוֹלָם. כִּי כָּל דָּבָר, יֵשׁ בּוֹ כְּמַה 'צְרוּפֵי-אוֹתִיּוֹת' שְׁבוּ נִבְרָא זֶה הַדָּבָר וְכו'.

וְתֵאוֹת-נְאוּף' נִתְבַּטְּל, עַל-יְדֵי הַדְּבֹר שֶׁל לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ'. וְכִפִּי

הַשְּׁלֵמוֹת שְׁמִשְׁלִים הַדְּבֹר שֶׁל לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׁבִירַת וּבִטּוֹל תֵּאוֹת-נְאוּף', כֵּן נִתְגַּדֵּל וְנִתְעוֹרֵר כַּח ה' שְׁבַמְעֵשָׁה בְּרֵאשִׁית, שֶׁהֵם הָאוֹתִיּוֹת שְׂיֵשׁ בְּכָל דָּבָר וְדָבָר שְׁבַע-עוֹלָם.

וּמִי שְׂיִכּוֹל לְהַתְעוֹרֵר הַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת' שְׁבַכָּל מַעֲשָׂה בְּרֵאשִׁית שְׂיֵשׁ בְּכָל דָּבָר - אֲזִי אֲכִילָתוֹ וְשִׁתִּיתוֹ וְכָל תְּעִנוּגָיו אֵינּוּ אֶלָּא מִ'הַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת' שְׁבַאֲכִילָה וְשִׁתִּיָּה וְכו'. הֵינּוּ בְּחִינַת 'הַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת' שֶׁל "ל"ב אֱלֹקִים שְׁבַמְעֵשָׁה-בְּרֵאשִׁית שְׂיֵשׁ בְּכָל דָּבָר" (זֵהר; תְּקוּנַיִת-זֵהר-קֹדֶשׁ, תְּקוּנָא קִדְמָאָה).

וּמִי שֶׁהוּא 'חֲכָם' לְבַד - יָכוֹל לְהִבִּין כָּל זֹאת בְּחֻכְמָתוֹ, שְׂיִדַּע הָאוֹתִיּוֹת שְׂיֵשׁ בְּכָל דָּבָר, כֵּן-ל'.

אֲבָל שְׂיִרְגִישׁ וַיִּתְעַנֵּג רַק מִ'הַצְרוּפֵי-אוֹתִיּוֹת' - זֶה אֵי-אֶפְשָׁר כִּי-אִם לְמִי שֶׁהִבִּיא שְׁלֵמוֹת בְּלְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, וְהִבִּיא הַתְּנוּצָצוֹת חֹדֶשׁ בְּלְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ שֶׁל כָּל דָּבָר, הֵינּוּ: בְּהָאוֹתִיּוֹת שְׂיֵשׁ בְּכָל דָּבָר וְכו'.

כִּי לְזַכּוֹת שְׂיִהְיוּ כָּל תְּעִנוּגָיו רַק מִ'הָאוֹתִיּוֹת שְׁבַכָּל-דָּבָר - זֶה אֵי-אֶפְשָׁר, כִּי-אִם כְּשִׁזְכָּה לְשְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ'.

דְּהֵינּוּ: כְּשִׁזְכָּה לְשַׁבֵּר 'תֵּאוֹת-הַמְשַׁגְּל' לְגַמְרִי, וְלְהַשְׁלִים אֶת הַלְּשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ', עַד שֶׁהִבִּיא הַתְּנוּצָצוֹת חֹדֶשׁ בְּלְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, דְּהֵינּוּ בְּהָאוֹתִיּוֹת שְׂיֵשׁ בְּכָל דָּבָר.

זֶה הַצְדִּיק שְׂאוּחַז בְּזֵה - הוּא דִּיקָא זוֹכָה לְזֵה, שְׂאֵינּוּ מְרַגֵּשׁ שׁוּם תְּעִנוּג מִשׁוּם דָּבָר אֲכִילָה וְשִׁתִּיָּה וּשְׂאָר הַתְּעִנוּגִים שְׁבַע-עוֹלָם, כִּי-אִם מִ'הַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת שְׂיֵשׁ בְּכָל דָּבָר, אֲשֶׁרֵי לוֹ.

וּמִי שְׂאוּחַז בְּמִדְּרָגָה זו: מִזֵּה מְאִיר 'לְבוֹ' וְכו', וְעַל-יְדֵי-זֵה מִתְנוּצֵץ 'פְּנָיו' בְּאוֹר

הָזָה, בְּבַחֲיִנַת (משלי טו, יג): "לֵב שֹׁמֵחַ יֵיטֵב פָּנִים". וְכִשְׁפָּנֵינוּ מְאִירוֹת בַּהֲזַדְכָּכוֹת הָזָה, אָזִי יוֹכֵל הָאֲחֵר לָרְאוֹת פָּנָיו בְּפָנִים הָזָה כְּמוֹ בְּמִרְאָה, וְלֹהֵת־חֶרֶט וְלָשׁוֹב בַּתְּשׁוּבָה, כִּנְ"ל.

וְזָה בְּחִינַת (דְּבָרִים ה, ד): "פָּנִים בְּפָנִים דְּבַר ה' עִמָּכֶם" - הֵינּוּ: עַל־יְדֵי שֵׁישׁ עִמָּכֶם "דְּבַר ה'", הֵינּוּ 'שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ', עַל־יְדֵי־זָה מִתְנוֹצֵץ הַפָּנִים וּמְאִירוֹת כָּל־כָּף, עַד שִׁיּוֹכֵל לְהִתְרַאוֹת "פָּנִים בְּפָנִים".

וְזָה (זֶהר תְּרוּמָה קעו: סִפְרָא־דְּצִנְיֵעוּתָא, פְּרָקָא־קַדְמָאָה): "עַד לָא הָוִי מִתְקַלָּא, לָא הָוִי מְשַׁגְיַחִין אַפִּין בְּאַפִּין".

כִּי קִדְּם שֶׁהָיָה הַלְּשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ בְּשְׁלֵמוֹת, "לָא הָוִי מְשַׁגְיַחִין אַפִּין בְּאַפִּין" - עַד־יָן לָא הָיָה בְּחִינַת "פָּנִים בְּפָנִים".

כִּי אִי־אֶפְשָׁר לְזָכוֹת לְבַחֲיִנַת 'פָּנִים מְאִירוֹת' הִנְ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת "פָּנִים בְּפָנִים", כִּי־אֵם עַל־יְדֵי בְּחִינַת "מִתְקַלָּא", שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ' כִּנְ"ל.

כִּי עַקֵּר בְּחִינַת "פָּנִים בְּפָנִים", הוּא עַל־יְדֵי: "דְּבַר ה' עִמָּכֶם", כִּנְ"ל.

וְזָהוּ הַחֲלוּק בֵּין הַשּׁוֹמֵעַ מִפִּי הָרֵב, אוֹ מִפִּי הַתְּלָמִיד, אוֹ מִפִּי הַסֵּפֶר.

כִּי הַצְּדִיקִים הֵם "גַּבְרֵי כַח עֹשֵׂי דְבָרוֹ" (תְּהִלִּים קג, כ) - שֶׁהֵם עוֹשִׂים וּבּוֹנִים הַדְּבַר שֶׁל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, הֵינּוּ: הַלְּשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ "שָׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם" וְכוּ'.

בְּבַחֲיִנּוֹת (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה ה, ז; רוֹתְרַבָּה ב, ג): "נִמְלֹךְ בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל צְדִיקִים וַיִּבְרָא אֶת הָעוֹלָם".

כִּי עַל־יְדֵי הַשְּׁעִשׂוּעִים שֶׁרָאָה הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שִׁיקְבֵּל מִנְשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל

צְדִיקִים, עַל־יְדֵי־זָה: "בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ, וַיִּבְרָא פָּנָיו כָּל צְבָאָם" (תְּהִלִּים לג, ו) - הֵינּוּ: שֶׁנַּעֲשָׂה הַדְּבַר שֶׁל לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ "שָׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם".

כִּי הַצְּדִיקִים הֵם בְּבַחֲיִנַת "עֹשֵׂי דְבָרוֹ" - שֶׁהֵם עוֹשִׂים הַדְּבַר שֶׁל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּדְבַּר וַיִּבְרָא אֶת הָעוֹלָם. וְכִלְזָה הֵיִתְהַלְּקֵם 'קִדְּם הַבְּרִיאָה'.

גַּם עִכְשָׁיו: כְּשֶׁרוֹצִים הַצְּדִיקִים לְשָׁמַע אֵיזָה דְּבַר מִהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, הֵם עוֹשִׂים תְּחִלָּה אֶת הַדְּבַר וּבּוֹנִים אוֹתוֹ - הֵינּוּ: עַל־יְדֵי 'מַעֲשֵׂיהֶם־הַטּוֹבִים', זוֹכִים לְשָׁמַע דְּבוּרִים מִהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. נִמְצָא: שֶׁאֵלוֹ הַדְּבוּרִים נִתְּהוּוּ וְנִבְנוּ עַל־יְדֵם.

וְזָה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קג, כ - סִיּוּם הַפְּסוּק הִנְ"ל): "עֹשֵׂי דְבָרוֹ לְשָׁמַע בְּקוֹל דְּבָרוֹ" - כְּשֶׁרוֹצִים לְשָׁמַע דְּבַר מִהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, הֵם עוֹשִׂים תְּחִלָּה אֶת הַדְּבַר בְּבַחֲיִנַת "עֹשֵׂי דְבָרוֹ" כִּנְ"ל, וְאַחֲרֵי־כֵן שׁוֹמְעִים אוֹתוֹ הַדְּבַר מִהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, בְּבַחֲיִנַת: "לְשָׁמַע בְּקוֹל דְּבָרוֹ" - כִּי בְּזָה הַדְּבַר, הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְדַבֵּר עִמָּם.

וְשְׁלֵמוֹת הַדְּבַר שֶׁל לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ תְּלִיא בְּרֵאָה, וְ"יֵרָאָה תְּלִיא בְּאוֹדְנִין" (תְּקוּנַיִת־זֶהר קכב). נִמְצָא: כְּשֶׁהַצְּדִיק שׁוֹמֵעַ הַדְּבַר שֶׁל תּוֹרָה מִפִּי הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, יֵשׁ לְהַדְּבַר שְׁלֵמוֹת.

נִמְצָא: מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ מִפִּיו בְּעֶצְמוֹ, מְקַבֵּל דְּבַר לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ בְּשְׁלֵמוֹת, הֵינּוּ בְּ"רֵאָה" וְכוּ', וְ"הֵיִרָאָה תְּלִיא בְּאוֹדְנִין", כִּנְ"ל. אֲבָל מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ מִפִּי אֲחֵר, הוּא רְחוּק מִזָּה הַשְּׁלֵמוֹת, כִּי כִּבְר יֵרֵד מִמְדְּרָגָתוֹ.

וְזָה (תְּבַקוּק ג, ב): "ה' שָׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יֵרָאתִי" - כְּשֶׁהַשְּׁמִיעָה מִפִּי הַצְּדִיק בְּעֶצְמוֹ,

שהוא שומע מפיה, בבחינת: "עשי דברו לשמע בקול דברו".

וזה: "שמעך" - שהוא שומע ממך, הינו: מפי הקדוש-ברוך-הוא בעצמו.

אזי: "יראתי" - כי "עקר היראה תליא באודנין", ואז יש שלמות לכלשון-הקדש הזה, פנ"ל.

קה

(ח"א ל,ו; ח"א קלה)

עלי-כן יש ארבע בחינות בכל רגל - בכל יום-טוב ארבע מצוות. ב'פסח' וכו'. ב'סכות' וכו'. ב'שבועות' - 'למוד-התורה', שהוא בארבעה בחינות - "אז רא"ה, ויספר"ה, הכינ"ה, וגם חקר"ה" (איוב כח, כז - עין בראשית-רבה כד, ה; שמות-רבה מ, א).

הוא 'סדר המשנה', שהוא ארבע פעמים ביד כל אחד, כמו שאמרו רז"ל (ערובין נד:): "ביצד סדר משנה" וכו'.

הכל פנגד ה'מלכות', שהיא בחינת ד'ל"ת, שיוצאת ביום-טוב מבין הקלפות - שצריך להעלותה אל האור-הפנים, על-ידי שמחות המצוות שמתקבצין לתוך הרגלים.

קו

(ח"א ל,ח)

אי-אפשר לקבל את ה'תורה' פיי-אם על-ידי 'עזות-דקדשה', כמו שאמרו רז"ל (אבות פ"ב מ"ה): "לא הבישן למד", וכמו שאמרו (ביצה כה:): "מפני מה נתנה תורה לישראל, מפני שעזין הן".

ובשביל-זה: ה'תורה' נקראת 'עז', כמו שכתוב (תהלים כט, יא): "ה' עז לעמו יתן".

וכנגד-זה: יש להפוך: 'עזות דסטרא-אחרא' - כי "כל מי שיש בו עזות, בידוע שלא עמדו רגלי אבותיו על הר-סיני" (נדרים כ.) - שמשם באין תורות אחרות, בחינת 'פסילים'.

שהוא 'הפך מן התורה-הקדושה' שלנו שהוא בחינות (שמות לד, א): "פסל לך" - כי היא נקראת 'פסלת', על שם העתיד.

במאמר חז"ל (פסחים ג): "אור שהוא יקר בעולם-הזה, יהיה קפוי וקל לעולם-הבא" - שהיא בחינות 'פסלת', שהוא קפוי וקל וצף למעלה.

אבל 'תורתו' היא 'פסלת' אפלו בעולם-הזה, ועל-שם-זה נקראין 'פסילים', כמו שכתוב (שמות כ, ג): "לא תעשה לך פסל".

ומי שיש לו 'עזות שלהם מן הסטרא-אחרא' - הוא מקבל 'תורה שלהם', בחינת 'פסילים' פנ"ל.

קז

(ח"א לג, ד)

מחמת ה'אהבה' שאהב את ישראל, ורצה שידבקו בו ויאהבו אותו עמו מזה העולם הגשמי, הלביש את אלקותו במדות התורה.

וזה בחינות "תרי"ג מצוות" - כי השם-יתברך שער בדעתו: "שעל-ידי המצוה הזאת נוכל להשיג אותו!" - ועל-ידי-זה צמצם אלקותו וזקא באלו ה'תרי"ג מצוות".

עצמה, ומחמת המדות האלו הם מרחקים
מ'שבעים-פנים של תורה'.

קי.

(ח"א לו, ב)

'מש"ה רבנ"ו, עולה בגימטריא 'תרי"ג'

(ספר-הקנה יב, רוקח רצו,

מגלה-עמקות אופן קיג), שהוא 'כללות כל

התורה, "שהוא בחינת דעת" (זהר פקודי רכא).

בשביל-זה היה צריך לפרש עצמו מכל

וכל, כמו שכתוב (דברים ה, כז): "ואתה פה

עמד עמדי".

גם אותיות 'בלע"ם' מרמזין: שהוא

בקלפה פנגד התורה. פי ב' - היא

'התחלת התורה; ול' - היא סוף התורה;

וע' - פנגד 'שבעים-פנים; ומ' - פנגד

'ארבעים יום שנתנה תורה'.

קיא.

(ח"א לו, ה)

"בתרתין ובתלתין" (זמר אומר בשבחין) -

היא ה'תורה' "שיש בה

'שלושים-ושנים נתיבות החכמה" (ספר יצירה

פ"א מ"א).

"ובתלתא שבשין" (שם) - הינו:

"אורייתא תליתאה" (שבת פח).

קיב.

(ח"א לח, ו)

"קין שהיה מזהמת הנחש" (תקוני-זהר

קיא); כתיב בה (בראשית ד): "למה נפלו

פניך", שהוא בחינת 'אור-התפלין', שהוא

"קרון עזר הפנים" (שמות לד, כט-ל).

ו"ישראל שעמדו על הר סיני, פסקה

זהמתן. ועכו"ם שלא עמדו,

לא פסקה זהמתן" (שבת קמו). - הינו:

זהמת-הנחש'.

קת.

(ח"א לד, ד-ז-בסוף)

'קדם מתן-תורה' היה ה'ממשלה' ביד

השם-יתברך, ו'אחר מתן-תורה'

נתן ה'ממשלה' ליד כל ישראל, כל אחד

לפי בחינתו.

כי 'אותיות-התורה' הם 'התלבשות רצונו

של השם-יתברך, כי רצונו שהמצוות

יהיו כה, למשל: 'מצות תפלין' היה רצונו

שיהיה בארבע-פרשיות ובתים של עזר ולא

של כסף.

ועכשו שהתורה מסורה בידינו - גם

הרצון של השם-יתברך מסורה

בידינו, שאנו מושלין בכיכול להיות רצונו

כפי רצוננו.

וזהו שדרשו (ירושלמי ראש-השנה פ"א, על

תהלים מ, ו): "'רבות עשית אתה ה'

אלקי' - 'קדם מתן-תורה' ו'אחר מתן-

תורה' - 'נפלאותיה ומחשבותיה אלינו'.

הינו שהכל בידינו.

וזהו (תהלים פא, יא): "'אנכי ה' אלקיך

המעלה מארץ מצרים" - הינו:

'קדם מתן-תורה' - היה הכל 'אנכי'.

ו'אחר מתן-תורה' - "הרחב פיך

ואמלאהו", בחינת 'מלאפום', שהשפע

הוא לפי הרחבת הפה, ולפי כלי הדבור.

קט.

(ח"א לו, א)

כל נפש מישראל, משרש ב'שבעים נפש

של בית יעקב" (בראשית מו, כז; שמות א, ה;

דברים י, כב), שהם משרשים ב'שבעים-פנים

של תורה'.

וזה לעמת זה הם 'שבעים-לשון' - שכל

לשון ולשון יש לה מדה-רעה בפני

הדבר שנמנה עליו, הינו: לאיזה עשב או דבר אחר שהוא מנמנה עליו וכו'.

קטו.

(ח"א ס, א)

יש שבילי התורה שיש בהם התבוננות גדול מאד, שאי אפשר לבוא להתבוננות הזאת, בלאם על ידי עשירות.

ועל כן כל מי שעבר דרך ידם התורה, היה להם עשירות גדול מאד, דהינו משה רבנו שהביא התורה לישראל היה עשיר גדול, וכן רבי שסדר וחתם המשניות, וכן רב אשי שהיה חתימת התלמוד וסדר את כל התלמוד, שגם כן היו עשירים גדולים מאד.

כי מחמת שתקנו וסדרו את כל התורה שבעל פה, ועבר דרך ידם התורה, היו גם כן עשירים, פי צריך עשירות גדול להתבוננות הנ"ל.

קטז.

(ח"א ס, ו)

יש שבעים פנים לתורה, והם בחינת שבעים שנים, פי כל אחד משנה מחברו.

ויש שנפל מכל השבעים פנים - עד שאי אפשר לעוררו בשום פנים, פי אם על ידי ספורי מעשיות של שנים קדמוניות, שכל השבעים פנים, שבעים שנים, מקבלין חיות משם.

קיו.

(ח"א סא, ו)

על ידי חכמה עלאה שכלול מכל השכליים פרטיים - נמתקים כל הצמצומים וכל הדינים כלם.

וזה (גדרים כ.): "בידוע שלא עמדו רגלי אבותיו" - רגלי דיקא, פי אין להם רגלים, כמו שכתוב (בראשית ג, יד): "על גהנה תלך".

קיג.

(ח"א נו, ז)

וזה בחינת שבועות - שהוא שכל גדול וגבוה מאד, חסד עליון ורחמים גדולים. פי גדל הרחמים תלוי בגדל הידעת.

פי "בשעת מתן תורה נראה להם כזקן מלא רחמים" (מכילתא בשלח ויתרו), וזקן הוא ב'שוב הידעת, ובזה תלוי גדל הרחמים.

וזה בחינת ה'מקנה של שבועות, בחינת "מקנה של שער החמשים - שער

העליון מחמשים שערי בינה" (שער הפנות, חג השבועות דרוש א), שהוא בחינת שכל ודעת עליון, בחינת חסד עליון ורחמים גדולים וכו'.

קיד.

(ח"א נו, א)

"כל דבור ודבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא, נברא ממנו מלאך" (חגיגה יד.).

ו"כל דבור ודבור נחלק לכמה ניצוצות, בבחינת (ירמיה כג, ט): 'כפטיש יפצץ סלע' (שבת פח:).

כמו כן נבראו כמה וכמה מלאכים, לפי רב הניצוצות. ודבור הכולל את הניצוצות נברא מלאך, שהוא שר וראש על המלאכים שנבראו מן הניצוצות, והם מחנהו.

ו"כל מלאך ומלאך, הוא מנמנה על איזהו דבר" (בראשית רבה י, ז), ואפלו כל אילנות ועשבים יש עליהם ממנים. וכל מלאך מקבל חיותו מהדבור, ומשפיע לתוך

וְהַתּוֹרָה יוֹצֵאת מִחֻכְמָה-עֲלֵאָה, כִּי
 "אוֹרֵיתָא מִחֻכְמָה עֲלֵאָה נִפְקַת"
 (זהר בשלח סב), וְאֵין יְכוּלָה לְקַבֵּל מִחֻכְמָה-
 עֲלֵאָה, כִּי-אִם כְּשֵׁישׁ לָהּ שְׁלֵמוֹת, וְשְׁלֵמוֹת
 הַתּוֹרָה הִיא עַל-יַדֵּי תּוֹרָה שְׁבַע-לִפְהֵי - כִּי
 תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב אֵין לָהּ שְׁלֵמוֹת, כִּי-אִם עַל-
 יַדֵּי תּוֹרָה שְׁבַע-לִפְהֵי.

הַבְּטוּל אֶל הַתְּכַלִּית. שְׁעַל-יַדֵּי הַזְּרִיחָה שֶׁל
 הַרְשִׁימו מִן הַבְּטוּל, מִשָּׁם בָּאָה הַתּוֹרָה עַל-
 יַדֵּי הַכֹּלִים.

וְזֶה בְּחִינַת: "מֵרְאָה בְּאֶצְבְּעוֹ" - בְּחִינַת
 הַמֵּרְאָה וְהַזְּרִיחָה שֶׁל הַרְשִׁימו.
 "בְּאֶצְבְּעוֹ" - בְּחִינַת הַתּוֹרָה, בְּחִינַת (שְׁמוֹת
 לא, יח): "אֶצְבַּע אֱלֹקִים".

קִיח.

(ח"א סה, ד-בסוף)

עַל-יַדֵּי קִבְלַת הַיְסוּרִין בְּשִׁמְחָה כְּרָאוּי -
 זֹכִיךְ לְחִדוּשֵׁי-תּוֹרָה. וְזֶה סִימָן
 שְׁפַעַל עַל-יַדֵּי הַיְסוּרִים וְקִבְלָם כְּרָאוּי,
 כְּשִׁזְכָּה אַחֲר־כֵּן לְחִדוּשֵׁי-דְאוּרֵיתָא.

כִּי עַל-יַדֵּי הַבְּטוּל שְׁנַתְּבַטֵּל אֶל הַתְּכַלִּית,
 וְהַשִּׁיג שֶׁכֵּל הַיְסוּרִין הֵם טוֹבוֹת גְּדוּלוֹת
 מְאֹד, עַל-יַדֵּי-זֶה נִתְמַלֵּא שִׁמְחָה.

וְהַשְּׂמֻחָה הִיא כְּלִי אֶל הַחִדוּשֵׁי-
 דְאוּרֵיתָא, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַז"ל
 (שְׁבַת פח): "בְּשִׁעָה שְׂאֵמְרוּ יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה
 וְנִשְׂמַע" (שְׁמוֹת כד, ז), יִרְדּוּ שָׁשִׁים רְבוּא
 מִלְּאֲכִים, וְנִתְּנוּ שְׁנֵי כְּתָרִים בְּרֹאשׁ כָּל אֶחָד,
 וְכִשְׁחָטְאוּ וְכוּ', וְעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְהַחְזִירָן לָנוּ, שְׁנֵאֵמַר (ישעיה לז, י): וְשִׁמְחַת
 עוֹלָם עַל רֵאשִׁים".

נִמְצָא: שֶׁהַשְּׂמֻחָה הִיא בְּחִינַת "נַעֲשֶׂה
 וְנִשְׂמַע" (שְׁמוֹת כד, ז), שֶׁהוּא בְּחִינַת
 'קִבְלַת הַתּוֹרָה'.

וְזֶה בְּחִינַת (תַּעֲנִית לא): "עֵתִיד הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא לַעֲשׂוֹת מְחוּל לְצַדִּיקִים
 לְעֵתִיד-לְבוֹא, וְכָל אֶחָד מֵרְאָה בְּאֶצְבְּעוֹ"
 וְכוּ'.

"מְחוּל" - זֶה בְּחִינַת הַשְּׂמֻחָה שֶׁהִיא כְּלִי
 לְקִבְלַת-הַתּוֹרָה. וְכַל-זֶה עַל-יַדֵּי

קִיט.

(ח"א עה)

תּוֹרָה הוּא בְּחִינַת 'עֲמִידָה', בְּחִינַת
 'רְגֵלִין', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (דְּבָרִים ה, כז):
 "וְאֵתָה פֶה עֲמֹד עֲמֹדִי", וְכַתִּיב (שְׁמוֹת יט, יז):
 "וַיִּתְּצֵנוּ בְּתַחֲתִית הַהָר".

קכ.

(ח"א קא)

"בְּרֵאשִׁית בְּרֵא" (בְּרֵאשִׁית א, א), "בְּתוֹרָה
 שְׁנִקְרֵאת דְּאֲשִׁית בְּרֵא
 עוֹלָמִים" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה א). כִּי 'י"ד' הוּא
 הַשְּׂכָל שֶׁל הַתּוֹרָה; וְהַ"א' הוּא אוֹתִיוֹת שֶׁל
 הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא הַמְּשָׁה חֲמִשֵּׁי תּוֹרָה, בְּחִינַת
 'חֲמִשָּׁת מוֹצְאוֹת הַפֶּה'.

וְהֵינּוּ (ישעיה כו, ד): "בְּיָהּ ה' צוּר עוֹלָמִים" -
 הֵינּוּ בְּהַתּוֹרָה שֶׁהִיא בְּחִינַת 'י"ה',
 בְּרֵא כָּל הָעוֹלָמִים.

קכא.

(ח"א קא)

כָּל עֲבוֹרִים יֵשׁ לָהֶם כָּל הַמְּדוּת־דְּעוֹת, רַק
 כָּל אֵמָה וְאֵמָה כְּרוּךְ אֶל מְדָה אַחַת
 יוֹתֵר מִכָּל הַמְּדוּת.

וְזֶה (דְּבָרִים לג, ב): "הוֹפִיעַ מֵהַר פְּאָרָן" וְכוּ'
 - שְׂרָצָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לִתֵּן
 הַתּוֹרָה לְכָל הַבְּרוּאִים, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד לֹא
 רָצָה לְקַבְּלָהּ, מִחֲמַת שְׂשֻׁמְעוֹ שְׂאוֹתָה מְדָה

שֶׁהֵם כְּרוּכִים אַחֲרֶיהָ אַפְרָה תוֹרָה (ספרי ברכה).

קנב

(ח"א קא)

עַל-יְדֵי שְׁמַתִּיגַע בַּתּוֹרָה לְשֵׁם-שָׁמַיִם, עַד שְׁזוּכָה לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין הַכֶּמֶת הַתּוֹרָה-הַקְדוּשָׁה - יוֹצֵא מִבְּחִינַת 'אֲנַפְיִן-חֲשׂוֹכִין' לְבְּחִינַת 'אֲנַפְיִן-נְהַרְיִין', וְנִתְבַטַּל מִמֶּנּוּ הַשְּׁעֵבּוּד שֶׁל הַתְּאוּזוֹת וְהַמְדוּת-רְעוּת שֶׁל ה'שְׁבָעִים-עֶבְדוֹם', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'אֲנַפְיִן-חֲשׂוֹכִין'.

וְאִז נִקְרָא 'אָדָם', בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר יט, ד): "זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם", בְּחִינַת (יְבָמוֹת סא): "אַתֶּם קְרוּיִים אָדָם" - כִּי עָקַר שֵׁם 'אָדָם', זוֹכִין עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה-הַקְדוּשָׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'אֲנַפְיִן-נְהַרְיִין', וְהִיא בְּחִינַת הַרְחַקַת וְשִׁבִירַת כָּל הַתְּאוּזוֹת וְהַמְדוּת-רְעוּת.

וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכָה: שְׁנִתְבַטַּל מִמֶּנּוּ עַל הַשְּׁעֵבּוּד שֶׁל הַעֲבֹדָה גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (אָבוֹת פ"ג מ"ה): "כָּל הַמְּקַבֵּל עָלָיו עַל תּוֹרָה" וְכו'.

קנב

(ח"א קי)

ה'תּוֹרָה', הִיא רְוַחְנִיּוֹת'. וְאֲשֶׁר "זֶה יִשְׂרָאֵל" (מְשַׁלֵּי כ, יא; כא, ח), וְשִׁכְלוֹ רְוַחְנִי - יָכוֹל לְתַפֵּס כָּל הַתּוֹרָה כְּפֹה, וְלֹא יִשְׁפַח דָּבָר - כִּי דָבָר רְוַחְנִי אֵינּוּ תוֹפֵס מְקוֹם.

אֲךָ מִי שֶׁמִּגְשֵׁם דְּבַר-הַתּוֹרָה וְעוֹשֶׂה מִמֶּנָּה מְמַשּׁוֹת - אִזִּי יֵשׁ לָהּ שְׁעוֹר וְקַצְפָּה כְּפֹה יָכוֹל לְתַפֵּס בְּשִׁכְלוֹ, וּמִזֶּה בָּא הַשְּׁכַחָה.

וְזֶהוּ (יהושע א, ח): "לֹא יִמּוּשׁ סֵפֶר-הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ". "יִמּוּשׁ" - מְלֻשׁוֹן 'מְמַשּׁוֹת'. כְּלוּמַר: הַזֶּהר שֶׁלֹּא תִהְיֶה מְמַשּׁוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת בְּדַבְרֵי-הַתּוֹרָה. "מִפִּיךָ" - מִחֶמֶת 'פִּיךָ' שִׁיוּצֵא מֵאִתְּךָ.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ (בְּבֵא-מִצִּיעָא פה): "שֶׁהַתְּעֵנָה רַב יוֹסֵף אֲרַבְעִים יוֹם שִׁיתְקִים לְמוֹדוֹ, אַחֲווּ לָהּ: 'לֹא יִמּוּשׁוּ מִפִּיךָ', וְשׁוֹב הַתְּעֵנָה וְכו' אַחֲווּ לָהּ: 'וּמִפִּי זִרְעֶךָ' (יְשַׁעִיָּה נט, כא) וְכו'". כְּלוּמַר: שֶׁלֹּא יִמּוּשׁוּ וְיִגְשְׁמוּ מִפִּיךָ! - וְאִזִּי: יִתְקִים תְּלֻמוֹדוֹ! - כִּי לֹא יִהְיֶה 'שְׁכַחָה', כִּי 'דְּבַר-רוּחְנִי' אֵינּוּ תוֹפֵס מְקוֹם.

קנד

(ח"א קנג)

יִשְׂרָאֵל בְּעֵת 'קַבְּלַת-הַתּוֹרָה', הָיוּ לָהֶם חֲכָמוֹת גְּדוּלוֹת - כִּי אִז הָיוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת-הַזָּרָה שְׁבִימִיָּהֶם, שֶׁהִיא טְעוּתָם עַל-פִּי חֲכָמוֹת וְחִקְרוֹת גְּדוּלוֹת כִּידוּעַ.

וְלֹא-יִי שֶׁהָיוּ מְשַׁלְיִין מֵעֲצָמָן הַחֲכָמוֹת, לֹא הָיוּ מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה, וְהַשְּׁלִיכוֹ הַחֲכָמוֹת, וְ"הָאֱמִינוּ בָּהּ" וּבְמִשָּׁה עֲבָדוֹ" (שְׁמוֹת יד, לא), וְעַל-יְדֵי-זֶה קִבְּלוּ הַתּוֹרָה.

וְהֵינּוּ שֶׁתְּרַגְּמִים אוֹנְקָלוֹס (עַל הַפְּסוּק דְּבָרִים לב, ו): "עַם נָבֵל וְלֹא חָכָם", "עָמָא דְּקַבִּילוּ אוֹרֵיתָא וְלֹא חִפְּיִמוּ" - כִּי עָקַר 'קַבְּלַת-הַתּוֹרָה' הִיָּה, עַל-יְדֵי "וְלֹא חִפְּיִמוּ" - עַל-יְדֵי שֶׁהַשְּׁלִיכוֹ מֵאִתָּם כָּל הַחֲכָמוֹת.

וְזֶה: 'נְב"ל' - רָאשֵׁי-תִבּוֹת: 'ל"ב גְּתִיבוֹת', שֶׁהוּא 'כָּללִיּוֹת הַתּוֹרָה', וְהִיא הַחֲכָמָה הָאֱמִתִּיּוֹת, אֲשֶׁר אֶצְלָהּ כָּל הַחֲכָמוֹת בְּטָלִים. וְהֵינּוּ: 'נְב"ל' - בְּחִינַת ה'תּוֹרָה' הַנִּקְרָאת: "נְוִבְלוֹת הַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה" (בְּרֵאשִׁית-דְּרָבָה יז, ה).

קנה

(ח"א קלג)

"כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ פְּזֵרַת אַחַת מְשַׁלְשֵׁת אֲלָפִים וּמֵאֵתִים מֵתוֹרָה" (עֲרוּבִין כא). נִמְצָא: שֶׁהַתּוֹרָה גְּדוּלָּה וְרַחְבָּה מְאֹד.

רק שה'צרת הקטן' שהוא ה'עולם', עומד בפני 'מאור העינים', ומונע מלראות אור הגדול של התורה' שהיא גדולה מאד "ורחבה מני ים" (איוב יא, ט). רק שהעולם הזה עומד לפני עיניו, ואינו מניח אותו בכלל להטות עיניו להסתכל למעלה על אור התורה והצדיקים.

קנו.

(ח"א קמז)

כשם שעזות-פנים' אין לו חלק בתורה, כמו שאמרו רז"ל (תגינה יד על תהלים קה, ח): "דבר צוה לאלף דור' - שבקש הקדוש-ברוך-הוא לתן התורה לאלף דורות, ראה שאין העולם מתקיים ונתנה לעשרים-וששה דורות, ועמד ושתלן וכו', והו הו עזי פנים שבדור".

נמצא: שה'עזי-פנים' אינם בכלל קבלת-התורה, כי הם מהתתקע"ד דורות שלא היו ראויים לקבל התורה. וכן אמרו (נדרים כ.): "מי שיש בו עזות, בידוע שלא עמדו רגלי אבותיו על הר-סיני".

כמו-כן איש שפול ונבזה שאין בו שום 'עזות-דקדשה', אין לו גם-כן חלק בתורה - כמו שאמרו (ביצה כה:): "מפני מה נתנה תורה לישראל, מפני שהן עזין" - כי צריך שיהיה בו 'עזות-דקדשה'.

קנז.

(ח"א קנג)

אם התלמיד יש לו 'פנים', הינו בחינת 'אנפין-נהירין', בחינת מראה מלטשת - אזי יכול לקבל פנים, אור פני הרב. ואזי ראוי שיהרב יתראה עצמו בתוך פני התלמיד המקבל פניו, וזהו: קבלת-פנים'.

אך אם אין לו פנים, הינו: שהוא בחינת 'אנפין-חשוכין' - אזי אין יכול לקבל פנים. וכן כל אחד נגד חברו, אפשר לו לדעת על-ידי-זה.

וזה שכתוב (דברים ה, ד): "פנים בפנים" וכו' [דבר ה' עמכם] - הינו: בשעת 'מתן-תורה', היו ישראל בבחינת 'אנפין-נהירין', והיו יכולים לקבל 'פנים-דקדשה', הינו: שיתראה בתוכם 'פנים-דקדשה'.

וזהו: "פנים בפנים" - ש'פנים-דקדשה' היה בתוך 'פניהם', בחינת 'קבלת-פנים'.

וזהו: "דבר ה' עמכם" - שהדבור היה מדבר עם כל אחד, ויוצא מכל אחד מישראל, מאחר שנכלל בתוכו 'פנים-דקדשה'.

אך מי שהוא 'עזות-פנים' - אין לו 'פנים-דקדשה', ואינו יכול לקבל 'פנים'. ועל-כן אמרו (נדרים כ.): "כל מי שיש לו עזות, בידוע שלא עמדו רגלי אבותיו על הר-סיני".

קנח.

(ח"א רסו; תי"מזוהר"ן גרנז)

'שבועות' ו'ספות' הם אחד, כי ה'תורה' יוצאת מ'בינה' שהיא בחינת 'ספה', כמו שכתוב (משלי א, ח): "ואל תטש תורת אפך", בחינת "אם לבינה" (משלי ב, ג), שהוא בחינת 'ספה'.

ועל-כן תכף אחר 'ספות' הוא 'שמחת-תורה' - כי מבחינת 'ספה', משם יוצאת ה'תורה'.

נמצא: על-ידי שנכנסו בספה, נעשים בעצמם בבחינות ה'תורה', כי משם יוצאת התורה.

וְאֵז מִתְחַלֵּת ה'תּוֹרָה, שֶׁהוּא "בְּרֵאשִׁית" (בְּרֵאשִׁית א, א), בְּחִינּוֹת 'בֵּית', הֵינּוּ "בֵּית דְּבֵרֵאשִׁית" (זֶהר בְּרֵאשִׁית כט. תְּקוּנֵי־זֶהר כא. תְּקוּנֵי־זֶהר חֲדָשׁ, תְּקוּנָא קְדָמָא), בְּחִינּוֹת (בְּרֵאשִׁית לג, יז): "וַיַּעֲקֹב נֹסַע סִכְתָּהּ וַיֵּבֶן לֹא בַּיִת", כְּנ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'סוּו"ן' - שָׂאז הוּא 'זְמַן מִתְּנֵי תּוֹרָה', רֵאשִׁי־תְבוּת: "וַיַּעֲקֹב נֹסַע סִכְתָּהּ וַיֵּבֶן לֹא בַּיִת" - כִּי "בְּסִיּוֹן נִתְּנָה תּוֹרָה" (שְׁבַת פו: פְּסָקִים סח: יוֹמָא ד:), וְאֵנּוּ בְּמִדְרַגַּת הַתּוֹרָה' עַל־יְדֵי 'מִצְוֹת סִכָּה'. [עַיֵן הַעֲרַת הָרֵב מִטְּשַׁעְהָרִין ז"ל כָּאן בַּהַתּוֹרָה, וּבְפִרְפְּרָאוֹת לְחֻכְמָה' - בְּעֵינֵי סִיּוּן].

וְעַל־יְדֵי 'מִצְוֹת סִכָּה' פְּרֵאזִי - מִתְּרַ לֹא לְבָנוֹת בַּיִת, וְאֵינּוּ מְזִיק לֹא לְמִזְנוֹ וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִשְׁלֵי כד, ג): "בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת" וְכוּ' (זֶהר בְּרֵאשִׁית שָׁם; תְּקוּנֵי־זֶהר שָׁם; תְּקוּנֵי־זֶהר חֲדָשׁ שָׁם - וְעַיֵן תְּקוּנֵי־זֶהר יב. יח:) - כִּי בּוֹדָאֵי יֵשׁ לֹא חֻכְמָה, כִּי ה'תּוֹרָה' הֵיא מְקוֹר כָּל הַחֻכְמוֹת.

קנט.

(ח"א רסז)

'שְׁבוּעוֹת' הוּא רְפוּאָה לְהִרְאָה, כִּי "הַמֶּשֶׁה כְּנָפֵי רֵאָה כְּנָגֵד חֲמֹשֶׁה חֲמֵשִׁי תּוֹרָה" (תְּקוּנֵי־זֶהר ע.), וּבְשְׁבוּעוֹת מְקַבְּלִין הַתּוֹרָה, יְכוּלִין לְקַבֵּל חַיּוֹת חֲדָשׁ.

קל.

(ח"ב א, ב)

"בְּשַׁעָה שֶׁעָלָה מֹשֶׁה לְמָרוֹם, אָמְרוּ מַלְאָכֵי־הַשָּׁרָת: מַה לֵּילוֹד אִשָּׁה בֵּינֵינוּ, אָמַר לָהֶם: לְקַבֵּל תּוֹרָה בָּא. אָמְרוּ: אֲשֶׁר תִּנָּה הוֹדָדָה עַל הַשָּׁמַיִם' (תְּהִלִּים ח, ב) וְכוּ'. אָמַר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְמֹשֶׁה: הַחֲזֵר לָהֶם תְּשׁוּבָה. אָמַר: אֲנִי מִתִּירָא שְׁלֵא

יִשְׂרְפוּנִי בְּהַבֵּל פִּיהֶם. אָמַר לֹא: אֲחֹז בְּכַסָּא כְבוֹדֵי וְכוּ'" (שְׁבַת פח:).

הֵינּוּ: שְׁנַתָּן לֹא הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עֲצָה, לְאַחֹז וּלְהַתְקַשֵּׁר בְּשִׁרְשֵׁי־הַנְּשֻׁמוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'פְּסָא־הַכְּבוֹד', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יְהִיָּה נִצּוּל מִן 'קְנֵאת־הַמְּלָאָכִים'.

קלא.

(ח"ב ד, ו)

'הַתְּגַלּוֹת־הַרְצוּן' הוּא עַל־יְדֵי 'יָמִים־טוֹבִים', כִּי כָל אֶחָד מֵהַיָּמִים־טוֹבִים מְכַרִּיז וְקוֹרָא וּמְגַלֵּה אֶת הַרְצוּן, שֶׁהַכָּל מִתְּנַהֵג רַק עַל־פִּי רְצוֹנוֹ בְּלִבָּד וְכוּ'.

כִּי בְּכָל יוֹם־טוֹב וְיוֹם־טוֹב, עֲשֵׂה הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ אוֹתוֹת נוֹרָאוֹת שֶׁהֵם הַפָּדָה הַטָּבַע, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְּגַלֵּה הַרְצוּן שֶׁהַכָּל בְּרְצוֹנוֹ, וְאֵינּוּ שׁוֹם חַיּוֹב הַטָּבַע כָּלְל.

בְּ'פְּסָח' - 'יְצִיאַת מִצְרַיִם' שֶׁהוּצִיאֵנוּ מִמִּצְרַיִם בְּאוֹתוֹת נוֹרָאוֹת. בְּ'שְׁבוּעוֹת' - 'מִתְּנֵי־תּוֹרָה' שְׁנַתָּן לָנוּ הַתּוֹרָה בְּאוֹתוֹת נוֹרָאוֹת. בְּ'סְפֹת' - 'הַקּוֹף עֲנֵנִי כְּבוֹד'.

קלב.

(ח"ב ד, ב סוּף)

"זָקֵן" (וַיִּקְרָא יט, לב) - זֶה קִנְיַת חֻכְמָה" (קְדוּשִׁין לב:). וְצָרִיךְ הָאָדָם, כָּל מַה שֶׁמְזַקֵּין, כָּל מַה שֶׁנִּתְּוֹסֵף וּבָא לֹא יוֹם מִיָּמֵי חַיָּיו - לְהוֹסִיף בְּכָל יוֹם וְיוֹם שֶׁבָּא אַחֲרֵי־כֶּה, תּוֹסְפוֹת אֹרֶז קִדְשָׁה וְדַעַת.

וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (קְנִים פ"ג מ"ו): "זָקֵנִי תִלְמִידֵי־חֻכְמִים, כָּל־זְמַן שֶׁמְזַקֵּינִי, דַּעַתָּן מִתִּישְׁבֶּת עֲלֵיהֶן" - כִּי צָרִיכִין בְּכָל יוֹם וְיוֹם שֶׁבָּא אַחֲרֵי־כֶּה, לְהוֹסִיף בּוֹ קִדְשָׁה וְדַעַת וְעַל־יְדֵי ה'צְדָקָה' - נִתְּתַקֵּן בְּחִינַת 'זָקֵן' וְכוּ'.

וְזָהוּ (במדבר כח, כו): "וּבְיָוִם הַבְּבוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַה' בְּשִׁבְעַתֵּיכֶם".

"וּבְיָוִם הַבְּבוּרִים" - זֶה בְּחִינַת ה'הִתְחַלָּה', בְּחִינַת (יְרֵמְיָה ד, לא): "צָרָה כַּמִּבְכִּירָה".

וְאִיזֵהוּ ה'הִתְחַלָּה': "בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַה'" - הֵינּוּ כְּשִׁמְתַּחֲלִין מִחֲדָשׁ לַתּוֹרָה אֲדָקָה'.

וְזֶה בְּחִינַת: "מִנְחָה חֲדָשָׁה" - בְּחִינַת אֲדָקָה חֲדָשָׁה, בְּחִינַת ה'הִתְחַלָּת הַצְּדָקָה' - כִּי מִנְחָה בְּחִינַת אֲדָקָה, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (מלאכי ג, ג): "מִגִּישֵׁי מִנְחָה בְּצִדְקָה".

"בְּשִׁבְעַתֵּיכֶם" - זֶה בְּחִינַת זְקוּן, כִּי "בְּסִינֵי נְדָמָה לָהֶם כְּזָקוֹן" (מכילתא יתרו). כִּי עַל־יְדֵי בְּחִינַת "מִנְחָה חֲדָשָׁה", ה'הִתְחַלָּת הַצְּדָקָה' - נִתְתַּקֵּן בְּחִינַת זְקוּן, בְּחִינַת שְׁבוּעוֹת'.

וְאִזִּי נִתְבַטַּל יְנִיקָתוֹ שֶׁל מִצַּח־הַנְּחֹשׁ שִׁיּוּנֵק מ'זְקַנֵי־הַדּוֹר' שְׂאִינָם כְּתַקוּנוֹ, וְנִשְׁמַע קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל יוֹם־טוֹב שְׂמֻגָּלָה אֶת ה'רְצוֹן' (עין עוד בַּפְּנִים).

קלג

(ח"ב ה, יד)

יֵשׁ תְּרִי"ג מִצְוֹת. וְאֵלוֹ הַתְּרִי"ג מִצְוֹת יֵשׁ לָהֶם עֲנָפִים רַבִּים.

וְכָל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רְצוֹן הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, שְׁעוֹשִׂין בּוֹ נַחַת לְאָבִיו שְׂבֻשָׁמִים, הוּא בְּחִינַת מִצְוָה, וְצָרִיךְ לְגַלְגַּל עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי רָפֶשׁ וְטִיט, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת אִיזָה רְצוֹן וְנַחַת לַהֲשֵׁם־יִתְבָּרַךְ.

קלד

(ח"ב ז, ח)

"כְּשֶׁעָלָה מֹשֶׁה לְמָרוֹם, מָצְאוֹ לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שְׁהִיָּה קוֹשֵׁר כְּתָרִים לְאוֹתִיּוֹת. אָמַר לוֹ: רְבוּנוֹ־שְׁלֵעוֹלָם מִי מְעַכֵּב עַל יָדְךָ. אָמַר לוֹ: עֲתִיד אֶחָד לְעַמּוּד וְעִקִּיבָא בֶן יוֹסֵף שְׁמוֹ, שְׁיִהְיֶה דוֹרֵשׁ עַל כָּל קוֹץ וְקוֹץ תְּלִין שְׁל הַלְכוּת. אָמַר לוֹ: רְבוּנוֹ־שְׁלֵעוֹלָם רְאוּי שְׁתַּנְּתָן תּוֹרָה עַל־יָדוֹ. אָמַר לוֹ: שְׁתַּק כָּךְ עָלָה בְּמַחְשָׁבָה" (מנחות כט:).

וְלִכְאוּרָה קָשָׁה: מָה אָמַר לוֹ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ שְׁתַּק וְכוּ', הֲלֹא כָּבֵד אָמַר הַקָּשִׁיָּא, וּמָה זֶה שְׁתִּיקָה, מֵאַחַר שְׂכָבֵר הַקָּשָׁה מָה שְׁהַקָּשָׁה!?

אֵךְ תִּכְפַּף כְּשֶׁאָמַר מֹשֶׁה הַקָּשִׁיָּא - נִפְלַ בְּשִׁכְלוֹ תִרְוֹץ עַל הַקָּשִׁיָּא. אֵךְ אִם הָיָה אוֹמֵר אֶת הַתִּרְוֹץ - הָיָה נִכְנָס בּוֹ מִקִּיף אַחַר, וְהָיָה בָּא עַל קָשִׁיָּא יוֹתֵר חֲזָקָה וְרַחֲבָה מִבְּתַחֲלָה.

עַל־כֵּן אָמַר לוֹ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ: "שְׁתַּק", עַל ה'תִּרְוֹץ' - הֵינּוּ: שִׁישְׁתַּק וְלֹא יִגָּלָה אֶת ה'תִּרְוֹץ' - כְּדֵי שֶׁלֹּא יִבּוֹא עַל קָשִׁיָּא יוֹתֵר חֲזָקָה מִבְּתַחֲלָה.

וְזֵהוּ: "שְׁתַּק, כָּךְ עָלָה בְּמַחְשָׁבָה" - הֵינּוּ: שְׁתַּכַּף כְּשֶׁמְגַלִּין ה'שְׂכָל־הַפְּנִימִי, אִזִּי עוֹלָה בְּמַחְשָׁבָה שְׂכָל אַחַר חֲדָשׁ' - כִּי נִכְנָס מִקִּיף אַחַר לְפָנִים. וְעַל־כֵּן צָרִיכִין לְשַׁתַּק - כְּדֵי שֶׁלֹּא יִבּוֹא ל'מִקִּיפִים' שְׂאִין צָרִיכִין לַהֲשִׁיגָם.

'מֹשֶׁה' הָיָה לְמַעְלָה מִן ה'מַחְשָׁבָה', לְכַד הָיָה יוֹדֵעַ אֶת ה'תִּרְוֹץ', כִּי הַשִּׁיג בְּחִינַת כְּתָרִי־אוֹתִיּוֹת'.

קלה.

(ח"ב ח, ד"ח י"א-בסוף)

על-ידי 'התפשטות-הנבואה', נתברר ונתתקן בחינת 'כח-המדמה', ונתתקן ה'אמונה האמתיות דקדשה', ונתבטל 'אמונות-כזביות'.

כי עקר ה'אמונה תלויה ב'כח-המדמה' - כי עקר 'אמונה' היא רק במקום שאינו מבין בשכלו, אזי נשאר רק בבחינת 'כח-המדמה', ושם צריכין 'אמונה'.

כי יש "עשרה מדרגות בנבואה" (בראשית-רבה מד, ו; תקוני-זהר ב), כנגד 'עשרת-הדברות', כמו שכתוב (דברים ה, ד): **"פנים בפנים דבר ה' עמכם"**. **"דבר ה', זו נבואה"** (שבת קלח:).

ועל-כן על-ידי נבואה, בחינת 'עשרה מדרגות', בחינת 'עשרת-הדברות' - זוכין ל'אמונה', להאמין שהכל ברא השם ב'עשרה-מאורות'. (נאמרו עשרת-הדברות, כנגד עשרה מאורות שבהם נברא העולם. פסיקתא-רבתא פכ"א).

ועל-כן צריכין לחפש ולבקש מאד אחרי מנהיג-אמתי להתקרב אליו, כי כל מנהיג ומנהיג יש לו בחינת 'רוח-נבואה' וכו', ועל-ידי-זה כל המתקרבים אליו נתחזק ונתתקן אצלם ה'אמונה האמתיות דקדשה', ונתתקן ונתברר אצלו ה'מדמה'.

אבל בלא בחינת נבואה - אין ה'מדמה' ברור ומתקן, ומבלבל את האדם ב'אמונות כזביות' של שטות ושקר שהם 'זהמת-הנחש'.

ועל-כן "ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זהמתו" (שבת קמו:).

'זהמת-הנחש', 'אמונות-כזביות' - כי שם זכו כלם לנבואה על-ידי משה רבנו מנהיג האמתי שלהם, ועל-ידי-זה נתברר ונתתקן ה'מדמה' אצלם, וזכו ל'אמונה-שלמה' בהשם על-ידי 'רוח-נבואה'.

וזה בחינת ה' ד"הששי", הנאמר במעשה-בראשית (בראשית א, לא): **"יום הששי"**, ודרשו (שבת פח:): **"שכל העולם היה תלוי עד ששה בסיון שקבלו ישראל את התורה"**.

כי עקר 'חדושי-העולם', לידע שהעולם מחדש והשם-יתברך ברא את העולם ברצונו - תלוי ב'אמונה'.

כי על-ידי שכל, אי-אפשר להבין 'חדושי-העולם' - כי באמת 'חדושי-העולם' היה על-ידי בחינת 'אמונה', כמו שכתוב (תהלים לג, ד): **"וכל מעשהו באמונה"**.

ועל-כן היה העולם תלוי עד קבלת-התורה - כי אז זכו ל'אמונה-שלמה' על-ידי 'רוח-נבואה', ועל-כן אז דיקא נתגלה 'חדושי-העולם', כי עקר 'חדושי-העולם' תלוי ב'אמונה'.

ועל-כן 'ראשי-השנה' שהוא בחינת 'אמונה' - תלוי ב'סיון' שהוא 'קבלת-התורה', שעל-ידי-זה נתתקן ה'אמונה'.

ועל-ידי תקון המדמה והאמונה שנתתקן על-ידי 'נבואה' - זוכין לבחינת 'חדושי-העולם', בחינת "שיר חדש", בחינת "בחדש שופר" (תהלים פא, ד). וזה בחינת 'תשרי', כי "בתשרי נברא העולם" (ראשי-השנה י:). (עיין בפנים).

קלו.

(ח"ב נז)

כְּשֶׁצְדִיק גָּדוֹל אֲמַתִּי מְגַלָּה תּוֹרָה,
 חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים וְנוֹרְאִים, הוּא
 טוֹבָה לְהִקְטִינִים בְּמַעֲלָה, שְׁעַל-יַדֵּי־זֶה נִתְגַּדֵּל
 הַקָּטָן בְּמַעֲלָה, שֶׁהַכֹּל רָצִים וּבָאִים אֵלָיו.

וְגַם בְּהִסְטֵרָא-אֲחֵרָא נִתְגַּדֵּל אֶחָד עַל-יַדֵּי־
 זֶה.

כְּמוֹ שֶׁמְצִינּוּ ב'בְּלָעַם' (זְבַחִים קטז. מְכִילָתָא
 יִתְרוֹ, בַּחֲדָשׁ א): "כְּשֶׁנִּתֵּן הַשֵּׁם-יִתְבַּרַךְ
 אֶת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, בָּאוּ כָּל הָאֲמוֹת
 לְבְלָעַם, וְעָמַד עֲצָמוֹ עַל אֵיזָה פְּסוּק וְאָמַר
 לָהֶם תּוֹרָה. כִּי אִזְ בְּשִׁבְאוֹ אֵלָיו, שָׁאֵלוּ אוֹתוֹ
 מַה שִּׁשְׁאָלוֹ: 'ה' לְמַבּוּל יִשָּׁב?' (תְּהִלִּים כט, י),
 וְהוּא עָמַד עַל פְּסוּק, וְהִשִּׁיב לָהֶם: "ה' עִז
 וְכוּ'" (שָׁם כט, יא).

וְכֵן בְּיִשְׂרָאֵל בְּעֲצָמָן שָׁהֶם בְּקִדְשָׁה, וְאִינֶם
 בָּאִים חֲסוּשָׁלוֹם לְבְלָעַם וְכִיּוֹצֵא בּוֹ.

אֲדָּ כְּשֶׁצְדִיק גָּדוֹל אֲמַתִּי מְגַלָּה חֲדוּשִׁים,
 וְנַעֲשֶׂה רַעַשׁ גָּדוֹל שֶׁזֶה מְגַלָּה חֲדוּשִׁים
 נוֹרְאִים כְּאֵלוֹ - אִזִּי כָּלֶם מִתְקַבְּצִים וּבָאִים
 לְאֵיזָה קָטָן בְּמַעֲלָה, וְנֶאֱסָפִים אֶצְלוֹ לְשִׁמְעַ
 מִמֶּנּוּ, מִחֲמַת הַרְעַשׁ שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יַדֵּי
 הַחֲדוּשִׁים שֶׁמְגַלָּה הַצְדִּיק הַגָּדוֹל, וְהוּא עוֹמֵד
 עֲצָמוֹ עַל אֵיזָה פְּסוּק, וְאָמַר לָהֶם מַה שֶּׁאָמַר.

קלוז.

(ח"ב עא)

אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לְהַרְגִּישׁ נְעִימוֹת הַתּוֹרָה,
 כִּי יֵשׁ נְעִימוֹת בַּתּוֹרָה! - וְזֶהוּ
 הַעֲקָר: לְזָכוֹת לְהַרְגִּישׁ הַנְּעִימוֹת שֶׁיֵּשׁ
 בַּתּוֹרָה. "דְּרַכֶּיהָ דְרָכֵי נְעִים" (מְשָׁלִי ג, יז).

קלת.

(ח"ב עב)

ב'מַעֲמַד הַר-סִינַי', הַמְּשִׁיךְ מֹשֶׁה
 ה'שְׁפָלוֹת' שָׁלוֹ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד
 מִיִּשְׂרָאֵל, בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר.

וּכְכֹל הַיּוֹצֵא: שְׁמִי שָׁבָא אֶצֶל צְדִיק אֲמַתִּי
 וְשׁוֹמֵעַ מִפִּי תּוֹרָה - רְאוּי שִׁימְשֹׁךְ
 עָלָיו בּוֹשָׁה וְשְׁפָלוֹת גָּדוֹל מְאֹד!

וְזֶה סִימָן שֶׁהִיא אֶצֶל צְדִיק אֲמַתִּי:
 כְּשֶׁנִּמְשָׁךְ עָלָיו 'בוֹשָׁה' וְשְׁפָלוֹת, עַל-
 יַדֵּי שֶׁשָּׁמַע מִפִּי אֵיזָה 'דְּבַר-תּוֹרָה' - כְּמוֹ
 שֶׁהִיא בְּשַׁעַת מִתְּן-תּוֹרָה.

וְעַל-יַדֵּי ה'בוֹשָׁה', דְּהֵינּוּ 'תְּשׁוּבָה' - נַחֲיָה
 ה'שְׁפָלוֹת' שֶׁל מֹשֶׁה שֶׁיֵּשׁ בְּכָל
 אֶחָד בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר - וְאִז מְחִיב שִׁינְגִישׁ
 כָּל אֶחָד 'שְׁפָלוֹתוֹ' בְּאֲמַת.

קלט.

(ח"ב עב)

מֹשֶׁה רַבְּנוֹ, הִיָּה קְדוֹשׁ וּפְרוֹשׁ גָּדוֹל מְאֹד
 עַל-פִּי הַדְּבַר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים ה,
 ל): "וְאֵתָה פֹה עָמַד עַמְדִּי". [עֵין עוֹד, לְעִיל
 בְּפָסוּק (שְׁמוֹת יח, כא): "וְאֵתָה תִּחְזָה"].

קמ.

(ח"ב עח)

כָּל הַפְּשׁוּטִים, הֵן לְמַדָּן שְׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה
 לְשֵׁם-שְׁמִים כְּשֶׁמְבַטֵּל מְלַמּוּדוֹ, הֵן
 שְׂאָר הַפְּשׁוּטִים - כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי אֲחִיזָתוֹ
 בַּתּוֹרָה, כֵּן הוּא מְחִיָּה עֲצָמוֹ בְּעַת
 פְּשִׁיטוֹתוֹ מִבְּחִינַת 'קִיּוּם הָעוֹלָם קָדָם
 קַבְּלַת-הַתּוֹרָה' שֶׁהִיא הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם רַק
 בַּחֲסֵדוֹ - כִּי לֹא הִיָּה עֲדִין תּוֹרָה וְשׁוֹם עֲשִׂיהָ
 שֶׁל מְצוּהָ, שְׁעַל-יָדוֹ יִתְקַיֵּם הָעוֹלָם.

והצדיק בעת פשיטותו, בשעה שבדל מן התורה - מקבל חיות מבחינה זו.

וזה בחינת "אוצר מתנת הנם" (שמות-רבה מה, ז) - שזהו בחינת 'קדם קבלת-התורה', שהיה מתקיים העולם בהסדר-הנם לבד, בבחינת: "פי לעולם חסדו" (תהלים קיח), הנאמר על 'קדם מתן-תורה', פמובא בגמרא (פסחים קיח): "הני עשרים-וששה 'פי לעולם חסדו' פנגד עשרים-וששה דורות" וכו'.

פי אז לא היה שום תורה, והיו עוסקין רק בישוב-העולם ובדרך-ארץ, כמו שאמרו (ויקרא-רבה ט, ג): "גדולה דרך-ארץ שקדמה לתורה עשרים-וששה דורות". ואז היה עקר קיום-העולם, על-ידי חסד-הנם לבד.

ובאמת: גם 'קדם קבלת-התורה' - בודאי גם אז היתה התורה במציאות, פי התורה היא נצחית. אמנם 'אז' היתה התורה בהעלם ובהסתר.

הינו: פי כל התורה כלולה בעשרת-הדברות, ואז קדם מתן-תורה היו ה'עשרת-הדברות' נעלמין ונסתרין ב"עשרה מאורות שבהם נברא העולם" (אבות פ"ה מ"א - בפסיקתא-רבתי' פרשה כא: נאמרו 'עשרת-הדברות', כנגד 'עשרה מאורות' שבהם נברא העולם"), בתוך ישוב-העולם שנברא בעשרה מאורות. ובכל הדבורים של העולם ובכל העבודות והעשיות, הן מי שחוטב עצים או איזה עבדא שיהיה, בכלם נעלם התורה.

וה'צדיק' בשעה שפורש מן התורה, והוא בחינת איש פשוט - הוא מקבל חיות מבחינה זו של 'קדם מתן-תורה!' - וממנו מקבלין חיות כל ה'פשוטים' הנ"ל! - וכל אחד פפי קרובו יותר אל

הקדשה ואל הצדיק הנ"ל, בן הוא מקבל ממנו חיות גבוה יותר.

וזהו בחינת ה'דרך של ארץ-ישראל' וכו'. ובכח הזה זוכין לבוא ולכבש ארץ-ישראל וכו'.

קמא

(ח"ב עט, ב'ראשי-פרקים' בסוף התורה)

משה, ידעת, פרישות. "פה עמד עמדי" (דברים ה, כז).

קמב

(ח"ב קיח)

מצינו במדרש (שמות-רבה מ, א): "שהשם-יתברך בשרוצה לגלות תורה, הוא חוזרה ארבע פעמים קדם שאומרה". ולמדו מפסוק (איוב כח, כז): "אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה" - ארבע בחינות.

שהשם-יתברך כפיכול: רואה, וסופר, ומכין, וחוקר - 'דברי-התורה' - ארבע פעמים קדם שאומרה, ואחר-כך מגלה אותה להעולם.

מכל-שכן בן-אדם - שצריך: לחשב, ולעין, ולחקר, ולברר - ה'דברי-תורה', במחשבתו תחלה היטב קדם שאומרה.

קמג

(ספר-המדות, בושה ל)

מי שאין לו בושה, בידוע שלא עמדו רגלי אבותיו על הר-סיני.

קמד

(שיחות-הר"ן צא)

סגלה להתמדה: להזהר לבלי לדבר על שום איש ישראל.

כִּמוֹ כְּשֶׁהַפֶּלֶה הִיא יָפָה אַזִּי הָאֱהָבָה
בְּשִׁלְמוֹת, אֲבָל בְּשִׁישׁ לְהַפְלֶה אֵיזָה
חֶסְרוֹן וּמוֹם, אַזִּי בּוֹדְאֵי אֵין הָאֱהָבָה
בְּשִׁלְמוֹת.

כְּמוֹ-כֵן: ה'תורה' נקראת 'פלה', כמו
שְׁכַתוֹב (דברים לג, ד): "תורה צוה
לנו משה מורשה", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (ברכות נו.
פסחים מט:): "אל תקרי מורשה אלא
מְאוֹרְסָה".

וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ אוֹת בַּתּוֹרָה - כִּי
"ששים רבוא אותיות התורה, כנגד
ששים רבוא נשמות ישראל" (זהר-קדש שיר-
השירים; זהר-קדש הות; מְגַלְהֵ-עֲמֻקּוֹת וְאֶתְחַנֵּן אוֹפֵן
קפו; שְׁלֵ"ה-הַהֶקְדוּשׁ בְּרֵאשִׁית ב' בְּשֵׁם הָאֲרִיז"ל; ועוד).

וּכְשִׁישׁ הַחֶסְרוֹן בְּאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל - נִמְצָא
שִׁישׁ חֶסְרוֹן בַּתּוֹרָה, וְאִי־אֶפְשָׁר
לְאָהֵב אֶת הַתּוֹרָה בְּשִׁלְמוֹת.

אֲבָל כְּשִׁיזְהַר מְלֻדָּבֵר עַל שׁוֹם יִשְׂרָאֵל
וְלִבְלִי לְמִצָּא שׁוֹם חֶסְרוֹן בְּשׁוֹם
יִשְׂרָאֵלִי - נִמְצָא: שֶׁאֵין בַּהַתּוֹרָה שׁוֹם חֶסְרוֹן
וּמוֹם!

אַזִּי בּוֹדְאֵי יֶאֱהֵב אֶת הַתּוֹרָה מְאֹד! - וְאַזִּי
יִתְמַיד בְּלִמּוּד־הַתּוֹרָה מִגְדֹּל הָאֱהָבָה!

קמה.

(שיחות-ה'ר"ן כג)

מֵעֵינִין קִצֵּת אֲנָשִׁים שְׁמֵת־קָרְבִים לְעִבּוּד־ת־
הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ וְאַחֲרֵי־כֵן מִתְרַחֲקִין -
אֶף-עַל־פִּי־כֵן יָקָר אֶצֶל הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ
ה'התקרבות' בְּעִצְמוֹ, אֶף לְפִי שְׁעָה. אֶף-
עַל־פִּי שְׁאֲחֲרֵי־כֵן נַעֲשֶׂה מַה שְּׁנַעֲשֶׂה חֵס־
וְשָׁלוֹם.

הֲלֹא עַל שְׁעַת מִתְן־תּוֹרָה נֶאֱמַר (שיר-
השירים ד, ט): "לִבְבַתְּנִי בְּאֶחַת

מֵעֵינִיךְ". וְאֵיִתָּא בְּמִדְרָשׁ: "שְׁבַעֲיִן הַשְּׁנִית,
כְּבָר הָיוּ מִסְתַּכְּלִין עַל הָעֵגֶל".

נִמְצָא: שְׁבַעֲשַׁעַת מִתְן־תּוֹרָה כְּבָר הָיָה
דַּעְתָּם לְפָרֵשׁ חֲסִי־שָׁלוֹם! - וְאֶף-
עַל־פִּי־כֵן הָיָה יָקָר בְּעֵינֵי הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ
מְאֹד ה'התקרבות' בְּעִצְמוֹ!

קמו.

(חיי-מוהר"ן רפ)

בְּשַׁעַת מִתְן־תּוֹרָה, הָיוּ מְדִינּוֹת רְחוּקוֹת
מִשָּׁם, שֶׁהִגִּיעַ לָהֶם הַיְדִיעָה
מִמִּתְן־תּוֹרָה עַל־יְדֵי ה'בִּי־דוֹאֵר' [פֶּאֶסְט].

קמוז.

(חיי-מוהר"ן תח)

הָיָה מִתְלוֹצֵץ מְאֹד מִמָּה שְׁכַתָּב שָׁם
(הַרְמַב"ם ז"ל): מֵעֵנִין הָאוֹמְרִים עַל עֵנִין
'קִבְלַת־הַתּוֹרָה', שֶׁחֲסִי־שָׁלוֹם מִשָּׂה רַבְּנוּ
עַל־יּוֹהֵשָׁלוֹם עָשָׂה תַחְבּוּלוֹת בְּחֻכְמָתוֹ וְכוּ'!

וְאַסּוּר לְחַזֵּר דְּבָרִים כְּאֵלוֹ אֶפְלוּ בְּדָרְךָ
לִיִּצְנּוֹת רַחֲמָנָא־לְצַלְךָ, רַחֲמָנָא
לְשִׁזְבֹן, מִדַּעוֹת־זָרוֹת מְשַׁבְּשׁוֹת כְּאֵלוֹ.

אִזִּי לְמִי שֶׁנִּכְנַס בּוֹ מִחֻשְׁבָּה אַחַת מְאֵלוֹ
הַמִּחֻשְׁבוֹת וְאֵין צְרִיכִין לְסַתֵּר שְׁטוּתִים
כְּאֵלוֹ. וְכִבָּר מְבֹאֵר בְּכִמָּה סְפָרֵי קַדְמוֹנִים
הִרְבֵּה, שֶׁצּוּחוֹ עַל סְפָרֵי־הַחֲקִירוֹת הַנִּלְ
כְּמִפְרָסֵם וְכוּ' וְכוּ'.

קמת.

(לקוטי־הלכות, בְּרֵפֶת־הַרִיח׳ ד, יח־לא־לב־לג־לד -
על־פִּי לְקוּטִי־מוֹהַר"ן ח"ב ח, תְּקַעוּ תוֹכְחָה')

עֶקֶר 'בְּרוּר־הַמְדָּמָה', עַל־יְדֵי 'קִבְלַת־
הַתּוֹרָה', שֶׁהִיא רֹחַ־נְבוּאָה'. אֲבָל
אִי־אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, כִּי־אִם עַל־יְדֵי
שְׁאֵנוּ עוֹסְקִין בַּתַּחֲלָה לְקַדֵּשׁ עֵצְמָנוּ,

לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קִדְשַׁת בְּרוּר־הַמְדָּמָה,
שֶׁנִּמְשָׁךְ מִקִּדְשַׁת 'קַבְּלַת־הַתּוֹרָה'.

כִּי מִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה "תִּקְעוּ" הַנַּ"ל (ח"ב ח):
"שֶׁעָקַר 'קַבְּלַת־הַתּוֹרָה', הוּא לְהַמְשִׁיךְ
'אֲמוּנַת חֲדוּש־הָעוֹלָם', שְׂזָה עָקַר הַכֹּל, כִּי
עַל־יְדֵי 'קַבְּלַת־הַתּוֹרָה' זָכוּ כָּל יִשְׂרָאֵל
לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמָן בְּחִינַת 'רוּח־נְבוּאָה'
'רוּח־הַקֹּדֶשׁ'. שְׂזָהוּ בְּחִינַת 'עֲשֵׂר־ת'
הַדְּבָרוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'עֲשֵׂר־מִדְּרָגוֹת שֶׁל
נְבוּאָה' וְכוּ'. וְעַל־יְדֵי 'נְבוּאָה' נִתְבָּרַר
הַמְדָּמָה, שֶׁעַל־יְדֵיֶּזָה עָקַר הַאֲמוּנָה".
עֵינ־שֵׁם.

וּבְשִׁבְל־זָה צְרִיכִין לְרְאוֹת וּלְהַשְׁתַּדֵּל
מְאֹד, לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ
מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: "לְזָכוֹת לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיק־
הָאֱמֶת שֶׁבְּכָל דּוֹר!" - כִּי כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק
יֵשׁ לוֹ בְּחִינַת 'רוּח־נְבוּאָה' 'רוּח־הַקֹּדֶשׁ'.
וְאִפְלוּ עִכְשָׁו שֶׁפָּסְקָה הַנְּבוּאָה, אֲף־עַל־פִּי־
כֵן, כָּל צַדִּיק אֱמֶת שֶׁבְּכָל דּוֹר, יֵשׁ לוֹ אֵיזָה
בְּחִינָה שֶׁל 'רוּח־הַקֹּדֶשׁ' וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן צְרִיכִין לְהִתְקַרֵּב לְהַצַּדִּיק, כִּדִּי
לְזָכוֹת לְאֲמוּנָה־שְׁלֵמָה שֶׁתְּלוּיָהּ
בְּרוּר־הַמְדָּמָה, שְׂאִינוּ מִתְבָּרַר כִּי־אִם עַל־
יְדֵי בְּחִינַת 'רוּח־נְבוּאָה' 'רוּח־הַקֹּדֶשׁ', אֲבָל
צְרִיכִין לְחַפֵּשׂ מְאֹד אֶת הַצַּדִּיק הַזֶּה, שֶׁיִּזְכֶּה
לְבָרַר הַמְדָּמָה עַל־יְדוֹ כִּדִּי לְזָכוֹת לְאֲמוּנָה'.

כִּי יֵשׁ מְנַהֲיָגִים שֶׁל שֶׁקֶר, שֶׁהֵם בְּחִינַת
'נְבִיאֵי־הַשֶּׁקֶר', שֶׁעַל־יָדָם נִפְגָּם
הַמְדָּמָה יוֹתֵר, שֶׁמְזָה בָּאִים 'אֲמוּנוֹת־
כּוֹזְבִיּוֹת', שְׂזָהוּ בְּחִינַת כָּל הַנְּחָשִׁים
וְהַקּוֹסְמִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'בְּלִבּוֹל־הַמְדָּמָה'
בְּחִינַת 'זֶה־מִתְנַחֵשׁ' וְכוּ'.

עַל־כֵּן צְרִיכִין לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ מְאֹד אֶת
הַצַּדִּיק־הָאֱמֶת, וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה

הַרְבֵּה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: "שִׁיזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב
לְהַצַּדִּיק־הָאֱמֶת שִׁישׁ לוֹ בְּחִינַת 'רוּח־
הַקֹּדֶשׁ'!" - כִּדִּי שִׁיזְכֶּה לְבָרַר הַמְדָּמָה, כִּדִּי
שִׁיזְכֶּה לְאֲמוּנָה־שְׁלֵמָה, לְהֶאֱמִין בְּחֲדוּש־
הָעוֹלָם, שְׂזָהוּ יְסוּד הַכֹּל.

וְזָהוּ בְּחִינַת (שֶׁבַת פ.ח.): "מָה שֶׁכָּל הָעוֹלָם
הָיָה תְּלוּי עַד שִׂשָּׁה בְּסִינּוֹ, שָׁבוּ נִתְנָה
הַתּוֹרָה" - הֵינּוּ: שֶׁאֲמוּנַת חֲדוּש־הָעוֹלָם
הָיָה תְּלוּי עַד 'קַבְּלַת־הַתּוֹרָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת
הַמְשַׁכָּת 'קִדְשַׁת־נְבוּאָה', שֶׁעַל־יְדֵיֶּזָה נִתְבָּרַר
הַמְדָּמָה, וְזָכוּ לְאֲמוּנַת חֲדוּש־הָעוֹלָם'.

וְעַל־יְדֵי הַאֲמוּנָה הַזֹּאת, יִהְיֶה גַם־כֵּן
'חֲדוּש־הָעוֹלָם שֶׁל לְעֵתִיד' וְכוּ',
'חֲדוּש־הָעוֹלָם שֶׁל לְעֵתִיד' יִהְיֶה בְּבְחִינַת
'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל'. וְעָקַר 'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל' הוּא,
שֶׁשֵּׁם הוּא בְּחִינַת 'הַשְּׂגָחָה וְנִפְלְאוֹת' וְכוּ', וְאִז
יִתְעַר "שִׁיר חֲדָשׁ", שֶׁהוּא 'שִׁיר שֶׁל נִפְלְאוֹת'
וְכוּ'.

וְיוֹתֵר מִמָּה שֶׁפְּתוּב שָׁם, דְּבַר עַמִּי פָּה
אֵל פָּה. וְהִזְהִיר מְאֹד לְכַתֵּב זֶה
הָעֵינָן הֵיטֵב: "שֶׁצְרִיכִין לְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם־
יִתְבָּרַךְ מְאֹד, וּלְחַפֵּשׂ הַרְבֵּה, לְזָכוֹת לְהִתְקַרֵּב
לְהַצַּדִּיק־הָאֱמֶת, כִּדִּי לְזָכוֹת לְבְרוּר־הַמְדָּמָה'
עַל־יְדֵי 'רוּח־הַקֹּדֶשׁ' שֶׁל הַצַּדִּיק, כִּדִּי שִׁיזְכֶּה
לְאֲמוּנָה־שְׁלֵמָה, לְאֲמוּנַת חֲדוּש־הָעוֹלָם"
וְכוּ, כַּנַּ"ל.

וְהִנֵּה לְכַאוֹרָה יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת עַל עֵינָן זֶה -
הֲלֹא רַבְּנוּ ז"ל כָּתַב שָׁם בְּעֲצָמוֹ
בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל: שֶׁבְּשַׁעַת 'קַבְּלַת־הַתּוֹרָה' זָכוּ
כָּל יִשְׂרָאֵל לְבְּחִינַת 'רוּח־הַקֹּדֶשׁ', וְעַל־יְדֵיֶּזָה
נִתְבָּרַר הַמְדָּמָה שְׁלֵמָה, וְזָכוּ לְאֲמוּנַת חֲדוּש־
הָעוֹלָם וְכוּ' כַּנַּ"ל. וְאִם־כֵּן קָשָׁה: לָמָּה
צְרִיכִין לְנַסֵּעַ לְהַצַּדִּיק בְּשִׁבְלִי לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ
'בְּרוּר־הַמְדָּמָה' עַל־יְדֵי 'רוּח־הַקֹּדֶשׁ' שֶׁלוֹ -

הלא כבר זכו ישראל לזה בשעת 'מתן-תורה, פנ"ל?!

'חדושי-העולם' אי-אפשר להבין בדעת בשום-אופן.

וקשיא זאת, קרובה לקשיות העולם שמקשיו: "למה צריכין לנסע להצדיק, הלא די בהספרים שיש מכבר?!"

אדרבא: מי שרוצה לכנס בענין זה לחקר ולהבין בדעתו, יכל לקשיות ומבוכות גדולות, עד שיוכל לבוא לאפיקורסות גמור ורחמנא-לצלן וכו', וזה עקר הנסיון והבחירה של אדם, כי הכל תלוי באמונה, פנ"ל.

ורבנו ז"ל בהתורה הנ"ל בא לבטל קשיתם, ולבאר: שצריכין דוקא לנסע לצדיקים, ושזה עקר קדשת איש הישראלי, כי כל האמונה תלוי בזה, כי אי-אפשר לזכות לאמונה, כי-אם על-ידי הצדיק שיש לו בחינת רוח-הקדש וכו' פנ"ל.

ובשביל-זה צריכין להשתדל מאד, להתקרב דיקא להצדיקים-אמתיים שבדור, ואין די בהספרים שיש מכבר, כי אנו צריכין להצדיק-האמת שבדור שיש לו רוח-הקדש, כדי שיברר לנו המדמה, כדי שנזכה לאמונה-שלמה בכל יום ויום, כפי 'חדוש מעשה בראשית' שבכל יום.

אבל לכאורה עדין הקשיא במקומה עומדת - כי הלא כבר קבלנו את התורה, שאז זכו כל ישראל לברור-המדמה, שעל-ידי-זה זכו לאמונה וכו', כמו שכתב שם רבנו ז"ל בעצמו. ואם-כן למה צריכין לחפש אחר הצדיק להתקרב אליו?!

כי בכל יום ויום, אנו צריכין לברור חדש, לברר המדמה כפי המחשבות הנמשכין בזה היום, כפי 'חדוש מעשה בראשית' שבאותו היום, שהכל בשביל 'חזוק האמונה, פנ"ל.

אבל באמת: דברי רבנו ז"ל, הם דברי אלהים חיים, ודבריו חיים וקיימים נאמנים ונחמדים לעד. ו"כלם נכוחים למבין" וכו' (משלי ח, ט).

אבל הבעל-דבר מתגבר בכל יום בבבלבולים חדשים, לבלבל האמונה חס-ושלום, על-פן צריכין 'צדיק-הדור' דיקא. ואין די בפה שפבר קבלנו התורה, וזכינו לברור-המדמה וכל'אמונה-שלמה' אז - כי אנו צריכין לברר המדמה בכל יום מחדש, כדי לחזק האמונה בכל יום, כפי 'חדוש מעשה בראשית' שבאותו היום, לברר ה'אמונה' מהקלפה והסטר-אחרא המתגפרת כנגדה מחדש בכל יום, פנ"ל.

כי באמת: 'שלמות האמונה, צריכין להמשיך על-עצמו בכל יום ויום מחדש, כי הקדוש-ברוך-הוא "מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית" (תפלת שחרית), ואין יום דומה לחברו. כי הקדוש-ברוך-הוא חדש את העולם יש מאין המחלט, בשביל לגלות אלהותו ואדנותו, כדי שידעו שיש מחדש בורא הכל, שזה עקר התכלית של הבריאה, פידוע וכו'.

ועל-פן צריכין להשתדל להתקרב ל'צדיק-הדור' דיקא - כדי שיזכה

כי עקר 'התחזקות האמונה' צריכין בפה שאי-אפשר להבין בדעת בשום אופן. וזהו בחינת 'אמונת חדושי-העולם', כי

לְבַרְר לָנוּ הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל־פַּעַם כְּפִי הַיּוֹם וְהַשָּׁעָה.

כִּי אִף־עַל־פִּי שִׁבְשַׁעַת מִתַּן־תּוֹרָה זָכוּ יִשְׂרָאֵל לְאֱמוּנָה עַל־יְדֵי ר'וֹח־הַקֹּדֶשׁ כִּנּוּ, וְכֵן אַחֲר־כֵּן עַל־יְדֵי הַצְּדִיקִים וְהַנְּבִיאִים שֶׁהָיוּ בְּכָל דּוֹר, שֶׁנִּתְבָּרַרְהָ הָאֱמוּנָה בְּכָל־פַּעַם יוֹתֵר וְיוֹתֵר - אִף־עַל־פִּי־כֵן אָנוּ צָרִיכִין עַכְשָׁו בְּדוֹר הַזֶּה, לְהִתְקַרֵּב לְצְדִיק־הָאֱמֶת שֶׁבְּדוֹר הַזֶּה, כְּדֵי שְׂיִבְרַר לָנוּ הָאֱמוּנָה, כְּפִי הָעֵת וְהַזְּמַן שֶׁל עַכְשָׁו, כִּי הָאֱמוּנָה צָרִיכִין לְבַרְר בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִחֻדָּשׁ כִּנּוּ.

וְזֶה עֵקֶר הַתְּגַבְרוֹת הַיְצִר־הָרַע שֶׁמִּתְגַּבֵּר בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים אֶת הַצְּדִיק־הָאֱמֶת שֶׁבָּאוֹתוֹ הַדּוֹר דִּיקָא.

כְּמוֹ שֶׁאָנוּ רוֹאִין בְּחוּשׁ: שֶׁעֵקֶר הַמַּחֲלָקֶת הוּא עַל הַצְּדִיק שֶׁבָּאוֹתוֹ הַדּוֹר, וְאַחֲר־כֵּן "בְּשִׁבְרֵי הַיָּמִים הַבָּאִים" (קִהְלֶת ב, טז) מוֹדִים גַּם בְּזֶה הַצְּדִיק, וְאוֹמְרִים שֶׁזֶה בּוֹדָאִי הִיָּה צְדִיק, אֲבָל חוֹלְקִים עַל זֶה הַצְּדִיק שֶׁבָּזֶה הַדּוֹר שֶׁאַחֲרָיו וְכוּ' וְכוּ'.

וְכָל־זֶה הוּא מַחֲמַת שֶׁעֵקֶר בְּרוּר־הַמְּדַמָּה, שֶׁהוּא בְּרוּר־הָאֱמוּנָה - הוּא דִּיקָא עַל־יְדֵי הַצְּדִיק־הָאֱמֶת שֶׁבָּזֶה הַדּוֹר דִּיקָא, כִּי "אֵין לָךְ אֵלָא שׁוֹפֵט שִׁבְיָמִיָּה" (רַאשֵׁי־הַשָּׁנָה כה:). כִּי צָרִיכִין לְבַרְר הָאֱמוּנָה בְּכָל יוֹם מִחֻדָּשׁ, כְּפִי חֲדוּשׁ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שֶׁבָּאוֹתוֹ הַיּוֹם כִּנּוּ, שֶׁזֶה אֵינוֹ מִתְבָּרַר כִּי־אֵם עַל־יְדֵי־זֶה הַצְּדִיק שֶׁבָּאוֹתוֹ הַדּוֹר דִּיקָא.

וְעַל־כֵּן מֵנִיחַ הַבַּעַל דְּבַר עֲצֻמוֹ עַל־זֶה לְאַרְבּוֹ וּלְרַחֲבוֹ, לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים זֶה הַצְּדִיק, וּלְהַרְבּוֹת עָלָיו מַחֲלָקֶת וְקִשְׁיוֹת, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְקַרְבוּ אֵלָיו חֲסִדֵי־שָׁלוֹם, מַחֲמַת

שֶׁעֵקֶר הָאֱמוּנָה, שֶׁהִיא עֵקֶר קְדֻשַׁת יִשְׂרָאֵל, תְּלוּיָהּ בְּזֶה הַצְּדִיק דִּיקָא כִּנּוּ.

עַל־כֵּן צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהַשְׁתַּדֵּל מְאֹד, לְהִתְקַרֵּב לְצְדִיק־הָאֱמֶת שֶׁבְּדוֹר הַזֶּה דִּיקָא, וְאֵין דֵּי לוֹ בְּמָה שֶׁנִּתְבָּרַר הַמְּדַמָּה וְכוּ', עַל־יְדֵי קַבְּלַת הַתּוֹרָה, וְעַל־יְדֵי הַסְּפָרִים שֶׁל הַנְּבִיאִים וְהַצְּדִיקִים שֶׁיֵּשׁ מִכָּבֶד.

כִּי צָרִיכִין דִּיקָא לְבוֹא לְהַצְּדִיק־הָאֱמֶת שֶׁבְּדוֹר הַזֶּה, כְּדֵי לְבַרְר הָאֱמוּנָה בְּכָל עֵת, כְּפִי הַבְּרוּר שֶׁצָרִיכִין בְּזֶה הַדּוֹר בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִחֻדָּשׁ וְכוּ', כִּנּוּ.

אֲךְ אִם־כֵּן לְכַאוֹרָה קָשָׁה: מַה פִּעֲלוֹ הַצְּדִיקִים־הָאֱמֶתִּים שֶׁהָיוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת שֶׁלְפָנֵינוּ, שֶׁחִבְרוּ סְפָרִים קְדוּשִׁים בְּרוּח־הַקֹּדֶשׁ שֶׁלָּהֶם, הַכֹּל כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ הָאֱמוּנָה בְּעוֹלָם!?

וְכֵן מַה פִּעֲלָנוּ בְּבְרוּר־הָאֱמוּנָה שֶׁזָּכִינוּ בְּשַׁעַת מִתַּן־תּוֹרָה - מֵאַחַר שֶׁעֲדִין אָנוּ צָרִיכִין לְצְדִיק־הָאֱמֶת שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר דִּיקָא!?

אֲךְ בְּאֱמֶת: "שְׁנִיָּהֶם כְּאֶחָד טוֹבִים" (קִהְלֶת יא, ו) - כִּי בּוֹדָאִי עֵקֶר בְּרוּר־הָאֱמוּנָה שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר, הוּא עַל־יְדֵי הַצְּדִיק־הָאֱמֶת שֶׁבָּאוֹתוֹ הַדּוֹר, וְעַל־כֵּן צָרִיכִין לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו דִּיקָא וְכוּ'.

אֲךְ הַבַּעַל־דְּבַר מִתְגַּבֵּר בְּזֶה הַצְּדִיק מְאֹד, וּמִתְגַּבֵּר בְּכָל דּוֹר וְדוֹר לְרַחֵק אֶת הָעוֹלָם מִזֶּה הַצְּדִיק, עַל־יְדֵי גְדֻלַּת הַקִּשְׁיוֹת וְהַמַּחֲלָקֶת שֶׁמְרַבֶּה עָלָיו, אֲשֶׁר עַל־כֵּן צָרִיכִין לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ מְאֹד אֶת הַצְּדִיק־הָאֱמֶת, כִּנּוּ.

וְזֶהוּ בְּחִינַת גְּדֻלַּת שְׁבַח מַעֲלַת קְדֻשַׁת קַבְּלַת־הַתּוֹרָה, אֲשֶׁר הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ

חַמַּל עָלֵינוּ וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרַתוֹ הַקְּדוֹשָׁה עַל-
יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ נְאֻמֵּן בֵּיתוֹ.

כִּי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ רוֹאֶה אֶת הַנוֹלָד, וְרֹאֶה
בְּחֻמָּתוֹ שְׂמֵת־גְּבִרִין עֲזִי־פָנִים בְּכָל דּוֹר
וְדוֹר, שְׂחוֹלְקִין עַל הַצְּדִיק־הָאֵמֶת שֶׁבְּכָל
דּוֹר, וּמִסְתִּירִין וּמַעְלִימִין אוֹתוֹ וּמְרַחֲקִין אֶת
הָעוֹלָם מִפָּנָיו. וּכְשֵׁאִין זֹכִיךְ לְהִתְקַרֵּב לְהַצְּדִיק־
הָאֵמֶת - אֵין זֹכִיךְ לְהָאֵמוּנָה בְּנ"ל. וְאִם־כֵּן
חֲסִין־שְׁלוֹם יַחֲזוֹר הָעוֹלָם לְתַהוֹ וּבַהוּ, כִּי אֵין
הָעוֹלָם מִתְקַים אֶלָּא עַל־יְדֵי אֵמוּנָה, וְכַנ"ל.

עַל־כֵּן הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו הַקְּדִים
רְפוּאָה לַמָּכָה, וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרַתוֹ
הַתְּמִימָה עַל־יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְאִזּוֹ זָכוּ יִשְׂרָאֵל
כָּלֵם לְרוּח־הַקְּדוֹשׁ, עַד שֶׁנִּתְבָּרַר הַמְּדַמָּה
אֶצְלָם בְּשִׁלְמוֹת גְּדוֹל, עַד שֶׁזָּכוּ כָּלֵם אִזּוֹ
לְאֵמוּנָה־שְׁלֵמָה.

וְאִף־עַל־פִּי שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ יָדַע, שְׂאֲחֵר־
כֶּךָ יִתְגַּבֵּר הַבַּעַל־דָּבָר עַל־יְדֵי
עַרְמִימוֹתָיו, וְיִרְצֶה לְקַלְקַל גַּם אֶת זֶה חֲסִין־
וְשְׁלוֹם, כְּאֲשֶׁר עָשָׂה בְּאֵמֶת שֶׁהִתְגַּבֵּר אַחֲרֵי־
כֶּךָ בְּמַעֲשֵׂה הָעֶגְלָה וְכוּ' וְכוּ'.

וְאִם כֵּן מַה פֶּעַל אֵל בְּבְרוּר־הָאֵמוּנָה
שֶׁזָּכָה אוֹתָנוּ בְּקַבְּלַת־הַתּוֹרָה, מֵאַחַר
שֶׁסּוּף־כָּל־סוּף צְרִיכִין לְהַצְּדִיק־הָאֵמֶת שֶׁבְּכָל
דּוֹר דִּיקָא, שֶׁעַקֵּר הָאֵמוּנָה תְּלוּיָה בּוֹ, בְּנ"ל.

אִךְ אֲדַרְבָּא: זֶהוּ בְּאֵמֶת נִפְלְאוֹת תְּמִים
דְּעִים - כִּי עַל־יְדֵי גְדֹל הַקְּדוּשָׁה
שֶׁנִּמְשָׁךְ עָלֵינוּ בְּקַבְּלַת־הַתּוֹרָה, עַל־יְדֵי־זֶה
אָנוּ זֹכִיךְ לְמַצֵּא אֶת הַצְּדִיק בְּכָל דּוֹר וְדוֹר,
וְלְהִתְקַרֵּב אֵלָיו.

כִּי לֹא־קַבְּלַת־הַתּוֹרָה חֲסִין־שְׁלוֹם - לֹא
הֵינּוּ זֹכִיךְ כָּלֵל לְהִתְקַרֵּב לְהַצְּדִיק־
הָאֵמֶת שֶׁבְּדוֹר, מִחֻמַּת גְּדֹל הַתְּגַבְּרוֹת הָעֲזִי־

פָּנִים שֶׁבְּכָל דּוֹר, הַחוֹלְקִים עָלָיו וּמִסְתִּירִים
אוֹתוֹ בְּנ"ל.

אֲבָל עַל־יְדֵי 'קַבְּלַת־הַתּוֹרָה' זָכִינוּ -
שֶׁנִּתְבָּרַר הַמְּדַמָּה, וְזָכִינוּ לְאֵמוּנָה־
שְׁלֵמָה כָּל־כֶּךָ, עַד שֶׁאֶפְלוּ אַחֲרֵי־כֶּךָ
כְּשֶׁהִתְגַּבֵּר הַבַּעַל־דָּבָר וּבִלְבָב הָאֵמוּנָה עַל־
יְדֵי 'מַעֲשֵׂה הָעֶגְלָה' - אִף־עַל־פִּי־כֵן נִשְׁאַרָה
הַרְשִׁימוֹ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ לָנוּ כַּח לְחַפֵּשׂ אֶת
הַצְּדִיק־הָאֵמֶת בְּכָל דּוֹר, וְלְהִתְקַרֵּב אֵלָיו.

וְלֹא־ 'קַבְּלַת־הַתּוֹרָה' - לֹא הָיָה לָנוּ כַּח
כָּלֵל לְחַפֵּשׂ אֶת הַצְּדִיק וְלְהִתְקַרֵּב
אֵלָיו, מִחֻמַּת גְּדֹל הַתְּגַבְּרוֹת הָעֲזִי־פָנִים
שֶׁבְּדוֹר, הַחוֹלְקִין עָלָיו וּמְרַחֲקִין אֶת הָעוֹלָם
מִפָּנָיו, בְּנ"ל.

וְזֶהוּ (מְשָׁלִי ו, כג): "כִּי גַר מִצְוָה וְתוֹרָה אוֹר,
וְדָרָךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר" - הֵינּוּ:
שֶׁהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת הֵם בְּחִינַת 'אוֹר וְגַר',
שֶׁעַל־יָדָם יֵשׁ לָנוּ כַּח לְחַפֵּשׂ אֶת הַצְּדִיק
לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו - לְהַאִיר לָנוּ הַדְּרָךְ, לְבַקֵּשׁ
וְלְמַצֵּא אֶת הַצְּדִיק־הָאֵמֶת שֶׁנִּקְרָא 'חַיִּים'.

כִּי 'יסוּד־הָאֵמוּנָה' שֶׁנִּשְׁאַרָה בָּנוּ מִמִּתְנֵי־
תּוֹרָה, שֶׁהַבְּטִיחַ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ לְמֹשֶׁה
(שְׁמוֹת יט, ט): "וְגַם כֶּךָ יֵאֱמִינוּ לְעוֹלָם", וְכָל
'צְדִיק־אֵמֶת' שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר הוּא בְּחִינַת
'מֹשֶׁה' - עַל־יְדֵי 'יסוּד־הָאֵמוּנָה' הַזֹּאת, יֵשׁ
לָנוּ כַּח לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אֶת הַצְּדִיק־הָאֵמֶת,
בְּנ"ל.

[עֵינֵי־שֵׁם עוֹד בְּפָנִים בְּאַרְיִכוֹת, וְכֵן בְּלִקוּטֵי־הַלְכוֹת, הַלְכוֹת
שְׁלוּחִין הַלְכָה ה].

קמט.

(עֲלִים־לְתַרְוֹפָה, א' נְשֵׂא תִקְצ"ד)

וְהִנֵּה יְמֵי הַשְּׁבוּעוֹת הַקְּדוֹשִׁים מִמְּשֻׁמְשִׁין
וּבְאֵין. בַּעַל הַרְחָמִים יְחוּס עָלֵינוּ,

שנזכה לגמור ימי הספירה בקדשה ובטהרה, שנזכה על-כל-פנים מעתה: להכין עצמנו כראוי לקבלת התורה הקדושה, בחג הקדוש הזה הבא עלינו לטובה.

ואם אמנם עדין צריכין לשפר הלב על-זה הרבה, ולבקש ולהתחנן לפניו יתברך על-זה הרבה, ולבפות לפניו בדםעות-שליש כבן הבוכה לפני אביו: **"שיקרננו גם-כן בתוך בני-ישראל הכשרים הזוכים לקבלת-התורה בשבועות!"**

אף-על-פי-כן ביותר צריכין לחזק את-עצמנו בשמחה בכל יום - פי **"עקר הפלי לקבלת-התורה, הוא שמחה"**, כמו שמבאר בהתורה (לקוטי-מוהר"ן ח"א סח): **"ויאמר בעז אל רות" וכו'.**

בתוך כתבי זאת - נזכרתי נעימות התנוצצות שבלבי מזאת התורה הקדושה, ואיני יודע עוד מה לכתב לך מרב התשוקה שבלבי, **"פלה שארי ולבבי" וכו' (תהלים עג, כו).**

כי שם מדבר מהתנוצצות-אלקות ובטול אל האין-סוף, עד שהרשימו מאיר להדעת, ולהמשיך משם התורה על-ידי גדל השמחה שנעשית פלי לקבלת-התורה, שכל-זה הוא סוד שבועות זמן מתן תורתנו. **מה** נאמר ומה נדבר, אלמלא לא אתינן לעלמא אלא למשמע דא, די ודי והותר, וכן בכל תורה ותורה. ברוך בעל הרחמים העושה חסדים נפלאים בכל דור ודור.

קנ.

(עלים-לתרופה, מוצאי-שבת במדבר תקצ"ו)

וימי השבועות ממשמשין ובאין, שבועות חדש שלא עבר עלי כזאת זה כמה

שנים וכו' - אף אף-על-פי-כן קויתי להשם: שימשך עלינו קדשת שבועות זמן מתן תורה בחסדו הגדול וכו'. והשם-יתברך ברחמינו ישמחנו בשמחת מתן-תורה'.

ונזכה על-כל-פנים מעתה, להכין עצמנו כראוי על חג השבועות. ובזכותו הגדול נזכה, שימשך עלינו קדשת קבלת-התורה. נגילה ונשמחה בישועתו.

קנא.

(עלים-לתרופה, יום ד', ל"ו לספירה תר"א)

ובעל הרחמים נותן התורה, יעזר לנו להכין עצמנו מעתה על-כל-פנים כראוי, לקבל את חג השבועות הקדוש הבא-עלינו לטובה, בקדשה ובטהרה באהבה ויראה ושמחה.

באפן שנזכה מעתה לשמר ולעשות ולקיים את כל דברי תורתו באהבה ושלוש וחיים ושמחה וכל-טוב.

קנב.

(עלים-לתרופה, יום ד', י"א לספירת-העמר תר"ג)

וימי השבועות הקדושים ממשמשים לבוא וכו' - עד נזכה להיראה והאימה והמורא הגדול של מתן-תורה. ויקיים (שמות כ, טז): **"לבעבור תהיה יראתו על פנינו לבלתי נחטא" עוד בכלל.**

קנג.

(פוכבי-אור, אנשי-מוהר"ן ח"ג ה; שיח-שרפי-קדש החדש ח"ב שכ)

מוהרנ"ת ז"ל אמר: **הלמוד של דיני-התורה**, נתן לנו השם-יתברך על-ידי משה רבנו עליו-השלוש. והלמוד של **'קיום-התורה'**, נתן לנו השם-יתברך על-ידי אדמו"ר זצ"ל!

וְעַל-זֶה מֵרַמֵּז הַפְּסוּק (ישעיה יב, ג):
"וּשְׂאֲבַתֶּם מִיַּם בְּשִׁשּׁוֹן מִמַּעַיְנֵי
הַיְשׁוּעָה" - וּמִתְרַגֵּם יוֹנָתָן: "וַיִּתְקַבְּלוּן אֶלְפָן
חֲדַת בְּחֻדָּה מִבְּחִירֵי דְצַדִּיקָא."

[לְקוּטֵי-הַלְכוּת, נְזִיקִין ד, נג: בְּאֵמַת כָּל דְיַנִּי וְהַלְכוּת
 הַתּוֹרָה, כְּבָר קִבְּלוּנוּ בְיַמֵּי מִשָּׁה רַבְּנוּ, וְאָסוּר לְחַדֵּשׁ דְּבָר
 מֵעַתָּה, וְעַקֵּר 'קִבְּלַת-הַתּוֹרָה' מִחֻדָּשׁ בְּכָל שָׁנָה הוּא: לְזַכּוֹת
 לְקַבֵּל וּלְהַמְשִׁיךְ שְׂכָלֵיזוֹת אֲמִתִּיִּים וְתַמִּימִים כְּאֵלֶּה, שֶׁנִּזְכָּה
 עַל-יָדָם לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה בְּאֵמַת, שֶׁזֶּה צְרִיכִין לְקַבֵּל
 מִחֻדָּשׁ בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שְׂכַתּוּב (סְפָרֵי וְאַתְחַנּוּן ח): "בְּכָל יוֹם יִהְיֶה
 בְּעִינְיָה פְּחָדְשִׁים".

בְּפָרֵט ב'שְׁבוּעוֹת', שָׁאז הוּא זְמַן מִתַּן תּוֹרַתְנוּ, שָׁאז אָנוּ
 צְרִיכִין לְזַכּוֹת לְקַבֵּל הַתּוֹרָה מִחֻדָּשׁ, דְּהֵינּוּ: שֶׁנִּזְכָּה מֵעַתָּה
 לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה].

קנד.

(נְעִימוֹת-נִצְחָה מִכְּתָב א)

תָּמִיד הָיוּ נוֹסְעִים לְאַחַר הַסֵּתֵלְקוֹת רַבְּנוּ
ז"ל עַל חֵג הַשְּׁבוּעוֹת, לְבָרֶסְלָב
לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל. אַךְ בְּשְׁבוּעוֹת הָאֲחֵרוֹן שָׁלוּ,
מוֹהֲרַנ"ת ז"ל חָג בְּאוּמָן.

וְכַתֵּב מִקֶּדֶם לְאַנְשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ: "שִׁיְהִיו עַל
שְׁבוּעוֹת בְּאוּמָן", וְאַנְשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ
נִקְבְּצוּ מִכָּל הַסְּבִיבוֹת לְאוּמָן, וְזֶה הָיָה אֲצִלוֹ
כְּוִנָּה גְּדוֹלָה, כְּמוֹ שֶׁרַבְּנוּ ז"ל בְּשְׁבוּעוֹת שָׁלוּ
הָאֲחֵרוֹן הָיָה בְּאוּמָן יְשִׁיבָתוֹ וְנִקְבְּצוּ אֵלָיו, כֵּן
גַּם הוּא עָשָׂה כֵּן.

וּבַעֲת 'פְּתִיחַת-הָאָרוֹן' כְּבָדוּ לְמוֹהֲרַנ"ת
ז"ל בְּפִתְיָחָה, וְנִפְּל עִם רֵאשׁוֹ
לְאָרוֹן-הַקֹּדֶשׁ, וְחָטַף אֶת הַסְּפָר־תּוֹרָה, וְצַעֲקוּ:
"יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה, מִיֵּר הָאָבֶן זִיךְ אֲצִינָד א
נִיעַ תּוֹרָה מִמֶּשׁ נִי"!" [יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה, יֵשׁ לָנוּ
 עֲכָשׁוּ תּוֹרָה חֻדָּשָׁה, מִמֶּשׁ חֻדָּשָׁה].

וְרַקֵּד בְּעֲצָמוֹ עִם הַסְּפָר־תּוֹרָה קֶדֶם
שְׁעָלָה עַל הַבֵּימָה עִם הַסְּפָר־תּוֹרָה,
וְגַם הָעוֹלָם כְּלוֹ רִקְדוּ.

וְאָמַר: "שְׂמַחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים" (ישעיה
לח, י; נא, יא), הֵינּוּ הַ"רֵאשִׁיבִית"
(תְּקוּנַיִזְחֵר יח: כד.) - "בְּרֵאשִׁי"ת" (בְּרֵאשִׁית א, א),
"חֲדוֹת ה'" וְכוּ' (נְחֻמָּה ח, י).

קנה.

(שִׁיחַ-שְׂרַפְיֵי-קֹדֶשׁ הַחֻדָּשׁ ח"ב שְׁכָא)

אַחַר "שְׁבוּעוֹת הַגְּדוֹל" [שְׁהִיו אֲצֵל מוֹהֲרַנ"ת
ז"ל כְּשֶׁמוֹנִים אֲנָשִׁים עוֹבְדֵי-הַשֵּׁם גְּדוֹלִים
מֵאַנ"ש, וְהִתְהַ אֲז הַתְּעוֹרְרוֹת נִפְלְאָה, עַד שֶׁכְּנוּ אַנ"ש אֶת
'חֵג-הַשְּׁבוּעוֹת' הַזֶּה בְּשֵׁם שְׁבוּעוֹת הַגְּדוֹל] - דְּבָר
מוֹהֲרַנ"ת ז"ל עִם אֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ שִׁיחָה
נִפְלְאָה, בְּעֵת שֶׁנִּפְרְדוּ וְנִסְעוּ מֵאִתּוֹ.

וּבֵינָן הַדְּבָרִים אָמַר לָהֶם בְּהַתְּעוֹרְרוֹת
עֲצוּמָה: "בְּרוּךְ-הַשֵּׁם הָרִי קִבְּלוּנוּ אֶת
הַתּוֹרָה, אֲבָל הַשְּׁמָרוֹ בְּנִפְשְׁכֶם לְבָלִי
לְעִשׂוֹת 'עֲגָל' חֶסֶד-וְשָׁלוֹם!" [בְּרוּךְ-הַשֵּׁם מִיֵּר
הָאָבֶן דָּאךְ מִקַּבֵּל גְּעוּנוֹעַן דִּי תּוֹרָה, אֲפַעֵר בְּאַהִיט זִיךְ אֲז
מַעַן זָאל נִישְׁט מֵאָכֶן קִיִּין עֲגָל]. כִּי אַחֲרֵי מִתְּנִי-תּוֹרָה
נִכְשְׁלוּ בְּעוֹן הָעֲגָל, וְעַל-כֵּן נִצְרָכִים לְשִׁמְרָה
מְזָה.

עֲנִינֵי 'שְׁנֵי לוֹחוֹת הַבְּרִית'

- נִמְצְאוּ בְּפָרֵשֶׁת 'כִּי תִשָּׂא' -

"יָד הָעֵד בְּעַם, פֶּן יִהְרָסוּ אֶל ה' לְרֵאוֹת"

(שְׁמוֹת יט, כא)

קנו.

(ח"א כד, ח)

ה'כְּתָר' - הוּא 'הַמֵּיִשֵּׁב וְהַמְּסַדֵּר' אֶת
ה'מַחֲיין'. דְּהֵינּוּ: הַכַּח שְׁיֵשׁ
בְּה'שְׂכָל' שֶׁל אָדָם לִישֵׁב וּלְסַדֵּר אֶת הַמַּחַ
וְהַדְּעָת, ל'כָּל יִהְרָס' לְצֵאת חוּץ מִן הַגְּבוּל
- זֶה הַכַּח הוּא בְּחִינַת 'כְּתָר'. וְהוּא כְּמוֹ

קנז.

(ח"א מט, א"ד)

כָּל אחד מישראל הוא "חלק אלוך ממעל" (איוב לא, ב), ועקר האלקות, בלב. והאלקות שבלב איש-הישראלי הוא בחינת 'אין-סוף', פי 'אור-להביותו' הוא עד אין-סוף, הינו אין-סוף ואין תכלית לתשוקתו.

וּלְפִי גדל ההתלהבות-הלב של איש-הישראלי, שהוא עד אין-סוף, לא היה אפשר לו לעשות שום עבודה, ולא היה יכול לגלות שום 'מדה-טובה', פי מגדל התלהבותו עד אין-סוף, אינו יכול לעשות שום דבר.

וְעַל-כֵּן בהכרח צריך האדם לצמצם 'אור התלהבות-לבו' שהוא עד אין-סוף, כדי שיוכל לעבד את השם בהדרגה ובמדה.

כִּי השם-יתברך רוצה בעבודתנו, שנעבד אותו בעבודות ובמדות טובות, שזה אי-אפשר כי-אם על-ידי ה'צמצום'.

[לקוטי-הלכות, תפלת-המנחה ז, נב: הכל תלוי בהאדם שאליו נמסר הכל, בבחינת (תהלים קטו, טז): "והארץ נתן לבני-אדם", שמסר לו כח להמשיך אלקותו והתגלות מלכותו על-ידי 'צמצומים' פפי בחירתו. כי נתן בו כח אלקי בלב, שעל-ידי-זה יכול לבער עד-סוף, אבל צנה עליו שיצמצם האור - שלא יעבר על (שמות יט, כא): "פן יחרסו".]

קנח.

(ח"א נו, ג)

כְּשֶׁמִקְבִּלִין את החיות, צריך לקבלם במדה, פי בלא מדה וצמצום אי-אפשר לקבל את החיות מהשם-יתברך, מחמת 'רבוני-אור', פי 'רבוני השמן' גורם 'רבוני הנר' - על-כן צריך לקבל החיות במדה. וזה זוכין: על-ידי 'עסק התורה' וכו'.

מִחֲצָה הַמַּפְסֶקֶת בין ה'מחין' ובין ה'אור אין-סוף'.

כִּי זה הכח שהוא 'המישב והמסדר' - הוא מעבב את ה'מחין' בעת מרוצתם ורדיפתם, ל"בל יחרסו לעלות אל ה'" (שמות יט, כד), למעלה ממחצתם.

כִּי ה'מחין' רודפין להשיג ה'אור אין-סוף', וזה הכח הנ"ל של ה'שכל' שהוא 'המישב והמסדר', בחינת 'פתר' - עומד בפניהם כמו 'מחצה', ומעבב אותם מרדיפתם.

וְעַל-יְדֵי 'הרדיפה והמעבב'. הינו: על-ידי 'הרדיפה' שה'מחין' רודפין להשיג 'אור האין-סוף'; ועל-ידי 'כח המעבב', שהוא 'כח המישב והמסדר', בחינת 'פתר' כנ"ל - מבטשין ומפין ה'מחין' בבחינת ה'מחצה' הנ"ל שהוא 'המישב והמסדר'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נעשין 'היכלין' ל'אור אין-סוף'. דהינו: שנעשין בחינת 'פלים והיכלות' ברוחניות עליון, להשיג על-ידם בבחינת "מטי וְלֹא מְטִי" (זהר נח סח.), 'אור האין-סוף ברוך-הוא'.

כִּי אם לא היה 'המעבב' הנ"ל בכלל, שיעבב את ה'מחין' מרדיפתם ומרוצתם - היו מתבטלין ה'מחין' לגמרי. כי היה האדם מתבטל במציאות - פי 'אור האין-סוף' אי-אפשר להשיג.

אך על-ידי שני הבחינות, שהם 'הרדיפה והמעבב' - נעשין בחינת 'מחצות והיכלין' הנ"ל, שעל ידם משיגים 'אור האין-סוף' רק בבחינת "מטי וְלֹא מְטִי" - דהינו: 'שמגיע ואינו מגיע', שרודף ומגיע להשיג, ואף-על-פי-כן אינו מגיע ומשיג.

קנט.

(ח"א עב)

גם בענין ההתקרבות עצמו להשם-יתברך, יש יצירה-הרע גדול. כלומר: שלפעמים רבוי ההתלהבות חוץ מהמדה, הוא מהיצירה הרע.

כי זהו בחינת (שמות יט, כא): "פן יהרסו" (וצריכין לבקש רחמים להנצל גם מזה. לקוטי-עצות, התחזקות יז) - כי יש יצירה-הרע גדול בשמתחיל להתקרב להשם-יתברך.

ועל-כן בשעת מתן-תורה, הזהיר השם-יתברך למשה (שם): "רד העד בעם, פן יהרסו אל ה' לראות" - כי ישראל היו אז במעלה גדולה, והצרכו להזהירם מהיצירה-הרע שיש בהתקרבות להשם-יתברך.

קס.

(ח"א עח)

כתוב (תקוני-זהר כז): "אלמלא בנפי ראה דנשבי על לבא, הוי לבא אוקיד כל גופא". ו"ראה דא מ'א" (זהר פנחס ריח), ומ'א דא תורה.

כי כשהאיש-הישראלי בוער בלבו להשם-יתברך, ה'יה באפשרי להיות אוקיד כל גופא, אבל כשיתלבש באותיות התורה או תפלה, מגנת ומצלת עליו.

וכן חסו-שלום להפך: כשבוער אל תאוות עולם-הזה, הנה אוקיד גם-כן כל גופא, אבל כשאחר-כך לומד תורה, או עושה מצוה - היא מגנת ומצלת עליו, ויכול לחיות.

מבאר מזה: גדל מעלת עסק התורה-הקדושה, שהוא עקר החיים של האדם.

כי "אלמלא בנפי-ראה דנשבי על לבא, הוי לבא אוקיד כל גופא". ו'כנפי-ראה הוא בחינות ה'תורה, כנ"ל.

הינו: כי יש באדם שני מיני תבערות מדורת אש - לטוב ולהפך; ושניהם אינם טובים.

כי לפעמים לב האיש-הישראלי בוער מאד מאד להשם-יתברך "ביקד יקוד אש" (על-פי ישעיה י, טז), אבל הוא יותר מדי, עד שהיה אפשר להיות אוקיד כל גופא.

ואה-על-פי שבוער להשם-יתברך - אף-על-פי-כן מאחר שהוא יותר מדי, אינו טוב.

ואי-אפשר לקרר ולצמצם ההתלהבות הזאת, שיהיה במדה, כ'אם על-ידי ה'תורה, כי כשיעסק בתורה, תגן התורה עליו ותציל אותו, שיזכה לצמצם ההתלהבות, שיהיה פראוי.

וכן יש חסו-שלום להפך: כי לפעמים בוער האדם אל תאוות עולם-הזה' כל-כך, עד שגם-כן ה'יה אוקיד כל גופא חסו-שלום.

אבל כשלומד תורה, היא מגנת עליו ומצלת אותו, גם מ'התלהבות האש-הרע' הזה של התאוות, שהיה רוצה לשרפו לגמרי חסו-שלום.

נמצא: שבלא התורה חסו-שלום, לא ה'יה האדם מתקים כלל, כי ה'יה נשרף ומתבטל מרבוי התבערות שיש בכחו, לימין יותר מדי, או לשמאל חסו-שלום.

וזהו: "אלמלא בנפי-ראה, שהיא התורה, דנשבי על לבא, הוי לבא אוקיד כל גופא" - על-ידי שני מיני תבערות הנ"ל, ורק התורה מצלת מזה כנ"ל. והבן הדברים למעשה

קסא.

(ח"ב ה,ז)

צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְצַמְצֵם מִחוּ וּשְׂכָלוֹ, שְׂלֵא לְהַנִּיחוּ לְצֵאת חוּץ לְגָבוֹל שֵׁישׁ לוֹ, שְׂלֵא יִהְיֶה מְשׁוּטֵט הַמֶּחֶ בְּמַחֵ שְׂאִין לוֹ רְשׁוּת לְפִי מְדַרְגָּתוֹ! - בְּבַחֲנִינַת (תְּחִינָה יג.): "בְּמַפְלֵא מִמֶּנּוּ אֶל תְּדַרְשׁ, בְּמַכְסֵה מִמֶּנּוּ אֶל תַּחְקֹר".

שְׂזַהוּ בַּחֲנִינַת 'שְׂדִי', בַּחֲנִינַת 'צַמְצוּם', "שֵׁישׁ דִּי בְּאַלְקוּתוֹ לְכָל בְּרִיָּה" (רש"י לְד-לָהּ יז, א), הֵינּוּ: שְׂכָל בְּרִיָּה יֵשׁ לוֹ דִּי וּגְבוּל בְּאַלְקוּתוֹ יִתְבַּרַךְ, שְׂאִסוּר לוֹ לִילְךָ בְּשְׂכָלוֹ כִּי-אִם עַד הַגְּבוּל, לֹא יוֹתֵר, שְׂאִפְלוּ בְּקִדְשָׁה אִסוּר לוֹ לְצֵאת חוּץ לְגָבוֹל שֵׁישׁ לוֹ, בַּחֲנִינַת (שְׁמוֹת יט, כא): "פֶּן יִהְרָסוּ אֶל ה' לְרֵאוֹת" וְכוּ'.

[הַעֲרַת מוֹהַרנ"ת בְּפָנִים הַתּוֹרָה: פְּרוּשׁ: כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ גְבוּל וְצַמְצוּם בִּידִיעַת אֲלֻקוּתוֹ, לְפִי עֵרְכוּ וּמְדַרְגָּתוֹ.

כִּי מֵה שֶׁנִּחְשָׁב לְהַקְטִין בְּמַעֲלָה בַּחֲנִינַת: "בְּמַפְלֵא מִמֶּנּוּ", שֶׁהוּא לְמַעֲלָה מִמְדַרְגָּתוֹ, וְצָרִיךְ לְצַמְצֵם שְׂכָלוֹ שֶׁם - זֶה אֲצִלוֹ בַּחֲנִינַת "בְּמַפְלֵא מִמֶּנּוּ". וְהָאֵדָם הַגְּדוֹל מִמֶּנּוּ בְּמַעֲלָה הַגְּבוּהָ, הוּא יָכוֹל לְהַשִּׁיג זֹאת, רַק שֶׁהוּא יֵשׁ לוֹ צַמְצוּם וּגְבוּל אַחַר גְּבוּהָ מִמֶּנּוּ, שֶׁשֶּׁם הוּא צָרִיךְ לְצַמְצֵם שְׂכָלוֹ.

וְכֵן אֵדָם הַגְּבוּהָ עוֹד יוֹתֵר - גַּם זֶה אֵינוֹ נִחְשָׁב אֲצִלוֹ בַּחֲנִינַת "בְּמַפְלֵא מִמֶּנּוּ", רַק שֵׁישׁ לוֹ צַמְצוּם וּגְבוּל גְּבוּהָ עוֹד יוֹתֵר. וְכֵן בְּכָל אֵדָם וְאֵדָם לְפִי מְדַרְגָּתוֹ.

נִמְצָא: שְׂלֹכֶל אֵדָם וְכָל בְּרִיָּה, יֵשׁ לוֹ צַמְצוּם וּגְבוּל מִיָּחָד בְּהַשְׁגַּת אֲלֻקוּתוֹ יִתְבַּרַךְ לְפִי מְדַרְגָּתוֹ, שְׁעַד זֶה הַגְּבוּל מִתְּרַךְ לְרִדְף מִחֲשֻׁבְתוֹ לְהַשִּׁיג מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ, לֹא יוֹתֵר.

וְזֶה בַּחֲנִינַת "שְׂדִי - שֵׁישׁ דִּי בְּאַלְקוּתוֹ לְכָל בְּרִיָּה" - הֵינּוּ: שְׂכָל בְּרִיָּה וּבְרִיָּה יֵשׁ לוֹ דִּי וְצַמְצוּם וּגְבוּל מִיָּחָד בְּפָנֵי-עַצְמוֹ בִּידִיעַת אֲלֻקוּתוֹ כְּפִי מְדַרְגָּתוֹ].

קסב.

(ח"ב ט)

לְפַעְמִים מִנְשָׁב בְּהָאֵדָם בַּחֲנִינַת 'רוּחַ-סְעָרָה', וּמִבְּעִירוֹ בְּיוֹתֵר חוּץ מִן

הַמְּדָה, שְׂזַה בַּחֲנִינַת 'הַרִיסָה', בַּחֲנִינַת (שְׁמוֹת יט, כא): "פֶּן יִהְרָסוּ לְעֵלוֹת אֶל ה'" וְכוּ', כִּי "בְּמַפְלֵא מִמֶּנּוּ אֶל תְּדַרְשׁ" (תְּחִינָה יג.) - כִּי אִסוּר לְהִרְסָה לְעֵלוֹת אֶל הַשָּׁם, מֵה שְׂאִינוֹ רִאוּי לוֹ לְפִי בַּחֲנִינַתוֹ.

עַל-כֵּן כְּשֶׁהָאֵדָם רוֹאֶה שְׁבוּעַר בְּיוֹתֵר חוּץ מִהַמְּדָה - יִדַּע: שְׂזַה בַּחֲנִינַת 'רוּחַ-סְעָרָה'.

וְ'אַלְיָהוּ' - הִיָּה יָכוֹל לְהַכְנִיעַ זֹאת. וְזֶה בַּחֲנִינַת (זְמִירוֹת לְמוֹצָאֵי-שַׁבָּת): "אִישׁ אֲשֶׁר רָכַב עַל סוּסֵי אִשׁ בְּסְעָרָה" - שֶׁהִיָּה רוֹכֵב וּמִכְנִיעַ 'סוּסֵי אִשׁ' - בְּ'סְעָרָה'. דְּהֵינּוּ: הָאִשׁ הַדּוֹלֵק בְּיוֹתֵר מִן הַמְּדָה, שְׂבֵא עַל-יַדֵּי הַ'סְעָרָה'.

קסג.

(סְפוּרֵי-מַעֲשֵׂי יוֹתֵר, מַעֲשֵׂה יָב מ'בַּעַל-תְּפִלָּה)

וְעוֹד מִן הַצַּד יֵשׁ עוֹד דְּרָךְ אַחֵר, וּבָאִים בְּאוֹתוֹ הַדְּרָךְ אֶל מְקוֹם, הַנִּקְרָא: 'קַעֲדָ' (הֵינּוּ: בֵּית הַבְּשׁוּל), וְשֵׁם בְּאוֹתוֹ הַ'קַּעֲדָ' וְכוּ'.

וְגַם הַ'קַּעֲדָ' הַזֹּאת אֵינָה נִרְאֶה כְּלָל, רַק שֵׁישׁ סִמְכוֹן: שְׁעוּמְדִים שֶׁם 'צַפְרִים' עַל אוֹתָהּ הַ'קַּעֲדָ', וְעַל-יַדֵּי-זֶה יוֹדְעִים: שֶׁשֶּׁם הוּא הַ'קַּעֲדָ'.

וְאֵלוֹ הַ'צַפְרִים' - הֵם מְרַחֲפִים בְּכַנְפֵיהֶם. וְעַל-יַדֵּי-זֶה הֵם מְבַעֲרִים הָאִשׁ וּמְכַבִּים הָאִשׁ. הֵינּוּ: עַל-יַדֵּי הַרְחִיפָה שֶׁל הַצַפְרִים' - הֵם מְבַעֲרִים וּמְלַהֲיָבִים הָאִשׁ. וְגַם עַל-יַדֵּי-זֶה בְּעַצְמוֹ, הֵם מְכַבִּים הָאִשׁ שְׂלֵא יִתְלַהֵב יוֹתֵר מְדִי.

וְהֵם מְלַהֲיָבִים הָאִשׁ כְּפִי הַמְּאָכְלִים - שְׂלַצְרָךְ מְאָכֵל פְּלוּנִי, צָרִיכִים לְהִלְהִיב הָאִשׁ כְּדֵי. וְלַצְרָךְ מְאָכֵל אַחֵר,

מאד מאד, על-כן לא היה אפשר להתקיים, כי היה בחינת 'רבו-אור'. ועל-כן באו לחטא גדול על-ידי-זזה, ונשברו הלוחות.

על-כן נתנו ה'שניות', ב'שתיקה' - שזהו בחינת 'צמצום' יותר, כי צריכין לזהר מאד לצמצם האור בהדרגה ובמדה, כנ"ל.

ובאמת, צריכין לבקש ולהתחנן הרבה לפני השם-יתברך: "שיזכה לדעת איך להתנהג בענין זה, בענין צמצום ההתלהבות הזאת!"

כי בודאי צריכין להתגבר מאד, לכסף ולהשתוקק להשם-יתברך תמיד, בהשתוקקות עצום. ואף-על-פי-כן צריכין לצמצם ה'התלהבות', שלא יהיה יותר ממדרגתו.

ועל-כן אי-אפשר להיות איש-הישראלי באמת, ביי-אם כשזוכין להתקרב לצדיקים-אמתיים, כי הם יורו אותו "את הדרך אשר ילך בה, ואת המעשה אשר יעשה" (על-פי שמות יח, כ), באופן שיהיה ההתלהבות והתשוקה פראוי בהדרגה ובמדה.

כי באמת: אף-על-פי שמשנה קבל התורה מפי הגבורה ומסרה לנו, וקבלת-התורה היה על-ידי בחינת 'צמצום האור', שזהו בחינת "מפי הגבורה" (ערובין נד:), כי 'גבורה' היא בחינת 'צמצום', כי התורה היא בלתי מדותיו של הקדוש-ברוך-הוא, ואי-אפשר שיתגלה ה'מדות', שהם 'כלל כל התורה', ביי-אם על-ידי 'צמצום האור' כנ"ל.

אף-על-פי-כן, בכל דור ודור אנו צריכין לצמצם האור, כפי-כול, כל אדם לפי בחינתו.

צריכים להלהיב האש בך. הכל כפי המאכל, בן הם מלהיבים את האש.

קסד.

(לקוטי-הלכות, נדרים ג, ביג-ד)

על-כן תכף בהתחלת 'מתן-תורה', הזהיר השם-יתברך את משה כמה פעמים (שמות יט, כא): "יד העד בעם, פן יהרסו אל ה' לעלות" וכו' - שזהו בחינת 'רבו-אור', שבוער להשם-יתברך חוץ מהמדה, שהיא בחינת 'הריסה' כנ"ל.

כי השם-יתברך ידע, מחמת גדל התגלות-אלקות שהיה אז - בודאי יהיה תאותם חזקה מאד לעלות להשם, ולהכלל בו בתשוקה גדולה עד אין-סוף, עד שיוכלו לבא לבחינת 'הריסה' חסו-שלום, בחינת 'רבו-אור' - על-כן הזהירם מאד על-זזה.

כמו שכתב רבנו ז"ל במקום אחר (סימן עב - מובא לעיל): "שיש יצרי-הרע גדול כשמתחילין להתקרב להשם-יתברך, דהינו: שהיצרי-הרע מסיתו להרס לעלות אל השם, שזהו בחינת: "פן יהרסו" וכו'". עין-שם.

ועל-כן אף-על-פי שהיו נזהרים ב'מצות הגבלה', ולא הרסו לעלות יותר - אף-על-פי-כן, מחמת שמתן-תורה היה בהתגלות גדול בקולות וברקים וכו' וכו' - על-ידי-זזה באו אחר-כך למה שבאו, ונכשלו על-ידי הערב-רב ב'פגם העגל'.

כמו שפרש רש"י על פסוק (שמות לד, ג): "ואיש לא יעלה עמך" - "הראשונות על-ידי שהיו בתשואות והומיות, שקלטה בהם עין הרע, אין לה יפה מן הצניעות".

הינו כנ"ל: שה'לוחות-הראשונות', מחמת שהיה ברעש גדול ובהתגלות גדול

כי זה כָּל־גְּדוּל: שְׁהַמְדַרְגָּה־הָעֲלִיּוֹנָה, אֶף־עַל־פִּי שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנֵּת 'צִמְצוּם' לְגַבִּי מִה שְׁלֹמְעֵלָה הַיִּמְנָה - אֶף־עַל־פִּי־כֵן הָאֹר שֶׁל הַמְדַרְגָּה שֶׁל מַעְלָה, הוּא בְּחִינַת אֵיךְ־סוּף לְגַבִּי 'מְדַרְגָּה־הַתַּחְתּוֹנָה'. וְצָרִיכִין אַחֲרֵי־כֵן עוֹד צִמְצוּמִים אַחֲרֵים, בְּאִפְּן שְׁגָם 'מְדַרְגָּה־הַתַּחְתּוֹנָה' תִּנּוּכַל לְקַבֵּל הָאֹר.

כי אורו הגדול יתברך, שופע מרום כל דרגו, אך כל מה שהמדרגה, קטנה ונמוכה יותר, צריכין שם צמצומים רבים יותר. כי הצמצום של ה'מדרגה־העליונה', הוא עדין בחינת איך־סוף לגבי 'מדרגה־התחתונה', וצריכין שם ב'מדרגה־התחתונה' עוד צמצומים יותר.

ועל־כן צריכין בכל מדרגה ומדרגה, לעשות הצמצום של חלל־הפניו שהיה בתחלת הבריאה.

ועל־כן התורה שקבל משה רבנו מפי הגבורה ומסרה לנו - אנו צריכין בכל דור ודור ל'חכמי־הדור', שיפרשו אותה לנו היטב בחכמתם הקדושה.

כי אנו אי־אפשר לנו לידע דבר מהתורה בעצמנו, כי הוא בערפנו בבחינת איך־סוף, כי אֶף־עַל־פִּי שְׁלֹגַבִּי 'מִשָּׁה' הוּא בְּחִינַת 'צִמְצוּם' - אֲצַלְנוּ הִיא בְּבַחֲיַנֵּת אֵיךְ־סוּף, וְכַנֵּ"ל.

ועל־כן צריכין החכמים בכל דור ודור, ללמד עמנו, ולפרש את כל דברי התורה הזאת באר היטב, למען נוכל לקבל אור התורה, בהדרגה ובמדה בערפנו, כפי הדור וכפי הזמן.

וזו בחינת הגדרים והסיגים שעושין החכמים בכל דור ודור, כי אורו יתברך שהוא בחינת איך־סוף, שופע תמיד, וצריכין לקבלו בהדרגה ובמדה, בכל־עת וזמן.

ועל־כן צריכין החכמים בכל דור, לעשות סיגים חדשים, ולתקן תקנות חדשות, "משמרת למשמרת" - כי הם צריכין בכל־פעם, לצמצם אור האיך־סוף בהדרגה ובמדה.

ועל־ידי־זה נעשין מצות חדשות דרבנן - כי על־ידי 'צמצום־האור', מקבלין אור התורה והמצות בכל־פעם, כי "קדשא־ברוך־הוא ואורייתא וישראל, כלא חד" (זהר אחרי עג).

קסה.

(לקוטי־הלכות, נדרים ד, טז)

יש גדולים שכבר שברו ה'יצר־הרע' לגמרי, ואזי מתלבש בהם ה'יצר־הרע' של בחינת דרי־מעלה, שהוא בחינת 'מלאך הקדוש', ואֶף־עַל־פִּי־כֵן הוּא 'יצר־הרע'.

דהינו: שמתלבש בו בחינת 'קטרוג' המלאכים' שנמשך מגבורות ודינים, שקטרוגו ואמרו (תהלים ה, ה): "מה אגוש כי תזכרנו". דהינו: שיש לו יצר־הרע בענין ההתקרבות להשם־יתברך.

כמו שכתב רבנו ז"ל בסימן עב: "שיש יצר־הרע גדול בענין ההתקרבות להשם־יתברך, בחינת (שמות יט, כא): 'פן יהרסו אל ה' לעלות' וכו'.

הינו: שמתאנה רק להתקרב להשם־יתברך, ולעלות תמיד בעליה לבד, בלי הפסק, ואינו רוצה להוריד עצמו כלל למדרגות־התחתונות, לעבד את השם בתמימות, ולהגביה ולקרב כל המדרגות־התחתונות להשם־יתברך.

כי נדמה לו: שכבר הוא מקרב להשם־יתברך, ויודע בידיעת השם־יתברך,

ולפי ידיעתו את גדלת הבורא יתברך - אינו
פדאי בעיניו להוריד את עצמו למדרגות-
התחתונות, לקרב המרחקים ביותר.

אבל באמת: זה הוא פגם גדול, כי באמת
אין שלמות לשום צדיק וגדול
כשהוא במעלה לבד ולא למטה כלל.

כמבאר שם בהתורה הנ"ל (ח"ב ז): "שעקר
שלמות הצדיק, שיהיה למעלה
ולמטה" וכו' - שבשביל-זה צריכין לעסק
בישוב-העולם, להשאיר השארה אחריו 'בן'
ו'תלמיד' שיקבלו ממנו דעתו הקדוש וכו',
כמו שמבאר שם, עין-שם.

קסו.

(לקוטי-הלכות, תרומות ומעשרות ג, ב-ג ד -
על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א עח הנ"ל)

על-פי המאמר "ויתן עז למלכו" וכו',
בלקוטי-הראשון בסימן עח, עין-
שם. נמצא: שמה שהאדם בוער להשם-
יתברך חוץ מהמדה - מחמת-זה נכשל
לגמרי חסוֹשֶׁלֹום.

על-פן צריכין תמיד להתרבות בעסק-
התורה, כי ה"תורה היא בחינת
עמודא-דאמצעיתא' (תקוני-זהר צב.), שמצלת
משתי התבערות של הלב.

דהינו: שמצלת מתבערת-הלב אל
התאות חסוֹשֶׁלֹום; וגם מקררת
הלב, שלא יבער חוץ מהמדה להשם-יתברך,
רק ילך בהדרגה ובמדה פסדר.

כי אף-על-פי שבודאי ראוי, שיבער האדם
להשם-יתברך מאד מאד, וכך הוא טבע
כל האדם בשרשם, שמצד היקידה שבלבבם,
כל אחד בוער מאד מאד להשם-יתברך בלי
שעור וערך.

אבל אף-על-פי-כן צריכין לזהר מאד:
לצמצם ההתלהבות והתבערה הזאת,
שלא יהיה חוץ מהמדה חסוֹשֶׁלֹום, דלא
יוקיד הלב כל גופא חסוֹשֶׁלֹום, מרבו-
ההתלהבות להשם-יתברך.

כי השם-יתברך רוצה בקיום העולם, כמו
שאומרים (במוסף ליום-כפור): "ואביתה
תהלה מגושי עפר מקרוצי חמר" וכו'.

על-פן צריכין לצמצם ה'התלהבות',
שהיה בהדרגה ובמדה, בבחינת
(תזקאל א. יד): "והחיות רצוא ושוב", שלא
יצא חוץ מהמדה חסוֹשֶׁלֹום. כי רבים
נכשלו על-ידי-זה ונפלו לגמרי, על-ידי רבוי
התבערה חוץ מהמדה.

על-פן צריכין לעסק בהתורה - כי רק
על-ידי התורה-הקדושה יכולין
לקרר את הלב משני החמימות הנ"ל, דהינו:
מתבערת-התאות חסוֹשֶׁלֹום, ומתבערת-
הלב' להשם-יתברך חוץ מהמדה, ולעבד את
השם-יתברך בהדרגה ובמדה פסדר פרצונו
הטוב.

כי זה שנתלהבין ובוערין להשם-יתברך
חוץ מהמדה - זה בחינת 'רום-ללב'
וגסות, שעל-ידי-זה יכולין להכשל לגמרי
חסוֹשֶׁלֹום, ולהתרחק מהשם-יתברך, בחינת
(דברים ח, יד): "ורם לבבך ושכחת את ה'
אלקיך", ורב בני-אדם נכשלין בזה.

כי באמת: על-פי-רב - העקר מה שאין
האדם מתקרב להשם-יתברך, ואינו
חוזר בתשובה להשם-יתברך, אף-על-פי
שהמניעה מחמת התגברות תאות-הגוף, אבל
גם זה הוא מניעה גדולה מלהתקרב להשם-
יתברך, הינו: רבוי תבערת-הלב' להשם-
יתברך, שבוער חוץ מהמדה.

כי בודאי אם נתפס איזה אדם שהוא בכלל ישראל, שלא נזרקה בו אפיקורסות ומינות, אם נשאל אותו: "אם הוא חפץ בתשובה לחזור להשם-יתברך?" - בודאי הכל ישיבו פה אחד: "שרוצים מאד מאד לשוב להשם-יתברך, ומתגעגעים לזה מאד מאד ימים ושנים!"

וגם אם נשאל אותו: "אם רוצה לעשות איזה דבר בשביל השם-יתברך, כדי לשוב אליו יתברך, כגון ללמד דף גמרא, או לתן פרוטה לצדקה, או לילך לטבל במקוה, וכיוצא בזה מדברים המקדשין את האדם?"

בודאי ישיב בפה מלא: "הן! כי בודאי אני מרצה לעשות בכלים מהנ"ל. ובלבד שיועיל לי, כי אני יודע שכל זה אינו מועיל לי, לפי עצם רבוי הפגמים והחטאים שפגמתי נגדו יתברך!" - ומחמת-זה שנדמה לו שכל-זה לא יועיל לו, על-כן אינו עושה כלל.

נמצא: שמחמת רבוי תבערת-לבבו, מחמת שלפי מה שמשער בלביה גדלתו יתברך, ואיך פגם נגדו יתברך, אשר לפי-זה הוא צריך להתקדש בקדשה יתרה מאד מאד, ולסלק עצמו לגמרי מהעולם-הזה, ולהשליך כל תאות עולם-הזה אחרי גוו, ולהתקדש בכל הקדשות, ולהתענות הרבה, ולסגף עצמו בכל הסגופים שבעולם - וגם כלי-זה אינו מספיק לו לפי עצם חטאיו.

ומחמת שאינו יכול להתגבר על גופו לעשות כל אלה - מחמת-זה אינו עושה כלל אפלו מה שייכול.

ויש שנפלו כל כך בדעתם, עד שאינם יכולים אפלו ללמד דף גמרא או פרק

משניות, מחמת שיודעים שצריכים לעשות הרבה מאד, ומחמת-זה אינם עושים כלל.

ועל-זה כבר הזהיר אותנו מאד שלמה המלך עליו-השלום (קהלת ג, טז-יז): "אל תצדק הרבה, ואל תרשע הרבה" - כי מחמת שרוצה להיות צדיק הרבה כנ"ל, על-כן הוא רשע הרבה חסו-שלום, כנ"ל.

כי באמת בודאי היה ראוי שיהיה כך, כמו שבויער בלבו כנ"ל, ולקדש עצמו בכל הקדשות, ולהפך פניו מהעולם-הזה לגמרי וכו' וכו', ויותר ויותר.

אבל אף-על-פי-כן: "וכי מאן דלא יכול למעבד בלא מצוה, פלגא מצוה נמי לא לעבד?" [וכי מי שאינו יכול לעשות את כל המצוה, גם את חצי המצוה שלא יעשה?].

וכי מפני שאינו יכול להרויח כל מה שיכולין להרויח בזה העולם, אם-כן לא ירויח כלל, וגם יפסיד חסו-שלום מה שיפסיד רחמנא-לצלן, רחמנא לצלן?!

כי בודאי כל מה שיעשה איזה דבר-שבקדשה בשביל השם-יתברך, אפלו נקדה-קטנה בעלמא - בודאי לא יאבד לעתיד שום דבר, אפלו דבור אחד בתורה או תפלה, או פרוטה אחת לצדקה, וכיוצא בזה.

ולא די שזה לא יאבד בודאי בשום אופן אפלו יהיה מי שיהיה, אפלו אם חסו-ושלום עבר על כל התורה בלה פמה פעמים, אף-על-פי-כן "אין הקדוש-ברוך-הוא מקפח שכר כל בריה" (פסחים קיח.). וכל מה שפעל ועשה בשביל השם-יתברך, דבר גדול ודבר קטן, לא יאבד דבר לעתיד.

כי אף-על-פי שכתוב בספרים (שערי-היחודים, שער תקונו-עונות פי"א; ספר-הלכותים, פרשת

תצא; תהלים מח; פרדס־רמונים שער לא פי"א; חסד־
 לאברהם, מעין ד, נהר לה - מובא ב'באר־היטב, ארח־
 חיים תקעא, א): "שמי שהוא רשע, הוא מוסיף
 פח בקלפה חסוֹשֶׁלוֹם, על־ידי מעשיו
 הטובים" - כבר יש על־זה כמה תרומים.

בי־אם היה בן בפשיטות - כבר אבדה
 התקנה של כל 'בעלי־תשובה, בי
 בודאי אי־אפשר שישוב בפעם אחד להשם־
 יתברך. ואם־כן מהיכן יתחיל לעשות
 תשובה? - בי הלא בהתחלה עדין אינו צדיק,
 ואם־כן מהיכן יזכה לשוב? - ואין להאריך
 בזה.

וגם אם היה חסוֹשֶׁלוֹם בך, כמו שמובא
 שם בפשיטות - אם־כן היו צריכים כל
 הרשעים להמיר דתם לגמרי חסוֹשֶׁלוֹם? -
 ואם־כן חסוֹשֶׁלוֹם יהיה המומר חשוב יותר
 מן הרשע שהוא עדין בכלל ישראל?

ובודאי לא כן הדבר - בי אדרבא: אפלו
 פושעי־ישראל, כל־זמן ששם
 ישראל נקרא עליו, כל־זמן שיש בו איזה
 נקדה־טובה עדין, ואינו פורק על לגמרי,
 ועושה לפעמים איזה דבר־שבקדשה -
 בודאי הוא יקר מאד בעיני השם־יתברך.
 ואי־אפשר להאריך בזה שלא לצאת חוץ
 מן הענין.

והכלל: בי כל מי שרוצה לחוס על־עצמו,
 שלא יאבד את עולמו לגמרי,
 ומתגעגע לשוב להשם־יתברך, אף־על־פי
 שאינו זוכה לשוב כראוי לו, אף־על־פי־כן
 כל מה שיעשה איזה דבר־שבקדשה, יהיה
 איך שיהיה, בודאי לא יהיה נאבד דבר.

אפלו אם לא יזכה ל'תשובה־שלמה'
 באמת, על־כָּל־פְּנֵים הדבר־שבקדשה
 שיעשה, לא יהיה נאבד כלל חסוֹשֶׁלוֹם.

מכל־שכן שעל־פי־הרב, כשיהיה חזק
 בדעתו, וירגיל עצמו מעט
 מעט בתוך דרכי־הקדשה - סוף־כָּל־סוף יזכה
 לשוב בתשובה־שלמה להשם־יתברך כראוי,
 כי "אין שום יאוש בעולם כלל", כמבאר
 אצלנו כמה פעמים.

נמצא: שהעקר מה שאין האדם מתקרב
 להשם־יתברך, הוא מחמת רבוי
 תבערת־הלב חוץ מהמדה, כנ"ל.

בי הוא מחיב להיות מרצה לשוב, אפלו
 אם לא יזכה רק ל'מדרגה־קטנה' מאד,
 כי עקר התשובה הוא 'לב־נשבר', ומאחר
 שאדם יודע שפגם כל־כך - הוא מחיב
 להיות מרצה שיעשה מה שיעשה בשביל
 השם־יתברך, ואף־על־פי־כן לא יזכה בי־אם
 ל'מדרגה־הפחותה' מאד.

ואם לא יזכה על־ידי כל עבודתו, בי־אם
 למעט ענשו בגיהנם קצת - גם־כן
 כדאי לבלות כל ימיו בעבודת־השם בשביל־
 זה לבד. כי צער אחד בגיהנם רגע אחת,
 עולה יותר מכל העולם־הזה כל ימי חייו.

ואם יהיה מרצה לכך - בודאי השם־יתברך
 ירחם עליו, כי "חפץ חסד הוא" (מיכה
 ג, יח), "ורוצה בתשובתן של רשעים" (תפלת
 נעילה יום־כפור), ו"הבא לטהר מסייעין לו" (שבת
 קד. יומא לח: עבודה־זרה נה. מנחות כט.).

וברבות־הימים, אם יהיה חזק בדעתו:
 "לב־ל יניח את מקומו,
 אפלו אם יעבר עליו מה!" - יוכל לזפות
 לעלות מדרגא לדרגא, ולקנות חיי־עולם
 ויזכה למה שיזכה, אשרי לו!

נמצא: שמה שהאדם בוער להשם־יתברך
 חוץ מהמדה - מחמת־זה נכשל
 לגמרי חסוֹשֶׁלוֹם.

וְזֶה בְּחִינַת גְּסוּת וְרוּם-לִבָּב' - כִּי מִחֲמַת הַצְּאוֹת שֶׁבִלְבָבו, אֵינּוּ רוֹצֵה לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, כִּי-אִם כְּשִׁיזְכָּה לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּעִבּוּדָה גְּבוּהָ מְאֹד וְכוּ', כִּנּוּ"ל.

כִּי בְּאֵמֶת, אִף-עַל-פִּי שְׂבוּדָאֵי רְאוּי לְהֶאָדָם לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מִינֵי עִבּוּדוֹת, וְלִסְלַק עֲצָמוֹ מִהָעוֹלָם-הַזֶּה לְגַמְרֵי, כִּי לְכָךְ נּוֹצֵר - אִף-עַל-פִּי-כֵן יָקָר בְּעֵינֵי הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, כָּל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁעוֹשִׂין בְּשִׁבְלוֹ יִתְבָּרֵךְ.

עַל-כֵּן "כָּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת בְּכַחַךְ עֲשֵׂה" (קִהְלֶת ט, י), וְאִם אֵין אַתָּה זֹכֵה לְהַתְּגַבֵּר לַעֲשׂוֹת כְּרְאוּי לְךָ - עַל-כָּל-פְּנִיִם עֲשֵׂה מַה שֶׁתּוּכַל, הֵן מְעַט הֵן הַרְבֵּה, וְעַל-כָּל-פְּנִיִם לֹא תֵאָבֵד עוֹלָמְךָ לְגַמְרֵי חֶסֶד-וְשָׁלוֹם.

וְזֶה בְּחִינַת פְּגָם אֲכִילַת "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע" (בְּרֵאשִׁית ב, ט"ז) - כִּי הוּא מְעַרְב טוֹב וְרַע, וְשִׁנְיָהֶם פְּגוּמִים, כִּי גַם הַטּוֹב הוּא פְּגוּם, כִּי הוּא חוּץ מִהַמְּדָה. וְהַרַע בּוֹדָאֵי הוּא רַע.

וְעַל-כֵּן הַזְּהִיר הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ: "שֶׁלֹּא יֹאכַל אֲכִילָה זֹאת שֶׁמְעַרְב טוֹב וְרַע" - כִּי צְרִיכִין לְהַתְּדַבֵּק בְּ"עֵץ הַחַיִּים" (שָׁם ב, ט), "שֶׁהוּא הַתּוֹרָה" (זֶהר בְּרֵאשִׁית כד. לא: תְּקוּנֵי-זֶהר-חֲדָשׁ, תְּקוּנָא קַדְמָאָה), שֶׁמְקַרְרַת הַלֵּב שִׁיחִיָּה בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה, כִּנּוּ"ל.

כִּי 'אָדָם-הָרֵאשׁוֹן' פְּגָם בְּשְׁנֵי הַבְּחִינּוֹת הַנ"ל. (א) כְּמוֹבָא: "שֶׁאָדָם-הָרֵאשׁוֹן הִסְתַּכַּל בְּמַה דְּלֹא הָוִי לֵה רְשׁוּ" - שְׂזָהוּ בְּחִינַת 'תְּבַעַרְתִּי-הַלֵּב' לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ חוּץ מִהַשְּׁעוּר.

(ב) וְגַם מְבֹאֵר בַּתּוֹרָה: שֶׁפְּגָם עַל-יְדֵי רְבוּי-תְּאוּהָ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שָׁם ג, ו): "וְכִי תֵאוּהָ הוּא לְעֵינַיִם" וְכוּ'.

הַיְנִנּוּ: שְׁנֵי הַבְּחִינּוֹת הַנ"ל, שֶׁהֵם (א) 'תְּבַעַרְתִּי-הַלֵּב' לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ חוּץ מִהַמְּדָה. (ב) וְ'תְּבַעַרְתִּי-הַלֵּב' אֶל הַתְּאוּהָ, שְׂזָהוּ בְּחִינַת: "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע", שֶׁנִּקְרָא 'טוֹב וְרַע'.

וְשִׁנְיָהֶם לְגַנְאֵי - כִּי גַם הַטּוֹב הוּא פְּגוּם, מִחֲמַת שֶׁהוּא חוּץ מִהַמְּדָה, כִּנּוּ"ל.

כִּי הָא בְּהָא תְּלִיָא: מִחֲמַת שֶׁהָאָדָם בּוֹעֵר חוּץ מִהַמְּדָה - כְּשִׂאֵינוּ זֹכֵה לְקַרֵּר חֲמִימוֹתוֹ עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲזִי יְכוּל חֶסֶד-וְשָׁלוֹם לְכָל עַל-יְדֵי-זֶה, לְתַאוּת רְעוּת, וְלִהְבֵּשׁ מְאֹד, כִּנּוּ"ל.

שְׂזָהוּ בְּחִינַת (תְּהִלִּים קז, כו): "יַעֲלוּ שָׁמַיִם יִרְדּוּ תְּהוֹמוֹת" - שֶׁמִּחֲמַת שֶׁהָעֲלִיָּה הוּא 'שֶׁלֹּא-כְּסֻדָּר' עַד לְשָׁמַיִם, גַּם הַיְרִידָה חֶסֶד-וְשָׁלוֹם עַד הַתְּהוֹם חֶסֶד-וְשָׁלוֹם. בְּחִינַת (שָׁם קב, יא): "מִפְּנֵי זַעֲמֻדָּה וְקִצְפָּה כִּי נִשְׂאֲתָנִי וְתִשְׁלִיכֵנִי", כִּי זֶהוּ בְּחִינַת 'הַרִיפָה', בְּחִינַת (שָׁמוֹת יט, כא-כד): "כִּי יִהְרָסוּ לְעֵלּוֹת אֶל ה'", וְכַמְבֹאֵר בְּמִקּוּם-אַחֵר (סִימָן עב).

וְעַל-כֵּן עִקָּר מַה שֶׁנִּכְשָׁלָה חֲזוּה - הָיָה עַל-יְדֵי שֶׁהוֹסִיפָה עַל הַצְּוִי, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה יט, ג): "דְּחָפָה עַד שֶׁנִּגְעָה בּוֹ" וְכוּ'. כִּי מַה שֶׁהוֹסִיפָה עַל הַצְּוִי, וְאֲמָרָה שֶׁגַם הַנְּגִיעָה אֲסוּרָה - זֶה בְּחִינַת חוּץ מִהַמְּדָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְשָׁלָה לְגַמְרֵי וְאֲכָלָה מֵעֵץ-הַדַּעַת.

וְעַל-כֵּן גַּם בַּתְּחִלָּה, עִקָּר הַתְּחִלַּת הַסֵּתֶת הַנִּחַשׁ הָיָה, עַל-יְדֵי 'הוֹסְפָה', שֶׁאֲמָר (בְּרֵאשִׁית ג, א): "אִף כִּי אֲמַר אֱלֹקִים לֹא תֵאָכְלוּ מִכָּל עֵץ הַגֵּן" וְכוּ'.

וְזָהוּ בְּחִינַת מַה שֶׁהָיָה שׂוֹאֵל עֲשׂוֹ אֶת אָבִיו (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה סג, י): "אָבִיא! אֵיךְ מְעַשְׂרִין אֶת הַתֵּבֵן וְאֶת הַמְּלַח"? אֶת הַתֵּבֵן וְאֶת הַמְּלַח?

וְזָהוּ מַה שֶּׁהִזְהִירָה הַתּוֹרָה (דְּבָרִים ד, ב): **"לֹא תוֹסִיפוּ עַל הַדָּבָר וְלֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ"**.
 וּכְמוֹ שֶׁפָּתַח שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ עַל־יַד־הַשְּׁלוֹם (מְשָׁלִי ל, ו): **"אֵל תוֹסֶף עַל דְּבָרָיו"** - כִּי כָל־זֶה הוּא בְּחִינַת 'רְבוּי־אֹר' חוּץ מִהַמֶּדָּה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יוּכַל לְהַכְשִׁיל לְגַמְרֵי חֶסֶם וְשְׁלוֹם, כַּנֶּ"ל.

קסז.

(עלים-לתרופה, מכתב רבי יצחק בן מוהרנ"ת - ערב שבת קדש מטות-מסעי תרכ"ח)

וְזָמָּה אָמַר לָכֶם בְּנֵי: מַה טוֹב וּמַה נָּעִים יְשִׁיבַת הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת, וְאִין יְכוּלִים לְשַׁעַר זֹאת. וַיֵּשׁ בָּמָּה שְׁעוֹת שְׁאֵנִי מְכַרָּה לְקַיִם הָעֵצָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל "כֶּן יִהְרָסוּ" (שְׁמוֹת יט, כא).

זֶהוּבִים בְּעַד זוּג מְנַעְלִים, וְאַתָּה לֹקַח רַק חֲצֵי טְאֵלְעַר"? (הִינֵנו זָהוּב וְחֲצֵי).

הַשִּׁיב לָהּ: "מַה לִּי בָּזָה? - זֶה מַעֲשֵׂה שְׁלוֹ, וְזֶה מַעֲשֵׂה שְׁלִי! - וְעוֹד: לָמָּה לָנוּ לְדַבֵּר מֵאַחֲרֵים?"

"הֲלֹא נִתְחִיל לְחַשֵּׁב: כַּמָּה וְכַמָּה אָנִי מְרוֹיַח בְּמִנְעָל זֶה מִיַּד לְיָד: הָעוֹר הוּא בְּכָךְ; הַזֶּפֶת וְהַחוּטִים וְכוּ' בְּכָךְ; וְשָׂרֵי דְבָרִים פְּיוּצָא בָּזָה בְּכָךְ; לְאַפְקִים [מְלוֹי שְׁבִין הָעוֹרוֹת] בְּכָךְ. וְעַתָּה אָנִי מְרוֹיַח מִיַּד לְיָד 'עֲשֵׂרָה גְדוּלִים', וְזָמָּה אֲכַפֵּת לִי רוּחַ בָּזָה מִיַּד לְיָד"?! - וְהִיא רַק מְלֹא שְׂמֵחָה וְחִדּוּהַ תְּמִיד.

"וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאָמֹר"
(שְׁמוֹת כ, א)

"וְעַלִּית אֶתָּה וְאַהֲרֹן עִמָּךְ וְהַכֹּהֲנִים, וְהָעָם אֵל יְהִרְסוּ לְעֵלֹת אֵל ה'"
(שְׁמוֹת יט, כד)

קסט.

(ח"ב צא)

עַל־יְדֵי שֶׁהֲצַדִּיק מְלַבֵּשׁ 'אֹר־הַתּוֹרָה' בְּ'סְפוּרֵי־דְבָרִים' - עַל־יְדֵי־זֶה מְקַשֵּׁר 'חֲכָמָה־תְּתָאָה' עִם 'חֲכָמָה־עֲלָאָה'.

וְזָהוּ (שְׁמוֹת כ, א): **"וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאָמֹר"**.

"וַיְדַבֵּר" - לְשׁוֹן 'זוּג' וְהַתְקַשְׁרוֹת, כְּמוֹ: **"רְאוּהָ מְדַבֵּרֵת"** (כְּתוּבוֹת יג).

"אֱלֹקִים אֵת" - זֶה בְּחִינַת 'חֲכָמָה־תְּתָאָה' וְ'חֲכָמָה־עֲלָאָה'. **"אֱלֹקִים"** - בְּחִינַת 'חֲכָמָה־תְּתָאָה'. **"אֵת"** - בְּחִינַת 'חֲכָמָה־עֲלָאָה', בְּחִינַת: **"אֵת הַשָּׁמַיִם"** (בְּרֵאשִׁית א, א).

הִינֵנו: לְזוּג וּלְקַשֵּׁר 'חֲכָמָה־תְּתָאָה' בְּ'חֲכָמָה־עֲלָאָה' - זֶה נַעֲשֵׂה עַל־יְדֵי

"וְעַלִּית אֶתָּה וְאַהֲרֹן עִמָּךְ וְהַכֹּהֲנִים". יְכוּל אִף הֵם עִמָּךְ, תִּלְמוּד לומר: **"וְעַלִּית אֶתָּה"**. אָמֹר מֵעַתָּה: אֶתָּה מַחְצָה לְעֵצְמָךְ, וְאַהֲרֹן מַחְצָה לְעֵצְמוֹ, וְהַכֹּהֲנִים מַחְצָה לְעֵצְמָם. מִטָּה נִגְשׁ יוֹתֵר מֵאַהֲרֹן, וְאַהֲרֹן יוֹתֵר מִן הַכֹּהֲנִים, **"וְהָעָם"** כָּל עַקֹּר **"אֵל יְהִרְסוּ"** אֵת מַצְבָּם **"לְעֵלֹת אֵל ה'"**.
(רש"י: מְכִילְתָּא בַחֲדָשׁ ד')

קסח.

(סְפוּרֵי־מַעֲשֵׂי־זוֹת, מַעֲשֵׂה ט מַחְכֵם וְתָם)

כְּשֶׁתִּיָּה גּוֹמֵר הַמְּנַעֵל, וּמִן־הַסֶּתֶם הָיָה לוֹ 'שְׁלֹשׁ קְצוּוֹת', כִּי לֹא הָיָה יְכוּל הָאָמְנוֹת בְּשְׁלֹמוֹת - הָיָה לֹקַח הַמְּנַעֵל בְּיָדוֹ, וְהָיָה מְשַׁבַּח אוֹתוֹ מְאֹד, וְהָיָה מְתַעַנֵּג מְאֹד מִמֶּנּוּ, וְהָיָה אוֹמֵר: **"אֲשֵׁתִי בָּמָּה יָפָה וְנִפְלְאָה הַמְּנַעֵל הַזֶּה! בָּמָּה מְתוֹק הַמְּנַעֵל הַזֶּה! בָּמָּה מְנַעֵל שֶׁל דָּבֶשׁ וְצוֹקִיר הַמְּנַעֵל הַזֶּה!"**

וְהִיתָה שׁוֹאֵלֹת אוֹתוֹ: **"אִם־כֶּן מִפְּנֵי מַה שָּׂאֵרִי רִצְעָנִים נוֹטְלִים שְׁלֹשָׁה**

בְּחִינַת: "הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר" - הִינּוּ:
עַל-יְדֵי הַצְּדִיק שֶׁמְלַבֵּשׁ "הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה"
- הִינּוּ: 'דְּבוּרֵי-הַתּוֹרָה', הוּא מְלַבֵּשׁ
בְּסְפוּרֵי-דְבָרִים'.

וְזֶהוּ: "לֵאמֹר" - לְשׁוֹן 'הַלְבָּשָׁה', כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (אִיכָּה ב, יז): "בַּצַּע אֶמְרָתוֹ",
שֶׁפְּרוּשׁוֹ: 'לְבוּשׁ'.

- עֲשֵׂרֵי הַדְּבָרוֹת -

קע.

(ח"א ח, ט)

נִמְצָא לְעֵיל בְּעֲנִינֵי: 'מַעֲמַד הַרְסִינִי'
וְ'מִתַּן-תּוֹרָה'.

קעא.

(ח"א כג, ד)

'עֲשֵׂרֵת-הַדְּבָרוֹת' הֵם בְּקִרְיַאת-שְׁמַע'
(ירוּשְׁלָמִי בְּרִכּוֹת פ"א).

קעב.

(ח"א לד, ו)

בְּחִינַת 'מְלֶאכֶסֶת', יֵשׁ בְּכָל־לֹחַת וּבַפְּרָטוֹת.

כִּי 'עֲשֵׂרֵת-הַדְּבָרוֹת' עִם הַ'לּוּחֹת' - הוּא
בְּחִינַת 'מְלֶאכֶסֶת', שֶׁהוּא 'יו"ד'.
וְהַ'לּוּחֹת', הֵם 'זא"ו' - כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל
(בְּבֹא-בְתָרָא יד.): "וְהַלּוּחֹת אֲרַכֵּן וְיִרְחַבֵּן ו'"
וְכוּ'.

וְ'צְדִיק' עִם 'יִשְׂרָאֵל' - הֵם גַּם-כֵּן 'יו"ד'
וְ'זא"ו'. 'צְדִיק', הוּא 'יו"ד'.
וְ'יִשְׂרָאֵל', הֵם 'זא"ו' וְכוּ'.

וְאֵצֶל 'כָּל אֶחָד' בְּפִנֵּי-עַצְמוֹ - יֵשׁ גַּם-כֵּן
בְּחִינַת 'יו"ד זא"ו'. 'יו"ד', עַל-שֵׁם

הַ'פֶּה'. 'זא"ו', עַל-שֵׁם: "וְהָגוֹת לְבִי תְבוּנוֹת"
(תְּהִלִּים מט, ד) - בְּחִינַת 'לּוּחֹת' שֶׁהֵם 'זא"ו',
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְשֻׁלֵי ג, ג): "כְּתַבְתֶּם עַל לּוּחַ לְבָבְךָ".

קעג.

(ח"א לח, ז)

הַ'לּוּחֹת' הֵם 'שְׂדֵשׁ הַתּוֹרָה', וְנִקְרָאִים
"זא"ו, עַל-שֵׁם 'עֲשֵׂרֵת-הַדְּבָרוֹת',
וְ"אֲרַכֵּן זא"ו וְיִרְחַבֵּן זא"ו" (בְּבֹא-בְתָרָא יד.).

קעד.

(ח"ב ח, ז)

יֵשׁ "עֲשָׂרָה מְדַרְגּוֹת בְּנְבוּאָה" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה
מד, ו; תְּקוּנֵי-זֵהָר ב.), כְּנֶגֶד 'עֲשֵׂרֵת-
הַדְּבָרוֹת', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים ה, ד): "פָּנִים
בְּפָנִים דָּבַר ה' עִמָּכֶם". "דְּבַר ה'" (עֲמוּס ח, יב),
"זו נְבוּאָה" (שַׁבָּת קלח:).

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי 'נְבוּאָה', בְּחִינַת 'עֲשָׂרָה-
מְדַרְגּוֹת', בְּחִינַת 'עֲשֵׂרֵת-
הַדְּבָרוֹת' - זֹכִינ׳ לְ'אֱמוּנָה', לְהֶאֱמִין:
"שֶׁהַכֹּל בְּרֵא הַשֵּׁם בְּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת!"

קעה.

(ח"ב עח)

נִמְצָא לְעֵיל בְּעֲנִינֵי: 'מַעֲמַד הַרְסִינִי'
וְ'מִתַּן-תּוֹרָה'.

קעו.

(שִׁיחַ-שְׂרָפִי-קֹדֶשׁ ח"ג רכו)

הַמְגִיד מְטִירָה-אוֹיָצֵעַ ז"ל, נִהַג לְבוֹא אֶל
רַבּוֹ ז"ל לְפָעִמִּים בְּשָׁנָה, לְשַׁבַּת
פְּרִשַׁת 'יִתְרוֹ', וּלְשַׁבַּת פְּרִשַׁת 'וְאֶתְחַנֵּן'.
בְּנוֹתָנוּ טַעַם לָזֶה: "שֶׁאֲנִי רוֹצֵה לְקַבֵּל
הַתּוֹרָה, אֲצֵל רַבּוֹ". וּמַחֲמַת שְׁקוּרִין אֲזִ
בְּעֲשֵׂרֵת-הַדְּבָרוֹת, עַל-כֵּן בָּא אֲזִ.

"אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים" (שמות כ, ב)

נתתקן כל ה'מדות רעות' ותולדותיהן הנמשכין מ'ארבעה יסודות'.

וזה פרוש (שמות כ, ב): "אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים".

"אנכי ה' אלהיך" - הן הוי"ה הן אלוקיך. תבין: שכל זאת אנכי! - הינו שתקיים: "בה' אהלל דבר, באלקים אהלל דבר" - הינו: "כלו הטוב והמטיב", כנ"ל.

"אשר הוצאתיך מארץ מצרים" - דאיתא במדרש (בראשית רבה טז, ד): "פי כל הגליות נקראים על-שם גלות-מצרים, מפני שהם מצרים לישראל". הינו: שעל-ידי ה'צדיק' - נתבטל מלכותם וממשלתם של העפוזים - פי על-ידי-זה עולה מתוכם מלכות דקדושה כנ"ל.

"מבית עבדים" - זה רמז על בטול ה'מדות רעות' של 'ארבע יסודות' המכנים בשם 'עבדים', פי כל ה'ארבע יסודות' הם מתחת גלגל ה'ירח', וה'ירח' מכנה בשם 'עבד', פמונא בזהר (זהר וישב קפא: על ישעיה נב, יג): "הנה ישכיל עבדי" - "דא סיהרא".

פרוש: על-ידי ה'צדיק' - עולה ה'מלכות' מן ה'סטרא-אחרא', ונתבטלים ה'מדות רעות'. ועל-ידי-זה בא: לבחינת 'עולם-הבא', לבחינת: "בה' אהלל דבר, באלקים אהלל דבר".

קעת.

(ח"א ח, ט)

נמצא לעיל בענייני: מעמד הר-סיני ו'מתן-תורה'.

קעז.

(ח"א ד, א"ב ח-בסוף)

כשאדם יודע שכל מארעותיו הם לטובתו, כמו שכתוב (תהלים נה, יא): "בה' אהלל דבר, באלקים אהלל דבר" - זאת הבחינה היא מעין עולם-הבא.

כמו שאמרו חז"ל (פסחים נ. על זכריה יד, ט): "ביום שהוא יהיה ה' אחד" וכ' - "וכי האידנא לאו הוא אחד"!

ותרצו: "האידנא מברכין על הטובה הטוב והמטיב, ועל הרעה דין אמת. ולעתיד כלו הטוב והמטיב" - שיהיה שם ה' [הוי"ה] ושם 'אלקים', אחדות אחד.

וזאת הבחינה אי-אפשר להשיג - אלא כשמעלה בחינת 'מלכות-דקדושה', מהגלות מבין העפוזים.

פי עכשו ה'מלכות' וה'ממשלה' להעפוזים, ובשביל-זה (פרי-עץ-חיים, ראש השנה ד): "נקראים עבודת-אלילים' שלהם בשם 'אלהים', פי יונקים מבחינת 'מלכות' הנקרא 'אלהים'" - כמו שכתוב (תהלים עד, יב): "אלקים מלכי מקדם".

וכשמעלין בחינת 'מלכות' מבין העפוזים, אזי נתקיים (שם מז, ח): "פי מלך כל הארץ אלקים".

ואי-אפשר להשיב ה'מלוכה' להקדוש-ברוך-הוא - אלא על-ידי ודוי-דברים' לפני 'תלמיד-הכם'. ועל-ידי

קעט.

(ח"א לד, ד)

נמצא לעיל בעניני: 'מעמד הר סיני'
ו'מתן תורה'.

קפ.

(ח"א נו, ז)

וזה בחינת (שבת קה. על שמות כ, ב): "אנכי" -
[נוטריקון]: "י'היבא, כ'תיבא, נ'אמנים
א'מריה" - שעל ידי נתינת התורה, נפתח
המאמר ונתגלה הדעת, ועל ידי זה נתפשט
נאמנותו (עין בפנים).

קפא.

(ח"א קעג)

על ידי ה'כתב' - יכול ה'צדיק האמת'
להכיר, ה'נפש' ו'פנימיות הנפש'
של ה'פותר', וה'אמונה' ו'שרש האמונה'
שלו וכו'.

כי ה'נפש' וה'אמונה' הם בחינה אחת וכו'.
ועל ידי ה'כתב' אפשר להכיר ה'נפש',
ו'פנימיות הנפש' שהיא בחינת 'פנימיות'
האמונה כנ"ל.

בבחינת (שבת קה. על שמות כ, ב): "אנכי" -
[נוטריקון]: "א'נא נ'פשי כ'תבית
י'הבית" - הינו: ש'הפותר' נותן 'נפשו'
בתוך ה'כתב', וגם 'פנימיות נפשו'.

כי איתא בזהר הקדוש (עין 'שער הפסוקים'
להארז"ל, בפרשתו): "אני" - נוטריקון:
"א'נא נ'פשי י'הבית" - דא 'שכינתא'
היצונית'. 'אנכי' - דא 'שכינתא פנימיות'
(ש'ער הפסוקים' שם).

נמצא: שהב' מרמז על בחינת 'שכינתא'
פנימיות' וכו'. נמצא: שעל ידי
ה'כתב', שהוא בחינת כ' - נתגלה ונראה

בחינת 'פנימיות הנפש', 'פנימיות האמונה',
כנ"ל.

קפב.

(ח"א קצ)

נמצא לעיל בפסוק (שמות יט, ט): "ויגד
משה את דברי העם אל ה'".

קפג.

(ח"ב א, י)

"אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ
מצרים מבית עבדים" (שמות כ, ב).
כי 'ארץ מצרים' מלאה גלולים ועבודה-
זרה, ועל כן נקראים: "בית עבדים" -
בחינת 'עבדות'.

"לא יהיה לך אלהים אחרים על פני" (שמות כ, ג)

קפד.

(ח"א ד, ה)

'עונותיו' של אדם הם על 'עצמותיו',
כמו שכתוב (יחזקאל לב, כז):
"ותהי עונותם חקוקה על עצמותם".

וכל 'עברה' יש לה 'צרוף אותיות'.
וכשעבר איזה 'עברה', אזי נחקק
'צרוף רע' על 'עצמותיו'.

ועל ידי זה מכניס בחינת ה'דבור' של
ה'לאו' הזה שעבר, בתוך
ה'טמאה'.

הינו: שמכניס בחינת 'מלכות', בחינת
"דבר אחד לדור" (סנהדרין ח.) - הוא
מכניס אותה בתוך העכו"ם, ונותן להם
'ממשלה'.

לְמַשָּׁל: אִם עָבַר עַל דְּבֹר' שָׁל ה' לְאוֹ:
 "לֹא יִהְיֶה לָךְ" (שְׁמוֹת כ, ג) - אָזִי
 מַחְרִיב ה' צְרוּף הַטּוֹב' שָׁל ה' דְּבֹר', וּבֹנֶה
 'צְרוּף-רַע' - וְנַחֲקֵק ה' צְרוּף' הַזֶּה עַל
 עֲצֻמוֹתָיו, וְנוֹקֵם בּוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִרְמְיָה ה, כח):
 "עֲוֹנוֹתֵיכֶם הִטּוּ אֵלַי", וּכְתִיב (תְּהִלִּים לד, כב):
 "תְּמוֹתַת רָשָׁע רָעָה".

וְעַל-יָדֵי 'וְדוּי-דְּבָרִים' - יוֹצֵא מ'עֲצֻמוֹתָיו,
 ה'אוֹתִיּוֹת' הַחֲקוּקִים עֲלֵיהֶם,
 וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם ה'דְּבֹר' שָׁל ה'וְדוּי'. וּמַחְרִיב
 ה'בְּנִי' וְה'צְרוּף-הָרַע', וּבֹנֶה מֵהֶם 'מַלְכוּת'
 דְּקִדְשָׁה'.

קפה.

(ח"א כג, א)

יֵשׁ 'פְּנִים-דְּקִדְשָׁה', שֶׁהֵם 'אֲנַפְיִן-נְהוֹרִין',
 בְּחִינַת 'חַיִּים', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִשְׁלֵי טז, טז):
 "בְּאוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים", בְּחִינַת 'שְׂמֻחָה', כְּמוֹ
 שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים טז, יא): "שִׁבְעַ שְׂמֻחוֹת אֶת
 פְּנִיךָ". וּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית מה, כז): "וַתְּחִי רוּחַ
 יַעֲקֹב", זֶה בְּחִינַת 'שְׂמֻחָה'.

וַיֵּשׁ 'פְּנִים דְּסִטְרָא-אַחְרָא', שֶׁהֵם 'אֲנַפְיִן'
 חֲשׂוּכִין, 'מְרֵה-שְׁחֹרָה', 'עֲבוּדַת'
 אֱלִילִים', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת כ, ב): "לֹא יִהְיֶה
 לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פְּנֵי".

וְאֵלֹו הַנוֹפְלִים ב'תְּאוּת-מְמוֹן', שֶׁהֵם
 'עֲבוּדַת-אֱלִילִים' כְּלוּלִים מ'עֲבוּדוֹת'
 זְרוֹת' שָׁל 'שְׁבָעִים-אֲמוֹת', וְאִינֶם מְאֻמֵּינִים
 שֶׁהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא יִכּוֹל לְפָרֵס הָאָדָם
 בְּסִבָּה קְלָה, וְרוֹדְפִים אַחַר פְּרִנְסָתָם בִּיגִיעוֹת
 גְּדוּלוֹת, וְהֵם "אוֹכְלֵי לֶחֶם בְּעֶצְבוֹן" (עַל-פִּי
 תְּהִלִּים קכז, ב), כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, יז):
 "בְּעֶצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה", וְעֶצְבוֹת' הוּא 'מְרֵה'
 שְׁחֹרָה'.

אֵלֹו בְּנֵי-אָדָם נִקְשָׁרִים ב'פְּנִים דְּסִטְרָא-
 אַחְרָא', 'אֲנַפְיִן חֲשׂוּכִין', 'מְרֵה-
 שְׁחֹרָה', בְּחִינַת 'עֲבוּדַת-אֱלִילִים', "אֱלִילִים
 אַחֲרַיִם" (שְׁמוֹת כ, ג), 'הַשָּׁד', בְּחִינַת 'מִיתָה'.

וְעַלֵּיהֶם נֹאמַר (יִחְזְקָאל ז, יט): "וַיִּזְהַבֶם
 לְנֶדֶה", הֵינּוּ בְּחִינַת 'עֲבוּדַת-
 אֱלִילִים', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל חֲכָמֵינוּ (שַׁבָּת פט):
 "מִנֵּין לְעֲבוּדַת-זָרָה שֶׁמְטַמֵּא כְּנֵדָה, שֶׁנֹּאמַר
 (שָׁם ל, כב): 'תִּזְרַם כְּמוֹ דוּח'".

אֲבָל אֵלֹו בְּנֵי-אָדָם שֶׁמְשַׁאֵם-וּמְתַנֵּם
 בְּאֻמוּנָה - הֵם דְּבָקִים ב'אוֹרֵה-פְּנִים'
 דְּקִדְשָׁה, 'אֲנַפְיִן-נְהוֹרִין', בְּחִינַת 'חַיִּים',
 בְּחִינַת 'שְׂמֻחָה' וְכו'.

קפו.

(ח"א לו, בַּסּוּף)

כִּי שֶׁמְקַדֵּשׁ עֲצֻמוֹ מ'זֵאת הַתְּאוּה' -
 נִתְקַשֵּׁר ב'מַלְכוּת-שָׁמַיִם', הַנִּקְרָא 'אֲנִי'
 (זִכָּר מִקֶּץ רד): כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (וַיִּקְרָא יט, ב):
 "קִדְשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי", וּבְכָל מְקוֹם
 שֶׁאֲתָה מוֹצֵא גֹדֵר עֲרוּהָ תִמְצָא קִדְשָׁה" (רַשִׁי
 שָׁם).

"אֲבָל מֵאֵן דְּגָלֵי עֲרִיִין - הָכֵי אִיהוּ אֲתַגְלֵי
 בִּין אֲנוּן עֲרִיִין, דְּאֲנוּן אֱלִילִים
 אַחֲרַיִם" (שְׁמוֹת כ, ג - תְּקוּנַיִת-זִכָּר פט):.

וּבְשִׁבְלִי-זֶה מוֹבָא בְּזִכָּר (קְדוּשִׁים פד): "כִּד
 חַזִּי רַבִּי שֶׁמְעוֹן נָשִׂי שְׁפִירִין,
 אָמַר: אֵל תִּפְנּוּ אֵל אֱלִילִים" (וַיִּקְרָא יט, ד), כִּי
 'נְאוּף' הִיא 'עֲרִיּוֹת', "אֱלִילִים אַחֲרַיִם",
 מַלְכוּת-הָרַשָּׁעָה.

קפז.

(ח"א קצ)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפִסּוּק (שְׁמוֹת יט, ט): "וַיִּגַּד
 מֹשֶׁה אֶת דְּבָרֵי הָעָם אֶל ה'".

"לא תעשה לך פסל" (שמות כ, ד)

קפח.

(ח"א ל, ח)

נמצא לעיל בענייני: מעמד הר-סיני ו'מתן-תורה'.

"אל קנא" (שמות כ, ה)

קפט.

(תניי-מוהר"ן תקלב)

"משך הסדף ליודעיה, אל קנא ונוקם" (זמירות לליל-שבת). הינו שאנו מבקשים: שהשם-יתברך ימשיך חסד ליודעיו להכעיס להשונאים. הינו כדי לקם בהשונאים, כדי ש"יראה רשע וכעס" (תהלים קיב, י).

וכמו שכתוב (שם סט, יט): "למען איבי פדני", וכמו שכתוב (שם ה, ט), "למען שוררי הישר לפני דרכך".

"ועשה חסד לאלפים" (שמות כ, ו)

קצ.

(ח"א נח, א"ב)

המתנגדים והמבזים והמחרפים יראי-השם - זה מחמת שמקבלים תורה מ'תלמידי-חכמים שדין יהודאין'.

כי 'תלמידי-חכמים שדין יהודאין' - מקבלים תורתם מה'שדין' שיש להם תורה נפולה מ'אלפין נפולין' וכו'.

וכשייש ליראי-השם חרפות ובושות מהפופרים האלו - עצה ותקון לזה: היא בחינת 'תולע', בחינת 'אמונה' וכו'.

והוא בחינת 'אברהם', בחינת 'הסד', בחינת 'אמונה'. פי על-ידי 'אמונה' בחינת 'ימין' - מתגבר על אויביו וכו'.

ובזה ה'הסד' - מתקן אלו ה'אלפין הנפולים' הנ"ל, בבחינת (שמות כ, ו): "ועשה חסד לאלפים".

קצא.

(ח"א נח, ז)

על-ידי 'הארת-שבת' - נתעורר העולם ל'תשובה-מאהבה'.

כי 'שבת' בחינת 'תשובה', בחינת (דברים ד, ל; ל, ב): "ושבת עד ה' אלקיך", ו'תשובה' היא 'מאהבה', בחינת (שיר-השירים ג, ז): "אהבה בתענוגים" - פי 'אהבה' בא מ'תענוג-שבת', בחינת (ישעיה נח, יג): "וקראת לשבת ענג".

ו'תשובה-מאהבה' - זה בחינת "לקם משנה" (שמות טז, כב) - כמאמר חז"ל (סוטה לא): "פאן מאהבה פאן מיראה".

על-ידי 'תשובה מאהבה', עושה 'הסד' ל'שני אלפים'.

[לשון הגמרא שם (ב'סוטה' לא): "גדול העושה מאהבה, יותר מן העושה מיראה, שזה תלוי לאלף דור, וזה תלוי לאלפים דור. הקא פתיב (שמות כ, ו): "ועשה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי מצותי", והתם פתיב (דברים ג, ט): "ולשמרי מצותו לאלף דור".]

קצב.

(ספר-המדות, דעת כד)

כשאין אתה "עושה חסד" - על-ידי-זה אין לך דעת'.

"לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא" (שמות כ, ז)

ואיזהו 'שבועת שוא'? - נשבע לשנות את הידוע, על עמוד של אבן שהוא של זהב.
(רש"י; שבועות פ"ג מ"ח; כט.)

קצג.

(ח"א ט, ג)

על-ידי 'שקר' - מסלק את הקדוש-

ברוך-הוא, כמו שכתוב (שמות כ, ז):

"לא תשא את שם ה' לשוא" - כי על-ידי

'שוא' מסלק את הקדוש-ברוך-הוא, כי

'דבר שקרים לא יכון לנגד עיניו' (תהלים קא, ז).

אבל על-ידי 'אמת' - הקדוש-ברוך-הוא

שוכן עמו, כמו שכתוב (תהלים קמה,

יח): "קרוב ה' לכל קוראיו לכל" וכו'.

קצד.

(ח"א נא)

התהוות ה'שקר', שהוא ה'רע', שהוא

ה'טמאה' - הוא מחמת הרחוק

מ'אחד', כי ה'רע' הוא 'נגדיות'.

למשל: כל מה שהוא 'נגד' רצונו של

אדם, הוא 'רע'. וב'אחד' אין שיה'

'נגדיות', אלא 'כלו טוב'.

וזוה שאמרו חז"ל (פסחים נ - על זכריה יד, ט):

"ביום ההוא יהיה ה' אחד" וכו',

"שיהיה כלו הטוב והמטיב" - כי ב'אחד'

אין שיה' 'רע'.

ועל-כן לעתיד-לבוא יקים (משלי יב, יט):

"שפת אמת תפון לעד" - כי יהיה

אז 'כלו אחד', 'כלו טוב'.

כי 'אמת' הוא 'אחד'. למשל: על 'כלי-

כסף' פשאומרים עליו שהוא 'כלי

כסף' - הוא ה'אמת'. אבל פשאומרין עליו

שהוא 'כלי זהב' - הוא 'שקר' (על-פי שבועות

פ"ג מ"ח; כט). נמצא: שה'אמת' הוא 'אחד' -

כי אי-אפשר לומר 'אמת', רק שהוא 'כלי

כסף', לא יותר.

אבל ה'שקר' הוא 'הרבה' - כי אפשר

לומר שהוא 'כלי זהב', ו'כלי

נהשת', ושאר שמות. נמצא: שה'שקר' הוא

בבחינת (קהלת ג, כט): "בקשו חשבנות רבים".

[ענין עוד בפנים המשך ענין הנפלא הזה].

"זכור את יום השבת לקדשו" (שמות כ, ח)

קצה.

(ח"א ה, ב)

על-ידי המצות שאנו עושים, יכולין

אנחנו לידע בין 'קדם גזר-דין'

ל'אחר גזר-דין', ולידע מה שנגזר על

העולם ואיך להתפלל בעבורם.

ודוקא בפשעושין המצוות בשמחה גדולה

כל-כף - עד שאין רוצה בשום

'שכר עולם-הבא', אלא שיזמין לו הקדוש-

ברוך-הוא מצוה אחרת בשכר מצוה זאת,

כמאמר חז"ל (אבות פ"ד מ"ב): "שכר מצוה

מצוה".

כי הוא נהנה מהמצוה בעצמה, והוא

משמח כל-כף בעשייתה, עד שממאס

בכל מין שכר - ונמצא שעולם-הבא שלו

בהמצוה בעצמה.

וזוה שנכנס בתוך השמחה - יכול בודאי

לידע לפי ענין השמחה, אם הוא 'קדם

גזר-דין', אם הוא 'לאחר גזר-דין'.

גם יכול לידע לפי קומת המצוות, על

איזהו חלק מהקומה נגזר הדין: אם אין

יכול לעשות בשמחה ראשי המצוות, הינו מצוות התלויות בראש, ידע: שהדין נגזר על ראשי עולם שנה נפש. וכן בשאר קומת המצוות.

וזהו שאמרו רז"ל בשבת (מכילתא יתרו 'בחדש' ז - על שמות כ, ח: "זכור את יום השבת לקדשו"): "זכרהו מאחד בשבת".

הינו: שמחת ותענוג עולם הבא, שהוא בחינת 'שבת' - ירגיש ב'שבת' ימי המעשה, שהן בחינת 'מעשה המצוות' שבהם נבראו עולם שנה נפש.

קצו.

(ח"א לח, ז)

'זהמת הנחש' גרם ל"ט קללות, ל"ט מלאכות, וצריך כל אדם להמשיך 'קדשת שבת', לקדש ימי החל, כדאיתא ב'מכילתא' (יתרו 'בחדש' ז - על שמות כ, ח): "זכור את יום השבת" - "זכרהו מאחד בשבת".

ולפי הקדשה שמקדש ימי החל - כן נדחה 'זהמת הנחש', "קץ כל בשר" (בראשית ו, יג), שהוא בחינת: "רוח סערה" (תהלים קמח, ח), ועל-ידי-זה עולה ה'דבור'.

קצז.

(ח"ב ביז)

צריך לזהר מאד להיות שמח וטוב-לב בשבת, כי מעלות וקדשות שבת גדולה ויקרה מאד, פמובא, ובפרט ב'ראשית-הכמה' בשער הקדשה בתחלתו, עיר-שם.

וראוי ונכון ללמד בראשית-הכמה בשער הנ"ל, ולשום לבו היטב על כל הדברים הנאמרים שם בענין קדשת ומעלות שבת-קדש!

כי יש שם כמה דברים פרטיים יקרים מקדשת ומעלות שבת. כי כל ענין ומעלה הנאמר שם על שבת, הוא דבר בפני-עצמו.

והבן שם היטב! - כדי שיתלהב לבו, לקבל שבת בשמחה גדולה ועצומה פראוי.

ועל-ידי-זה ה'ראה' בשלמות, דהינו עם 'דעת' וכו'.

כי ב'חל' - אפשר שיהיה ה'ראה' עם 'פסילות' וכו', מחמת ה'שעבוד' שיש ב'חל' - כי על-ידי 'שעבוד וגלות' - ה'דעת' מבלבל.

אבל ב'שבת' - הוא 'חרות', ואין 'שעבוד וגלות' - אזי ה'דעת' שלם. ועקר ה'חרות' - על-ידי ה'תענוג' וה'שמחה' של 'שבת' וכו'.

והכלל: שצריך לנהג שמחה גדולה בשבת-קדש! - ולבלי להראות שום עצבות ודאגה כלל! - רק להתענג על השם! - ולהרבות ב'תענוגי-שבת' בכל מיני תענוג! הן אכילה ושתייה! הן מלבושים! כפי מה שיכול! וכו'.

קצח.

(שיחות-הר"ן קנה)

שיך לסימן י"ז [הג"ל] המתחיל: "צריך לזהר מאד להיות בשמחה בשבת" וכו'.

כל-זה אמר ב'ליל-שבת-קדש'. ובתחלה שאל אותי: "האתה שמח בשבת?"!

השבתתי: "אני, לפעמים נתעורר עלי איזה יראה בשבת" (שקורין פרום)!

- ואמרתי לו בזוהל'שון: "איך בין אמאל פרום!"

והשיב: "לא כך הוא, העקר הוא שמחה!"

ואז הוכיח אותי הרבה: "להיות בשמחה דיקא בשבת!" - ואז אמר כל הענין הנדפס (סימן י"ז הנ"ל) מענין מעלת השמחה בשבת. ונכלל שם: שגם ה'יראה, עקר עליה על ידי השמחה של שבת דיקא.

הינו: שעקר הוא רק השמחה בשבת. ואז דיקא עולה ה'יראה שהוא בחינת מה שקורין 'פרום'.

והאריך הרבה בשיחה הקדושה הזאת, והוכיח אותנו ואותי ביותר: "להתגבר להיות שמח וטוב לב בשבת, ולהרבות בתענוגי שבת" וכו' (פנדפס שם).

ואמר: "הלא כל הוצאותיו של אדם קצובין, חוץ מהוצאות שבתות ויום טוב!" (ביצה טז).

ואמר: "הלא גם בעלי הבית פשוט, הוא שמח בשבת בהדגים והזופיצא [מלבוש של שבת] שלו!"

ואחר כך אמר לי: "עתה יהא לך ממה להיות במרה-שחורה!" - פונתו: כי מאחר שהוכיח אותי הרבה להיות בשמחה בשבת, יכול להיות שאהיה חסד'שלום במרה-שחורה ביותר, מזה בעצמו, מחמת שצריכין להיות בשמחה בשבת, ואיני זוכה לזה!

ובאמת פון מאד למחשבותי בזה - כי תכף בעת אמירתו כל הנ"ל, התחיל לעלות על מחשבותי דאגות: "איך זוכין לשמחה בשבת!"

ובזה שאמר דבוריו הקדושים האלו: "עתה יהיה לך וכו'!" - בזה נחם וחזק אותי הרבה: "שעל-כל-פנים לא יהיה לי מרה-שחורה, מזה בעצמו שאני מחיב לשמח בשבת, ופנ"ל! (ענין-שם עוד).

קצט.

(לקוטי הלכות, ברכת הפרות ג, ז - על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א לז, 'דרשו ה' ועוד')

וזוה בחינת (שמות כ, ז): "זכור את יום השבת לקדשו" - "זכרהו על היין" (פסחים קו).

כי 'שבת' - הוא בחינת 'נפש', בחינת (שמות לא, ז): "כי בו שבת וינפש" - כי "אז זוכין לנשמה-יתרה" (ביצה טז. זחר צו כט. תקוני-זחר יג: לד. לח. ועוד), ואז עקר התגלות-הדעת, כמובא (לקוטי מוהר"ן ח"א קיט; ח"ב יז), כי "בשבת נתנה תורה" (שבת פו:).

וששת ימי החל' - הם בבחינת 'גוף', בחינת 'כסילות', בחינת (במדבר יא, ח): "שטו העם ולקטו" - "בשטותא", כמובא (זחר בשלח סג).

וצריך להמשיך 'קדשת-שבת', על 'ששת ימי החל' - לבטל ולשבר 'גשמיות' וסכלות, שהם בחינת 'ששת ימי החול', שהוא על-ידי 'קדשת-שבת' שממשיכין עליהם.

כי עקר הנפש והחיות של 'ששת ימי החל', הוא על-ידי 'קדשת-שבת'. כמובא: "שכל ששת ימי החל, מקבלין חיות מהארץ הנפשית-תרה שמקבלין בשבת. כי בתר שבתא [אחרי שבת], דהינו יום ראשון, שני, שלישי - מקבלין מנשמה-יתרה של שבת שעבר" וכו' (פרי-עץ-חיים, שער

הנהגת-הלמוד; שער השבת פ"א; שער-הפונות, ענן זיהי
(גם' דמוצאי-שבת).

וזה שהזהיר הפתוב: "זכור את יום
השבת" וכו' - "זכרהו מאחד
בשבת" וכו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל
(מכילתא יתרו ז), "זכרהו" דיקא.

כי ה'זכרון' הוא בחינת נפש' ותורה'
ו'דעת' וכו', שזה מקבלין ב'ששת ימי
החל', מ'שבת' דיקא כנ"ל, על-ידי שזוכרין
את השבת מאחד בשבת, שמבטלין 'ששת
ימי החל', בחינת גוף' - לגבי ה'נפש', בחינת
'שבת', בחינת 'זכרון' וכו', כנ"ל.

ועל-כן עקר ה'זכרון' של שבת' מאחד
בשבת, בחינת "זכרהו מאחד
בשבת" - הוא רק על-ידי ה'אכילה', כמו
שאמרו רבותינו ז"ל (ביצה טו: טז): "זכרהו
מאחד בשבת, כמו שמאי הזקן שהיה אוכל
כל ימיו לכבוד שבת וכו'".

כי עקר ה'זכרון' של שבת - "מאחד
בשבת", דהינו: 'זכרון הנפש מתוך
הגוף' כנ"ל - לבטל ה'גוף', בחינת 'ששת ימי
החל', לגבי ה'נפש' בחינת 'שבת' - הוא על-
ידי ה'אכילה' דיקא.

וזה עקר 'פבוד-שבת', שעקר 'פבוד-שבת'
על-ידי 'אכילת-שבת', פמוכא במקום
אחר (סימנים נז, רעז). כי על-ידי ה'אכילה'
מעלין ה'נפש' וכו' כנ"ל.

ועל-כן "מצוה גדולה לאכל בשבת" (שבת
קיא:), וזה עקר 'פבוד-שבת'. כי
'שבת' שהיא בחינת נפש' בחינת 'תורה'
וכו', אז מעלין ה'נפש' על-ידי ה'אכילה'.

ועל-כן עקר ה'זכרון-של-שבת' בימי
החל, על-ידי ה'אכילה' דיקא -

כדי שתהיה ה'אכילה' בבחינת 'שבת', כדי
להעלות ה'נפש' וה'זכרון' וכו' - בחינת:
'זכרהו מאחד בשבת', "זכרהו" דיקא, כנ"ל.
וזה בחינת: "זכרהו על היין" - הינו הך. כי
"יין יש בו שני בחינות" (יומא עו:),
'שכחה' ו'זכרון', בבחינת (משלי לא, ה): "פן
ישתה וישכח מהקק". הינו: 'שכחה' שבא
על-ידי ה'יין' שמביא 'שנה', שהוא
'הסתלקות-הדעת', בחינת 'שכחה' - וזהו
כשאין זוכין.

אבל כשאין זוכין - אזי אדרבא: ה'יין' הוא
בבחינת 'זכרון', בבחינת (שיר-השירים
א, ד): "נזכרה דידך מיין"; בחינת (הושע יד, ח):
"זכרו כיין לבנון".

וזהו בעצמו בחינת מה שאמרו רז"ל (יומא
עו:): על היין שנקרא 'תירוש': "זכה,
נעשה ראש" - הינו: 'דעת' בחינת 'זכרון',
בחינת 'תורה', בחינת נפש' וכו'. "לא זכה,
נעשה רש" - "אין עני אלא מן הדעת" (נדרים
מא.), בחינת 'עניות', שהוא 'חסרון-הפרנסה',
שהוא על-ידי פגם הדעת והנפש', כמבאר
במאמר הנ"ל (לקוטי-מוהר"ן ח"א לז).

ועל-כן בשבת פשוטין לצאת מ'ששת
ימי החל' ל'שבת', מ'שכחה'
ל'זכרון' וכו' - ממשיכין 'קדשת-שבת' על-
ידי זה ה'יין', בחינת: "זכרהו על היין",
'זכרהו" דיקא - כי אז מעלין ה'יין'
מ'שכחה' ל'זכרון' וכו' כנ"ל. ועל-ידי-זה
נתבטלין ונכללין 'ששת ימי החל' ב'קדשת-
שבת' וכו', כנ"ל.

ד.

(לקוטי-הלכות, שבת נ, ה)

'שבת' - הוא עצה גדולה פנגד כל
ההתנגדות והבלבולים שיש
לאדם, הן מעצמו הן מאחרים.

מתנה טובה הזאת, באהבה ובשמחה עצומה, כי על-ידי-יזה זוכין ל'תשובה' איך שהוא, עד שגם הוא יזכה ליום שכלו שבת וכו'.

כי רב העולם קשה עליהם התשובה, מחמת התגברות היצר-הרע בכל-פעם מחדש, כי זה ידוע: כי "הכל חפצים ליראה את שמו" (סליחות ליום ראשון - על-פי נחמיה א, יא), ו"אפלו פושעי-ישראל מלאים הרטה גדולה" (ערובין יט.).

והרבה מתעוררים כמה פעמים לשוב להשם-יתברך, אך בתוך-כך נופלים בדעתם, מגדל התגברות הבעל-דבר שמתגרה בהם בכל-פעם כנ"ל, כמו שאמרו רז"ל (קדושין ל:): "בכל יום יצרו של אדם מתחדש עליו וכו', ואלמלא הקדוש-ברוך הוא עוזרו" וכו'.

ועקר העזר והישועה - הוא על-ידי פח' קדשת-שבת, שצריכין להמשיך על-עצמו בכל יום, כמו שאמרו (מכילתא יתרו ז): "זכור את יום השבת לקדשו" (שמות ח, א), - "זכרהו מאחד בשבת".

ר.ב.

(לקוטי-הלכות, ערובי-תחומין ו, א)

עקר 'קדשת-ישראל' הוא 'קדשת שבת-קדש', "שהוא כלל כל התורה כלה", כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ירושלמי ברכות פ"א ה"ה; נדרים פ"ג ה"ט; שמות-רבה כה, יב). כי 'כל הקדשות' שישראל ממשיכין על עצמן על-ידי תורה ומצוות, הם בחינת 'קדשת-שבת', כמובא בספרים (פרי-עץ-חיים, שבת פ"א).

כי 'קדשת-שבת' צריכין להמשיך על עצמו בכל ששת ימי החל, שזהו בחינת (שמות כ, ח): "זכור את יום השבת לקדשו" - "זכרהו מאחד בשבת" (מכילתא שם).

כי בכל התאוות והבלבולים והמחשבות-רעות החולפין ועוברין עליו, צריך לזכר בשבת, שהוא בחינת 'פטול אל התכלית', כמו שכתוב (שמות כ, ז): "זכור את יום השבת" - "זכרהו מאחד בשבת" (מכילתא בחדש ז).

כי 'שבת' הוא בחינת 'שב ואל-תעשה', בחינת 'שביתה ופטול'. שהוא עצה גדולה, שבכל מה שחולף ועובר עליו - יבטל עצמו איזה שעה, ויזכר את-עצמו בהתכלית. כי כל אדם שבעולם, יכול לבטל את-עצמו, ולזכר בהתכלית, שהוא להכלל באור האין-סוף יתברך.

ואי-אפשר לבאר זאת בכתב, כי הוא לכל חד בפום מה דמשער בלביה. אבל על-כל-פנים כל ישראל מאמינים, שזה עקר תכליתם ותקונתם לנצח, וכל אחד כפי מה שהוא, בכל מה שעובר עליו, יכול לבטל עצמו בתוך כל הבלבולים והטרדות, שזהו בחינת 'שבת', שהוא בחינת 'שביתה ופטול'.

ועל-ידי-יזה יתפטלו כל המחשבות הטרודות וכל החכמות של הבל ושקר, ויזכה לעשות כל עסקיו בשביל התכלית.

וזה בחינת מה שהיה בהמעשה של הבנים שנחלפו (ספורי-מעשיות, מעשה יא), בסוף: שפשוט-פין אותו שרוצה לכנס אל הגן - שפרמז על הגן-עדן - יעמד עצמו אצל 'שבת'! - דהינו כנ"ל, והגן.

ר.א.

(לקוטי-הלכות, שבת ז, ב)

ברחמיו נתן לנו "מתנה טובה הזאת שהיתה בבית גנזיו ושבת שמה" (שבת י:). וצריכין להשתדל לקבל

הַעֲקָר, כִּי עֲקַר שְׁלֵמוֹת הַמְצוּוֹה וְעֲלִיתָהּ, הוּא
עַל-יְדֵי 'שְׁמֹחָה', וְעֲקַר הַ'שְׁמֹחָה' נִמְשָׁכֶת
מִ'שַׁבַּת' עַל 'יְמֵי-הַחֹל'.

דג.

(עֲלִים-לְתַרְוֹפָה, אֲשֶׁמֶרֶת-הַבְּקוֹר
יוֹם ו' עָרַב שַׁבַּת קֹדֶשׁ תִּקְצַח)

וְהִנֵּה לֹא עָלָה עַל דַּעְתִּי אֶתְמוּל לְהַשִּׁיבוֹ
הַיּוֹם, כִּי טַרְדַּת שַׁבַּת עָלִי עַל-פִּירֹב
מִיּוֹם ה'.

וְהָעֲקָר: אִיךָ זֹכִיךְ עַל-כָּל-פָּנִים לְהַתְחִיל
מִשַׁבַּת זו, כִּי בְּכָל יוֹם וְיוֹם צָרִיכִין
לְהַתְחִיל, מִכָּל-שָׁפָן וְכָל-שָׁפָן בְּשַׁבַּת-קֹדֶשׁ,
שֶׁהוּא כָּל חַיּוֹת שָׁל כָּל יְמֹת הַשָּׁבוּעַ.

"וְהוּא כָּלוּ תְּשׁוּבָה בְּאַהֲבָה וּבְשִׁמְחָה,
מִתּוֹךְ עֲנֵג-שַׁבַּת, בְּבַחֲיִנַת (שִׁיר-
הַשִּׁירִים ז, ז): **'אַהֲבָה בַתְּעֲנוּגִים'** וְכו' (לְקוּטֵי
מוֹהַר"ן ח"א נג, ו; נח, ז).

וְגִדְל רְחוּקָנוּ מִשַׁבַּת, יוֹדַע כָּל אֶחָד בְּנִפְשׁוֹ.
אִךְ אֶה-עַל-פִּיכֶן, כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל,
כְּפִי הַנִּקְדָּה-טוֹבָה שֵׁישׁ בּוֹ עֲדִין, בֶּן נִמְשָׁד
'קֹדֶשֶׁת-שַׁבַּת' עָלָיו.

אַבְל אֶה-עַל-פִּיכֶן "שַׁבַּת וְיוֹם-טוֹב
צָרִיכִין הִכָּנָה", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
ז"ל (בִּיצָה ב:), וְעֲקַר הַ'הִכָּנָה' הוּא הַ'דְּצוֹן' -
לְזַכֵּר בְּפִשְׁיטוֹת אֶת הַשַּׁבַּת בְּכָל יוֹם וְיוֹם.

וּלְקַיִם (שָׁם זט): **"מִיָּחַד בְּשַׁבַּת לְשַׁבָּתָהּ,**
כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (שְׁמוֹת כ, ז): **'זְכוֹר אֶת**
יוֹם הַשַּׁבַּת לְקַדְּשׁוֹ' - זְכָרְהוּ מֵאֶחָד בְּשַׁבַּת."

מִכָּל-שָׁפָן וְכָל-שָׁפָן כְּשִׁמְגִיעַ מֵהַ'תְּלַתָּה'
יִזְמָא דְקָמִי שַׁבָּתָא" [שְׁלֶשָׁה

יָמִים לִפְנֵי הַשַּׁבָּת] (שַׁעַר הַשַּׁבַּת פ"א; שַׁעַר-הַפְּנוּנוֹת, עֲנִין
'וְיִהְיֶה נֶעֱמ' דְּמוֹצָאֵי-שַׁבָּת).

בְּפָרֹט מִיּוֹם ה' בְּשַׁבַּת - בְּעֵת שֶׁכָּל יִשְׂרָאֵל
מְכַנִּינִין עֲצָמָן עַל שַׁבַּת, וְכָל אֶחָד רָץ

הַיְנוּ: עַל-יְדֵי כָּל הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת שֶׁעוֹשִׂין
בְּכָל יְמֵי הַחֹל - עַל-יְדֵי-זֶה מְמַשִּׁיכִין
עַל עֲצָמָן 'קֹדֶשֶׁת-שַׁבַּת' שֶׁהִיא כָּלֹל 'קֹדֶשֶׁת-
יִשְׂרָאֵל'.

וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְזַהֵר מְאֹד בְּכַבּוֹד שַׁבַּת-
קֹדֶשׁ, וְהָעֲקָר לְקַבֵּל אֶת הַשַּׁבַּת
בְּשִׁמְחָה וּבְטוֹב לִבָּב, וּלְהִרְחִיק כָּל מִינֵי
עֲצָבוֹת בְּשַׁבַּת, אֲפֹלוּ עֲצָבוֹת וְדַאגּוֹת מִחֲטָאִין
וּפְשָׁעִין הַמְרַבִּים, צָרִיכִין לְהִרְחִיק בְּשַׁבַּת
בְּכָל פָּחוּ.

כִּי אֲפֹלוּ בַחֹל - צָרִיכִין לְהִרְחִיק מְאֹד אֶת
הָעֲצָבוֹת, בְּפָרֹט בְּעֵת שֶׁעוֹסְקִין בְּאַיִזָּה
קֹדֶשֶׁה בַתּוֹרָה אוֹ בַמְצוּוֹה, שֶׁצָּרִיכִין לְהַתְנַבֵּר
בְּיוֹתֵר שִׁיְהִיָּה בְּשִׁמְחָה גְּדוֹלָה, וְלִבְלִי לְשׁוֹם
אֶל לְבוֹ אִז אֲפֹלוּ דַאגּוֹת הָעוֹנוֹנוֹת, רַק לְשִׁמְחָה
אֶת-עֲצָמוֹ בְּמַעַט טוֹב שֵׁישׁ בּוֹ עֲדִין, כְּמִבְּאֵר
אֲצִלְנוּ הַרְבֵּה בְּזָה.

מִכָּל-שָׁפָן וְכָל-שָׁפָן בְּשַׁבַּת-קֹדֶשׁ - שְׁאֵז
אָסוּר שִׁיְהִיָּה בּוֹ שׁוֹם 'עֲצָבוֹת
וּמְרָה-שְׁחָרָה' כָּלֹל. כִּי זֶה עֲקַר 'קֹדֶשֶׁת-
שַׁבַּת', לְשִׁמְחָה בּוֹ בְּכָל עֵז, כִּי הוּא יוֹם שִׁמְחָה
וְחֲדוּהָ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב בְּזֶה-ר'
הַקֹּדֶשׁ (יְתֵרוֹ פח:): **"כְּדִין חֲדוּהָ וְתַפְנוּקָא**
אַשְׁתַּמַּע" וְכו' (אֵז נִשְׁמַע שְׁמֹחָה וְתַעֲנוּג).

כִּי כָּל הַדְּרָכִים וְהָעֲצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת
שִׁיכּוּלִים לָבוֹא עַל-יָדָם לְשִׁמְחָה
וְחֲדוּהָ - כָּלֹם מִתְּעוֹרְרִים וּמְאִירִים בְּשַׁבַּת
בְּאוֹר גְּדוֹל, רַק אֶה-עַל-פִּיכֶן צָרִיךְ הָאָדָם
לְהַמְשִׁיכֶם עַל-עֲצָמוֹ, וְאִז בְּשַׁבַּת בְּקַל יוּכַל
לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ 'דְּרַבֵּי-הַשְּׁמֹחָה'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ הַ'שְּׁמֹחָה שָׁל
שַׁבָּת, גַּם בְּיְמֵי הַחֹל, שְׁזָה
עֲקַר הַקֹּדֶשֶׁה שֶׁמְמַשִּׁיכִין מִשַׁבַּת עַל שִׁשַּׁת
יְמֵי הַחֹל, דְּהַיְנוּ: 'שְׁמֹחַת-הַמְצוּוֹה' שֶׁהִיא

ואנחה, בפרט טרדת ודאגת הפרנסה, להשפיע ולסלק הכל מדעתו.

עד שיזכה להמשיך 'שמחת-שבת' על כל 'ימי-החל', שגם ב'ימי-החל' יתחזק בבטחון חזק תמיד, וישמח נפשו בהשם בנקדויותיו הטובים, בבחינת (תהלים קמו, ב): **"אזמרה לאלקי בעודי"**.

ותהלה-לאל, אין לנו להתביש להזכיר התורה הנוראה **"אזמרה"** (לקוטי-מוהר"ן ח"א רפב), אלפים פעמים בכל יום - כי היא חיינו וכו'.

ועתה בני חביבי, חמדת לבבי, הוד לבי ונפשי, טרם התחלתי להשיבך על מכתבך. תהלה לאל בחסדו הנפלא כבר השיבותיך הרבה, כי כל מה שפתבתי לך עד הנה, בזה אתה יכול להחיות נפשך תמיד, ולקבל מהם עצות בכל יום.

כי **'שבת-קדש'** הוא **'עצה נפלאה'** על **הכל**, בבחינת (זהר תרומה קלח): **"שבת אגין על אדם-הראשון"**, כמו שבאר אור עינינו ז"ל בהמעשה הנוראה של הפנים שנחלפו (ספורי-מעשיות יא): **"שפאשר מגרשין את האדם מהגן הקדוש, שהוא סוד בחינת הגרעין - צריך שיעמד עצמו אצל שבת, שהוא בחינת המלך שהשלום שלו"** וכו'.

ואם כי שגבו הדברים מאד מאד גם מדעתי, מפל-שכן מדעתכם - עם-כל-זה ידעתי בברור: שעקר פונתו הוא בפשיטות: לעמד עצמו אצל שבת, כאשר כתבתי לעיל. וגם בזה יש הרבה לדבר וכו'.

גם תודיע לי מיד, מפן אחותי הרב אייזיק, אם הוא פחיים. כי שמעתי מרחוק שמועה לא טובה, ואיני יודע האמת.

ומתיגע לקנות קמח ובשר וכו' לצורך שבת - מי יוכל לשער ההתנוצצות שבלבו, מה שנעשה מזה שעשועים נוראים בכל העולמות.

אבל זה כל ישראל מקימין בעזרת-השם-יתברך, וגם אנו בכללם, בודאי אשרינו, אשרי כלנו שזכינו ל'**מתנה טובה** ויקרה פזאת, שהיתה גנוזה בבית גנזיו **ושבת שמה**" (שבת י:).

ובודאי צריכים לקיים זאת בפשיטות בלי חכמות בשמחה גדולה. **אבל העקר להכין עצמו בלבבו ונפשו, להשב מחשבות: "איך זוכין להמשיך על-עצמו 'קדשת שבת קדש', על-כל-פנים עתה!"** - ולבקש הרבה מהשם יתברך על-זה. ובפרטיות אי-אפשר לבאר כל-זה, בפרט על פני השדה וכו'.

אך עם-כל-זה, בעת שקריתי הפרשה **'שנים מקרא ואחד תרגום'**, חלף ועבר על דעתי עצם תשוקתך למכתבי.

ואמרת בלבי: לקיים בזה מצוה הגדולה מהכל, שהוא: **"ושננתם לבניך"** וכו' (דברים ו, ז); **"והודעתם לבניך ולבני בניך"** (שם ד, ט), **כאשר הזהירנו הוא ז"ל אור חיינו בפרוש (שיחות-הר"ן רט).** ונתחזקתי בזה להשיבך מיד.

ברוך השם-יתברך אשר הזכרתי עצמי ואתכם, **'קדשת שבת-קדש'**, שהוא **כלל ושרש כל הקדשות** (ירושלמי ברכות פ"א ה"ה; נדרים פ"ג ה"ט; שמות-רבה כה, יב). ויש הרבה לדבר בזה.

והעקר להתחזק ולבקש מהשם-יתברך: **"לקבל כל שבת ושבת בשמחה גדולה, באהבה וברצון טוב, ולגרש ולהרחיק על-כל-פנים אז, כל מיני עצבות ויגון**

אך כל מה שכתבתי לך שם, זאת היא נחמתי בעניי, כי אין לנו במה להחיות נפשנו, כִּי־אם ב'קדשת-שבת' כפשוטו, וב'קדשת הצדיק-האמת', "שהוא שבת דכלהו יומי" (זהר נשא קמד:), והוא מנלה לנו וממשיך לנו 'קדשת-שבת' ו'שמחת-שבת'.

והעקר: שאז נתגלה תפארת-ישראל, מה שהשם-יתברך מתפאר עם כל אחד מישראל בפרטיות, אפלו עם הגרוע-שבגרועים, שזהו החיות והקיום של כל ימות השבוע.

"פי ששית ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וגו', וינח ביום השביעי" (שמות ב, יא)

רה.

(ח"א נז, ח)

"מִדְּנִים יִשְׁבִּית הַגֹּזֵרֶל" (משלי יח, יח).
גֹּזֵרֶל' זה בחינת ענג-שבת,
בחינת (דניאל יב, יג): "ותנוח ותעמד לגרלה
לקץ הימין" - שאז יהיה בלוי שבת'.

וזה: "ותנוח" - זהו בחינת (שמות כ, יא):
"וינח ביום השביעי". ו"גזרל" הזה
שהוא 'שבת', מבטל "מִדְּנִים" (משלי יח, יח),
ו"צרים" (תהלים פ, ט; איכה א, ז), כנ"ל.

רו.

(ח"א סג)

'ברית' נקרא בלשון תרגום: 'אמה', וכמו
שמזכר בלשון זה בגמרא (שבת מא.
קח:). והוא בחינת: 'אמה בת ששה טפחים',
שה'ברית' כלול מהם וכו'.

וכל ה'ששה טפחים', כלם כלולים
ומנחים ב'ברית' - פי ה'ששה טפחים'

וגם זה רמז והתעוררות גדול, להתחזק
בכל הנ"ל, עד נזפה לתשובה של
שבת בשלמות' מהרה (לקוטי-מוהר"ן ח"א עט).

"טוב להדות לה" (תהלים צב, ב) - שהתחלתי
משבת, וסימתי בשבת, פי כל
החיות מראש ועד סוף הוא 'שבת-קדש'.

והנה כבר לשו תהלה לאל החלה
הקדושה של שבת קדש. ואור היום
ממשמש לבוא. ובעל הרחמים והחסד
ישביענו בבקר חסדו וטובו. "חסדי ה' בי לא
תמנו וכו', חדשים לבקרים רבה אמונתך"
(איכה ג, כב-כג), "שהחסדים מתחדשים בכל
בקר", כמו שפרש רש"י שם.

וצריכין להאמין בזה בכל יום, ובפרט
ביום הששי שהוא הכנה לשבת,
שהוא עצם החסד והרחמים, רעוא-דרעוין,
"חסדו גבר עלינו ואמת ה' לעולם" (תהלים קיז,
ב).

דברי אביה המחיה עצמו בכל-עת, בכל
הדרכים הנ"ל, ובכל הכלול בהם, עד
אין-סוף ואין תכלית.

ישתבח "העשה גדלת עד אין חקר, נסים
ונפלאות עד אין מספר" (תפלת
ערבית), אשר "עד הנה עזרונו רחמיו ולא
עזבונו חסדיו", בשם קדשו בטחנו שלא
יטשנו לנצח.

רז.

(עלים-לתרופה, ד' חיי-שרה תקצ"ח)

ביום ששי ערב שבת קדש שלחתי לך
אגרת על-ידי הפאסט באריכות [מכתב
הנ"ל הקדם], על-כן עתה אין לחדש דבר וכו'.

גם מהעסק שלי יש לי צער, מרבוני
הכליון-עינים, כאשר כתבתי לך שם.

רת.

(ח"ב מה)

בְּעֵינַי בְּנֵי־אָדָם שְׂרוּצִים וּמְכִינִים עֲצָמָן
כַּמָּה פְּעָמִים לְנֹסֵעַ לְצַדִּיק־הָאֱמֶת,
וְאַחֲרֵיכֵן יֵשׁ לָהֶם מְנִיעוֹת, וְנִמְנָעִים.

דַּע: כִּי 'שַׁבַּת' הִיא 'נִקְדָּה־הַפְּנִימִיּוֹת',
וּמִמֶּנָּה יוֹנְקִים כָּל ה'שֹׁשֶׁה יָמִים',
שֶׁהֵם בְּחִינַת: ה'עֲגוּלִים' סָבִיב ה'נִקְדָּה' (זֶהר
וּיְקַהֵל רד.).

וְה'קְלָפוֹת' מוֹלִיכִין אֶת ה'רְשָׁעִים' סָבִיב
ה'נִקְדָּה', בְּבַחֲיַנַּת (תְּהַלִּים יב, ט):
"סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכוּן", וְאִינָם מְנִיחִים
אוֹתָם לְהִתְקַרֵּב לַפְּנִים אֶל ה'נִקְדָּה־הַפְּנִימִיּוֹת'.
וְכָל־זְמַן שֶׁהֵם עֹדִין בְּתוֹךְ ה'עֲגוּלִים' -
עֹדִין יֵשׁ לָהֶם תְּקוּנָה לְהִתְקַרֵּב.
אֲפֹלוּ 'פּוֹשְׁעֵי־יִשְׂרָאֵל', כָּל־זְמַן שֶׁלֹּא יֵצֵא מִן
ה'עֲגוּלִים' לְגַמְרֵי חִסּוֹשְׁלוֹם, עֹדִין יֵשׁ לוֹ
תְּקוּנָה לְהִתְקַרֵּב אֶל ה'נִקְדָּה־הַפְּנִימִיּוֹת'.

אֲבָל מִי שֶׁכָּבֵד יֵצֵא לְגַמְרֵי חִסּוֹשְׁלוֹם מִן
ה'עֲגוּלִים', כַּגּוֹן 'מְשֻׁמְדִים' - אִזִּי אֵי־
אֲפָשֶׁר לוֹ לְהִתְקַרֵּב כָּלֵל.

וְה'צַדִּיק' הוּא בְּחִינַת 'שַׁבַּת' (זֶהר מְשַׁפְּטִים
צד: וְעוֹד), בְּחִינַת ה'נִקְדָּה־
פְּנִימִיּוֹת' - שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹנְקִים הַכָּל.

"כִּי שִׁשַּׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת
הָאָרֶץ אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם" (שְׁמוֹת ב, י)

רט.

(סְפָר־הַמְדוּת, אֱמֶת מֵט)

כִּי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת־עֲצָמוֹ וְדוֹבֵר תְּמִיד 'אֱמֶת'
- כָּאֵלוּ "עָשָׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ וְאֶת הַיָּם
וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם" (שְׁמוֹת ב, י; תְּהַלִּים קמו, ו).

הַנֶּ"ל, הֵם בְּחִינַת: "שִׁשַּׁת יָמִים שָׁבָהָם עָשָׂה
ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ", בְּבַחֲיַנַּת (תְּהַלִּים
לט, ו): "הִנֵּה טְפָחוֹת נָתַתָּ יָמִי", כִּמּוֹ שֶׁכְּתוּב
(שְׁמוֹת ב, יא): "שִׁשַּׁת יָמִים עָשָׂה ה' וְכוּ', וַיִּנַּח
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי".

הֵינּוּ: שֶׁכָּל ה'שִׁשַּׁת יָמִים', בְּחִינַת
ה'שֹׁשֶׁה טְפָחִים' - הֵנִיחַ כָּלֵם בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי, שֶׁהוּא 'שַׁבַּת', שֶׁהוּא בְּחִינַת
'בְּרִית', כִּמּוֹ שֶׁכְּתוּב (שֵׁם לֵא): "בְּרִית עוֹלָם,
בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת לֵא, טז־יז).

וְזֶה בְּחִינַת (תְּקוּוֹנֵי־זֶהר לֵא: וְעוֹד - עַל בְּרֵאשִׁית א,
א): "בְּרֵאשִׁית", "בְּרֵאשִׁית" - בְּחִינַת
'שִׁשַּׁת יָמִים', 'שֹׁשֶׁה טְפָחִים' הַנֶּ"ל, שֶׁכָּלֵם
מְנַחִים וְכָלֵלִים ב'בְּרִית'.

וְזֶה: "בְּרֵאשִׁית", "בְּרִי"ת א"ש" (שֵׁם יח: -
הֵינּוּ: 'בְּרִית' שֶׁהוּא כָּלֵל מ'שֹׁשֶׁה
יָמִים', 'שֹׁשֶׁה טְפָחִים' וְכוּ'.

רז.

(ח"ב לט)

ה'שִׁשַּׁת יָמִים', הֵם ה'הִתְחַלָּה' שֶׁבָּהֶם
נִבְרָא הַכָּל. וְ'שַׁבַּת' הוּא ה'סוּף'
וְה'תְּכֵלִית' וְכוּ'.

וּבּוֹדָאי יֵשׁ חֲלוּק בֵּין הַבְּרִיּוֹת - כִּי בּוֹדָאי
יֵשׁ חֲלוּק בֵּין מַה שֶׁנִּבְרָא קִדְּם וּבֵין
מַה שֶׁנִּבְרָא בְּשִׁשִּׁי, שֶׁהוּא סָמוּךְ יוֹתֵר לְשַׁבַּת
[לְתַכְלִית].

וְאִתָּא בְּסִפְרִים (עַל שְׁמוֹת ב, יא; לֵא, יז): "כִּי
שִׁשַּׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם
וְאֶת הָאָרֶץ" - "שֶׁגַם ה'שִׁשַּׁת יָמִים' בְּעֲצָמָן
נִבְרָאוּ" (פְּרָדִס־רְמוֹנִים, ד, ז; רַבְנּוּבְחֵי שְׁמוֹת ב, יא);
"וְהֵם בְּסוּד 'עֲגָלָה' אֶל ה'נִקְדָּה־הַפְּנִימִיּוֹת',
שֶׁהִיא 'שַׁבַּת'" (זֶהר וּיְקַהֵל רד.). אֲךָ אֶף־עַל־פִּי־
כֵּן יֵשׁ חֲלוּקִים.

[הרב מטשעהרין ז"ל, ציגן להפסוק (תהלים קמו, ו):
"עשה שמים וארץ וגו', השמר אמת לעולם".]

ונמשך עליהם "מנוחה ושמחה" (זמירות)
לשבת וכו'.

"על פן ברוך ה' את יום השבת ויקדשהו"

(שמות כ, יא)

"כבד את אביך ואת אמך" (שמות כ, יב)

רי.

(ח"ב, ב, ה)

שילמות-הדבור' הוא בחינת לשון-
הקדש' וכו', ולשון-
הקדש' מקשר לשבת', בבחינת (שבת קיג - על
ישעיה נח, יג): "ודבר דבר" - "שלא יהא
דבורך של שבת בדבורך של חל".

בבחינת (סוטה לח - על במדבר ו): "פה תברכו,
בלשון-הקדש" - שב'לשון-
הקדש' נכלל ברכה וקדשה'.

כי ה'לשון-הקדש' מקשר לשבת',
שנאמר בו ברכה וקדשה', כמו שכתוב
(בראשית ב, ג): "ויברך ויקדש".

וכשזוכין לבחינת 'לשון-הקדש'
שמקשר לשבת' - אזי
ממשיכין על-ידו הקדשה והשמחה של
שבת', ל'ששת ימי החל'.

כי ימי-החל', הם בחינת עצבות', ואפלו
המצוות שעושין בימי-החל', הם
בחינת עצבות' - כי "מט"ט שלטנותה בימי
החל'" (תקוני-זוהר לג), ו'מט"ט' הוא בחינת
עבד', בחינת עצבות'.

אבל שבת', הוא בחינת 'בן' - ואז "ניחא'
לעלאין ותתאין" (זוהר נח נט:),
ונתעורר שמחה'.

ואזי נתרוממין ונתעלין כל המצוות של
ששת ימי החל' מן העצבות',

ריא.

(ח"א, יג, ב)

התגלות-התורה' בא מ'יחודא דקדשא-
בריך-הוא ושכינתה',
כמו שכתוב (משלי א, ח): "שמע בני מוסר
אביך" וכו', "אביך, דא קדשא-בריך-הוא.
ואמך, דא פנסת-ישראל" (זוהר יתרו פה. פנחס
ריג.).

ריב.

(ח"א, כט, ד)

"גוזל אביו ואמו" (משלי כח, כד) - הם
ה'מוחיך', שהם "אב בהכמה" (מגלה
יג.) ו"אם לבינה" (משלי ב, ג).

ריג.

(ח"א, עד)

כשפא אל בחינת 'הכמה' - נתקן ה'נפש',
ומעלהו ל'שרשו'.

כי טפת הזרע' נמשכת מה'מח', ו"מחא
הכמה".

וכל העבודות שצריך האדם לעבד הבורא
- הוא רק שיתגלה 'פבודו'. וה'הכמה'
נקרא 'פבוד', [וה'פבוד' נתגלה על-ידי ה'הכמה'.
מוהרנ"ת ז"ל פאן בהתורה], כמו שכתוב (מלאכי א,
ו): "ואם אב אני איה כבודי". ו'אב' נקרא
'הכמה', כמו שכתוב (בראשית מא, מג) "אברך",
פרש רש"י: "אב בהכמה".

[ט] בְּרִיאוֹת הַגּוֹף וְחַיֵּי וְטַבְעוֹ שֶׁל אָדָם,
הַכֹּל הוֹלֵךְ לְפִי טַבַּע וְחַיֵּי וּבְרִיאוֹת אָבִיו
וְאָמוֹ (טַבַּע ח"ב א).

[י] הַשּׁוֹחֵט שֶׁהוּא מְקִיִּים כְּבוֹד אָבִי,
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁמְרוֹ שֶׁלֹּא לְהֵאכִיל
'טַרְפוֹת', וְהוּא-הַדִּין לְהַפִּיךְ (שׁוֹחֵט ח"ב ב).

רטז.

(אָבְנֵי הַבְּרֹזֶל, טִיחוֹת-וּסְפוּרִים מִמּוֹהַרְנ"ת ז"ל נז)
בְּעֵת שֶׁהָיָה מוֹהַרְנ"ת ז"ל יְתוֹם אַחֲרֵי אָמוֹ,
שָׁאַל אֶת רַבֵּנוּ ז"ל: "בְּמָה יוּכַל
לַעֲשׂוֹת טוֹבָה לְאָמוֹ"?

וְהָשִׁיב לוֹ: "דּוּ זֶאֱלֶסֶט מֵאֲכָן "אֲשֶׁר
יֵצֵר" עֲרֻנְסֵט"! [תְּבַרְךָ "אֲשֶׁר יֵצֵר"
בְּרַצִּינֹת]. וְכוּן לְמַחְשַׁבְתּוֹ: "שִׁצְרִיךְ לַעֲשׂוֹת
"בְּרַכַּת אֲשֶׁר יֵצֵר".

ריז.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, כְּבוֹד אָבִי-וְאָמִים א)
אֵיתָא (לְקוּטֵי-תוֹרָה לְהֶאֱרִיז"ל, פְּרֻשַׁת וַיְרָא):
"שִׁאֲבִיו וְאָמוֹ נוֹתְנִין לוֹ לְבוֹשׁ
לְנִשְׁמָתוֹ". וְהַנִּשְׁמָה הִיא הַשֶּׁכֶל, כְּמוֹ
שֶׁכֶּתֶב רַבֵּנוּ (לְקוּטֵי-מוֹהַרְנ"ן ח"ב ה).

נִמְצָא: שֶׁכָּל שֶׁכֶּלֹּו וְהַשְּׁגָתוֹ, מְקַבֵּל עַל-
יְדֵי 'לְבוֹשׁ' שֶׁמְקַבֵּל מֵאָבִיו וְאָמוֹ.
וְכָל מָה שֶׁנִּתְּוֶסֶף הָאָרֶה בְּהַלְבוֹשׁ הַנ"ל,
נִתְּרַבָּה 'אוֹר נִשְׁמָתוֹ', דְּהֵינּוּ 'חֻכְמָתוֹ'.

וְעַל-כֵּן "חַיֵּב לְכַבֵּדֵם" - כִּי עַל-יְדֵי
הַכְּבוֹד שֶׁנּוֹתֵן לָהֶם, עַל-יְדֵי-יָזָה
נִתְּוֶסֶף הָאָרֶה בְּנִשְׁמָתָם.

וְזָהוּ (שְׁמוֹת כ, יא): "כִּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת
אִמֶּךָ, לְמַעַן יֵאָרְכוֹן יְמֶיךָ". כִּי
'אֲרִיכוֹת-יָמִים' הוּא בְּחִינַת 'הַשְּׁגָת-הַחֻכְמָה'
וְכוּ, כְּמוֹ שֶׁכֶּתוּב (קִהְלֵת ז, יב): "הַחֻכְמָה
תַּחֲיֶיהָ".

ריד.

(סְפוּרֵי-מַעֲשֵׂי־טוֹת, מַעֲשֵׂה יב מ'בַּעַל-תְּפִלָּה' -
בְּה'פֶת שֶׁל רְצִיחָה')

וְשִׁאֲלוֹ: "מָהוּ קוֹל הַצֶּעֱקָה הַזֹּאת!" -
וְהָשִׁיבוּ לָהֶם: "שִׁקוֹל הַצֶּעֱקָה
הִיא: הֵיזֶת שֶׁאַחַד שָׁחַט אֶת אָבִיו וְאֶת
אָמוֹ!"

עָנּוּ וְאָמְרוּ: "וְכִי יֵשׁ רוֹצֵחַ אֲבִיר-לֵב
וְכַעֲסָן יוֹתֵר מִזֶּה, שִׁיְהַרְגֵנוּ אֶת אָבִיו
וְאֶת אָמוֹ!"

רטו.

(סְפָרֵה-הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי 'אָבִי-וְאָמִים)

[א] מִי שֶׁמִּשְׁתַּוֵּקֵק לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי-
זֶה מַעוֹרֵר הַשְּׁתוֹקְקוֹת אֶצֶל אָבִיו וְאָמוֹ, הֵינּוּ
נִשְׁמוֹתֵיהֶם, וּבָאִים לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, וְהַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא בָּא עִמָּם, וּמְצַפִּים וּמִשְׁתַּוֵּקְקִים
אֵלָיו (אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל ח"ב ה).

[ב] מִי שֶׁמִּצְעֵר אֶת אָבִיו וְאָמוֹ, עַל-יְדֵי-יָזָה
אֵינּוּ זוֹכֵה לְגִדּוֹל 'זְכָרִים' (בְּנִיִּים קג).

[ג] עַל-יְדֵי 'כְּבוֹד אָבִי', תִּזְכָּה לְבְנֵי־זְכָרִים'
(בְּנִיִּים קח).

[ד] כְּשֶׁאָדָם לוֹבֵשׁ לְבוֹשׁ שֶׁל אָבִיו, עַל-יְדֵי-
זֶה בְּנִקָּל לוֹ לִילֹךְ בְּמִדּוֹתָיו שֶׁל אָבִיו (בְּגִדִים
ח"ב ו).

[ה] כְּשֶׁנוֹפֵל לָךְ 'צְדָלוֹת', תִּצְרִיךְ לְפָנֶיךָ דְמוֹת
אָבִיךָ (גִּאֲוָה לב).

[ו] כְּשֶׁאָדָם לוֹמֵד עַד שֶׁנִּתְיַגַּע, בְּזֶה מִמֵּתִיק
דִּינִים וּמַעוֹרֵר רַחֲמִים, גַּם עַל-יְדֵי-יָזָה מַעוֹרֵר
רַחֲמִים אֶצֶל אָבִיו בְּקָבֵר (הַמְּתַקֵּת-דִּין ח"ב ט; לַמּוֹד
ח"ב יג).

[ז] לְבַטֵּל הַרְהוּרֵי זְנוּת, יִצְרֵר דְמוֹת אָבִיו
(הַרְהוּרִים ח"ב כג).

[ח] כְּשֶׁתִּצְרִיךְ לְפָנֶיךָ צוּרַת אָבִיךָ וְאִמֶּךָ,
תִּבּוֹא לְזִכְרָה (זְכִירָה ה).

דְּהִינּוּ: על־ידי שְׁנוֹתָן לָהֶם 'כְּבוֹד', שְׁעַל־
יְדֵי־זֶה נִתְגַּדַּל 'נַפְשָׁם' - וְעַל־יְדֵי־
זֶה מִמִּילָא מֵאִיר 'לְבוּשׁוֹ' שֶׁנִּמְשָׁד לֹא מֵהֶם.

וְאִזִּי זֹכָה לְהַשִּׁיג וּלְקַבֵּל 'הַכְּמָה', עַל־יְדֵי
ה'לְבוּשׁ', כִּנּוּ"ל. וְהִיא בְּחִינַת
'אֲרִיכוֹת־יָמִים', כִּנּוּ"ל.

רִיחַ.

(לְקוּסִי־הַלְכוּת, כְּבוֹד אֲבוֹתָם ג, אֶבֶג)

וְזֶה בְּחִינַת 'מִצּוֹת כְּבוֹד אָב וְאִם',
"שֶׁהַקִּישׁוֹן הַמְּקוֹם לְכְבוֹדוֹ" (קְדוּשֵׁין ל:).
כִּי כָּל הַמְּנִיעוֹת מֵהַדְּבָרִים־שֶׁבִקְדָּשָׁה שֵׁישׁ
לְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, הוּא רַק עַל־יְדֵי ה'"בְּגָדִים
הַצּוּאִים" (זְכָרְיָה ג, ד), שֶׁהַלְבִּישׁ עַל־יְדֵי
עֲוֹנוֹתָיו, שֶׁהֵם מוֹנְעִין אוֹתוֹ מִן הַקְּדָשָׁה מְאֹד
מְאֹד.

וְאֵלּוּ ה'"בְּגָדִים הַצּוּאִים" - אֶהְיֶה־עַל־פִּי
שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל־יְדֵי עֲוֹנוֹתָיו, אֶהְיֶה־עַל־פִּי־
כֵּן נִמְשָׁכִין גַּם־כֵּן מִצַּד הַהוֹלָדָה וְכוּ'.

כִּי אֵיִתָּא (לְקוּסִי־תוֹרָה לְהָאֲרִיז"ל, פְּרַשְׁת וִירָא):
"שֶׁאֲבִיו וְאִמּוֹ נוֹתְנִין לְהַבִּין לְבוּשׁ
לְנַשְׁמָתוֹ, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה עוֹשֶׂה כָּל עֲבוֹדָתוֹ
בְּזֶה הָעוֹלָם".

וּכְשֶׁלֹּא נִתְקַדְּשׁוּ אָבִיו וְאִמּוֹ כְּרֵאוּי, אִזִּי
נֶאֱחָז בְּהַלְבוּשׁ בְּחִינַת "בְּגָדִים
צוּאִים", שֶׁהֵם מוֹנְעִין אוֹתוֹ מֵהַקְּדָשָׁה. וְצָרִיךְ
כָּל אֶחָד לְסַבֵּל יְגִיעוֹת גְּדוֹלוֹת, עַד שֶׁיִּפְשִׁיט
מֵעֲצָמוֹ ה'"בְּגָדִים הַצּוּאִים", וְלַהֲלַבֵּשׁ אֶת־
עֲצָמוֹ ב'בְּגָדִים נְקִיִּים'.

וְזֶה בְּחִינַת 'כְּבוֹד אָב וְאִם' - כִּי כָּל אֶחָד
צָרִיךְ לִתֵּן כְּבוֹד לְאָבִיו וְאִמּוֹ. וְעַל־יְדֵי־
זֶה שְׁנוֹתָן לָהֶם 'כְּבוֹד', עַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁכִין
עָלָיו 'לְבוּשֵׁי כְּבוֹד', וּמִפְּשִׁיט מֵעֲצָמוֹ "בְּגָדִים
הַצּוּאִים" וְנִתְלַבֵּשׁ ב'מְלַבְּוִשֵׁי כְּבוֹד' לְנַשְׁמָתוֹ.

בְּבַחֲיִנַת (שְׁמוּאֵל־א ב, ל): "כִּי מְכַבְּדֵי אֲכַבֵּד",
כִּמּוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַז"ל (אָבוֹת פ"ד מ"א):
"אִיזְהוּ מְכַבֵּד, הַמְּכַבֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת, שֶׁנֶּאֱמָר:
"כִּי מְכַבְּדֵי אֲכַבֵּד".

נִמְצָא: כְּשֶׁנּוֹתָן כְּבוֹד לְאָבִיו וְאִמּוֹ - אִזִּי
נִמְשָׁד עָלָיו מֵהֶם 'כְּבוֹד', בְּבַחֲיִנַת:
"כִּי מְכַבְּדֵי אֲכַבֵּד".

וּבְזֶה תְּלוּי כָּל הַתּוֹרָה כְּלֵה, וְתַקּוּן כָּל
הַמַּעֲשִׂים־טוֹבִים - כְּשֶׁזּוֹכָה לְהַמְשִׁיךְ
לְעֲצָמוֹ כְּבוֹד מֵאָבִיו וְאִמּוֹ, הֵינּוּ: בְּחִינַת
'מְלַבְּוִשֵׁי כְּבוֹד' לְנַשְׁמָתוֹ, שֶׁבְּזֶה מִפְּשִׁיט
מֵעֲצָמוֹ ה'"בְּגָדִים הַצּוּאִים", וּמְלַבֵּישׁ אֶת
עֲצָמוֹ ב'מְלַבְּוִשֵׁי כְּבוֹד'.

וְעַל־כֵּן אֶהְיֶה־עַל־פִּי שֶׁהָאָדָם מְחַיֵּב לְכַבֵּד
אֶת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כִּמּוֹ שֶׁאֲמָרוּ
רַז"ל: "אִיזְהוּ מְכַבֵּד" וְכוּ' - אֶהְיֶה־עַל־פִּי־כֵּן
עַקֵּר הַכְּבוֹד צָרִיךְ לִתֵּן לְאָבִיו וְאִמּוֹ, כְּדֵי
לְהַמְשִׁיךְ מֵהֶם עַל־יְדֵי־זֶה 'לְבוּשֵׁי כְּבוֹד', כִּנּוּ"ל.

כִּי בָּהֶם תְּלוּי עַקֵּר 'לְבוּשֵׁי כְּבוֹד' שֶׁצָּרִיךְ
לְקַבֵּל מֵהֶם.

כִּי כָּל תַּקּוּנֵי מַעֲשָׂיו תְּלוּיִים, כְּפִי
ה'מְלַבְּוִשִׁים לְנַשְׁמָתוֹ' שֶׁזּוֹכָה לְקַבֵּל
בְּכָל עֵת מֵאָבִיו וְאִמּוֹ, כִּי 'לְבוּשֵׁי נַשְׁמָתוֹ'
מְקַבְּלִין תָּמִיד חֵיוֹת מֵאָבִיו וְאִמּוֹ, כִּי שֵׁם
שָׂרְשׁוֹ. וְעַל־כֵּן צָרִיךְ לְכַבֵּד - כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה
ה'לְבוּשֵׁין', בְּבַחֲיִנַת 'לְבוּשֵׁי כְּבוֹד', בְּבַחֲיִנַת:
"כִּי מְכַבְּדֵי אֲכַבֵּד", כִּנּוּ"ל.

גַּם עַל־יְדֵי שְׁנוֹתָן כְּבוֹד לְאָבִיו וְאִמּוֹ - עַל־
יְדֵי־זֶה מִחֲזִיר אֶת ה'כְּבוֹד' לְשָׂרְשׁוֹ,
שֶׁהוּא ה'יִרְאָה', כִּי שֵׁם אֲצֵל 'אָב וְאִם' הוּא
'שָׂרְשׁ ה'יִרְאָה' וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן אָבִיו וְאִמּוֹ שֶׁזָּכוּ לְהוֹלִידוֹ, וּמֵאַחַר
שֶׁזָּכוּ לְהוֹלִדָה דְקָדְשָׁה מְזוּנָגָם,

על-כן זווגם הוא בבחינת 'שמירת-הברית'
שהוא בחינת 'יראה' פנ"ל.

ועל-כן הזהירה תורה: "איש אמו ואביו
תיראו" (ויקרא יט, א) - כי שם
מקום היראה, ועל-כן צריך לכבדו, כדי
להעלות ה'כבוד', ולהחזירו ל'שרשו' שהוא
'יראה' פנ"ל.

ועל-כן (קדושין ל:): "הקישן המקום
לכבודו" - כי כל כבוד המקום
תלוי ב'כבוד אב ואם', שעל-ידי-זה מעלה
את ה'כבוד' ל'שרשו', ומלביש את נשמתו
ב'לבושי כבוד', שבזה תלוי כל תקון מעשיו-
הטובים, שהם עקר 'כבודו' יתברך, וכנ"ל.

ועל-כן (בבא-מציעא לב:): "אין שום מצוה
נדחה מפני כבוד אב ואם, כמו
שפתוב (ויקרא יט, א): "איש אמו ואביו תיראו
ואת שבתתי תשמרו".

כי עקר 'מצות כבוד אב ואם', הוא רק
בשביל 'קיום-התורה', שיזכה על-ידי-
זה להמשיך 'לבושי כבוד' לנשמתו, שעל-
ידי-זה יזכה לקיים את התורה פנ"ל, אבל לא
לדחות דבר מדברי תורה חסוֹשֶׁלֶם.

ועל-כן בודאי אין צריך לקיים דברי אביו,
כשמונעו מדבר-שבקדשה - כי
עקר 'כבוד אביו ואמו', הוא רק לקיים על-
ידי-זה דברי-התורה פנ"ל.

וזהו שאמרו רז"ל (שם): "כלכם חיבים
בכבודי" - הינו פנ"ל: שעקר 'כבוד
אב ואם', הוא בשביל 'כבוד השם-יתברך',
אבל לא לעבר על דברי-תורה חסוֹשֶׁלֶם.

וזהו: "כלכם חיבים בכבודי" - כי 'כבוד
השם-יתברך' דוחה הכל, כי גם עקר
'מצות כבוד אב ואם', הוא בשביל 'כבודו'
יתברך, פנ"ל.

ועל-כן (מגלה טז:): "תלמוד-תורה גדול
מכבוד אב ואם" - כי עקר 'כבוד
אב ואם', הוא להמשיך 'לבושין לנשמתו',
בחינת 'לבושי כבוד'. ועקר 'קדשת הנשמה'
נמשך מה'תורה' ששם שרשה.

ועל-כן עקר 'התעוררות-התשובה', הוא
רק על-ידי 'עסק-התורה', שהוא
'שרש הנשמות', שעל-ידי-זה זוכין
ל'תשובה', שזהו 'כבודו' יתברך.

ועל-כן בודאי "עסק תורה גדול מכבוד
אב ואם" - כי עקר הקדשה
והכבוד של הנשמה, נמשך רק מ'תלמוד-
תורה', כי שם ב'ה'תורה' הוא עקר שרש
נשמותינו, ב'מחשבה תחלה דקדשא-ברוך'
הוא.

וזהו שכתב בזהר-הקדוש (יתרו צג) - על שמות
כ, יא): "כבוד את אביך ואת אמך" -
"ליקרא לון בעובדין טבין". כי עקר 'כבוד
אב ואם', הוא בשביל 'מעשים-טובים' - כי
על-ידי-זה זוכין ל'מלבושי כבוד' לנפשו,
שעל-ידי-זה זוכה ל'מעשים-טובים', פנ"ל.

"לא תרצח" (שמות כ, יג)

ריט.

(ח"ב יח)

ספנה גדולה להיות מפרסם ולהנהיג
העולם! - לא מפעיא כשאינו ראוי
כלל ולובש טלית שאינו שלו, רק אפלו
עובדי-השם באמת, גדולי-הדור, יש עליהם
ספנות נוראות בהנהגת-העולם.

כי 'איש פשוט' - רחוק מאד שיעבר על
'רציחה', אפלו אם אינו איש פשר, כי
אין לו תאוה לזה.

בְּעוֹלָם, עֹשִׂים וְצֹמְחִים וּבְנֵי-אָדָם וְכָל מִה שֵׁישׁ בְּעוֹלָם, הַכֹּל צָרִיךְ לָבֹא לְכַלְיוֹן וְהַפְסָד.

נִמְצָא: שְׁתַּכְלִית הַכֹּל הוּא הַכַּלְיוֹן וְהַהֲפָסָד! - עַל-כֵּן: ה'רוֹצֵחַ' שֶׁהוּא הוֹרֵג וּמְכַלֵּה בְנֵי-אָדָם, נִמְצָא שֶׁהוּא מְרַבֵּה לְהַבִּיא אֶת הָעוֹלָם אֶל ה'תַּכְלִית', עַל-כֵּן נִסְפָּם בִּינֵיהֶם: "שֶׁהַתַּכְלִית הוּא רְצִיחָה".

וּבְקִשׁוֹ אֵיזָה אִישׁ, שְׁיִהְיֶה רוֹצֵחַ וְכַעֲסָן וּבַעַל-קִנְיָאָה בְּיוֹתֵר, כִּי אִישׁ כָּזֶה הוּא קְרוֹב יוֹתֵר אֶל הַתַּכְלִית (לְפִי דַעְתָּם הַנְּבוּכָה), וְהוּא רָאוּי לְהִיּוֹת מְלֹךְ!

וְהִלְכוּ לְבַקֵּשׁ, וְשָׁמְעוּ קוֹל צְעָקָה. וְשָׁאֲלוּ: "מִהוּ קוֹל הַצְּעָקָה הַזֹּאת!" - וְהִשִּׁיבוּ לָהֶם: "שֶׁקוֹל הַצְּעָקָה הַיֵּא: הִיּוֹת שֶׁאֶחָד שָׁחַט אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ!"

עָנוּ וְאָמְרוּ: "זָכִי יֵשׁ רוֹצֵחַ אֲבִיר-לֵב וְכַעֲסָן יוֹתֵר מִזֶּה, שִׁיְהַרֵּג אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ! - הָאִישׁ הַזֶּה הִשִּׁיג אֶת הַתַּכְלִית!"

וְהוֹטֵב בְּעֵינֵיהֶם, וְקָבְלוּ אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם לְמַלְךְ. וּבְקִשׁוֹ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרְמַת לְרְצִיחָה, וּבְחָרְרוּ לָהֶם בְּמִקּוֹם הָרִים וּגְבָעוֹת שֶׁהוּא מְקוֹם הַרוֹצְחִים, וְהִלְכוּ לָשֵׁם וַיִּשְׁבּוּ שָׁם עִם מַלְכָּם וְכוּ'.

אַחֲרֵי-כֵן הִלְכוּ יוֹתֵר [אֲנָשֵׁי הַבַּעַל-תַּפְלָח], וּבָאוּ לְמַדִּינָה אַחַת, וְשָׁאֲלוּ: "מִי הַמֶּלֶךְ שְׁלָכֶם"?

הִשִּׁיבוּ: "שֶׁהֵם בְּחָרְרוּ לָהֶם: שֶׁרְצִיחָה הוּא הַתַּכְלִית, וְקָבְלוּ עֲלֵיהֶם לְמַלְךְ רוֹצֵחַ אֶחָד!"

אַחֲרֵי-כֵן מְצָאוּ: אִשָּׁה אַחַת, שֶׁהִיְתָה יוֹשֶׁבֶת בַּתוּדָה יָם שֶׁל דָּם! - וְקָבְלוּ

וְאֶפְלוּ כְּשִׁמְגִיעַ חֶסֶד-וְשָׁלוֹם לְתַאֲוָה כְּזוֹ רַחֲמָנָא-לְצַלְחָן - אֵינּוּ בָּא לְיָדוֹ, וַיֵּשׁ לוֹ כְּמֵה מְנִיעוֹת לָזֶה.

וְאֶפְלוּ אִם יַעֲבֹר - לֹא יַעֲבֹר כִּי-אֵם לְעֵתִים רַחוּקוֹת, וְקְרוֹב שְׁלֹא יַעֲבֹר רַק פְּעַם-אַחַת כָּל יָמָיו.

אָבֵל בְּהִנְהַגַּת הָעוֹלָם וּב'חֲדוּשֵׁי-יָד דְּאוֹרֵיתָא' שֶׁמְחַדְּשִׁין - יְכוּלִים לְעַבֵּר מִמֶּשׁ "גִּנְבָה, וְנִאֲתָה, וְרִצְחָה" (יְרַמְיָה ז', ט; הוֹשַׁע ד', ב), בְּכָל-פְּעַם, בְּכָל רִגְעַת רַחֲמָנָא-לְצַלְחָן.

רנ.

(סְפוּרֵי-מַעֲשֵׂי־יָוֵת, מַעֲשֵׂה יב מ'בַּעַל-תַּפְלָח')

וַיְהִי הַיּוֹם! וְהָיָה 'רוֹחַ-סַּעְרָה' גְּדוֹלָה בְּעוֹלָם. וְהָרוּחַ-סַּעְרָה' הַזֶּה, בְּלַבֵּל אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְהִפָּךְ מִיָּם לְיַבֶּשֶׁת, וּמִיַּבֶּשֶׁת לְיָם. וּמִמְדָּבָר יָשׁוּב, וּמִיַּשׁוּב מְדָבָר, וְהִפָּךְ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ וְכוּ'.

וְאַחֲרַי הָרַעַשׁ וְהַבְּלָבוּל שֶׁנִּתְּבַלְּבוּ כָּל הָעוֹלָם - יִשְׁבּוּ עִצְמוֹן בְּנֵי-הָעוֹלָם לַעֲשׂוֹת לָהֶם 'מְלֹךְ'. וְחָקְרוּ: "מִי רָאוּי לַעֲשׂוֹתוֹ מְלֹךְ עֲלֵיהֶם!"

וְחָקְרוּ וְאָמְרוּ: "בְּאִשֶּׁר שֶׁעָקַר הוּא ה'תַּכְלִית', עַל-כֵּן מִי שֶׁהוּא מְשַׁתְּדֵל בְּיוֹתֵר בְּה'תַּכְלִית', הוּא רָאוּי לְהִיּוֹת מְלֹךְ!" - וְהִתְחִילוּ לְחַקֵּר: "מִהוּ ה'תַּכְלִית"? - וְהָיָה בִּינֵיהֶם 'כַּתּוּת כַּתּוּת'!

כַּת אַחַת אָמְרוּ: "שֶׁעָקַר הַתַּכְלִית הוּא 'כַּבּוּד' וְכוּ'!"

כַּת אַחֲרַת אָמְרוּ: "שֶׁאֵין ה'כַּבּוּד' עָקַר הַתַּכְלִית!" - וְחָקְרוּ: "שֶׁעָקַר הַתַּכְלִית הוּא 'רְצִיחָה'!" - כִּי אָנוּ רוֹאִים: שֶׁכָּל הַדְּבָרִים נִכְלָים וְנִפְסָדִים, וְכָל מִה שֵׁישׁ

עֲנִינֵי 'אֶסוּר-עֲרִיזוֹת', 'אֲשֶׁת-אִישׁ',
'תְּאוֹת-נְאוּף', ו'הִרְהוּרִים', וְתַקוּנָם
– נִמְצְאִים בְּאֲרִיכוֹת בְּפִרְשַׁת 'אֲחֵרֵי-מוֹת' –

"לא תגנב" (שְׁמוֹת כ, יג)

רנב.

(סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי 'גְּנֵבָה')

[א] מִי שֶׁלֹּא חָס עַל מָמוֹן חֵבְרוֹ, בִּידוּעַ
שֶׁהוּא גֵנֵב (גְּנֵבָה-וַיִּגְזַלְהָ ה).

[ב] מִי שֶׁנּוֹטֵל חֵלֶק מִגְּנֵבָה, לְסוֹף שִׁתְּנֵגְלָה
הַדָּבָר (גְּנֵבָה-וַיִּגְזַלְהָ יא).

[ג] עִיר שֵׁישׁ בָּהּ גְּנָבִים, בִּידוּעַ שֶׁהֵרֵב אוֹהֵב
שִׁחָד (גְּנֵבָה-וַיִּגְזַלְהָ יב).

[ד] מִתֵּר לְגֵנֵב דַּעַת הַבְּרִיּוֹת, כִּדֵּי לְהַצִּיל
נַפְשׁ מִיִּשְׂרָאֵל (גְּנֵבָה-וַיִּגְזַלְהָ יד).

[ה] עַל-יְדֵי 'גְּנֵבַת-דַּעַת', בָּא חֲסִידוֹשְׁלוֹם
'חֵלִי הִרְאָה וְחִזָּה' (גְּנֵבָה-וַיִּגְזַלְהָ ח"ב א).

[ו] עַל-יְדֵי 'גְּנֵבַת-דַּעַת', בָּא לִידֵי 'הִרְהוּרֵי-
זְנוּת' עִם 'גֹּזֵיהַ' (גְּנֵבָה-וַיִּגְזַלְהָ ח"ב ב; הִרְהוּרִים ח"ב כ).

[ז] עַל-יְדֵי 'גְּנֵבָה', מִפְּסִיד אֶת הַדַּעַת' (גְּנֵבָה-
וַיִּגְזַלְהָ ח"ב ג; דַּעַת ח"ב טז).

[ח] הַגְּנֵבָה מְזִיק לְ'עֵינַיִם' (גְּנֵבָה-וַיִּגְזַלְהָ ח"ב ד;
רְאִיָּה ח"ב יד).

[ט] מִי שֵׁישׁ לוֹ 'הִרְהוּרֵי-נָשִׁים', בְּטוֹלָם:
עַל-יְדֵי שֶׁלֹּא יִגְנֵב 'דַּעַת-הַבְּרִיּוֹת' (הִרְהוּרִים ס).

[י] עַל-יְדֵי 'גְּנֵבָה', ה'מִשְׁקוֹת' מִתְּקַלְקְלוּן
(מִשְׁקָה א).

אוֹתָהּ לְמֶלֶךְ, מִחֲמַת שְׂרָאוֹ: "שֶׁהִיא בּוֹדֵאִי
רוֹצֵחַ גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד – מֵאַחַר שִׁישׁוּשְׁבַת
בְּתוֹךְ יָם שֶׁל דָּם!"

וּבִקְשׁוֹ גַם-כֵּן: "לְהִתְרַאוֹת פָּנִים עִמָּה!" –
וְהִלְכוּ וְקִבְּלוּ רְשׁוֹת, וְנִכְנְסוּ אֵלֶיהָ.

וְהִיא הִיָּתָה ה'מְלֻכָּה' הַנ"ל [שֶׁל ה'מֶלֶךְ],
שֶׁהִיָּתָה בּוֹכָה תָּמִיד, וּמֵה'דְּמָעוֹת'
שֶׁלָּה נַעֲשֶׂה הַיָּם שֶׁל דָּם.

וְהַפִּירוֹ זֶה אֶת זֶה, וְהָיָה שִׁמְחָה גְּדוֹלָה
מְאֹד בּוֹדֵאִי. וְעַדִּין הָיוּ בּוֹכִים:
"עַל שֶׁאֵינָם יוֹדְעִים מִן הַמֶּלֶךְ עַדִּין" וְכוּ!

"לא תנאף" (שְׁמוֹת כ, יג)

רנא.

(ח"ב לב – נֶאֱמַר בְּשִׁבְתַּת פְּרֻשַׁת יִתְרוֹ תַקֵּם ט"ו)

כָּל-אֶחָד כִּפִּי קִדְשָׁתוֹ וְטָהַרְתּוֹ, כֵּן יֵשׁ לוֹ
בְּחִינַת 'מְשִׁיחַ', וְצָרִיךְ לְשַׁמֵּר
מְאֹד שֶׁלֹּא יִתְקַלְקַל בְּחִינַת 'מְשִׁיחַ' שְׁלוֹ.

וְעַקֵּר הַדָּבָר שֶׁבּוֹ תְלוּי בְּחִינַת 'מְשִׁיחַ' –
הוּא 'שְׁמִירָה מִנְאוּף'.

כִּי 'מְשִׁיחַ' הוּא בְּחִינַת 'חֲטָם', בְּבְחִינַת
(אִיכָּה ד, כ): "רוּחַ אֶפְיָנוּ מְשִׁיחַ ה'",
וְנְאוּף' תְלוּי ב'חֲטָם', כְּמוֹ שִׁבְתוֹב (שְׁמוֹת כ, יג):
"לֹא תִנְאוּף", וְאִיתָא בְּמִדְרָשׁ (בְּמִדְרַבְרָבָה י, ב):
"לֹא תִהְיֶה אָף".

וְצָרִיךְ לְשַׁמֵּר עֲצֻמוֹ מְאֹד, אֲפִלּוּ מִדִּיחַ-
נְאוּף' – כִּי הוּא פּוֹגֵם בְּחִינַת 'מְשִׁיחַ'
שְׁלוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֲטָם' כְּנ"ל.

[שִׁיחוֹת-הַר"ן קַפֵּד: אָמַר: "כִּי בְּחֲטָם יְכוּלִים לְהַפִּיר
ה'נְאוּף"].

"לא תחמד בית רעה, לא תחמד אשת רעה"
(שמות כ, יד)

רנג.

(ח"א כג, ד-בסוף)

עֲשֵׂרֶת־הַדְּבָרוֹת' הֵם בְּקִרְיַת־שֹׁמֶר.
וְדַבּוּר "לֹא תַחְמַד"
(שמות כ, יד), בְּנִגּוּד (דְּבָרִים ו, ט) "וְכַתְּבֶתֶם עַל
מְזוּזוֹת" (ירושלמי ברכות פ"א). **פִּי עַל־יַדִּי**
'מְזוּזָה', נִתְּבַטַּל 'הַמְדַת הַמְמוֹן' (עין בפנים).

עֵתָה בּוֹא וְרֵאֵה נִפְלְאוֹת־הַשֵּׁם, כִּי מִבְּאֵר
בְּיְרוּשָׁלַיִם פָּאָה' (פ"א - וּבְבִרְאשֵׁית־רִבְּה'
לה, ג): "אֲרִטְבֵּן שְׁלַח לְרַבִּי חַד מְרַגְלִיתָא
טָבָא, שְׁלַח לִיה רַבִּי חַדָּא מְזוּזָה".

וְלִכְאוּרָה הוּא פְּלֵא: מַדּוּעַ שְׁלַח לּוֹ 'מְזוּזָה'
דִּיקָא, וְלֹא מַצָּה אַחֲרֵת?!

אֲךְ עַל־פִּי הַנ"ל מִבְּאֵר הַיֵּטֵב: כִּי 'מְזוּזָה'
דִּיקָא מִבְּטַל 'הַמְדַת־הַמְמוֹן', וְעַל־כֵּן
שְׁלַח לּוֹ 'מְזוּזָה' דִּיקָא.

כִּי 'אֲרִטְבֵּן' שְׁלַח לּוֹ 'מְרַגְלִיתָא טָבָא', הֵינּוּ
'עֲשִׂירוֹת וּמְמוֹן', כִּי הִיא שְׁוֵה מְמוֹן
הַרְבֵּה, וְעָשָׂה עֵקֶר הַחֲשִׁיבוֹת מְזָה. עַל־כֵּן
שְׁלַח לּוֹ 'רַבִּי' בְּנִגּוּד זֶה, 'מְזוּזָה' דִּיקָא - כִּי
'מְזוּזָה' מִבְּטַל 'הַמְדַת הָעֲשִׂירוֹת'.

רנד.

(ח"א סג, ג)

מִי שְׂאִין לּוֹ 'יִרְאֵה', וְאֵינּוּ נִשְׁמַר מִבְּחִינַת
"הֶבֶל הַיִּפִּי" (משלי לא, ל) - עַל־יַדֵּי־זָה בָּא
לְעֵנִיּוֹת', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שם ו, כה"כז): "אֵל
תַּחְמַד יִפְיָה בְּלִבָּבָהּ, כִּי בְעַד אִשָּׁה זֹנָה עַד
כֹּפֵר לָהֶם".

כִּי 'עֲשִׂירוֹת' וְהֶבֶל הַיִּפִּי' הֵם שְׁנֵי הַפְּכִים,
כִּי 'עֲשִׂירוֹת' הוּא מְאָרִיכוֹת־הַנְּשִׁימָה,
וְיִפִּי' הוּא מְהַפְּסֵק־הַנְּשִׁימָה' וְכו'.

רנה.

(ח"א סט)

דַּע: שֶׁהַגּוֹזֵל אֶת חֵבְרוֹ מְמוֹן, בְּזָה הוּא
גּוֹזֵל מִמֶּנּוּ בְּנִים. הֵינּוּ: שֶׁהַגּוֹזֵל נוֹטֵל
מִהַגּוֹזֵל בְּנִים.

כִּי עֵקֶר הַמְמוֹן שֶׁל הָאָדָם בָּא לוֹ עַל־יַדִּי
'בְּת־זוּגוֹ', כִּי עַל־יַדִּי 'אֹר נִפְשָׁה', מְזָה
בָּא לוֹ הַמְמוֹן.

עַל־כֵּן הוּא גּוֹזֵל וְנוֹטֵל מִמֶּנּוּ נֶפֶשׁ בְּנָיו
וּבְנוֹתָיו, שֶׁהֵם תְּלוּיִים וְגַדְלִים
וְיוֹנְקִים מֵאֹר הַזֶּה (עין בפנים בְּאִרְיִכוֹת).

זָה סוּד שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (בְּבֹא־קַמָּא קִיט.):
"הַגּוֹזֵל אֶת חֵבְרוֹ, כְּאֵלּוּ גּוֹזֵל מִמֶּנּוּ
נֶפֶשׁ בְּנָיו וּבְנוֹתָיו".

וְדַע: שֶׁעַל־יַדֵּי־זָה שֶׁגּוֹזֵל אֶת חֵבְרוֹ, הוּא
בָּא לְהַרְהוּרִים' - כִּי בּוֹדָאִי הוּא
מִתְדַבֵּק וְנִכְסֵף לְאִשְׁתׁ חֵבְרוֹ שֶׁגּוֹזֵלוֹ, עַל־יַדִּי
הַמְמוֹן שֶׁנֹּטֵל מִמֶּנּוּ, שֶׁהוּא 'אֹר נִפְשָׁה'.

וְכֵן הִיא מְהַרְהֵרַת אַחֲרָיו, עַל־יַדִּי שֶׁמִּשְׁדָּה
אוֹתָהּ אֵלָיו, עַל־יַדִּי שֶׁמִּשְׁדָּה לְעַצְמוֹ
'אֹר נִפְשָׁה'.

גַּם יוֹכֵל הַגּוֹזֵל לְפַעְמִים לְגַזֵּל מִחֵבְרוֹ,
אֶפְלוּ ה'בְּת־זוּג' שֶׁל הַגּוֹזֵל. וְהַכֵּל לְפִי
תִּקְוָה וְחִזְק תְּאֹתוֹ וְחִשְׁקוֹ וְהַתְּגַבְּרוֹתוֹ עַל
מְמוֹן חֵבְרוֹ בְּהַרְהוּר וּבְמַעֲשָׂה, עַד שֶׁאֶפְשָׁר
שִׁתְּגַבֵּר וְיִקַּח גַּם בְּת־זוּג שֶׁל חֵבְרוֹ הַגּוֹזֵל.

כִּי מֵאַחַר שֶׁהַתְּגַבֵּר וְגַזֵּל מְמוֹן חֵבְרוֹ, שֶׁהוּא
'אֹר נִפְשָׁה' בְּת־זוּגוֹ - עַל־כֵּן לְפַעְמִים
נִמְשַׁכֵּת הִיא בְּעַצְמָהּ גַּם־כֵּן אַחַר הַמְמוֹן
שֶׁגּוֹזֵל זֶה הַגּוֹזֵל מִבְּעַלָּהּ.

וְעַל־כֵּן לְפַעְמִים הַגּוֹזֵל גּוֹזֵל גַּם אִשְׁתׁ
חֵבְרוֹ, עַל־יַדִּי הַמְמוֹן שֶׁגּוֹזֵל
מִמֶּנּוּ בְּיָדִים, אוֹ עַל־יַדִּי חֵמְדָה.

כי דע: פי גם על-ידי 'חמדה ותאוה והשתוקקות' שיש לו לממון חברו, גם על-ידי-זה יוכל לגזלו - פי המחשבה יש לה תקף גדול, במבאר במקום אחר (לקוטי-מזהר"ן ח"א קצג).

ועל-כן יוכל להיות שיהיה להאדם ממון גזלה, אף שלא גזל כלום בידים.

וזהו האסור הלאו החמור שב'עשרת-הדברות': "לא תחמד" (שמות כ, יד) -

פי ה'חמדה' בעצמה, הוא אסור חמור מאד רחמנא-לצלון, פי יש פח בה'חמדה', לגזל ממנו ממונו, ונפש בניו ובנותיו כנ"ל.

ועל-כן יש אסור אפלו ב'מחשבה' לשלח יד בפקדון - כמו ששנינו ב'בבא-

מציעא' (מג): "החושב לשלח יד בפקדון". פי הפלגתא היא רק אם חיב על-זה כמו השולח יד ממש, אבל 'אסור', יש בודאי לכלי עלמא, כנ"ל.

רנו.

(ספר-המדות, אמונה ח"ב י; ממון ח"ב יז)

מי ששומר את-עצמו מלעבד על "לא תחמד" (שמות כ, יד) - על-ידי-זה נצול

מ'פעס' ו'גאווה', ומ'חסרון-אמונה' הבאה על-ידי 'פעס' ו'גאווה'.

"ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו" (שמות כ, יז)

רנז.

(ח"א לח, ה)

בשמעלה ה'דבור' לשרשו, הינו לגבורות, ומתחיל לדבר בינו לבין קונו בשלהבת הגבורות, 'דברי-אמת'

שבלבנו, בהתעוררות בתשובה, ורואה פחיתותיו וגדלת הבורא וכו' - אזי נכנס בו בוששה גדולה על גדל פשעיו, כנגד רב ושלטי עקרא ושרשא דכל עלמין.

וה'בוששה' הזאת, הוא בחינת 'אור-התפלין' שנתגלה על פניו

במצחו וכו', כמו שאמרו (ברכות ו. על דברים כח, י): "וראו כל עמי הארץ פי שם ה' נקרא

עליו ויראו ממנו", "אלו תפלין".

כי ה'יראה' הוא ה'בוששה', כמו שאמרו (נדרים כ - על שמות כ, יז): "יראת ה' על

פניכם", "זה הבוששה" - שהיא על ה'פנים', הינו בחינת 'תפלין'.

וזה שאמרו (ברכות יא. ועוד): "תפלין נקראין פאר". ו'פאר' הוא 'כלליות הגונין'.

וזה שאנו רואים: כשאדם מתבייש, נעשה כמה גונין וכו'.

ובזה יכולים אנו להבין: אם יש לאדם יראת-שמים, הינו 'בוששה', לאחר

תקון החטא - כשאנו מסתפלין על פניו, ונזכר עלינו יראה ובוששה! - הינו: שנמשך

עלינו דעת בגדלת הבורא יתברך-שמו.

רנח.

(ח"א ריט)

בשעת 'מתן-תורה' שרצה השם-יתברך לגלות מלכותו ויראתו, הכניע

עצמו השם-יתברך לישראל כפיכח, ובקש מהם שיקבלו מלכותו, והבטיח

להם כמה הבטחות, כמו שכתוב (שמות יט, ו): "ואתם תהיו לי ממלכת פהנים וגוי

קדוש" וכו'.

שכל אלו ה'הבטחות', הם בחינת 'הכניעה', וכל-זה היה בשביל לגלות

מלכותו ויראתו, כמו שכתוב (שם כ, טז):
 "ובעבור תהיה יראתו על פניכם" וכו'.

כי כל־זה היה בשביל ה'יראה', שהיא
 בחינת 'מלכות' - כי השם־יתברך
 מקטין עצמו בשביל לגלות מלכותו.

רנט.

(ח"ב עב)

עקר ה'בושה' נמשך על־ידי ה'מנהיג',
 בחינת 'משה', שמשוך באורי
 התורה לכל אחד.

כמו שבשעת 'מתן־תורה', שהמשיך
 משה התורה לישראל, נאמר שם
 (שמות כ, יז): "ולבעבור תהיה יראתו על
 פניכם לבלתי תחטאו", ודרשו רז"ל (גדרים
 ב.): "זה ה'בושה'. דהינו: שיהיה להם 'בושה'
 לבלתי לעשות חטא ועוון הסוֹשְׁלוֹם.

וגם אפלו "לבלתי תחטאו" לבלתי
 לעשות עברה' - צריך גם־כן 'יראה'
 'בושה'!

כי אפלו בפעושין מצוה צריך שיהיה לו
 גם־כן בושה גדולה! - כי איך באים
 לחטף ה'תפלין' 'פתרי דמלפא', ולהניחם
 פתאם על הראש.

וזאת ה'בושה', נמשכת על־ידי 'באורי'
 התורה על־ידי ה'מנהיג', כמו
 שהיה בשעת מתן־תורה.

רל.

(שיחות־הר"ן קסח)

גם ספר: מ'גדל ה'בושה' שהיה לו, שהיה
 מתביש מהשם־יתברך, והיה מרגיש
 ממש ה'בושה' על 'פניו'. והיה מרגיש כמו
 מי שמתביש מחברו מאד, כי היה מרגיש

שמתחילין מראה פניו להשתנות לכמה
 גוונים, בדרך המתבישין ממש בלי שום שנוי.

וכבר נתבאר: מגדל ה'בושה' וה'יראה'
 שהיתה מנחת על פניו תמיד, אשר
 לא נראה כזאת.

והרבה־קדוש מורנו הרב רבי נחום ז"ל
 מטשערנאביל, ראה אותו
 בימי נעוריו בקהלת 'מעדוועדווקע',
 ונתבהל מעצם ה'יראה' שהיה על פניו אז;
 ואמר: שמה שנאמר (שמות כ, יז): "למען
 תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו" -
 זה רואין בהוש אצלו.

רלא.

(שיחות־הר"ן ריו)

באמת עקר הפרוש הפשוט של פסוקים
 אלו המזהירים לדעת אותו יתברך,
 כגון (דברים ז, לט): "וידעת היום והשבת"
 וכו' - עקר האזהרה זו היא בפשיטות:
 לדעת ולזכר אותו יתברך תמיד בכל־עת,
 ואל ישפח אותו.

כמו למשל: שדרך המלכים והאדונים
 שמזהירין את עבדיהם שידעו שיש
 עליהם מושל, ובפרט אנשי חיל של
 המלכים, שמלמדין אותם שידעו מי המלך
 והקיסר שלהם, "למען תהיה יראתו על
 פניהם" (שמות כ, יז), ויעבדו עבודתם בשלמות.

וכן הרגילות לומר להעבד: 'דע שיש
 עליך אדון ומושל', שהכונה: שיקח
 זאת בדעתו בכל עת ואל ישפח לבל יעשה
 שום דבר נגד רצונו. כמו כן להבדיל
 ב'מלכותא־דשמיא' וכו'.

**"וַיַּעֲמֵד הָעַם מֵרָחֵק, וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל
אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים" (שְׁמוֹת כ, יח)**

**וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ "חֶפֶץ חֶסֶד הוּא" (מִיכָה ז,
יח) - וּמִסְתִּיר עֲצָמוֹ
בְּבִיכּוֹל בְּהַמְנִיעָהּ הַזֹּאת. וְהַפְּסִיל בְּשֵׂרוֹאָה
הַמְנִיעוֹת, חוֹזֵר לְאַחֲרָיו.**

**אָבֵל 'בְּרִידָעַת, מְקַרֵּב עֲצָמוֹ אֶז דִּיקָא
לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ - כִּי מִסְתַּפֵּל וּמוֹצֵא
בְּהַמְנִיעָהּ בְּעֲצָמָה אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ.
וְהַמְנִיעָה, הוּא בְּחִינַת "עֲנַן וְעֶרְפֶּל" (דְּבָרִים ד, יא).**

**וְזֶה פְּרוּשׁ הַפְּסוּק (שְׁמוֹת כ, יז): "וַיַּעֲמֵד
הָעַם מֵרָחֵק" - כִּי בְּשֵׂרוֹאֵין הָעֶרְפֶּל
הֵינּוּ הַמְנִיעָה, עוֹמְדִין מֵרָחֵק.**

**"וּמֹשֶׁה" - "בְּחִינַת דַּעַת כָּל יִשְׂרָאֵל" (זֹהַר
פְּקוּדֵי רַכָּא).**

**"נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים" -
הֵינּוּ: אֶל הַמְנִיעָה, שָׁבָה בְּעֲצָמָה
נִסְתָּר הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ.**

**"מִזְבַּח אֲדָמָה תַעֲשֶׂה לִּי וְגו'. וְאִם מִזְבַּח
אֲבָנִים תַעֲשֶׂה לִּי, לֹא תִבְנֶה אֹתָהּן גְּזִית, כִּי
חֲרִבָה הַנֶּפֶת עָלֶיהָ וְתַחֲלָלָהּ" (שְׁמוֹת כ, כא-כב)
- וְעַנִּין פְּגַם הַמִּזְבֵּחַ -**

**"כִּי חֲרִבָה הַנֶּפֶת עָלֶיהָ" - לְאַסֵּר בָּהֶם נְגִיעַת
הַבְּרָזָל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כו, ו): "אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת
תִּבְנֶה אֹת מִזְבַּח ה' אֱלֹקֶיךָ", "לֹא תִגִּיף עָלֶיהָן
בְּרָזָל" (שָׁם כו, ה).**

**כָּל אֶבֶן שֶׁנִּפְגְּמָה בְּדִי שֶׁתִּחַגֵּר בָּהּ הַצִּפְרָן פִּסְפִּין
שֶׁל שְׂחִיטָה, הָרִי זֶה פְּסוּלָה לַכֶּבֶשׂ וְלַמִּזְבֵּחַ,
שֶׁנֶּאֱמַר: "אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תִּבְנֶה אֹת מִזְבַּח ה'".
(רַמְבַּ"ם, בֵּית־הַבְּחִירָה פ"א ה"ד)**

**אֶחָד אֲבָנֵי הַכֶּבֶשׂ וְאֶחָד אֲבָנֵי הַמִּזְבֵּחַ מִבְּקִיעַת בֵּית
כָּרֶם. וְחוֹפְרִין לְמִטָּה מִהַבְּתוּלָה, וּמִבִּיָּאִים מִשָּׁם
"אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת", שֶׁלֹּא הוֹנֵף עָלֵיהֶם בְּרָזָל,
שֶׁהַבְּרָזָל פּוֹסֵל בְּנִגְיָעָה. וּבִפְגִּימָה לְכָל דְּבָר.
נִפְגְּמָה אַחַת מֵהֶן, הִיא פְּסוּלָה וְכֵלֵן בְּשֵׂרוֹת.
(מִדּוֹת פ"ג מ"ד)**

רלב.

(שִׁיר־נְעִים' שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, בְּתַחֲלַת הַסֵּפֶר)

**מֹשֶׁה עָלָה לְמָרוֹם וְעַנָּן לְבוּשׁוֹ. נִמְצָא
הַמְּחַיֵּב דְּבַר עֲמוֹ בְּכָל פַּעַם, וּפִרְשׁ
מִן הָאִשָּׁה.**

רלג.

(ח"א ג)

**הַתְּקוּן שְׂיוּכָל לְשִׁמְעַ נְגִינָה' מִכָּל אָדָם,
הוּא עַל־יְדֵי: שְׂיִלְמַד בְּלִילָה,
'תוֹרָה שְׁבַע־לִפְּהָ, הֵינּוּ גְּמָרָא' שֶׁהִיא בְּחִינַת
'לִילָה'.**

**כְּדֹאִיתָא בְּמִדְרָשׁ (מִדְרָשׁ־תְּהֵלִים יט): "בְּשִׁהִיָּה
מֹשֶׁה בְּהָר 'אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים
לַיְלָה' (שְׁמוֹת כד, יח; לד, כח; דְּבָרִים ט, ט), בְּשִׁהִיָּה
לְוֹמַד 'תוֹרָה־שְׁבַכְתָּב' הִיָּה יוֹדַע שֶׁהוּא יוֹם,
וּכְשִׁלְמַד 'תוֹרָה שְׁבַע־לִפְּהָ' הִיָּה יוֹדַע שֶׁהוּא
'לִילָה'.**

רלד.

(ח"א נח, ב)

**'עַנָּן' - זֶה בְּחִינַת 'יִצְחָק', בְּחִינַת (דְּבָרִים ד,
יא): [וְהִקָּרַע בְּעַר בְּאֵשׁ עַד לֵב הַשָּׁמַיִם] "חֹשֶׁךְ
עַנָּן וְעֶרְפֶּל". בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כז, א): "וְתַכְהִיֵן
עֵינָיו מִרְאֵת".**

רלה.

(ח"א קטו)

**מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּנִשְׁמִיּוֹת כָּל יָמָיו, וְאַחֲר־כֵּן
נִתְלַחֵב וְרוֹצֵה לִילֵךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם־
יִתְבָּרַךְ - אֲזִי מוֹדֵת־הַדִּין מְקַטְרֵג עָלָיו, וְאֵינּוּ
מְנִיחַ אוֹתוֹ לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וּמִזְמִין
לוֹ מְנִיעָה'.**

רלו.

(ח"א יז, ג'ד-ה'ו'ט)

התקון להכניע ולבטל פסילות השכל' - הוא על-ידי בחינת 'מזבח', בחינת 'אכילה בפשרות'.

כי "שלחנו של אדם מכפר במזבח" (ברכות נה. תגיגה כז. מנחות צז). כי עקר יניקת ה'פסילות', דהינו ה'קלפות', הוא רק מבחינת 'מזבח' (זהר תרומה קלט).

ועל-כן אפלו אחר אכילת איש הפשר - בהכרח שיהיה לו 'בלבול-הדעת' קצת אחר האכילה, מחמת ש'יניקת הפסילות' הוא משם. אך צריך שלא לתן חיות להקלפות, כפי חיונו בצמצום, ולא יותר.

אבל כשאוכל כ"זולל וסבא" (דברים כא, כ), שזה בחינת "פגם המזבח" (מדות פ"ג

מ"ד; ספ"ה מח: עבודה-זרה נג: זבחים נט.). אזי יונקים ה'קלפות', דהינו ה'פסילות', יותר מהראוי - ואזי מתגבר ה'פסילות' על ה'שכל'.

ועל-כן על-ידי 'אכילה בפשרות' - נכנע ה'פסילות' ונתרומם ה'שכל'.

ולהשלים "פגם המזבח", 'פגם האכילה' - הוא על-ידי 'גרים'. כי ה'עבודה-זרה' אין להם כח כפי-אם מ"פגם המזבח".

וזה שכתוב (מלאכי א, יא): "ממזרח שמש ועד מבוא גדול שמי בגוים ו]בכל מקום מקטר ומגש לשמי" - כי כחם הוא מ"פגם חלקי המזבח", מהניצוץ הקדוש של ה'מזבח דקדושה' שנפל לשם.

ועל-ידי ה'גרים', שמשליך אמונתו אחר 'אמונת ישראל' - מכניע ה'עבודה-זרה' שנעשה מ'פגם חלקי

המזבח' - וחוזרין 'ניצוץ חלקי המזבח' למקומם, ונשלים ה'מזבח'.

אך איך אפשר לעשות גרים, והלא הם רחוקים מאד מקדשת ישראל, ומאין בא זאת שיבוא להם על הדעת שיתגירו?

אך דע: שזה נעשה על-ידי 'צדקה' שנותן ל'תלמיד-חכם' שכלול מפמה נפשות ישראל.

כי באמת: איך אפשר לעפושם לבוא לאמונת-ישראל, והלא הם רחוקים מאד מישראל, ואיך אפשר לדבר להם שישמעו ויבואו להאמונה הקדושה?

אך כמו כשאחד רחוק מאד מחברו, ואי-אפשר לדבר אליו שישמע, צריך לכתב לו 'פתב'. כן צריך לשלח בחינת 'פתב' להם - עד שיוכלו לשמע אף שהם רחוקים וכו' וכו'.

ועל-כן כשהאור נח וזך וצלול - אזי כשמדבר אחד שייכול לדבר, אזי נשמע הדבור למרחוק. אבל כשיש 'רוח-סערה', אזי אי-אפשר לחברו לשמע וכו'.

ועל-ידי 'צדקה' - קונה לו 'רעים', ועל-ידי זאת האהבה שקונה על-ידי ה'צדקה' - נזדבד האור, שעל-ידי-זה נשמע הדבור למרחוק.

ועל-כן העקר לתן צדקה לצדיקים-אמתיים ולעניים-הגונים, שכלולים מפמה נפשות ישראל - כי בזה הוא מגדיל מאד השטח של האור הנח והזך.

ואזי כשמדבר זה שייכול לדבר דבור הישראלי, 'דבור הקדוש' - הדבור נכתב ונחקק בהאור, והולך הדבור ונשמע למרחוק. כי מחמת שהאור נח וזך, יכולים לשמע למרחוק.

וְאָזִי זֶה הַדְּבָר נִכְתָּב בְּסִפְרֵיהֶם שֶׁל הָעִבּוּרִים, וּמוֹצְאִים הָעִבּוּרִים בְּסִפְרֵיהֶם הַפֶּה אֲמוֹנָתָם, כְּמוֹ שֶׁמְצִינֵנוּ בַּפֶּה גְרִים שֶׁנִּתְגַּדְּרוּ מִחֲמַת־זָה.

וְזֶה בָּא עַל־יַדֵּי הַדְּבָר שֶׁל הַצְּדִיק, שֶׁנִּחְקַק וְנִכְתָּב בְּהַאֲוִיר, וְעַל־יַדֵּי־זֶה נִתְגַּדְּרוּ, כְּמוֹ שֶׁמִּסְפְּרִין מִכַּמָּה גְרִים שֶׁנִּתְגַּדְּרוּ עַל־יַדֵּי־זֶה, עַל־יַדֵּי שֶׁמְצִאוּ בְּסִפְרֵיהֶם הַפֶּה אֲמוֹנָתָם.

וְזֶה מִחֲמַת בְּחִינַת ה'טוֹב־הַכְּבוֹשׁ' תַּחַת יָדָם, הֵינּוּ: בְּחִינַת 'חֻלְקֵי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל' הַכְּבוֹשׁ אֶצְלָם וְכוּ' וְכוּ'.

וּבִתְחִלָּה זֶה ה'טוֹב־הַכְּבוֹשׁ' אֶצְלָם זֹכֵר שֶׁבָּא מִמְּקוֹם קְדוֹשׁ וְעֵלְיוֹן מְאֹד, אֲךָ אַחֲרֵי־כֵן מִתְגַּבְּרִין עַל זֶה הַטוֹב וְכוֹבְשִׁים אוֹתוֹ תַּחַת יָדָם.

וְעַל־יַדֵּי הַדְּבָר הַיִּשְׂרָאֵלִי, שִׁיּוּצָא וְנִכְתָּב בְּסִפְרֵיהֶם כַּנֶּל, אֲזִי זֶה ה'טוֹב־הַכְּבוֹשׁ' שֶׁם מוֹצֵא אוֹתוֹ בְּסִפְרֵיהֶם, שֶׁמוֹצֵא שֶׁם הַפֶּה אֲמוֹנָתָם.

וְאָזִי נִזְכָּר זֶה הַטוֹב אֶת מַעֲלָתוֹ: "אִיךָ שֶׁבָּא מִמְּקוֹם עֵלְיוֹן מְאֹד!" - וּמִתְחִיל לְהַצְטַעַר וּלְהִתְגַּעְגַּע: "עַל אֲשֶׁר נָפַל מִמְּקוֹם גְּבוּהָ כְּזֶה, וְעַתָּה הִיא כְּבוֹשָׁה בְּיָדָם!" - וְרוֹצֵה לְהַמְשִׁיךְ וּלְחַזֵּר לְמִקְוָמוֹ. וּמִחֲמַת שֶׁכָּבֵד נִקְשָׁר וְנִתְפָּס אֶצְלָם בְּקִשְׁרֵי־קִשְׁרִים, עַל פֶּן כְּשֶׁמִּתְחִיל הַטוֹב לְחַזֵּר, אֲזִי מוֹשֵׁךְ וְתוֹלֵשׁ עִמּוֹ עוֹד מִהָרַע שֶׁלָּהֶם.

וְזֶה הוּא בְּחִינַת ה'גְּרִים' שֶׁבָּאִים לְהִתְגַּדֵּר - שֶׁהֵם בְּחִינַת הָרַע שֶׁנִּתְלָשׁ מֵהֵם עִם הַטוֹב, עַל־יַדֵּי שֶׁחֲזַר הַטוֹב לְמִקְוָמוֹ.

וְזֶה בְּחִינַת (ישעיה מד, ה): "זֶה יִכְתֹּב יָדוֹ לָהּ", פֶּרֶשׁ רַש"י: "אֵלּוּ בַּעֲלֵי־תְשׁוּבָה" - הֵינּוּ: בְּחִינַת ה'טוֹב', שֶׁשָּׁב וְחֲזַר

לְמִקְוָמוֹ, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יַדֵּי בְּחִינַת 'כְּתָב', כַּנֶּל. "וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה" (שם), "אֵלּוּ הַגְּרִים" (רש"י שם) - כִּי עַל־יַדֵּי שֶׁשָּׁב וְחֲזַר ה'טוֹב', עַל־יַדֵּי־זֶה נַעֲשֶׂה 'גְּרִים', כַּנֶּל.

וְזֶהוּ (יחזקאל יג, ט): "בְּכַתֵּב יִשְׂרָאֵל לֹא יִכְתְּבוּ, וְאֵל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל לֹא יִבְאוּ". הֵינּוּ: כְּשֶׁאֵין בְּחִינַת "כְּתָב יִשְׂרָאֵל", שֶׁעַל־יָדוֹ נַעֲשִׂין 'גְּרִים' - עַל־יַדֵּי־זֶה: "וְאֵל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל לֹא יִבְאוּ".

הֵינּוּ: שֶׁאֵין זֹכִים ל'שְׁלֵמוֹת־הַמְּזִבָּח', שֶׁנִּקְרָא: "מְזִבַּח אֲדָמָה" (שמות כ, כא), שֶׁשְׁלֵמוֹתוֹ עַל־יַדֵּי 'גְּרִים'.

וְעַל־יַדֵּי 'צְדָקָה' ל'צְדִיקִים־אֲמִתִּיִּים' וְל'עֲנִיִּים־הַגּוֹנִים' - נַעֲשִׂין 'גְּרִים', וְנִשְׁלָם ה'מְזִבָּח', דְּהֵינּוּ: שֶׁזֹּכִין לְאֵכֶל בְּקִדְשָׁה.

וְאָזִי: נִשְׁלָם הַשֶּׁכֶל. וְאָזִי: זֹכִין לְרֹאוֹת 'אוֹר־הַצְּדִיק'. וְעַל־יַדֵּי־זֶה: מְקַבְּלִין מִמֶּנּוּ 'רְאָה וְאֶהְבֶּה'.

"בְּכָל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אֲזַפִּיר אֶת שְׁמִי, אָבוּא אֵלֶיךָ וּבִרְכָתֶיךָ" (שמות כ, כא)

רלז.

(ח"ב א, ה)

'מְמוֹן' נִקְרָא 'שֵׁם', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שמות כ, כא): "בְּכָל מְקוֹם אֲשֶׁר אֲזַפִּיר אֶת שְׁמִי אָבוּא אֵלֶיךָ וּבִרְכָתֶיךָ", בְּחִינַת (משלי י, כב): "בְּרַפְתָּ ה' הִיא תַעֲשִׂיר".

רלת.

(לקוטי־הַלְכוֹת, דְּבָרִים הַנּוֹהֲגִים בְּסַעֲדָה ד, ו)

עֵקֶר זְכוּרֹן שְׁמוֹ יִתְבַּרֵּךְ הוּא בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, שֶׁקִּדְשָׁתָהּ נִמְשַׁכֶּת מִבֵּית־

המקדש, ששם עקר זכרון שמו המיוחד, כי "אין רש"יין להזכיר שם המקדש כ"אם בבית המקדש" (יומא ט: סוטה לח.).

וכמו שכתוב (שמות כ, כא): "בכל מקום אשר אזכיר את שמי, אבוא אליך וברכתיך", וכפי שפרש רש"י שם: "דהיננו בבית המקדש".

וזוה שכתוב (תהלים עו, ב): "נודע ביהודה אלקים בישראל גדול שמו, ויהי בשלם סופו". כי ידיעת אלקותו וממשלתו והגדלת שמו יתברך, הוא רק בירושלים, ששם הבית המקדש, ששם מזכירין שם המקדש, כנ"ל.

וזוה ידוע (עי' זוהר וירא קח; בא לג.): "שקדשת הבית המקדש נמשכת בכל גבולי ארץ ישראל, שעד שם גבול הקדשה. ומגבולי ארץ ישראל ואילך, הוא אחיזת הסטרא אחרא" וכו'. ועל כן עקר בחינת שם ה', שהוא בחינת זכרון, הוא בארץ ישראל.

רלט.

(לקוטי הלכות, ברכות פרטיות והטבת חלום ה, א)

עקר הזכרון נמשך מ'קדשת ארץ ישראל וירושלים ובית המקדש' - כי שם עקר התגלות אלקות, ושם יכולין להזכיר את עצמם ביותר בעלמא דאתי.

כמו שכתוב (שמות כ, כא): "בכל המקום אשר אזכיר את שמי" וכו', ופרש רש"י: "ואין זה אלא בבית המקדש, ששם נתן רשות להזכיר את שמו הגדול יתברך".

וזוהו לשון "אזכיר" - כי עקר הזכרון הנ"ל נמשך מפנוי יתברך בעצמו כנ"ל, כי הוא יתברך בעצמו מתלבש

ומצמצם את עצמו בהמחשבה דבור ומעשה שבכל יום, ומזכיר את האדם תכליתו הנצחי, שיזכר בעלמא דאתי.

ועל כן כתיב בלשון "אזכיר" - שפרושו: "שהאדם יזכיר את שמו יתברך", כמו שפרש רש"י שם.

כי הכל אחד, כי הוא יתברך בעצמו מצמצם עצמו כפי יכול להזכיר את האדם, שיזכר שמו הגדול, שהוא זכרון עלמא דאתי, שהם בחינת שם מלא, כמו שכתוב שם (לקוטי מוהר"ן ח"א נד), עי' שם.

כי הזכרון - הוא לפי האדם, ולפי המקום, ולפי היום. ובאמת בכל יום ובכל מקום וכל אדם שבעולם - יכול לזכר תמיד בעלמא דאתי, אם ישים לבו היטב לזה, ולא יטעה את עצמו.

אך כל דבר יש לו שרש. ושרש הזכרון הזה, נמשך מקדשת הבית המקדש, מנקדת האבן שתייה, ששם נתקבצו כל השלשה בחינות האלו יחד בתכלית הקדשה, דהיננו האדם והמקום והזמן - כי שם נכנס הפה"ך גדול ביום הכפורים.

ועל ידי זה נתקבצו שלש אלו הבחינות יחד בשלמות נפלא. א) ה'פה"ך הגדול' - המבחר מכל ישראל, בחינת 'שלמות האדם'. ב) נכנס לפניו ולפנים לקדשי קדשים - המקום הקדוש בתכלית הקדשה, בחינת 'שלמות המקום'. ג) נכנס ב'יום כפור' - יום אחד בשנה, בחינת 'שלמות קדשת היום'.

נמצא: שבבית המקדש הוא שרש קדשת האדם והמקום והזמן. ועל כן משם נמשך הקדשה לירושלים וארץ ישראל, ומשם נשתלשל הקדשה לכל

המקומות שבעולם, ולכל בני-אדם, ולכל ימות-השנה - שיוכל האדם להזכיר את- עצמו בכל יום ובכל מקום - להבין הרמזים, שעל-ידי-זה שבין אליו ועושיין רצונו יתברך.

רמ.

(לקוטי-הלכות, שלוחין ב, ב)

זה עקר התכלית והשלמות האחרון - לזכות לבוא לבחינה זו העליונה להפיל באי-סוף, עד שיהיה התורה והתפלה שלו, בחינת "תורת-ה' ותפלת ה'" (לקוטי-מוהר"ן ח"א כב) - אשרי מי שזוכה לזה!

ואזי התפלה היא בבחינת "יהי רצון מלפני", שהיא תפלת השם-יתברך, (ברכות ז).

וזה בחינת (שמות כ, כ): "בכל המקום אשר אזכיר את שמי" - "אזכיר" דיקא. כי מי שזוכה לבחינת תפלה כזו, דהינו "תפלת ה'" - נמצא בשמזכיר את שמו יתברך, מאחר שנכלל בו יתברך, נמצא: שהשם-יתברך בעצמו מזכיר את שמו יתברך כביכול, מאחר שנכלל בו יתברך, שזהו בחינת "תפלת ה'" כנ"ל.

רמא.

(לקוטי-הלכות, שו"ב ג, ב)

באמת השם-יתברך בכל מקום ובכל דבר, רק כשאינו זוכרין אותו חסוֹשֵׁלֹם, אזי הוא גם-כן מתעלם ומסתיר פניו, בבחינת (דברים לא, יח): "ואנכי הסתר אסתיר", ואזי יש אחיזה ושליטה להקלפות ומזיקי-עלמא חסוֹשֵׁלֹם, מחמת שאלקותו נעלם ונסתר שם.

אבל תכף כשזכרין אותו יתברך, דהינו: שמאמינין ויודעין שאלקותו יתברך מלבש שם - אזי תכף נתגלה אלקותו יתברך,

וכשנתגלה אלקותו יתברך שם, אזי נמשך כל הברכות וכל טוב, ונשמרין מכל רע.

בבחינת (שמות כ, כ): "בכל המקום אשר אזכיר את שמי, אבוא אליך וברכתיך" - "אזכיר" דיקא. שתכף כשזכרין את שמו יתברך שמלבש שם, נמשך תכף ברכה, בחינת: "אבוא אליך וברכתיך".

וכשהשם-יתברך מברכו - הוא נשמר מכל הזקות, כמו שכתוב (במדבר ו, כד): "וברכך ה' וישמרך".

"ולא תעלה במעלת על מזבחי, אשר לא תגלה ערותך עליו" (שמות כ, כב)

שלא ילך פסיעה גסה. (מכילתא יתרו, בחדש יא)

רמב.

(ספר המדות, המתקנת-דין ח"ב ז; צדקה ח"ב ז)

אלו גומלי-חסדים העושים חסד, ולפעמים גורמים עם החסד לרעה, ועושים עצמן פאלו אינם רואים הרעה, הצומחת מהחסדים.

וזהו בחינת האזהרה שהזהיר ל'פנהים' בחינת 'חסד' (מכילתא יתרו, בחדש יא - על שמות כ, כב): "שלא יפסיעו פסיעה גסה".

על-ידי-זה גורמים: שהדין שלמעלה חסוֹשֵׁלֹם, אינו במתינות.

וכן להפך: כשמדקדקים בחסדים שלא יצמיח רעה - על-ידי-זה הדין במתינות.

הַפְּטָרַת פְּרַשַׁת יִתְרוֹ

[אמר המַעֲתִיק (רבי שמואל הירבִיץ ז"ל): שְׁמַעְתִּי שְׁדַבֵּר פְּעַם-אַחַת אִיזָה אִישׁ עִמּוֹ (עם מוֹהֲרַנֵּ"ת ז"ל) גַּם-כֵּן מִחֻקֵּי־תִּרְתִּי אֶלְקוֹת, וְאָמַר לוֹ בְּזֶה-הִלְשׁוֹן: "אִיךָ הָאֵב הַיָּדֵשׁ בְּעֶרְךָ גַּעְזָאָנְט: וְאַרְאָה אֶת ה'", אִוֵּן עַד הָאֵט מִיר גִּיגְלוֹיבֵט! (להירש בער אַמְרֵתִי: וְאַרְאָה אֶת ה'", וְהוּא הָאֵמִין לִי)].

"וְאַרְאָה אֶת ה'" (ישעיהו, א)

א.

(ח"א ז, ח)

מֹשֶׁה - הַשִּׁיג בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל"ג, כ): "כִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחִי", זֶה בְּחִינַת הַהֲשָׁגָה שֶׁל 'מֹה', בְּחִינַת (הַקְּדָמַת-הַזֵּהָר א:): "מָה חֻמֵּית" וְכו' - שְׁזָהוּ הַהֲשָׁגָה שֶׁל 'דְּרִי-מַעְלָה', בְּחִינַת 'בְּן'.

וַיִּשְׁעֶיָה - שְׁהִיָּה בְּמִדְרָגָה קְטַנָּה מִמֹּשֶׁה, אָמַר (ישעיהו, א): "וְאַרְאָה אֶת ה'" - זֶה בְּחִינַת הַשְּׁגָה שֶׁל 'דְּרִי-מַטָּה', בְּחִינַת 'תְּלַמִּיד', בְּחִינַת (שָׁם פְּסוּק ג): "מִלֵּא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ".

כִּי אֶפְעַל-פִּי שִׁידַע יִשְׁעֶיָה, שִׁישׁ הַשְּׁגָה שֶׁל בְּחִינַת 'מֹה' - אֶפְעַל-פִּי-כֵן אָמַר לְפִי מִדְרָגָתוֹ, שֶׁהוּא הִיָּה בְּבְחִינַת הַהֲשָׁגָה שֶׁל "מִלֵּא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", בְּחִינַת: "וְאַרְאָה אֶת ה'"

ב.

(כּוּכְבֵי-אֹר, אֲנָשִׁי-מוֹהֲרַן ח"ג לב; הַתְּנַהֲגוֹת אֲדָמוֹ"ר זצ"ל עִם הָאֲרִיסְתוֹתוֹ קְרִטִין שְׁבִאוֹמִין)

פְּעַם-אַחַת עָמַד לְפָנָיו [לְפָנֵי מוֹהֲרַנֵּ"ת ז"ל], צָבִי דָב [הַעֲרַשׁ בְּעַר] מֵאוֹמֵן, וְהַתְּחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ בְּחֻקֵּי-תִּרְתִּי-הָאֶלְקוֹת, וְנִתְלַהֵב מְאֹד בְּרִשְׁפֵי שְׁלֵהֶבֶת, וְעָנָה וְאָמַר לוֹ: "מָה אַתָּה מְדַבֵּר עִמִּי מֵהַשָּׁם, אָנִי אוֹמֵר לָךְ: "וְאַרְאָה אֶת ה'" (ישעיהו, א). [וְהוּא שְׁמוֹעֵסֵט דוּ מִיט מִיר פּוֹן גָּאט, אִיךָ זָאג דִּיר: "וְאַרְאָה אֶת ה'", אִיךָ הָאֵב גַּעְזָעָהָן גָּאט]. וְהָאֵמִין לוֹ.

"שְׂרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ, שִׁשׁ כְּנָפִים שִׁשׁ כְּנָפִים לְאַחַד, בְּשָׂתִים יְכֶסֶה פָּנָיו, וּבְשָׂתִים יְכֶסֶה רַגְלָיו, וּבְשָׂתִים יַעֲוֹפֶף" (ישעיהו, ב)

ג.

(ח"א סג)

'בְּרִית' נִקְרָא בְּלִשׁוֹן תְּרַגּוּם 'אֶמְה', וְכִמּוֹ שְׁמִזְכָּר בְּלִשׁוֹן זֶה בְּגִמְרָא (שְׁבַת מ.א. קח:). וְהוּא בְּחִינַת (עֲרוּבִין ג): "אֶמְה בַּת שְׁשָׁה טְפָחִים", שֶׁהַבְּרִית כְּלוּל מֵהֶם.

וְהוּא בְּחִינַת (ישעיהו, ב): "שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ, שִׁשׁ כְּנָפִים שִׁשׁ כְּנָפִים לְאַחַד. "שִׁשׁ כְּנָפִים" - הֵם בְּחִינַת הַשְּׁשָׁה טְפָחִים הַנִּלְל.

וְהֵם נִחְלָקִים לְשֵׁלֶשׁ. הֵינּוּ בְּחִינַת (שָׁם): "בְּשָׂתִים יְכֶסֶה פָּנָיו, וּבְשָׂתִים יְכֶסֶה רַגְלָיו, וּבְשָׂתִים יַעֲוֹפֶף" - כִּי 'פָּנִים' הוּא בְּחִינַת (בְּבֵא-קָמָא לב:): "וְטָפַח לוֹ עַל פָּנָיו".

"וּבְשָׂתִים יְכֶסֶה פָּנָיו" - הוּא בְּחִינַת שְׁנֵי טְפָחִים, בְּחִינַת "מְגִלָּה טְפַח וּמְכֶסֶה טְפַח", הַנֶּאֱמָר בְּבְרִית, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַז"ל (נְדָרִים כ:).

וְכֵן "בְּשָׂתִים יְכֶסֶה רַגְלָיו" - הוּא בְּחִינַת (בְּבֵא-קָמָא שָׁם): "וְטָפַח לוֹ בְּסַנְדְּלוֹ", וְהוּא

גם-כן בחינת 'שני טפחים' כנ"ל, "מגלה טפח ומכסה טפח".

"ובשתים יעופף" - הוא בחינת (תלין כז): "עופות שנבראו מן הרקק",

בחינות (ברכות כה: יומא עח. גטין טז. עבודה-זרה ס:): "טופח על-מנת להטפוח".

וכל ה'ששה טפחים' כלם כלולים ומנחים בברית, כי ה'ששה טפחים' הנ"ל, הם בחינת (שמות כ, י; לא, ז): "ששת ימים שבהם עשה ה' את השמים ואת הארץ", בבחינת (תהלים לט, ו): "הנה טפחות נתת ימי"; כמו שכתוב (שמות שם): "ששת ימים עשה ה', וכו', וינח ביום השביעי".

הינו: שכל ה'ששת ימים', בחינת ה'ששה טפחים' - הניח כלם "ביום השביעי", שהוא 'שבת', שהוא בחינת 'ברית', כמו שכתוב (שם לא, ז): "ברית עולם ביני ובין בני ישראל".

וזה בחינת (זהר בראשית טו: ועוד; תקוני-זהר פג: - על בראשית א, א): "בראשית - בראשית". בחינת 'ששת ימים', 'ששה טפחים' הנ"ל, שכלם מנחים וכלולים בברית.

וזה (תקוני-זהר יח: - על בראשית א, א): "בראשית - ברית אש". הינו: 'ברית' שהוא כלול מ'ששה ימים', 'ששה טפחים', 'שש בנפים'.

וזה: "ברית אש" - בחינת "שרפים" ב"שש בנפים", שהן בחינת 'ששה טפחים', כנ"ל. כי גם אש יש לה ששה פחות, וכמבאר גם למחקרים, שיש ששה פחות באש, הינו: מתיך ומקפיא, מבשל ושורף, משחיר ומלבין. וכן 'עוף' יש בו ששה פחות, כי על-ידי העפיפה הוא נעלם ומתגלה, קרוב ורחוק וכו'. **וה'צדיק'** שהוא בחינת 'ברית', בחינות (משלי י, כה): "צדיק יסוד עולם"

- הוא כלול מבחינות ה'ששה טפחים' הנ"ל, שנחלקים ל'שלוש בחינות' של 'שתים שתיים', הינו: שכל בחינה מה'שלוש', הוא בחינות "מגלה טפח ומכסה טפח".

כי הוא בחינת "מגלה טפח ומכסה טפח" - נגד עצמו. וזה בחינת: "בשתים יכסה פניו". וכן הוא בחינת "מגלה ומכסה" וכו' - נגד העולם. וזה בחינת: "בשתים יכסה רגליו". וכן הוא בחינת "מגלה ומכסה" - נגד השם-יתברך. וזה בחינת: "בשתים יעופף".

כי לפעמים הוא אצל העולם בחינת "מגלה" - שמגלה ומקרב עצמו אליהם. ולפעמים הוא בחינת "מכסה" - שנתפסה ונתעלם מהם, שמתרחק מהם מאד. ולא די שמתרחק מהם ומתרוםם מהם, ואינם יכולים להתקרב אליו, אלא שנופלים עליו קשיות ותמיהות, עד שנתעקם ונתבלבל מחם, מחמת שנתרחק מהם מאד, וקשה עליו קשיות ופליאות, וזה בחינת "מכסה טפח".

וזה בחינת: "ובשתים יכסה רגליו" - רגלין' לשון 'המשכה', כמו (שמות יא, ח): "וכל העם אשר ברגליך" - "ההולכים אחר עצתך" (רש"י שם).

הינו: שבהמשכה שממשיך העולם אליו, הוא בחינת "מגלה טפח ומכסה" וכו', כנ"ל. כי מחמת שמוח הצדיק בעצמו אי-אפשר לקבל ממנו, על-כן הוא צריך להתכסות ולהתלבש עצמו בדברים קטנים, כדי שיוכל להתגלות, שיוכלו העולם לקבל ממנו.

וזה בחינת: "מגלה טפח ומכסה טפח" - שמה שמכסה ומתלבש עצמו, הוא בחינת "מגלה", שעל-ידי-זה הוא מגלה

עצמו אליהם, כי בלא זה לא היה אפשר להתגלות אליהם. ולפעמים הוא בחינת "מכסה" ממש - שמתכסה ומתעלם מהם, ונתרחק ונפלא מהם.

וכן אצל השם-יתברך צריך להיות בחינת "מגלה ומכסה" וכו' - כי צריך לדבק ולקרב עצמו להשם-יתברך, כאלו בביכול השם-יתברך נגלה ומתקרב אליו. אבל כל מה שמתקרב יותר להשם-יתברך, צריך להתרחק יותר. הינו: כל מה שמתקרב יותר, צריך לידע שהוא רחוק מאד מהשם-יתברך.

פי"א יחשב וידמה בדעתו שכבר נתקרב להשם-יתברך, ויודע בידעות השם-יתברך - זה סימן שאינו יודע כלום, פי"אם היה יודע קצת מהשם-יתברך, היה יודע שהוא רחוק מאד ממנו.

כי כל מה שמתקרב יותר להשם-יתברך ויודע יותר, הוא יודע שהוא רחוק מאד, ואינו יודע כלל. וזה דבר שאי-אפשר לפה לדבר ולהסביר זאת, כי גדלת הבורא אין שעור.

וזה בחינת (ישעיה נז, יט): "שלום לרחוק ולקרוב" - בחינות "מגלה טפח ומכסה" וכו', שכל מה שמתקרב, מתרחק כנ"ל.

וזה בחינת: "ובשתים יעופף" - "יעופף" כתרגומו "משמש". הינו: בחינות "מגלה טפח ומכסה" וכו' של השמוש, שמשמש ועובד השם-יתברך, כנ"ל.

"ובשתים יכסה פניו" - זה בחינת "מגלה טפח ומכסה טפח" אצל עצמו, כי 'פנים' לשון 'פעם', כמו שכתוב (שמות לג, יד): "פני ילכו"; וגם 'פנים' לשון 'רצון' והשגחת השם-יתברך, כמו שכתוב (במדבר ו, כה): "יאר ה' פניו אליך".

והצדיק הוא לפעמים מקבל על-עצמו יסודין בשביל העולם, והוא כמו חלופ, שמחליף עם השם-יתברך השפעה וההשגחה, שאינו רוצה זאת ההשפעה וההשגחה, ומכסה פני השגחה זו, ומקבל על-עצמו יסודין, כי הוא בוחר בהשפעה והשגחה רוחניות. ואותה ההשפעה שהלכה לה, נתפזרה בין העולם.

וזה בחינת: "מגלה טפח ומכסה" וכו' - שלפעמים מגלה 'פנים' של רצון והשגחה, ומכסה 'פנים' של פעם; ולפעמים מכסה 'פנים' של רצון והשגחה, כנ"ל.

ד.

(ספר-המדות, בית ח"ב)

העצים שבבנין. זכה אדם - הם בבחינת (ישעיה ו, ב): "שרפים עומדים", ועומד הבנין זמן רב. לא זכה - השרפים נשרפים, וזהו השרפות דשכיחי.

"ומקבלין דין מן דין" (תרגום-יונתן על 'וקרא זה אל זה'. ישעיה ו, ג)

ה.

(ח"א לד, ד-ח)

יש בכל אחד מישראל 'דבר יקר', שהוא בחינת 'נקדה', מה שאין בחברו, כ"מעשה דאבי ואבא אמנא" (תענית כא:), שהשיבו לו: "לא מצית למעבד כעבדא דאבא אמנא" וכו'.

ובחינה הזאת שיש בו יותר מחברו, הוא משפיע ומאיר ומעורר לב חברו, וחברו צריך לקבל התעוררות ובחינה הזאת ממנו, כמו שכתוב (תרגום-יונתן על 'וקרא זה אל זה'. ישעיה ו, ג): "ומקבלין דין מן דין".

ז.

(ח"א לג, ז)

בְּשִׁמְקוֹשֶׁר אֶת לְבוֹ לְדַעְתּוֹ, שִׁיִּדַע שִׁישׁ
אֱלֹהִים, יוֹדַע בְּכָל־שׁ מְלֵא

כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (ישעיהו ג, ג), וַיִּדַע בְּיַד־עוֹת
הַתּוֹרָה, וּכְשִׁכּוּפָה אֶת לְבוֹ לְדַעְתּוֹ הַזֶּה, הֵינּוּ:
"שְׁלֹבוֹ בְּרִשּׁוֹתוֹ" (בראשית רבה לד, י) - אָזִי
נִכְלָלִין גַּם-כֵּן הַמִּדּוֹת שֶׁבְּלְבוֹ לְדַעְתּוֹ, וְאָזִי
מְקַבְּלִין הַמִּדּוֹת 'אֹר הָאֱהָבָה שֶׁבְּדַעַת, הוּא
הָאֱהָבָה שֶׁהִיא בְּכַח בֵּין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
לְיִשְׂרָאֵל קָדָם הַבְּרִיאָה, וְרוֹאֶה וּמְשִׁיג 'אֹר-
הַגְּנוּז' לְפִי בְּחִינַתּוֹ וְכוּ'.

ח.

(ח"א סב, ב)

בְּאֵמֶת: אִם הָיָה יוֹדַע הָאָדָם יְדִיעָה בְּלֵב
שָׁלֵם, שִׁ"מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ"
(ישעיהו ג, ג), וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹמֵד בְּשַׁעַת
הַתְּפִלָּה, וְשׁוֹמֵעַ הַתְּפִלָּה - וְדַאי הָיָה מְתַפְּלֵל
בְּהַתְּלַבּוֹת גְּדוֹל, וְהָיָה מְדַקְדֵּק מְאֹד לְכוּן
אֶת דְּבָרָיו.

וּבְשִׁבִיל שֶׁהָאָדָם אֵינּוּ יוֹדַע זֹאת יְדִיעָה
בְּלֵב שָׁלֵם, בְּשִׁבִיל-זֶה אֵינּוּ
מְתַלְהֵב כָּל-כָּף, וְאֵינּוּ מְדַקְדֵּק כָּל-כָּף.

ט.

(ח"א קנה)

בְּוִדְאֵי אִם הָיָה לוֹ 'אֲמוּנָה-שְׁלֵמָה', וְהָיָה
מֵאֲמִין 'שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עוֹמֵד עָלָיו',
וְשׁוֹמֵעַ כָּל דְּבַר וְדְבַר שִׁיּוּצָא מִפִּיו, וּמֵאֲזִין
לְקוֹל תְּפִלָּתוֹ - בְּוִדְאֵי לֹא הָיָה לוֹ שׁוֹם
עֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת וּכְבִדּוֹת בְּתַפְּלָתוֹ, וּבְוִדְאֵי הָיָה
מְתַפְּלֵל כְּרָאוּי.

אֲד עֵקֶר 'בְּלִבּוֹל הַתְּפִלָּה' - הוּא בָּא מִחֻמַּת
'חֶסְרוֹן-אֲמוּנָה'. וְעַל כֵּן נוֹפֵל עָלָיו
עֲצָלוֹת וְעֲצָבוֹת, וּמְבַלְבֵּל אֶת תְּפִלָּתוֹ.

צְרִיךְ כָּל אֶחָד לְדַבֵּר בֵּינּוּ לְבִין קוּנוֹ - כְּדִי
שִׁיִּאִיר בְּחִינַת 'נִקְדָּה' לְהוֹא"ו'. וְעַל-
יְדִיעָה נִתְבַטַּל "עֵרְלַת לְבוֹ" (דְּבָרִים י, טז), הֵינּוּ:
'חֲרָפוֹת, הֵינּוּ: 'אֱהָבוֹת רְעוֹת'.

וְגַם צְרִיךְ כָּל אָדָם לְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ בְּיִרְאֵת-
שָׁמַיִם - כְּדִי לְקַבֵּל הַתְּעוֹרְרוֹת בְּלְבוֹ
מִה'נִקְדָּה' שִׁישׁ בְּחֵבְרוֹ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: "וּמְקַבְּלִין דִּין מִן דִּין". כִּי בְּזֶה
הַבְּחִינָה שִׁישׁ בְּחֵבְרוֹ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, זֹאת
הַבְּחִינָה הוּא בְּחִינַת 'נִקְדָּה'. וְשֵׁם שׁוֹרָה
ה'אֱהָבָה', הַנִּקְרָא 'כְּהוֹן'. וְה'נִקְדָּה' הַזֹּאת, הוּא
בְּחִינַת 'צְדִיק' לְגַבֵּי חֲבֵרוֹ. וְה'נִקְדָּה' הַזֹּאת,
מֵאִיר לְלֵב חֲבֵרוֹ, הַנִּקְרָא 'וֹא"ו'.

שֶׁהַכֹּל צְרִיכִין לְקַבֵּל מִתְּחִלָּה מִהַצְּדִיק,
וְאַחֲרֵי-כֵן "יְקַבְּלוּ דִּין מִן דִּין", וְכֹל
אֶחָד יְקַבֵּל מִנֵּה וּבֵה. וְעַל-יְדֵי שְׁלֹשָׁה בְּחִינּוֹת
אֵלוֹ, נִתְבַטַּל ה'חֲרָפוֹת, הֵינּוּ: "עֵרְלַת לְב",
הֵינּוּ: 'אֱהָבוֹת רְעוֹת'.

"מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (ישעיהו ג, ג)

י.

(ח"א לג, ב)

צְרִיךְ לְדַעַת: שִׁ"מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ"
(ישעיהו ג, ג), וְ"לִית אֲתֵר פְּנּוּי מִנֵּה"
(תְּקוּנַיִת־זֶהר קכב:), וְאִיהוּ "מְמֵלֵא כָּל עֲלָמִין,
וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין" (זֶהר פְּנִיחָס רכח:).

וְאִפְלוּ מִי שֶׁעוֹסֵק בְּמִשְׁאֵי-וּמִתָּן בְּעַבְדוֹת, מִי
לֹא יִכּוֹל לְהַתְנַצֵּל וְלֹא-מֵר: "אִי-
אֶפְשָׁר לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ מִחֻמַּת עֲבִיּוֹת
וְגַשְׁמִיּוֹת שֶׁנוֹפֵל תְּמִיד עָלָיו, מִחֻמַּת הָעֶסֶק
שֶׁעוֹסֵק תְּמִיד עִמָּהֶם" וְכוּ' וְכוּ'. כִּי בְּלֹא
אֲלֻכוֹתוֹ, אֵין לָהֶם שׁוֹם חַיּוֹת וְקִיּוֹם כָּלֵל, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (בְּחֻמָּה ט, ו): "וְאֵתָה מְחִיָּה אֶת כָּלֵם".

אֶצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְקְרוּבִים-אֵלָיו, כִּי מְלֹא
כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ!¹

כִּי נִדְמָה לָהֶם: "שֶׁהֵם רְחוּקִים מְאֹד
מִהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, וְכִבֵּר אֲבָד נִצְחָם
וְתוֹחַלְתָּם מִהַשֵּׁם!" - צְרִיךְ הַצְדִּיק שִׁיחִיָּה לֹא
פַח לְעוֹרָרָם וְלִהְקִיצָם: "שְׁלֹא יִהְיוּ מֵיֵאֲשִׁין
עֲצָמָן בְּשׁוֹם אַפְּן בְּעוֹלָם, יִהְיֶה אִיךָ שִׁיחִיָּה!"

וְלִהְרֹאוֹת לָהֶם וּלְהֵאִיר בָּהֶם: כִּי עֲדִין
הַשֵּׁם עִמָּם וְאֶצְלָם וְקְרוֹב לָהֶם,
וְאֶפְלוּ בְּתוֹךְ הָאָרֶץ מִמָּשׁ, אֶפְלוּ אִם נִפְל
לְשֵׂאוֹל-תַּחֲתִיּוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן
שֶׁם דִּיקָא נִמְצָא כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי "מְלֹא כָּל
הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ". [עֵין עוֹד בְּפָנִים בְּאַרְיִכוֹת בְּעֵינֵי אִיחָה
ו"מְלֹא"].

יב.

(ח"ב יב)

דַּע: כִּי שָׂרַשׁ כָּל הַבְּרִיאָה הוּא ה' כְּבוֹדוֹ
וְכוֹ. וּבְכָל חֵלֶק וְחֵלֶק מִהַבְּרִיאָה, יֵשׁ
בוֹ בְּחִינַת 'כְּבוֹד' מִיחָד, שֶׁהוּא שָׂרַשׁוֹ, בְּנִ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת (אָבוֹת פ"ה מ"א): "בְּעֲשָׂרָה
מְאֻמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם" וְכוּ. וּבְכָל
מְאֻמְרָה וּמְאֻמְרָה, יֵשׁ בוֹ בְּחִינַת כְּבוֹד מִיחָד,
שֶׁהוּא שָׂרַשׁוֹ, כִּי ה' כְּבוֹדוֹ הוּא שָׂרַשׁ הַכָּל,
בְּנִ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת (תַּחֲלִים כט, ט): "וּבְהִיכְלוֹ כָּלוּ
אִמֵּר כְּבוֹד" - שֶׁבְּכָל מְאֻמְרָה מְלַבֵּשׁ בוֹ
כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִבְרָא הָעוֹלָם, כִּי
"מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (ישעיה ג).

וְאֶפְלוּ בְּעֵבְרוֹת וּדְבָרִים רָעִים חֵס־וְשְׁלוֹם,
שֶׁשֵּׁם אֵין כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּבְחִינַת
(ישעיה מב, ח"א): "וְכִבְדוֹ לְאַחַר לֹא אֶתָּן",
שֶׁיֵּשׁ גְּבוּל לְהַכְּבוֹד שֶׁלֹּא יִתְפַּשֵּׁט לְשֵׁם. וְאֶף-
עַל-פִּי שֶׁ"מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" - עִם-כָּל-
זֶה יֵשׁ גְּבוּל בְּשִׁמְגִיעַ לְמִקְוֹמוֹת הַנִּ"ל, שֶׁלֹּא

י.
(ח"א קעב)

עָקַר 'אֹר הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ' הוּא ה' כְּבוֹדוֹ, כִּי
(אָבוֹת פ"ו מ"ב): "כָּל מֵה שֶׁנִּבְרָא הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, לֹא בָּרָא אֶלָּא לְכְבוֹדוֹ, כְּמוֹ
שֶׁפְּתוּב (ישעיה מג, ז): לְכְבוֹדֵי בְּרֵאתֵינוּ" וְכוּ.

וְזֶה (שם ג, ג): "מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" -
הֵינּוּ: אִם הוּא מְלֹא כָּל הָאָרֶץ, שֶׁאֵינּוּ
כָּלֵל מִזֶּה הָעוֹלָם, אֲזִי מְקַבֵּל 'אֹר הַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ', שֶׁהוּא ה' כְּבוֹדוֹ.

יא.

(ח"ב ז, ז)

יֵשׁ 'דְּרִי-מַעְלָה' וְיֵשׁ 'דְּרִי-מַטָּה', דְּהֵינּוּ:
'עוֹלָם-הָעֲלִיּוֹן' וְ'עוֹלָם-הַתַּחְתּוֹן', בְּחִינַת
'שָׁמַיִם וָאָרֶץ'.

וְצְרִיךְ הַצְדִּיק לְהִרְאוֹת לְדְרִי-מַעְלָה:
"שֶׁאֵינֶם יוֹדְעִים כָּלֵל בִּידְעֵתוֹ
יִתְבָּרַךְ!" - שֶׁזֶה בְּחִינַת הַשְּׂגָה שֶׁל 'מָה',
בְּחִינַת (הַקְּדָמִת-הַזֶּהר א:): "מָה חֲמִית מָה
פְּשִׁשֶׁת", בְּחִינַת (קְדֻשַׁת פֶּתַר שַׁבָּת; תַּקוּנֵי-זֶהר):
"אִיֶּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ".

וְלִהְפֹךְ צְרִיךְ לְהִרְאוֹת לְדְרִי-מַטָּה:
שֶׁאֲדַרְבָּא, "מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ"
(ישעיה ג, ג).

כִּי יֵשׁ "שִׁכְנֵי עֶפְרָה", שֶׁהֵם בְּנֵי-אָדָם
הַמוֹנְחִים בְּמִדְרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה, וְנִדְמָה
לָהֶם שֶׁהֵם רְחוּקִים מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְצְרִיךְ
הַצְדִּיק לְעוֹרָרָם וְלִהְקִיצָם, בְּבְחִינַת (שם):
"הִקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שִׁכְנֵי עֶפְרָה". וְלִגְלוֹת לָהֶם:
"שֶׁהַשֵּׁם עִמָּם, וְהֵם סְמוּכִים-אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי
מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ!"

וְלִחְזַקֵּם וְלְעוֹרָרָם: "שְׁלֹא יִהְיוּ מֵיֵאֲשִׁין
עֲצָמָן חֵס־וְשְׁלוֹם, כִּי עֲדִין הֵם

יצא לשם, בבחינת: "וכבודי לא אחר לא אתן" פנ"ל.

ויש גבול לכל כבוד וכבוד, שמלבש בכל מאמר ומאמר מ'עשרה מאמרות' פנ"ל, שלא יתפשט למקומות החיצונים פנ"ל.

אבל דע: כי אף-על-פי-כן, בודאי גם הם מקבלים חיות ממנו יתברך, ואפלו מקומות המטנפים או 'בתי עבודה-זרה', צריכין גם-כן לקבל חיות ממנו יתברך.

אך דע: כי הם מקבלים מבחינת מאמר סתום, שהוא "בראשית מאמר סתום" (שבת קד. ובמהרש"א), שהוא פולל כל המאמרות, וכלם מקבלים חיות ממנו. והכבוד של המאמר סתום הוא סתום ונעלם בתכלית ההסתרה, ומשם הם מקבלין חיות. כי מבחינת הכבוד והמאמרות המתגלים אי-אפשר להם לקבל חיות משם, בבחינת: "וכבודי לא אחר לא אתן" פנ"ל, רק מהמאמר סתום, שהוא נסתר בתכלית ההסתרה, משם מקבלין חיות.

ודבר זה אי-אפשר להבין, ואסור להרהר בזה כלל.

יג.

(ח"ב סח)

עקר 'שלמות הצדיק' - שיוכל להיות למעלה ולמטה.

שיהיה יכול להראות למי שהוא למעלה, ונדמה בדעתו שהוא במדרגה עליונה - יהיה מראה לו שהוא ההפך.

וכן להפך: למי שהוא למטה מאד במדרגה התחתונה, בתוך הארץ משם - יהיה מראה לו: "שאדרבא, הוא סמוך להשם יתברך!"

וזה השלמות מכרח שיהיה להצדיק, ובלא זה אינו צדיק כלל, כי צריך להראות למי שהוא למטה מאד בדיוטא התחתונה לגמרי: "שעדין הוא סמוך להשם ממש, כפיכח!"

ולעוררו ולגלות לו: "השם עמו, ואל תירא ואל תפחד ואל תחת, כי הוא יתברך עמו ואצלו וקרוב לו ממש, כי מלא כל הארץ כבודו" (ישעיה ג. ג).

על-כן אפלו אם האדם נופל חסוּשִׁלום למקום שנופל רחמנא-לצלך, והוא בשפל המדרגה התחתונה ממש - גם משם יוכל לדבק את-עצמו בהשם ולשוב אליו יתברך, כי "מלא כל הארץ כבודו".

וכבר דברנו מזה: שכשהאדם מנח למטה לגמרי, ורואה שהוא בדיוטא התחתונה חסוּשִׁלום, רחוק מאד מהשם-יתברך - ראוי לו להחיות עצמו בזה בעצמו, הינו: כי זהו בעצמו הוא 'התקרבות', מאחר שרואה שהוא רחוק.

כי מקדם היה מרחק כל-כך, עד שלא היה יודע כלל שהוא רחוק, ומאחר שעל-כל-פנים יודע שהוא רחוק, זהו בעצמו 'התקרבות', ובזה בעצמו ראוי לו להחיות את-עצמו ולשוב אל השם.

וכן להפך: למי שהוא למעלה מאד, צריך הצדיק להראות לו: "שהוא רחוק לגמרי מהשם-יתברך, מה חמית מה ידעת" וכו'! (הקדמת הזמר א:).

וזהו 'שלמות הצדיק' וכו' - שיהיה למעלה ולמטה.

שיהיה מראה למי שהוא למעלה, בבחינת 'שמים', שהוא להפך:

"שהוא רחוק מאד, ואינו יודע כלל בידיעתו יתברך, בחינות: 'מה חמית מה ידעת' וכו'!
- פי שם למעלה בשמים, שם דיקא שואלים (קדשת פתח שבת; תקוני-זוהר): "איה מקום כבודו".

וּלְהַפְדֵּהוּ, למי שהוא למטה בארץ ממש, יהיה מראה לו: "כי השם עמו, כי מלא כל הארץ כבודו!"

י.ד.

(ח"ב פ)

הַיִּצְרָהֲרַע מסית ואומר: "שיראה איזה צביעות' בפני המונעים, כדי שיחזיקו אותו ויקבלו אותו לרב. מה היא עברה בזה, שתוציא צביעות פעם אחת או שתים, ואחר-כך פשתהא מחזק אצל המונעים עם לצדיק, אזי תחזיר לצדקתה ולאמתתה!"

אָבֵל הצדיקים - אין מוציאין שום צביעות, ואין שומעין לעצת יצרה הרע, מחמת גדל הפרתם בגדולת הבוהא, ש"מלא כל הארץ כבודו" (ישעיה ג, ג), ורואה ויודע הכל, ומתביישין לפני השם יתברך להראות איזהו 'צביעות'.

טו.

(שיחות-הר"ן לב)

וְדַע: כי יש עברות שהם מכניסים בפירות באדם. ויש שבאים עליהם מחשבות על האמונה, מחמת שלא נולדו בקדשה פראוי. ויש שהוסיפו על-זה, מעשיהם הרעים שעשו בעצמם, כי יש עברות שהם מזיקים ופוגמים את האמונה.

וְלָזָה צריכין 'בושה' ו'לב נשבר', שמי שיש לו חקירות ומחשבות אלו חס-ושלום - ראוי לו להתבייש מאד, על אשר נולד בגשמיות בזה, או שעשה מעשים כאלו

שפא לזה שיבואו לו מחשבות כנגד אמונתנו הקדושה, "וכבוד ה' מלא את כל הארץ" (במדבר יד, כא) כי "מלא כל הארץ כבודו" (ישעיה ג, ג). ועליו באים מחשבות חסושלום לגרשו ולעקרו חסושלום מאלקים חיים, אשר הוא חי החיים יתברך ויתעלה שמו.

וְאֵין צריך לבאר גדל הבושה שראוי שיהיה לו, כשבאים עליו מחשבות כאלו חס ושלום. ועל-ידי 'בושה' ו'לב נשבר' - על-ידי-זה מגרש ומשפר החקירות והמחשבות הנ"ל.

טז.

(התורה "רב לכם", מפתב"ד רבנו ז"ל הנדפס בסוף הספר)

הִנֵּה ה'גדלות' - מפיל את האדם ומשפילו, הן בגשמיות, והן ברוחניות.

כִּי איש ישראל, אם הוא דבוק בהשם-יתברך, ובאמונתו הקדושה - אזי אינו יכול לשלוט עליו שום דין, ולא יהיה לו שום נפילה. כי מי יוכל ליגע בו, באשר הוא קרוב אל המלך, ובאיזה מקום "אשר הוא חונה, שם הר אלקים" (שמות יח, ה), וממשלת הקדוש-ברוך-הוא עליו.

אָבֵל אם הוא נופל מאמונה, הינו: שנפל בגדלות' - ואזי הוא מבדל מהקדוש-ברוך-הוא, ואז "אין אני והוא יכולין לדור במקום אחד" (סוטה ה, ג), ואז כל הדינין שורין עליו.

וּמֵאֵין בא לו ה'גדלות'? - מחמת שהוא לומד או מתפלל בפניה, ומחמת זה בא לידי 'גדלות'.

יז.

(חיי-מוהר"ן תקסב; לקוטי-הלכות, שחיטה ג, ג)

מוֹבָא בדברי רבנו ז"ל (התורה "רב לכם", מפתב"ד רבנו ז"ל, הנדפס בסוף הספר):

"שעקר הנפילה על-ידי גְדֻלוֹת, כי באמת אין שום נפילה בעולם כָּלָל, כי השם-יתברך בכל מקום, כי "מלא כל הארץ כבודו" (ישעיה ג, א). אך כְּשֵׁיש לוֹ גְדֻלוֹת, אז "אומר הקדוש-ברוך-הוא אין אני והוא יכולין לדור" וכו' (סוטה ה.). נמצא: שכל הנפילות הם על-ידי גְדֻלוֹת".

"ויעף אלי אחד מן השרפים, ובידו רצפה"
(ישעיה ו, ו)

נאמר בישעיהו (פאן), ובאליהו (מלכים א יט, ו) בצד"י "רצפה" - מפני שאמרו דלטוריא על ישראל. זה קראם (פאן פסוק ה): "עם טמא שפתים", וזה אמר (מלכים טם פסוק י): "כי עזבו בריהם". אמר הקדוש-ברוך-הוא למלאך: "רצוץ פה, שאמר דלטוריא על בני".
(רש"י; תנחומא ויטלח ב; שיר-השירים ידבא, א, לח)

יח.

(ספר-המדות, לשון-הרעה)

מי שדובר רע על ישראל - לסוף שיחלה על פיו. [הרב מטשעהרין ז"ל, צנן לרש"י הנ"ל; ולגמרא יבמות מט: עין-שם].

"השמן לב העם הזה, ואזניו הכבד, ועיניו השע, פן יראה בעיניו, ובאזניו ישמע, ולבבו יבין, ושב ורפא לו"
(ישעיה ו, י)

יט.

(ח"א, ו, הו)

כפא העליון, הינו: נקדה העליונה, נחלקת לשלש טפין.

תשובה - צריך להיות בשלש תנאים, כמו שכתוב (ישעיה ג, י): "פן יראה בעיניו, ובאזניו ישמע, ולבבו יבין ושב" וכו'.

הינו: שאין משגיחין על מחלקת ובזיונות שמתבזין אותן, ו"שומעים חרפתן ואינם משיבים" (שבת פח: יומא כג. גטין לו:). הינו: שלא יתבע עלבונו.

הינו: בשביל-זה "שומעין חרפתן ואינם משיבים" - כי זה עושין בשביל תשובה על עוונותם, כמו שכתוב (דברים לב, טו): "וישמן ישרון", בחינת: "השמן לב כו', ואזניו כו', פן יראה כו'", שהתשובה צריך להיות בשלשה תנאים אלו.

נ.

(ח"א, ז, ג-בסוף)

בשמקבלין עצה מאדם, כאלו מקבלין מקננו זרע, והכל לפי אדם, אם רשע או צדיק וכו'.

ועצת הצדיק, הוא "כלו זרע אמת".

זזה פרוש (ירמיה ב, כא): "ואנכי נטעתיו שורק" - בחינת הגאלה, כמו שכתוב (זכריה י, ח): "אשרקה להם ואקבצם". ועל-ידי מה: על-ידי: "כלו זרע אמת" (ירמיה שם, סיום הפסוק הנ"ל) - על-ידי 'עצת הצדיקים' תבוא ל'אמת', ועל-ידי-זה נקראת 'אמונה', "כד אתחבר בה אמת" (זהר בלק קצח:), ועל-ידי-זה תבוא הגאלה בנ"ל - כי הוא מקבל טפי השכל של הצדיק, על-ידי עצה שמקבל מקננו.

זזה שורק - הוא בחינת שורק, שהוא תלת טפין, כמו שכתוב בזהר (תקנני-זהר פט: קט: קי. ועוד).

והוא "תלת מחין" - כי הוא ענין אחד, כי הטפה באה מהמח, ומגיעה להכליות, שהן פלי-ההולדה שמבשלין הזרע. פן השכל נולד גם-כן במח, ומגיע עד ה"כליות היועצות" (ברכות סא. שבת לג: חלין יא.).

ו"תלת מחין" - הוא בחינת (ישעיה ג, י):
 "השמן לב וכו', ואזניו וכו', ועיניו
 וכו', פן יראה בעיניו, ובאזניו ישמע, ולבבו
 יבין, ושב וכו'". כלומר: שאינו רוצה לדבק
 עצמו לצדיקים, "פן יראה" וכו'.

אבל כשמדבק עצמו לצדיקים, ומקבל
 מהם 'עצה' - אזי הוא בחינת "כליות
 יועצות", שהם 'כלי-ההולדה', שמקבל
 הטפה, מח המתחלקת ל"תלת טפין", "תלת
 מחין", כנ"ל.

ואז "יראה בעיניו, ובאזניו ישמע, ולבבו
 יבין" וכו' - שהם בחינת ה'שלישה
 מחין', "ושב ורפא לו".

וזהו: "ואנכי נטעתיך שורק, כלה זרע
 אמת", והבן.

נא.

(ח"א מט, ו)

עקר ה'תשובה תלוי ב'לב', כמו שכתוב
 (ישעיה ג, י): "ולבבו יבין ושב".

נב.

(ח"א נח, זח)

על-ידי 'הארת שבת', נתעורר העולם
 ל'תשובה מאהבה'. ואז כל
 ה'פשרים ש'בדור' נתרפאים, בבחינת (ישעיה ג,
 י): "ושב ורפא לו".

נג.

(ח"א עב)

מי שכבר נלכד בזה, ויש לו אלו
 המחשבות, הן 'הרהורי זנות', הן
 הרהורי עבודה-זרה חסו-שלום.

אין לו תקנה - רק שיקדש ויטהר גופו,
 כדי שיזדבק ויטהר דמיו. וילך אצל

'חכם-האמת', ויורה לו 'דרכי-התשובה',
 'דרכי-החכמה', 'עצות נכונות' על כל דבר.
 "אז יפגע לבבו הערל" (ויקרא כו, מא), "ושב
 ורפא לו" (ישעיה ג, י).

אבל כל-זמן שעדין לא נתקדש ונטהר
 גופו - אין שום תקנה מה שמתגבר
 ומתאמץ, ויש לו 'סורים גדולים, לסלק
 המחשבה, פי יותר ויותר הם מתגברים.

"ושאר ישוב בנד" (ישעיה ז, ג)

נד.

(ח"ב עט)

וזהו בחינת 'תשובה', שעל-זה מרמז תבת
 'בן', כמו שכתוב (ישעיה ז, ג): "ושאר
 ישוב בנד".

"ויקרא שמו פלא יועץ" (ישעיה ט, ה)

נה.

(לקוטי-הלכות ערוגי-תחומין ה, כא-כב-לד)

וזה (משלי ג, כג): "כי נר מצוה ותורה אור,
 ודרך חיים תוכחות מוסר". "תוכחת
 מוסר" - הם רק בחינת "דרך חיים", "דרך"
 דיקא - שנמשך מבחינת 'המשכת רוחניות
 אלקות' וכו' [לתוך צמצומים] (המבאר בלקוטי-
 מוהר"ן ח"ב ה).

פי 'המשכת רוחניות' וכו' - זה בחינת
 התורה שממשיכין הצדיקים, שאין
 יוצא משם עצה לעבודת הבורא יתברך רק
 התעוררות ותוכחה ומוסר שמעוררין
 לעבודת-השם, אבל אין יוצא משם שום
 עצה עדין.

וְזָה הַחֲלוֹק שֶׁבֵּין גְּבוּאָת כָּל הַנְּבִיאִים,
לְגְבוּאָת מֹשֶׁה וְכוּ'. וְזֶהוּ הַחֲלוֹק גַּם
עִבְשֵׁיו בֵּין הַצְּדִיקִים.

שִׁישׁ צְדִיקִים - שֶׁכָּל סִפְרֵיהֶם וְדַבְרֵיהֶם
הֵם רַק הַתְּעוֹרְרוֹת וְכוּ', וְאַף־עַל־פִּי
שָׁזָה טוֹב מְאֹד, אָבֵל אַף־עַל־פִּי־כֵן עֵדוּן אֵין
מְקַבְּלִין מִשֵּׁם עֲצָה. אָבֵל עֵקֶר הוּא הַצְּדִיקִים
- שְׂזוֹכִין לְקַבֵּל מִתּוֹרָתָם וְסִפְרֵיהֶם עֲצוֹת,
שָׁזָהוּ בְּחִינַת 'גְּבוּאָת מֹשֶׁה' שֶׁנִּתְּנָן לָנוּ אֶת
הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא כָּלָה עֲצוֹת, שֶׁנִּמְשָׁכִין מִיַּחֲדוּ
הַפְּנִימִי וְכוּ'.

אָבֵל בְּאֵמַת: גַּם עִבְשֵׁוּ שֶׁנִּתְּנָן לָנוּ אֶת
הַתּוֹרָה שֶׁהִיא כָּלָה עֲצוֹת בְּנִ"ל - אַף־
עַל־פִּי־כֵן עֵדוּן צְרִיכִין עֲצוֹת לְעֲצוֹת אֵלוּ,
דְּהִינּוּ: שֶׁעֵדוּן צְרִיכִין עֲצוֹת וְתַחֲבוּלוֹת, אֵיךְ
נִזְכָּה לְהַתְּגַבֵּר לְקִיָּם 'מִצְּוֹת צִיצִית וְתַפְּלוּי'
בְּשִׁלְמוֹת, וְלִהְנַצֵּל מִנְּאוּף וְהִרְהוּרִים וְכוּ',
וְאֵלוּ הָעֲצוֹת הֵם עַד אֵינ־סוּף, וְזָזָה עוֹסְקִים
כָּל הַצְּדִיקִים שֶׁבְּכָל דּוֹר.

וְזָה בְּחִינַת 'תּוֹרָה שֶׁבְּעַל־פִּיה', בְּחִינַת
'מִשְׁמֶרֶת לְמִשְׁמֶרֶת' (יְבָמוֹת כ"א.) וְכוּ'.

**וְאַף־עַל־פִּי־כֵן עֵדוּן צְרִיכִין עֲצוֹת בְּכָל־
פַּעַם,** כַּאֲשֶׁר אָנוּ רוֹאִין
בְּחוּשׁ: שֶׁכְּבָר כָּל הַתּוֹרָה כָּלָה מְסוּרָה בְּיַדֵּינוּ,
שֶׁהִיא כָּלָה עֲצוֹת, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן זְעִירִין
אֵינוֹן שֶׁמְקִימִין אֶת מִצְּוֹת הַתּוֹרָה בְּשִׁלְמוֹת,
וּמְבִירִין כְּרָאוּי אֶת מִי שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם וְכוּ'.

וְהַכֹּל: כִּי כָּל מַה שֶׁנִּתְּגַלָּה עֲצָה קְדוּשָׁה
לְהַבִּיר אֶת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, תִּכְּף
הַסְּטֵרָא־אֲחֵרָא מִתְּגַבְּרַת כְּנֶגֶד אוֹתָהּ הָעֲצָה,
לְקַלְקְלָה חֲסוּשָׁלוֹם. וְעַל־כֵּן בְּאֵמַת צְרִיכִין
מְלַחֲמָה חֲדָשָׁה בְּכָל־פַּעַם.

אָבֵל עֵקֶר הַתְּקוּן יְהִיָּה עַל־יְדֵי מְשִׁיחַ
שֶׁיָּבֵא בְּמַהְרָה בְּיַמֵּינוּ, שֶׁאֵז יִמְשִׁיךְ

רוּחַנִּיּוֹת אֲלֵקוֹת, לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים נִפְלְאִים
חֲדָשִׁים כְּאֵלֶּה, עַד שִׁיזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ עֲצוֹת
עֲמֻקּוֹת מְאֹד, הַנִּמְשָׁכוֹת מִיַּחֲדוּ הַפְּנִימִי
הַגְּבוּוֹה מְאֹד מְאֹד, הַנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת 'עֵתִיק' וְכוּ'.

וְאֵז יִתְגַּלוּ בְּשִׁלְמוֹת, בְּחִינַת ה"מִים עֲמֻקִּים
עֲצָה" וְכוּ' (מְשָׁלִי כ. ה.), וְכִמּוֹ שֶׁכִּתוּב
(ישעיה י"א. ב): "וְנָחָה עָלָיו רוּחַ ה' וְכוּ' רוּחַ
עֲצָה" וְכוּ', וְכִמּוֹ שֶׁכִּתוּב (שָׁם ט. ה.): "וַיִּקְרָא
שְׁמוֹ פֶּלֶא יוֹעֵץ" וְכוּ' - שֶׁיִּתְגַּלוּ עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת
וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלֶּה עַד אֵינ־סוּף, שֶׁיְהִיָּה בְּלִתִּי
אֲפָשֶׁר לְהַסְטֵרָא־אֲחֵרָא לְסַתְּרָן בְּשׁוּם־אֲפָן
בְּעוֹלָם.

כִּי הָעֲצוֹת שֶׁיִּמְשִׁיךְ מְשִׁיחַ בְּמַהְרָה בְּיַמֵּינוּ
- יְהִיּוּ עַד אֵינ־סוּף וְאֵין תְּכֵלִית, וְאֵז
יִתְקַיֵּם (תְּהִלִּים ל"ג. י"א): "עֲצַת ה' לְעוֹלָם תַּעֲמֹד",
בְּחִינַת (ישעיה י"ד. כ"ז): "כִּי ה' צְבָאוֹת יֵעֵץ וּמִי
יִפֹּר", כִּי אֵז יִתְגַּלוּ הָעֲצוֹת שְׁלֵמוֹת וְעֲמֻקּוֹת,
שֶׁעַל־יָדָם יִקְיָמוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה כָּל
יְמֵיהֶם לְעוֹלָם, אֲשֶׁר עֲצוֹת כְּאֵלוּ לֹא נִתְגַּלוּ
עֵדוּן בְּעוֹלָם.

וְעַל־כֵּן בּוֹדָאֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁלָּנוּ, לֹא
תִּשְׁתַּנֶּה כָּלֵל בְּיַמּוֹת־הַמְּשִׁיחַ,
אֲפֹלוּ נִקְדָּה אַחַת, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן תִּתְחַדֵּשׁ
הַתּוֹרָה אֵז לְגַמְרֵי כְּאֵלוּ נִתְּנָה אֵז.

כִּי אֵז נִזְכָּה לְקַבֵּל 'חֲדוּשֵׁי־דְאוּרֵיָתָא'
כְּאֵלֶּה, שֶׁעַל־יְדֵי־זָזָה נִזְכָּה כָּל אֶחָד וְאֶחָד
לְפִי מְדַרְגָּתוֹ - לִידַע עֲצוֹת שְׁלֵמוֹת וְעֲמֻקּוֹת,
בְּאֲפָן שִׁיזְכָּה בְּכָל־פַּעַם, לְהַתְּגַבֵּר עַל מַה
שֶׁצָּרִיךְ לְהַתְּגַבֵּר, וְלִזְכּוֹת לְקִיָּם אֶת הַתּוֹרָה
בְּשִׁלְמוֹת וְכוּ' - כִּי אֵז יִתְגַּלוּ וְיִתְקַיְּמוּ הָעֲצוֹת
בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת וְכוּ'.

וְזָה עֵקֶר מְעַלַת הַתּוֹרָה שֶׁיִּתְגַּלָּה בְּיַמֵּי
מְשִׁיחַ צְדִקְנוּ בְּמַהְרָה בְּיַמֵּינוּ - שֶׁנִּזְכָּה
לְעֲצוֹת כְּאֵלוּ, שֶׁלֹּא תוּכַל הַסְּטֵרָא־אֲחֵרָא

לְסַתְרָן בְּשׁוּם אַפֵּן בְּעוֹלָם, כִּי הֵם בְּחִינַת 'עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת' עַד אֵיךְ-סוּף, שְׂזָהוּ בְּחִינַת מַה שְּׁנִקְרָא מְשִׁיחַ (ישעיה ט, ה): "פְּלֵא יוֹעֵץ" וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן בְּאֵמַת כְּתִיב אֲזַי (יְרֻמְיָה לֹא, ל-לֵב): "וְכִרְתִּי לָהֶם בְּרִית חֲדָשָׁה וְכוּ', לֹא

כַּבְּרִית אֲשֶׁר כְּרַתִּי אֶת אֲבוֹתֵיכֶם אֲשֶׁר הִמָּה הִפְרוּ אֶת בְּרִיתִי וְכוּ', כִּי זֹאת הַבְּרִית וְכוּ', וְעַל לָבָם אֲכַתְּבֶנָּה" וְכוּ', וְכִתִּיב (יחזקאל לו, כז): "וְעָשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר בְּחָקֵי תִלְכוּ" וְכוּ'.

הֵינּוּ כִּנּוּי: שְׂיִתְגַּלוּ עֲצוֹת כְּאֵלוֹ, שְׂפֵלָא תוּכַל הַסְטֵרָא-אַחֲרָא לְהַפִּירָן וְלְסוֹתְרָן בְּשׁוּם-אַפֵּן בְּעוֹלָם, שְׂעַל-יְדֵי-זָה נִזְכָּה לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה בְּשִׁלְמוֹת לְעוֹלָם וְעַד, וְעַל-כֵּן תִּהְיֶה גְּאֻלָּה הָאֲחֵרוֹנָה, גְּאֻלָּה שְׂלֵמָה לְעוֹלָם.

כִּי בְּאֵמַת הַתּוֹבָה הוּא דְבַר פְּלֵא מְאֹד מְאֹד, כִּי מֵאַחַר שְׂפָבֵר נִכְשַׁל בְּעִבְרוֹת, וְלֹא זָכָה לְקַיֵּם הָעֲצוֹת טוֹבוֹת וְקִדּוּשׁוֹת שֶׁהֵם מְצוּוֹת הַתּוֹרָה, וְקִלְקַל הָעֲצוֹת עַל-יְדֵי הָעִבְרוֹת, אֵיךְ יִקְבַּל עֲתָה עֲצָה לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה?! - וּמָה אִם קִדְּם קִלְקַל הָעֲצוֹת, לֹא הוֹעִילוּ לוֹ עֲצוֹת אֵלוֹ, מִכָּל-שִׁפְן אַחַר שְׂקִלְקַל גַּם עֲצוֹת אֵלוֹ, מֵהֵיכָן יִקְבַּל עֲצוֹת לְחֹזֵר?

וְעַל-כֵּן בְּאֵמַת אֵי-אֲפֹשֶׁר לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׂלֵמָה בְּאֵמַת, כִּי-אִם בִּכְחַצְדֵי-קִי-הַדּוֹר הָאֲמִתִּיִּם, שְׂזוֹכִין לְקַבֵּל מֵאוּרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא שְׂרֵשׁ הַתּוֹבָה, שֶׁהוּא יוֹדֵעַ 'עֲצוֹת נְפִלְאוֹת' כְּאֵלוֹ, שְׂנִמְשָׁכִין מְשִׁרְשֵׁי הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מֵהַתּוֹרָה, שְׂשִׁפְשׂוֹכִין לְעֹלֹת לְשֵׁם - נִתְהַפְּכִין שֵׁם כָּל הָעוֹנוֹת לְזָכוֹת, שְׂזָהוּ סוּד 'יוֹם-כַּפּוּר', בְּחִינַת 'יוֹבֵל הַגְּדוֹל', בְּחִינַת 'שַׁעַר-הַחַמְשִׁים', שֶׁהוּא 'שַׁעַר הָעֲלִיּוֹן' שֶׁל הַתּוֹבָה.

וּמִשָּׁם נִמְשָׁכִין הָעֲצוֹת נְפִלְאוֹת, לְכָל הַחוּטָאִים בְּעֲלֵי עִבְרוֹת רַחֲמָנָא-לְצַלָּן, שְׂיִוְכְלוּ לְהַתְעוֹרֵר בְּכָל-פַּעַם לְתִשׁוּבָה מִכָּל מְקוֹם שֶׁהֵם, עַד שְׂיִזְכּוּ לְשׁוֹב אֵלָיו בְּתִשׁוּבָה שְׂלֵמָה בְּאֵמַת.

כִּי הָעֲצוֹת שֶׁל עֲכָשִׁי' - הֵם בְּחִינַת 'פְּלֵאוֹת', בְּחִינַת (ישעיה כה, א): "אוֹדָה שְׂמָךְ כִּי עָשִׂיתָ פְּלֵא, עֲצוֹת מְרַחֵק" וְכוּ'. אֲבָל הָעֲצוֹת שֶׁל לְעֵתִיד' - הֵם בְּחִינַת 'פְּלֵאֵי-פְּלֵאוֹת'.

בְּחִינַת (תהלים קלט, יד): אוֹדָךְ עַל כִּי נִזְרָאוֹת נְפִלְיִתִי נְפִלְאִים מְעַשִּׂיךְ וְנִפְשִׁי יִדְעַת מְאֹד.

"נְפִלְאִים מְעַשִּׂיךְ" - זֶה בְּחִינַת מְעַשִּׂי-הַשֵּׁם שְׂנִבְרָאוּ בְּשִׁשַּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה, שֶׁהֵם כָּלֵל הַבְּרִיאָה, שֶׁהוּא כְּלֵה 'פְּלֵאוֹת הַבּוֹרָא', כִּי בְּכָל פֶּרֶט וּפְרֵט מֵהַבְּרִיאָה יֵשׁ פְּלֵאוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד, וְאֵלוֹ הַפְּלֵאוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּלֵל הַבְּרִיאָה, בְּחִינַת "נְפִלְאִים מְעַשִּׂיךְ" - זֶה בְּחִינַת הָעֲצוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'פְּלֵא', שְׂנִמְשָׁכִין עַל-יְדֵי-זָה.

אֲבָל דּוֹד הַמֶּלֶךְ עֲלִיּוֹת-הַשְּׁלוֹם, שֶׁהוּא מְשִׁיחַ, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב (שמואל-ב כג, א): "מְשִׁיחַ אֶלְקֵי יַעֲקֹב" - מְשַׁבַּח אֶת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עַל הַקֶּץ הָאֲחֵרוֹן, שְׂאֲזִי יִתְגַּלוּ עַל-יְדוֹ 'פְּלֵאֵי-פְּלֵאוֹת', שֶׁהֵם הָעֲצוֹת עֲמוּקוֹת הַנִּלְל.

וְזָהוּ בְּחִינַת: "אוֹדָךְ עַל כִּי נִזְרָאוֹת נְפִלְיִתִי נְפִלְאִים מְעַשִּׂיךְ". "נְפִלְיִתִי נְפִלְאִים" - זֶה בְּחִינַת 'פְּלֵא עַל פְּלֵא', בְּחִינַת 'פְּלֵאֵי-פְּלֵאוֹת', בְּחִינַת 'עֲצוֹת עֲמוּקוֹת' הַנִּלְל, שְׂיִתְגַּלוּ עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ.

וְזָהוּ: "וְנִפְשִׁי יִדְעַת מְאֹד" - כִּי הֵם 'עֲצוֹת עֲמוּקוֹת' כְּאֵלוֹ, שְׂאֵי-אֲפֹשֶׁר לְגַלּוֹתָן

בכתב, ולא בעל־פה, כִּי־אם לַחֲכָם וּמַבִּין מִדַּעְתּוֹ. בַּחֲנִינָת "אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי".

וְזָהוּ: "וּנְפָשֵׁי יָדַעַת מְאֹד". מְאֹד' הוּא בְּלִי גְבוּל' - שְׁאֲנִי יוֹדַע עֲצוֹת עַד לְמְאֹד, עַד אֵין־סוּף, שְׁאִי־אֶפְשֶׁר לְסוֹתְרָן בְּשׁוּם־אֶפֶן, שֶׁהֵם בַּחֲנִינָת: "נִפְלִיתִי נִפְלְאִים", בַּחֲנִינָת 'פְּלְאִי־פְּלְאוֹת, כִּנְ"ל,

וְעַל־זֶה בִקֵּשׁ מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ־הַשְּׁלוֹם, בַּעַת שְׂרָצָה שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ יִגְלֶה לּוֹ דְרָכֵי־הַשֵּׁם, בַּחֲנִינָת "צַדִּיק וְטוֹב לוֹ" וְכו', (בְּרִכּוֹת ז.), כִּמּוֹ שְׂכָתוֹב (שְׁמוֹת לֵג, יג): "הוֹדִיעֵנִי נָא אֵת דְּרָכֶיךָ". וְאִזּוּ בִקֵּשׁ (שֵׁם פְּסוּק טז): "וְנִפְלִינוּ אֲנִי וְעַמִּי" וְכו' - הֵינּוּ: שְׁנֵזֶכֶה לְ'פְּלֵא' הַנְ"ל, שֶׁיִּתְגַּלֶּה בִּימֵי מְשִׁיחַ שְׁנִקְרָא "פְּלֵא יוֹעֵץ" - שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת 'פְּלֵא עַל פְּלֵא', כִּנְ"ל.

"שר שלום" (ישעיה ט, ה)

כו.

(לקוטי־הלכות, רבית ה, כג)

לְתַקֵּן אֵת הָעוֹלָם, וְלַהֲמַשִּׁיךְ כָּל הָעוֹלָם לְעִבּוּדְתּוֹ יִתְבָּרַךְ, אִי־אֶפְשֶׁר כִּי־אִם עַל־יְדֵי הַשְּׁלוֹם, כִּמּוֹ שְׂמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה רְצִיצָא וְכו' (לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א כז).

וְעַל־כֵּן אֵלֵיהּ וּמְשִׁיחַ שְׂעַקְר תַּקֵּן הָעוֹלָם יִהְיֶה עַל־יָדָם - יַעֲסִקוּ רַק לְעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם, כִּמּוֹ שְׁאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (עֲדִיּוֹת פ"ח מ"ז): "אֵין אֵלֵיהּ בָּא לְטַמֵּא וּלְטַהֵר וְכו', אֶלָּא לְעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם".

וְכֵן מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ נִקְרָא (ישעיה ט, ה): "שר שלום" וְכו'.

וְעַל־כֵּן אִם הָאֲמַת מְסִיתוּ לְהַחְזִיק בְּמַחְלַקַת חֶסֶד־וְשְׁלוֹם - צְרִיךְ לְהַשְׁלִיךְ מֵאִתּוֹ 'אֲמַת כְּזָה' לְאַרְץ, וּלְהַרְחִיקוּ מֵעַל פְּנֵיו, כִּי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ אֵינוֹ חֹפֵץ בְּ'אֲמַת כְּזָה'.

כז.

(כוכבי־אור, ש"שון ושמחה ז)

וְהִנֵּה מַחְמַת שְׂעַקְר שְׁלָמוֹת וְהַגְדֵּלְתָּ הַשְּׂמִיחָה, הוּא עַל־יְדֵי 'שְׁלוֹם' וְ'אַהֲבַת־חֲבֵרִים', כִּמּוֹכָא בְּלִקוּטֵי־הַלְכוֹת, הַלְכוֹת בְּרַפְת־הוֹדָאָה הַלְכָה ו', אוֹת מ"ב וְאוֹת ס"א, עֵינֵי־שָׁם.

עַל־כֵּן אֲמַרְתִּי לְצַרְף לְחַלֵּק הַזֶּה אֵיזָה דְּבָרִים שְׂשִׁמְעֵתִי מֵאֲבִי הַרְיֵנִי בְּפֶרֶת מִשְׁכְּבוֹ (רַבִּי נַחֲמָן מְסוּלַטְשִׁין ז"ל), עַל אוֹדוֹת הַמְּקָרָא שְׁבִישְׁעִיָּה ט (פְּסוּק ה): "וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פְּלֵא יוֹעֵץ אֶל גְּבוּר אָבִי עַד שֶׁר שְׁלוֹם", שְׁפֵרוּשׁ הַמְּקָרָא הוּא: שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא "פְּלֵא יוֹעֵץ אֶל גְּבוּר אָבִי עַד", יִקְרָא שְׁמוֹ שֶׁל מְלֶכֶךְ הַמְּשִׁיחַ "שר שלום".

כֵּן מוֹבֵן בְּסִפְרֵי־אֲמַת, כִּי גַם לְפִי הַפְּרוּשׁ שְׂסוּבָבִים הַדְּבָרִים עַל חִזְקֵיהוּ - הוּא מַחְמַת שְׁגָם בּוֹ הִיָּה מִבַּחֲנִינָת מְשִׁיחַ, כִּמּוֹכָא בְּדַבְרֵי חֲכָמֵינוּ ז"ל וּבְפֵרוּשׁ רַש"י שָׁם, עֵינֵי־שָׁם.

וְהִיָּה רָגִיל לְדַבֵּר מְזָה כַּמָּה פְּעָמִים. וְהַכֵּלֵל הַיּוֹצֵא בְּקִצְרָה מִדְּבָרָיו, הַנּוֹבְעִים מִדְּבָרֵי מוֹהַרנ"ת ז"ל הַקְּדוּשִׁים בְּתַכְלִית הַקְּדוּשָׁה: שְׁלֵכָאוּרָה יֵשׁ לְתַמּוֹה עַל־זֶה, כִּי הֲלֹא מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ, לֹא בְּלִבְד עֵנִין הַשְּׁלוֹם יִתַּקֵּן וַיִּכְנִיס בְּכָל אֶחָד, כִּי גַם יִכְנִיס בְּכָל אֶחָד שְׂאָר מִדּוֹת טוֹבוֹת, כִּמּוֹ 'אֲמַת וְאִמּוֹנָה' וְכו', וְלָמָּה זֶה יִהְיֶה נִקְרָא שְׁמוֹ הַקְּדוּשׁ רַק עַל עֵנִין הַשְּׁלוֹם!?

שכמו לסבל על תורה ושבירת התאות וכו',
ובענין זה גם בהם נפלה שלהבת וכו' וכו'.

"להכין אתה ולסעדה במשפט ובצדקה"

(ישעיה טו)

נח.

(ח"א ב, ד)

על-ידי מה זוכה לבחינת 'משפט' - על-
ידי 'צדקה', שעל-ידי 'צדקה'
אוחזין ב'מדת המשפט', כמו שכתוב (דברים
לג, כא): "צדקת ה' עשה ומשפטיו", וכמו
שכתוב (תהלים צט, ד): "משפט וצדקה
ביעקב" וכו'.

כי 'צדקה' הוא על-ידי 'משפט', כמו
שכתוב (שם עה, ח): "אלקים שפט, זה
ישפיל וזה ירים" - "שמוריש לזה, ומעשיר
לזה". וכשנותן צדקה - הוא בבחינת "זה
ישפיל", שמחסר ממונו; ובבחינת "זה ירים"
- שמעשיר לעני. נמצא: שאוחז על-ידי-זה
ב'מדת משפט'.

אבל מכל-זה אנו רואין רוממות הדבר
הזה. כי באמת: כל גליותינו זה, הוא
רק מחמת 'שנאת-חנם', ועל כן נתארך
ונמשך כל-כך. כי גלות בבל שאחר הרבן
הראשון שהיה מחמת 'עבודה-זרה' וכו', לא
נתארך רק עד שבעים שנה, וגלות האחרון
הזה שנתהוה מחמת 'שנאת-חנם', נתארך
ונמשך ברבוי עצום ומפלג בלי שעור וערך
כל-כך.

כי הענין הזה של 'שנאת-חנם' וכן שאר
דברים שבין אדם לחברו, "אפלו יום-
כפור ויום המיתה אינו מכפר, עד שירצה את
חברו", ומכל-שכן וכל-שכן על העון החמור
של לשון-הרע שהוא גרוע ביותר.

וכמוכן לכל משפיל בעמק פרוש
המאמרי חכמינו ז"ל (ירושלמי פאה
א): שאמרו על לשון-הרע, שהוא שקול כנגד
עבודה-זרה וגלוי-עריזות ושפיכות-דמים.

אבל עצם ותקוף ההתגברות דהתגברות
שעל-זה, גדול ונשגב בלי שעור
וערך, עד שגם הכשר-שבכשרים והצדיק-
שבצדיקים אשר עמד בנפסיון באמת, והטה

לקוטי תפלות

פרשת יתרו

מפתח התפלות

[א] "עַתָּה יִדְעֵתִי כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹהִים" (שמות יח, יא). [ח"א י; עפ"י ח"א י]

[ב] "עַתָּה יִדְעֵתִי כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹהִים" (שמות יח, יא). [ח"א יד; עפ"י ח"א יד]

[ג] "וְאַתָּה תַּחֲזֶה מִכָּל הָעָם וְגו', אֲנָשֵׁי חֵיל, יְרָאִי אֱלֹקִים, אֲנָשֵׁי אֲמֹת, שִׁנְאֵי בָצַע. וְשִׁמְתָ עֲלֵהֶם, שָׂרֵי אֲלָפִים, שָׂרֵי מְאוֹת, שָׂרֵי חֲמִשִּׁים, וְשָׂרֵי עֶשְׂרֹת" (שמות יח, כא); "הֵיוּ נִכְנָיִם לְשִׁלְשֵׁת יָמִים אֶל תִּגְשׁוּ אֶל אִשָּׁה" (שמות יט, טו); "וְאַתָּה פֹה עֹמֵד עִמָּדִי" (דברים ה, כז); "וּבַעֲבוּר תִּהְיֶה יְרֵאתוֹ עַל פְּנֵיכֶם לְבַלְתִּי תַחֲטְאוּ" (שמות כ, יז). [ח"ב לה; עפ"י ח"ב עב]

[ד] "וְאַתָּה תַּחֲזֶה מִכָּל הָעָם וְגו', אֲנָשֵׁי חֵיל" (שמות יח, כא). [ח"ב ז; עפ"י ח"ב ז]

[ה] "וְאַתָּה תַּחֲזֶה מִכָּל הָעָם וְגו', שִׁנְאֵי בָצַע" (שמות יח, כא). [ח"א כג; עפ"י ח"א כג]

[ו] "וְאַתָּה תַּחֲזֶה מִכָּל הָעָם וְגו', שִׁנְאֵי בָצַע" (שמות יח, כא). [ח"א ל; עפ"י ח"א ל]

[ז] "וְעַתָּה אִם שָׁמוּעַ תִּשְׁמָעוּ בְּקוֹלִי וְגו', וְהֵייתֶם לִי סֻגְלָה מִכָּל הָעַמִּים וְגו'. וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְלַכַת פְּהַנִּים וְגוֹי קְדוֹשׁ" (שמות יט, הו). [ח"א כא; עפ"י ח"א כא]

[ח] "וְעַתָּה אִם שָׁמוּעַ תִּשְׁמָעוּ בְּקוֹלִי וְגו', וְהֵייתֶם לִי סֻגְלָה מִכָּל הָעַמִּים וְגו'. וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְלַכַת פְּהַנִּים וְגוֹי קְדוֹשׁ" (שמות יט, הו). [ח"א לג; עפ"י ח"א לג]

[ט] "וְעַתָּה אִם שָׁמוּעַ תִּשְׁמָעוּ בְּקוֹלִי וְגו', וְהֵייתֶם לִי סֻגְלָה מִכָּל הָעַמִּים וְגו'. וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְלַכַת פְּהַנִּים וְגוֹי קְדוֹשׁ" (שמות יט, הו). [תפלות ונתחננונים ח"א לו; עפ"י ח"א ריט]

[י] "וַיַּעֲנוּ כָל הָעָם יַחְדָּו וַיֹּאמְרוּ כָל אִשָּׁר דָּבַר ה' נַעֲשֶׂה, וַיִּשָּׁב מֹשֶׁה אֶת דְּבָרֵי הָעָם אֶל ה'. וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְגו'. וַיַּגֵּד מֹשֶׁה אֶת דְּבָרֵי הָעָם אֶל ה'" (שמות יט, חט). [ח"א קכט; עפ"י ח"א קצ]

[יא] "וַיֹּאמְרוּ כָל אִשָּׁר דָּבַר ה' נַעֲשֶׂה" (שמות יט, ח); "וַיֹּאמְרוּ כָל אִשָּׁר דָּבַר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע" (שמות כד, ז). [ח"א כב; עפ"י ח"א כב]

[יב] "וַיֹּאמְרוּ כָל אִשָּׁר דָּבַר ה' נַעֲשֶׂה" (שמות יט, ח); "וַיֹּאמְרוּ כָל אִשָּׁר דָּבַר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע" (שמות כד, ז). [תפלות ונתחננונים ח"א טו; עפ"י ח"א קב]

[יג] "רַד הָעֵד בָּעָם, פֶּן יִהְרָסוּ אֶל ה' לְרָאוֹת, וְנִפְּל מִמֶּנּוּ רֵב" (שמות יט, כא). [ח"א מט; עפ"י ח"א מט]

[יד] "רַד הָעֵד בָּעָם, פֶּן יִהְרָסוּ אֶל ה' לְרָאוֹת, וְנִפְּל מִמֶּנּוּ רֵב" (שמות יט, כא). [ח"ב ה; עפ"י ח"ב ה]

[טו] "רד העד בעם, פן יהרסו אל ה' לראות, ונפל ממנו רב" (שמות יט, כא). [תפלות ותחנונים, השמטה ללקוטי תפלות ח"א צב; עפ"י ח"א עב]

[טז] 'קבלת התורה'. [תפלות ותחנונים ח"א כ; עפ"י ח"א קמז]

[יז] "עשרת הדברות" [ח"ב לט; עפ"י ח"ב עח]

[יח] "אנכי ה' אלוקיך" (שמות כ, ב). [תפלות ותחנונים ח"א כח; עפ"י ח"א קעג]

[יט] "זכור את יום השבת לקדשו" (שמות כ, ז). [ח"א לא; עפ"י ח"א לא]

[כ] "זכור את יום השבת לקדשו" (שמות כ, ז). [ח"א לח; עפ"י ח"א לח]

[כא] "זכור את יום השבת לקדשו" (שמות כ, ז). [ח"ב מב; עפ"י ח"ב פג]

[כב] "פנים בפנים דבר ה' עמכם" (דברים ה, ז). [תפלות הבקרה ה, עפ"י לקוטי הלכות השכמת הבקרה ה; הבנייה עפ"י ח"ב ח]

[כג] "ויעמד העם מרחק, ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלהים" (שמות כ, יז). [תפלות ותחנונים ח"א יא; עפ"י ח"א קטו]

עד אשר נתגלה אלהותך לכל באי עולם, וראו רחוקים את גבורתיך. עד שבא 'יתרו' ונתגיר, ואמר: "עתה ידעתי כי גדול יהוה מכל האלהים".

ואז נתעלה ונתגדל ונתקדש שמה למעלה ולמטה, כי זה עקר גדלותך ורוממותך: כשהרחוקים ממך מאד, מכירים את אלהותך ואדנותך, כי אז נתגדל ונתקדש ונתעלה שמה הגדול יתברך וישתבח לעד.

על-כן באתי לפניה יהוה אלהי ואלהי אבותי, להפיל תחנוני לפניה, "מקצה הארץ אליך אקרא".

שתרחם עלי ברחמיך הרבים, על מרחק ומגרש פמוני, ותקרב אותי ברחמיך וחסדיך העצומים, ותאמר לצרותי די. ותתחיל מעתה לקרבני ברחמיך הרבים.

☪ [א] לקוטי תפלות ח"א י ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א י, משפטים - המחאת כף ורקודיך)

"עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים" (שמות יח, יא)

"בשעתא דשאר עבדי איתן ואודן לקדשא בריך הוא, כדין אסתלק ואתיקור שמה דקדשא בריך הוא עלא ונתא, כמו גבי יתרו: בשעתא דאמר יתרו (שמות יח, יא): 'עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים' - כדין אסתלק ואתיקור שמה דקדשא בריך הוא". (זהר יתרו סז: סח.)

רבון כל העולמים, אדון כל, אשר גלית אלהותך ואדנותך בעולם על-ידי אבותינו אברהם יצחק ויעקב, ועל-ידם נתגדלת ונתקדשת מדור לדור. עד אשר זכינו לקבל תורתך הקדושה, על-ידי משה נביאך נאמן ביתך.

ואז ראו כל העמים וכל הגוים, את גדלותך וגבורותיך, אשר הרבית לעשות עמנו נסים נפלאים ונוראים, ביציאת מצרים וקריעת ים-סוף, ומלחמת עמלק.

כי זה עקר גדלתך: כשהמרחקים ביותר מתקרבים לעבודתך באמת, כאשר גלית לנו על-ידי חכמיך הקדושים.

ואם אמנם אני רחוק מאד ממך בתכלית הריחוק, אל תעשה עמי כחטאי, ואל תדינני כמפעלי, כי קרוב אתה לרחוקים.

כי הלא ממני דיקא, יתעלה וישתבח ויתגדל שמך יתברך לעד ולנצח נצחים, על-ידי שתקרוב מרחק כמוני לשמך הגדול, כי זה עקר גדלתך: כשהמרוחקים ביותר מתקרבים אליך באמת.

❁ [ב] לקוטי-תפלות ח"א יד ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יד, 'להמשיך שלום בעולם')

"עתה ידעתי כי גדול ה' מפל האלהים"

(שמות יח, יא)

"בשעתא דשאר עבדו"ם אתני ואודן דקדשא-בריך-הוא, כדין אסתלק ואתיקר שמא דקדשא-בריך-הוא עלא ונתנא, כמו גבי יתרו: בשעתא דאמר יתרו (שמות יח, יא): 'עתה ידעתי כי גדול ה' מפל האלהים' - כדין אסתלק ואתיקר שמא דקדשא-בריך-הוא". (זהר יתרו סז: סח.)

ובכן רחם עלינו למענך ולמען כבודך, ושלח עזרך מקדש, וסעדני והושיעני, שאזכה להתעורר מעתה, באמת ובלב-שלם, לעבודתך וליראתך. ואזכה מעתה, לשוב בתשובה-שלמה לפניך.

ואזכה לקשט עצמי, וגם לקשט אחרים, לדבר על לבם ולגלות להם האמת, ולהשיבם בתשובה-שלמה

לפניך, כדי שישתבח ויתעלה כבודך הגדול והקדוש על-ידי.

כי זה עקר כבודך: כשהמרחקים ביותר מתקרבים אליך באמת, כי אז אסתלק ואתיקר שמא דקדשא-בריך-הוא עלא ותתא.

על-כן רחם עלי, וקרב אליך מרחק כמוני, וגלגל זכות, על-ידי שתקרוב עוד שאר מרחקים ממך על-ידי ותגדל ותקדש כבודך הגדול על ידי דיקא, על-ידי מרחק כמוני.

ועזרני וסיעני וחקני ואמצני, שאזכה להעלות ה'כבוד-דקדשה', מ'זלותא-דגלותא', ואזכה תמיד להעלות ולגדל כבודך הגדול והקדוש.

❁ [ג] לקוטי-תפלות ח"ב לה ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עב, 'חיים נצחיים')

"ואתה תחזה מפל העם וגו', אנשי חיל, יראי אלקים, אנשי אמת, שנאי בצע. ושמת עליהם, שרי אלפים, שרי מאות, שרי חמשים, ושרי עשרות" (שמות יח, כא)

"היו נכנים לשלשת ימים אל תגשו אל אשה" (שמות יט, טו) - "ואתה פה עמד עמדי" (דברים ה, כז) "ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו" (שמות כ, יז)

אבינו שבשמים, אלהים חיים ומלך עולם, מחיה מתים ברחמים רבים, זפני ברחמיך הרבים לתחית-המתים.

וְעִזְרָנִי מֵעַתָּה, שְׂאֻזָּכָה, שְׂיִהְיֶה נַחֲיָה
שְׂפָלוֹתַי הָאֲמֵתַי הַמְּשָׁרֵשׁ בִּי
בְּכָל אֶבֶר וְאֶבֶר, שֶׁהוּא שְׂפָלוֹת וְעֲנוּה
אֲמֵתִית שֶׁל 'מֹשֶׁה רַבְּנוּ' עָלְיוֹ-הַשְּׁלוֹם,
הַמְּשָׁרֵשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּכָל
אֶבֶר וְאֶבֶר.

שְׂזֹאֲת הַשְּׂפָלוֹת וְהָעֲנוּה, הוּא עֶקֶר
ה'חיים-הָאֲמֵתִים', 'חיים-
הַנְּצָחִים' שֶׁל עוֹלָם-הַבָּא.

וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, מְלֵא רַחֲמִים,
אֲדוֹן יָחִיד. שְׂתַעֲזְרֵנִי וְתִזְכְּנֵנִי,
לְרֹאוֹת אֶת-עַצְמִי עִם הַצְּדִיקִים-הָאֲמֵתִים
שֶׁבְּדוֹר הַזֶּה, וְלִשְׁמַע מִפִּיהֶם הַקְּדוֹשׁ
תּוֹרָה.

וְאִפְלוּ בַעַת שְׁלֵא אֲזָכָה לִשְׁמַע מֵהֶם
תּוֹרָה, אֲזָכָה עַל-כָּל-פָּנִים
לְרֹאוֹתָם, וְלִקְבֹּל פְּנֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים.

עַד שְׂאֻזָּכָה, עַל-יְדֵי הָרְאִיָּה לְבַד שְׂיַחֲזוּ
וְיִסְתַּכְּלוּ בִּי הַצְּדִיקִים-הָאֲמֵתִים
בְּעֵינֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים וְהַנּוֹרְאִים, שְׂעַל-יְדֵי-
זֶה יִתְנוּצֵץ מַחֵי בְּהַתְּנוּצָצוֹת גְּדוֹל,
וּבְהָאֲרָה נִפְלְאָה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזָכָה, לִקְבֹּל גְּדֻלָּה
אֲמֵתִית כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב,
כְּפִי הָרְאוּי לִי בְּאַמֶּת, כְּפִי מַחֵי. וְעֶקֶר
הַגְּדֻלָּה, יִהְיֶה שְׂפָלוֹת וְעֲנוּה אֲמֵתִית.

וְאֲזָכָה לִקְבֹּל ה'רוח-אֱלֹהִים', שֶׁהֵם
הַמַּחֲזִין-הַקְּדוֹשִׁים, מֵהַצְּדִיק-
הָאֲמֵתִי, מִנְּהִיג-הַכּוֹלֵל, חֲכָם-הַכּוֹלֵל
בְּאַמֶּת.

וְתַעֲזְרֵנִי, שְׂאֻזָּכָה עַל-יְדֵי ה'רוח-
אֱלֹהִים" הַזֶּה, לְחַדֵּשׁ
ה'חַדוּשֵׁין-דְּאוּרֵייתָא אֲמֵתִים', בְּתוֹרַתְךָ-
הַקְּדוּשָׁה, כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב.

וְאֲזָכָה לַעֲשׂוֹת נַחַת-רוּחַ לְפָנֶיךָ עַל-יְדֵי
ה'חַדוּשֵׁין-דְּאוּרֵייתָא' שְׂתִזְכְּנֵנִי
לְחַדֵּשׁ בְּתוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה תָּמִיד.

וְאֲזָכָה לִידַע בְּאַמֶּת אֵיךְ לְהִתְנַהֵג
בְּהַחֲדוּשֵׁין שְׁלִי, אִם לְאֶמְרָם
אִם לָאוּ, וּמֵתִי לְאֶמְרָם, וּבְפָנֵי מִי, בְּפָנֵי
כְּמָה אֲנָשִׁים. וְיִהְיֶה הַכֹּל כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב,
כְּפִי הַתְּנוּצָצוֹת-הַמַּחֲזִין בְּאַמֶּת, שְׂתִזְכְּנֵנִי
עַל-יְדֵי הַסְּתַכְּלוֹת הַמְּנַהִיג-הָאֲמֵתִי.

וְתִזְכְּנֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְּבִים, שְׂיִתְנַהֵג
הָעוֹלָם תָּמִיד עַל-יְדֵי הַמְּנַהִיג-
הָאֲמֵת, הָרְאוּי לְהִיּוֹת מְנַהִיג לְכָל יִשְׂרָאֵל,
שְׂיִהְיֶה קְדוֹשׁ בְּקִדְשַׁת-הַבְּרִית, בְּתַכְלִית
הַקְּדוּשָׁה וְהַפְּרִישׁוֹת, בְּבַחֲיַנַּת קְדוּשַׁת
וּפְרִישׁוֹת 'מֹשֶׁה רַבְּנוּ' עָלְיוֹ-הַשְּׁלוֹם.

עַד שְׂיִהְיֶה נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהַמַּתְקַרְבִּים
אֵלָיו, קְדוּשָׁתוֹ וּפְרִישׁוֹתוֹ הָעֲצוּמָה, שְׂנִזְכָּה
גַּם אֲנַחְנוּ לְקִדְשַׁת-הַבְּרִית בְּאַמֶּת, וְלִפְרֵשׁ
מִתְּאֻוָּה הַזֹּאת בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה גְּדוֹלָה,
כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב בְּאַמֶּת.

מְלֵא רַחֲמִים, קְדוֹשׁ וְנוֹרָא, "עוֹשֶׂה
גְּדוֹלוֹת עַד אֵין חֶקֶר, נְסִים
וְנִפְלְאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר". עֲשֵׂה עִמָּנוּ פְּלֵא
לְחַיִּים, וְהַחֲזִירֵנוּ בְּתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ,
וְזַכְּנוּ לְהִתְקַרֵּב לְצְדִיקִים-אֲמֵתִים,
הַקְּדוֹשִׁים בְּקִדְשַׁת-הַבְּרִית בְּתַכְלִית
הַקְּדוּשָׁה.

בְּאֶפְנֵי שְׁנֹזְכָה עַל-יָדָם, שִׁימְשֵׁךְ עָלֵינוּ
תָּמִיד קִדְשָׁת וּפְרִישוֹת מִשֶּׁה
רַבְּנוּ עָלֵינוּ-הַשְּׁלוֹם, שֶׁהַמְּשִׁיךְ עַל כָּל
יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַת 'קִבְּלַת-הַתּוֹרָה'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה,
בְּכָל-פַּעַם מִחֻדָּשׁ, שְׁנֹזְכָה
לְקַבֵּל עָלֵינוּ מֵעַתָּה בְּאַמֶּת לְאַמֶּתוֹ, לְשֹׁמֵר
וְלַעֲשׂוֹת וּלְקִיָּם אֶת כָּל דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ
בְּאַהֲבָה.

וְנִזְכָּה לְהִגּוֹת בְּתוֹרָתְךָ הַקְּדוּשָׁה יוֹמָם
וְלַיְלָה, וְתֹאִיר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ,
עַד שְׁנֹזְכָה לְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁינֶם-אַמֶּתִיִּים
בְּתוֹרָתְךָ הַקְּדוּשָׁה, בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וּבְפָרֹט
בְּשַׁבָּתוֹת וַיָּמִים-טוֹבִים, בְּאֶפְנֵי שִׁיחֵיו לִי
תְקוּן גְּדוֹל לְנַפְשֵׁי וְרוּחֵי וּנְשַׁמְתִּי.

וְאַזְכָּה עַל-יְדֵי חֲדוּשֵׁי וּבִאוּרֵי הַתּוֹרָה,
שִׁימְשֵׁךְ עָלַי יִרְאֵה גְּדוּלָּה
וּבּוֹשָׁה נוֹרְאָה מִפְּנֶיךָ, וְ"תִהְיֶה יִרְאַתְךָ עַל
פְּנֵי", "זוֹ הַבּוֹשָׁה" - "לְבַלְתִּי אֶחְטֵא"
עוֹד מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

רַבְּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַפְנֵי לְבוֹשָׁה-
דְּקִדְשָׁה, שְׁאִזְכָּה לְהַתִּירָא
וְלַהֲתַבֵּישׁ מִפְּנֶיךָ תָּמִיד, לְבַלִּי לַעֲשׂוֹת
שׁוֹם דְּבָר שֶׁהוּא כְּנֹגֵד רְצוֹנְךָ.

וְאַפְּלוּ כְּשֶׁאַרְצָה לַעֲשׂוֹת אֵיזָה מִצְוָה,
אִזְכָּה לְהַתַּבֵּישׁ מִמֶּךָ הַרְבֵּה,
מִפְּנֵי הַמִּצְוָה הַקְּדוּשָׁה וְהַנּוֹרְאָה בְּעֶצְמָה.

כִּי "בְּמָה יִזְכָּה נֶעֱר" כְּמוֹנֵי, לַעֲשׂוֹת
מִצְוָה, לְגַדֵּל הַדְּרַת יִקְרַת נוֹרְאוֹת
קִדְשָׁת כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה, אֲשֶׁר נוֹרְאוֹת
קִדְשָׁת כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה שְׁגָבָה וְגִדְלָה
מֵאֵד מֵאֵד.

וּמִי יַעֲצֹר כַּח לְהַתְּפָאֵר: שֶׁהוּא רְאוּי
לַעֲשׂוֹת מִצְוָה לְפָנֶיךָ תְּתַבְּרֶךָ.

וְאִם הֵייתִי זֹכָה לְדַעַת אֲמִתִּי כָּל שֶׁהוּא,
בּוֹדְאֵי הִיָּה נוֹפֵל עַל פְּנֵי בּוֹשָׁה
גְּדוּלָּה, אֲפִלוּ לַעֲשׂוֹת מִצְוָה.

מִכָּל-שָׁכֵן וְכָל-שָׁכֵן שְׂרָאוּי שִׁיחֵיהִ לִי
בּוֹשָׁה וְיִרְאֵה גְּדוּלָּה, לְבַלִּי
לַעֲשׂוֹת שׁוֹם עֲבָרָה וְחֻטָּא וּפְגָם חֹסֶ-
וְשָׁלוֹם.

כִּי עֲבָרָה אֵינָה שִׁיכָה לְאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי
כָּלֵל, כִּי נַפְשׁוֹת כָּל יִשְׂרָאֵל בְּשִׁרְשָׁם
רְחוּקִים מֵעֲבָרוֹת לְגַמְרִי, וְאֵין עֲבָרָה
שִׁיכָה לְנַפְשׁ יִשְׂרָאֵל כָּלֵל.

רַבְּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֵא רַחֲמִים, זַפְנֵי
לְהַתְּקַרֵּב לְצַדִּיקִים-אַמֶּתִיִּים,
וְלִשְׁמַע מִפִּיהֶן-הַקְּדוּשׁ חֲדוּשֵׁי וּבִאוּרֵי
הַתּוֹרָה.

בְּאֶפְנֵי שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נִמְשֵׁךְ עָלַי
יִרְאֵה וּבּוֹשָׁה גְּדוּלָּה מִפְּנֶיךָ.
וְ"תִהְיֶה יִרְאַתְךָ עַל פְּנֵי לְבַלְתִּי אֶחְטֵא"
עוֹד כָּלֵל, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

וְיִהְיֶה נִמְשֵׁךְ עָלַי תָּמִיד, הִירְאֵה
וְהַבּוֹשָׁה דְּקִדְשָׁה, שְׁזָכּוּ כָּלֵל
יִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמַד-הַקְּדוּשׁ בְּהַר-סִינַי בְּשַׁעַת
קִבְּלַת-הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב: "וְלִבְעִבּוֹר
תִּהְיֶה יִרְאַתוֹ עַל פְּנֵיכֶם לְבַלְתִּי תַחֲטְאוּ".

רַבְּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֵל חַי וְקַיָּם, הַחַיִּינוּ
וְקַיָּמֵינוּ, וּמְלֵא מִשְׁאַלוֹתֵינוּ
לְטוֹבָה בְּרַחֲמִים, וְזַפְנֵנו לְחַיּוֹת מֵעַתָּה
'חַיִּים-אַמֶּתִיִּים', חַיִּים טוֹבִים וְאַרְפִּים,

שָׁהֵם בְּחִינַת 'חַיִּים-נִצְחָיִים' שֶׁל עוֹלָם-
הַבָּא.

"בְּחֶסֶדְךָ חִנֵּי וְאַשְׁמְרָה עֲדוֹת פִּיךָ,
תַּחֲי נַפְשִׁי וּתְהַלֵּלְךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ
יַעֲזָרְנִי. תוֹדִיעַנִי אֵרַח חַיִּים שׁוֹבֵעַ שְׂמֵחוֹת
אֶת פָּנֶיךָ נְעִימוֹת בְּיַמִּינְךָ נִצַּח. יִהְיוּ לְרִצּוֹן
אִמְרֵי-פִי וְהַגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יִהְיֶה צוּרִי
וְגוֹאֲלִי," אֲמֵן נִצַּח סֵלָה וְעַד.

לְהַמְשִׁיךְ פְּרִנְסָה טוֹבָה בְּהִרְחֻבָּהּ גְּדוּלָּה,
לָנוּ, וּלְכָל אַנְשֵׁי בֵּיתֵינוּ, וּלְכָל הַתְּלוּיִם
בְּנוֹ מַעֲמָךְ בֵּית-יִשְׂרָאֵל.

☪ [ה] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א כג ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כג, 'צוית צדק')

"וְאַתָּה תַּחֲזֶה מִכָּל הָעָם וְגו', שׁוֹנְאֵי בְּצַע"
(שְׁמוֹת יח, כא)

וּבְכֵן תַּעֲזָרְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים וּחְסֵדֶיךָ
הָעֲצוּמִים, וּתְזַכְּנוּ לְשִׁבְרַת תְּאוֹת-
מָמוֹן מֵאַתָּנוּ, שְׁלֹא יִהְיֶה לִּי שׁוֹם תְּאוֹה
וְשׁוֹם חֲמֻדָּה וְשׁוֹם הַשְׁתַּוְקָוִת לְמָמוֹן.

וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת "שׁוֹנְאֵי בְּצַע", לְשׁוֹנְאֵי אֶת
הַמָּמוֹן בְּתַכְלִית הַשְּׁנֵאָה.

וּתַעֲזָרְנוּ בְּעֵת שְׁאֲנוּ מְכַרְחִים לְעֶסֶק
בְּאַיִזָּה עֶסֶק וּמִשְׁאֵ-וּמִתָּן,
שְׁנִזְכָּה לַעֲשׂוֹת הַמִּשְׁאֵ וּמִתָּן בְּאַמוּנָה-
שְׁלֵמָה, וּנְקִיִּם דְּבַרְיֵנוּ תְּמִיד, וְלֹא נַחֲלִיף
וְלֹא נִשְׁנֶה דְבוּרֵנוּ לְעוֹלָם, אֶפְלוּ בְּשִׁבִיל
הוֹן רַב.

וְכָל הוֹן דְּעֵלְמָא לֹא יוֹכֵל לְהַטּוֹת לְבַבְנוּ
חֲסוּשָׁלוֹם, מִן הָאֱמֶת וְהָאֱמוּנָה,
לְשָׁנוֹת אוֹ לְהַחֲלִיף אִיזָה דְבוּר מִדְּבַרְיֵנוּ
חֲסוּשָׁלוֹם. וְכָל הַיּוֹצֵא מִפִּינוּ בְּשַׁעַת
הַמִּשְׁאֵ-וּמִתָּן, כֵּן נַעֲשֶׂה וּנְקִיִּם תְּמִיד, בְּלִי
שׁוֹם שְׁנוּי בְּעוֹלָם.

☪ [ד] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב ז ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ז, 'פי מרחמם ינהגם')

"וְאַתָּה תַּחֲזֶה מִכָּל הָעָם וְגו', אַנְשֵׁי חֵיל"
(שְׁמוֹת יח, כא)

וּבְכֵן תְּזַכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, וְתַעֲזָרְנוּ
וּתוֹשִׁיעֵנוּ שְׁנִזְכָּה, שְׁיֵאִיר עֲלֵינוּ
בְּשַׁעַת אֲכִילָתְנוּ, 'הָאֵרַת-הַרְצוֹן' הַקְּדוּשׁ.

וְתִתֵּן לָנוּ כַּח וְעוֹז וּגְבוּרָה מֵאַתָּה,
וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת: "אַנְשֵׁי חֵיל, יִרְאִי
אֱלֹהִים, אַנְשֵׁי אֱמֶת, שׁוֹנְאֵי בְּצַע", כִּי
אַתָּה "הַנּוֹתֵן כַּח לַעֲשׂוֹת חֵיל".

עֲזָרְנוּ וּחֲזַקְנוּ וְאַמְצָנוּ בִּירְאָתְךָ
הַקְּדוּשָׁה, וְזַכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ, שְׁנֵהִיָּה
גְבוּרִים "אַנְשֵׁי חֵיל" בְּאֱמֶת, כְּרִצּוֹנְךָ
הַטּוֹב.

וְתִתֵּן לָנוּ 'מִמְשָׁלָה דְקַדְשָׁה', כִּי
"הָעֶשֶׂר וְהַכְּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ, וְאַתָּה
מוֹשֵׁל בְּכָל, וּבִיָּדְךָ כַּח וּגְבוּרָה, וּבִיָּדְךָ
לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לְכָל".

וְזַכְּנוּ, שְׁיֵהִיָּה לָנוּ חֵלֶק טוֹב בְּהַמְלָכוֹת
וְהַמְּשָׁלָה דְקַדְשָׁה, בְּאִפְּן שְׁנִזְכָּה

רבונו של עולם, לפניך נגלו כל
תעלומות, ואתה יודע את
לבבנו, כי אנו רחוקים ממך עכשיו כל-
כך.

עד אשר פסטה כלמה פנינו, ואנו
בושים לשאל ולבקש ממך זאת,
שתגלה לנו תעלומות ונסתרות שבתורה.
כי אין אנו יודעים על מה לבקש קדם, כי
עדין לא התחלנו לטהר ולקדש עצמנו
כלל.

אבל אתה יודע גדל יקרת קדשת
נשמותנו בשרשנו, כי אתה בחרת
בנו מכל העמים, וקראת אותנו: "עם
קדוש", "עם סגלה", כמו שכתוב:
"והייתם לי סגלה מכל העמים". וכמו
שכתוב: "כי יעקב בחר לו יה ישראל
לסגלתו".

חום ויחמל, על סגלתך ורעייתך, על
עמך ונחלתך, על צבי צבאות
חמדתך, אשר בכל לשונות של חבה
קראת אותנו באהבתך ובחמלתך, אהבת
אותנו ורצית בנו, ורוממתנו מכל
הלשונות, וקרבתנו מלפני לעבודתך.

ונזכה להתקרב אליך בהתקרבות גדול
באמת ובלב שלם, כאשר נאה
לעם סגלתך.

"לב טהור ברא לי אלהים, ורוח נכון
חדש בקרבי, אל תשליכני מלפניך
ורוח קדשך אל תקח ממני".

ותעזרני, שאזכה לחדש בתורה
חדושים-אמתיים בקדשה

❁ [ו] לקוטי-תפלות ח"א ל ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ל, 'מישרא דספינא')

"ואתה תחזה מכל העם וגו', שנאי בצע"

(שמות יח, כא)

והגן בעדי, ושמרני והצילני מתאות-
ממון, שלא יעלה על לבי שום
חמדה ותאוה לממון כלל, ואזכה להיות
"שונא בצע", לשנא את הממון בתכלית
השנאה.

ותצילני מ'טרדת-הפרנסה', ומיגיעת
ורדיפת העולם-הזה, ולא
אבלבל את דעתי ולא אטריד את
מחשבותי בשום דבר מעסקי העולם-הזה
כלל.

רק כל מחשבותי וחקמתי ובינתי ודעתי
ולבי ונפשי וגופי, יהיו תמיד
חבוקים ודבוקים בך, ותאבים אליך,
ומשתוקקים לרוממותך באמת ובאמונה-
שלמה.

עד שאזכה לחכמה שלמה דקדשה,
לחכמה-תתאה ולחכמה-עלאה, עד
שאזכה להשיג תמיד השגת-אלהותך,
באמת ובאמונה-שלמה.

❁ [ז] לקוטי-תפלות ח"א כא ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כא, 'עתיקא טמיר וסתיים')

"ועתה אם שמוע תשמענו בקלי וגו', והייתם
לי סגלה מכל העמים וגו'. ואתם תהיו לי
ממלכת כהנים וגוי קדוש" (שמות יט, ה'ו)

ובטְהַרְהָ, וְאֶזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ תָּמִיד 'חֲדוּשֵׁי-
תוֹרָה', שִׁיְהִיָּה לִי רְשׁוֹת מִן-הַשָּׁמַיִם
לְגַלּוֹת אוֹתָם, לְעַמְךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְ"עַם
סִגְלָה".

וַיִּגְלַגֵּל זְכוֹת עַל-יָדַי, וְאֶזְכָּה לְהַטִּיב
מְטוֹבְךָ אֲשֶׁר תַּחֲנַנִּי, לְכָל עַמְךָ
בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְגַלּוֹת הַסִּגְלָה לְ"עַם
סִגְלָה", לְגַלּוֹת לָהֶם מַה שֶּׁתּוֹצְנֵי לְהַשִּׁיג
בְּשִׁכְלִי, חֲדוּשֵׁי-תוֹרָה אֲמִתִּיִּים, בְּקִדְשָׁה
וּבְטְהַרְהָ.

בְּאִפֵּן שִׁיחֲזְרוּ בְּתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה עַל-יָדַי
דְּבוּרֵי. וְלֹא אֶכְשַׁל בְּאִמְרֵי פִי,
וְלֹא אוֹמַר דְּבַר שְׁלֹא כְּרִצוֹנְךָ.

הַקְדוּשׁ, צִמְצַמְתָּ אֱלֹהוּתְךָ כְּבִיכּוֹל,
וְהַלְבַּשְׁתָּ אֶהְבֵּתְךָ בְּהַתוֹרָה וּמִצּוֹת
הַקְדוּשִׁים אֲשֶׁר נָתַתָּ לָנוּ בְּאֶהְבָּה עַל-יָדַי
מִשָּׁה נְבִיאֶךָ נְאֻמָּן בֵּיתְךָ.

אֲשֶׁר כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה הִיא שְׁעוֹר
וְצִמְצוּם הַקְדוּשׁ, כְּדֵי שְׁנֹזְכָה עַל-
יְדֵי-זֶה לְהַפִּיר אוֹתְךָ, וּלְהַשִּׁיג אוֹתְךָ,
וּלְעַבְדְּךָ בְּאֵמֶת בִּירְאָה וְאֶהְבָּה.

⊗ [ט] תפלות-ותחנונים ח"א לז ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ריט, 'בצע אמרתו')

"וְעַתָּה אִם שָׁמוּעַ תִּשְׁמַעְנוּ בְּקוֹלִי וְגו', וְהִיִּיתֶם
לִי סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים וְגו'. וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי
מִמְלַכַת פְּהַנִּים וְגוֹי קְדוֹשׁ" (שְׁמוֹת יט, ה'ו')

"יְהוָה מֶלֶךְ גְּאוֹת לְבַשׁ, לְבַשׁ יְהוָה עוֹ
הַתְּאֹזֵר". רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲתָה
לְבַד יִדְעָתָ גְּדֻלָּתְךָ וְגִאוּתְךָ, כִּי מִי יוֹכֵל
לְשַׁעַר קִצָּת רוּמָמוֹת גְּדֻלָּתְךָ וְתַפְאֲרָתְךָ,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "גְּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד,
וּלְגַדְלָתוֹ אֵין חֶקֶר".

אֵךְ מִגְּדֹל רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וַחֲסִדֶיךָ
הַגְּדוֹלִים, רְצִיתָ לְגַלּוֹת מַלְכוּתְךָ
לְכָל בְּאֵי עוֹלָם, "וְאַתָּה בְּחִרְתָּ בָּנוּ מִכָּל
הָעַמִּים, וְרוּמְמָתָנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת,
וְקִדְשָׁתָנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְקִרְבָּתָנוּ מִלִּפְנֵי
לְעַבּוֹדְתְךָ, וְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל וְהַקְדוּשׁ עָלֵינוּ
קִרְאָתָּה".

וְצִמְצַמְתָּ וְהַלְבַּשְׁתָּ אֶת גְּדֻלָּתְךָ
וְגִאוּתְךָ, כְּדֵי שְׁנוּכַל לְסַבֵּל
וּלְקַבֵּל עַל מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ, "וְתַתֵּן לָנוּ מָגֵן
יִשְׁעֶךָ וַיִּמְיֶנְךָ תְּסַעְדֵנוּ וְעֲנֹתְךָ תְּרַבְּנוּ".

⊗ [ח] לקוטי-תפלות ח"א לז ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לז, 'מי האיש החפץ חיים')

"וְעַתָּה אִם שָׁמוּעַ תִּשְׁמַעְנוּ בְּקוֹלִי וְגו', וְהִיִּיתֶם
לִי סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים וְגו'. וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי
מִמְלַכַת פְּהַנִּים וְגוֹי קְדוֹשׁ" (שְׁמוֹת יט, ה'ו')

וְזוֹכְנֵי לְהַתְדַבֵּק בְּךָ תָּמִיד בְּאֵמֶת,
וּלְהַפִּיר אֶהְבֵּתְךָ הַגְּדוֹלָה שְׁאֲתָה
אוֹהֵב אֶת עַמְךָ יִשְׂרָאֵל הַקְדוּשׁ, אֲשֶׁר
בְּחִרְתָּ בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְרוּמְמָתָנוּ מִכָּל
הַלְּשׁוֹנוֹת.

וְקִדְשָׁתָנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, אֲשֶׁר בָּהֶם מְלַבֵּשׁ
אֶהְבֵּתְךָ הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר אֲתָה
אוֹהֵב אֶת עַמְךָ יִשְׂרָאֵל אֶהְבָּה אֲמִתִּיית,
אֶהְבָּה וְחִמְלָה שְׁאֵין לָהּ קֶץ וְתַכְלִית.

אֲשֶׁר מֵאֶהְבֵּתְךָ הַגְּדוֹלָה וּמְחַמְלָתְךָ
הָאֲמִתִּיית עַל עַמְךָ יִשְׂרָאֵל

❁ [וי] לקוטי תפלות ח"א קכט ❁

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א קצ, זייענו כל העם)

"זייענו כל העם יחדו ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה, וישב משה את דברי העם אל ה'. ויאמר ה' אל משה וגו'. ויגד משה את דברי העם אל ה'"
(שמות יט. ח"ט)

"משה הוסיף יום אחד מדעתו" (שבת פז).

רבוננו של עולם, נותן התורה, אוהב עמו ישראל, הבוחר בעמו ישראל באהבה. אתה ברחמיה נתת לנו בחירה, שיהיה לנו כח לבחור בחיים, או להפך חסוּשָׁלוֹם.

אשר זה הענין של 'כח הבחירה' שנתת להאדם, הוא פלאי פלאות, הפלא הגדול שבכל פלאות בריוֹתֶיךָ, שפראת בכל העולמות.

כי אין דבר נפלא ונורא ונעלם ונסתר בכל הבריאה של כל העולמות, כמו זאת הפליאה הנשגבה והחדוש הנפלא והנעלם - שיהיה נמצא נברא בעולם בכתך, שיהיה לו 'כח הבחירה' לבחור בדרך שהוא רוצה, שיהיה לו כח לעשות רצונך, או כנגד רצונך חסוּשָׁלוֹם.

ובכן באתי לפניך אדון הנפלאות, שתהיה בעזרי ותושיעני, ותהיה עמי תמיד, שאטה את כח בחירתי אליך ולרצונך.

שאזכה תמיד בכל-עת, לבחור בחיים בדרך-הטוב והאמת, כרצונך וכרצון הצדיקים-האמתיים, ולא אטה מרצונך ימין ושמאל כל ימי חיי עד עולם.

ולבשת מדת הענוה והקטנות כביכול, וירדת על הר-סיני ללמד לעמך תורה ומצוות, ותשמיעם את הוד קולך ודברות קדשך מלהבות אש.

והבטחת להם קדם מתן-תורה, הבטחות גדולות מאד, כמו שכתוב: "והייתם לי סגלה מפל העמים וכו', ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש וכו'".

שכל אלו ההבטחות וההתגלות, היו בחינת הכנעה וקטנות כביכול.

ובל-זה בשביל שיקבלו ישראל על מלכותך ויראתך עליהם בשלמות, כמו שכתוב: "פי לבעבור נסות אתכם בא האלהים, ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו".

על-כן חוס וחרמל נא עלינו, וזכנו לזכר כל-זה היטב, ולשום זאת על לבנו בכל-פעם, ונזכה להתעורר על-ידי-זה באמת, לקבל על מלכותך ויראתך עלינו.

אשר זה עקר רצונך, וכביכול אתה מקטין את-עצמך ושואל ומבקש דבר זה מאתנו, כמו שכתוב: "ועתה ישראל, מה יהוה אלהיך שאל מעמך, פי אם ליראה את יהוה אלהיך" וכו'.

רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲדוֹן כָּל, אֶתָּה
הוֹדַעְתָּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ: שֶׁעָקַר כַּחַ
הַבְּחִירָה' שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁקִּבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה
עַל-יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוֹ עֲלִיּוֹהַשְּׁלוֹם, הוּא
רַק עַל-יְדֵי שְׁלֹא דִבְרַת עִם יִשְׂרָאֵל
בְּעֶצְמָם אֲלֵיהֶם לְנֹכַח, רַק כָּל דִּבְרִיךָ הָיָה
עִם מֹשֶׁה רַבֵּנוֹ עֲלִיּוֹהַשְּׁלוֹם, וְהֵם שָׁמְעוּ
בְּדַבְּרֶךָ עִמוֹ.

וּמַחְמַת זֶה יֵשׁ לָנוּ כַּח הַבְּחִירָה' עַל
כָּל דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת. כִּי כָל
אֲשֶׁר יִדְבַר יְהוָה אֶל הָאָדָם בְּעֶצְמוֹ, הוּא
מִכְרַח לַעֲשׂוֹתוֹ בְּלִי בְּחִירָה.

וּמֹשֶׁה-רַבֵּנוֹ לֹא הָיָה לוֹ כַּח הַבְּחִירָה'
עַל מִצְוֹת הַתּוֹרָה, רַק כָּל
בְּחִירָתוֹ הָיָה בְּעֵינַיִן: "מֹשֶׁה הוֹסִיף יוֹם
אֶחָד מִדַּעְתּוֹ".

יְהִינּוּ: בְּמָה שְׁלֹא בִּאֲרַת לוֹ בְּפִרוּשׁ,
וְהָיָה מִכְרַח לְהַבִּין מִדַּעְתּוֹ אֵיךְ
לְהַתְּנַהֵג, וּבִזְהָה הָיָה כָּל כַּח בְּחִירָתוֹ'.

וְהִנֵּה אֲנֹכִי בְּעֵינַי, אֲשֶׁר הַתְּאוֹת וְהַמִּדּוֹת
מִתְּגַבְּרִים עָלַי כְּמוֹ שֶׁמִּתְּגַבְּרִים
וְרוֹדְפִים אוֹתִי מְאֹד בְּכָל-עֵת, וַיֵּשׁ לִי
בְּחִירָה גְּדוּלָה עַל כָּל דִּבְרֵי הַתּוֹרָה.

וְאֲנִי צָרִיךְ הַתְּחִזְקוֹת גְּדוּל וַיִּשׁוּעָה
וְרַחֲמִים גְּדוּלִים מֵאֲתָךְ תַּתְּבַרֵךְ,
שְׂאֻזְכָּה לְהַטּוֹת כַּח בְּחִירָתִי לְחַיִּים,
לְבַחַר בְּטוֹב וּלְמַאֵס בְּרָע.

וְעַתָּה מָה אַעֲשֶׂה, אֲשֶׁר נוֹסֵף לְכָל-זֶה,
אֲנִי מְסַפֵּק הַרְּבֵה בְּכַמָּה דְּבָרִים
אֵיךְ לְהַתְּנַהֵג בָּהֶם. וְדַעְתִּי וְעֲצַתִּי חֲלוּקָה
מְאֹד בְּהַרְּבֵה דְּבָרִים, אֲשֶׁר אֵינִי יוֹדֵעַ כָּל־

לְכוּן בָּהֶם רְצוֹנְךָ בְּאַמַּת אֵיךְ לְהַתְּנַהֵג
בָּהֶם.

וְנִדְרָמָה לִי: שָׂאֵם הֵייתִי יוֹדֵעַ רְצוֹנְךָ
בְּאַמַּת, הֵייתִי מִתְּנַהֵג כְּרְצוֹנְךָ
בְּוִדְאִי.

וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֲבִינוּ אֶתָּה,
"אֲנַחְנוּ הַחֹמֶר וְאֶתָּה יִצְרָנוּ
וּמַעֲשֶׂה יָדְךָ כְּלָנוּ". הוֹרְנִי וּלְמַדְנִי מָה
אַעֲשֶׂה וּמָה אֶפְעַל.

כִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוֹ וְשָׂאֲרֵי צְדִיקִים גְּדוּלִים
וְנוֹרָאִים, שֶׁהָיָה לָהֶם בְּחִירָה בְּעֵינַיִם
כְּאֵלָּה שֶׁהָיוּ מְסַפְּקִים בָּהֶם אֵיךְ הוּא
רְצוֹנְךָ - הָיָה לָהֶם כַּח וּגְבוּרָה גְּדוּלָה.

כִּי הָיוּ "גְּבִרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ", "דְּדַמֵּין
לְמַלְאָכִים מִמֶּשׁ", וּכְבָר שֶׁבְּרוּ כָּל
הַתְּאוֹת לְגַמְרֵי, וְלֹא הָיָה לָהֶם בְּחִירָה
מִצַּד הַתְּאוֹה בְּשׁוּם דְּבָר שֶׁפְּעוּלָם.

וְעַל-כֵּן הָיָה רְאוּי שִׁיחִיָּה לָהֶם בְּחִירָה,
בְּבַחֲיִנַת: "מֹשֶׁה הוֹסִיף יוֹם
אֶחָד מִדַּעְתּוֹ", שֶׁהֵם הַדְּבָרִים שֶׁהָיוּ
מְסַפְּקִים בָּהֶם.

אֲבָל אִישׁ עֵב וְגַם כְּמוֹנִי, אֲשֶׁר הַרְּבִיתִי
לְפִשְׁעֵי נִגְדָךְ, וְעַדִּין הַתְּאוֹת
רוֹדְפִים אַחֲרַי כָּל-כֶּף, וְאֲנִי חוֹשֵׁב
מִחֲשָׁבוֹת בְּכָל-עֵת לְמַצָּא עֲצָה וְתַחֲבֵלָה
וְתַרוּפָה לְדַחוּתָם מֵעָלַי, וְכַח בְּחִירָתִי
מִגִּשְׁמַת מְאֹד.

מָה אַעֲשֶׂה, כְּשֶׁנוֹסֵף לָזֶה מִבְּלִבְלִין
אוֹתִי הַרְּבֵה וְכַמָּה סְפָקוֹת וְחֲלָקֵת-
הַעֲצָה, בְּכַמָּה דְּבָרִים שְׂאֵינִי יוֹדֵעַ אֵיךְ
לְהַתְּנַהֵג בָּהֶם. בְּמָה אֲזַכָּה לְמַצָּא הַדְּרָךְ

הישר והנכון באמת, באפן שאזכה להתקרב אליך באמת לאמתו.

רבוננו של עולם, מרב בלבול-דעתי, טענותי נסתמין, ואיני יכל לפרש שיחתי היטב.

אבל אתה יודע כל תעלומות לבבי. ועתה הורני ולמדני מה לעשות, ואיך להתנהג מעתה כל ימי חיי. למדני עצה וגבורה למלחמה כבדה כזאת.

קומה בעזרתי והושיעני, שאזכה להטות לבבי אליך, לבחר בטוב בכל הדברים שאני יודע אמתת רצונה בהם על-פי תורתך הקדושה. ולא אלך עוד אחרי שרירות לבי הרע, ולא אתור אחר לבבי ואחרי עיני.

רק אזכה בכל-עת, להטות בחירתתי לדרך החיים והטוב והאמת, ותאיר עיני בתורתך, ותלמדני ברחמיך בכל-עת, שאזכה לידע האמת, ולכונן רצונה בכל הדברים שאני מספק בהם.

ותשמרני ותצילני, מספקות ובלבולים ומחלקת-העצה, רק אזכה תמיד לידע אמתת רצונה בכל הדברים שבעולם, כי אני סומך עליך בכל תנועותי, וכרצונה אעשה.

"הורני יהנה דרך חקיך, ואצרנה עקב. הדריכני בנתיב מצותיך, כי בו חפצתי. הט לבי אל עדותיך, ואל אל בצע".

רחם רחם מלא רחמים, עלי ועל כל התלויים בי. "תהי ידך לעזרני, כי

פקודיך בחרתי. תחי נפשי ותהללך, ומשפטיך יעזרוני. תעיתי כשה אובד בקש עבדך, כי מצותיך לא שכחתי". תעינו לשמאל, ימינה תקרבני.

"תודיעני ארח חיים, שבע שמחות את פניך, נעימות בימינה נצח". "יהיו לרצון אמרי-פי והגיון לבי לפניך, יהוה צורי וגאלי". אמן ואמן.

❁ [יא] לקוטי-תפלות ח"א כב ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כב, 'חותם בתוך חותם')

"ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה" (שמות יט, ח)

"ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע" (שמות כד, ז)

ונזכה ברחמיך הרבים, להמשיך עלינו בכל פעם אור העדים והכתרים הקדושים, שהכתרת אותנו בחורב בשעת 'קבלת-התורה', בעת שאמרנו לפניך: "נעשה ונשמע", שאז נכתרו שני כתרים בראש כל אחד ואחד מישראל.

ועל-ידי חטאינו נלקחו ונסתלקו ממנו, ואתה עתיד להחזירם לנו, כמו שכתוב: "ושמחת עולם על ראשם".

רחם עלינו ועזרנו, שנזכה לקדש ולטהר עצמנו, ונזכה לסור מרע באמת, ולעשות הטוב בעיניך תמיד. ונזכה לעסק בתורה ותפלה תמיד באמת ובמסירות-נפש.

וּנְזָכָה לְעֵלוֹת וְלִהְפֹּלֵל בְּךָ בְּאוֹר הָאֵין-
סוֹף, וּנְזָכָה לְהִפְלִיל בְּאַחֲדוּתְךָ, עַד שְׁנִזְכָּה
לְתוֹרַת יְהוָה וְלִתְפִלַּת יְהוָה בְּאַמֶּת.

וּנְזָכָה לִילְךָ וְלְעֵלוֹת מְהֵרָה, מְדַרְגָּא
לְדַרְגָּא, וּמְמַעְלָה לְמַעְלָה,
בְּקִדְשָׁה גְדוּלָה, עַד שְׁנִזְכָּה בְּחֵינֵינוּ לְהִפְלִיל
בְּךָ בְּאַמֶּת בְּאוֹר הָאֵין-סוֹף, כְּרִצוֹנְךָ
וּכְרִצוֹן צְדִיקֶיךָ-הָאֱמִתִּיִּים.

עַד שְׁנִזְכָּה לְתוֹרַת יְהוָה וְלִתְפִלַּת
יְהוָה בְּאַמֶּת, וְלֹא נְבוֹשׁ בְּעוֹלָם-
הַזֶּה, וְלֹא נִפְלֵם לְעוֹלָם-הַבָּא.

בְּאִפֵּן שְׁנִזְכָּה שְׁיִחְזִירוּ לָנוּ לְכָל אֶחָד
וְאֶחָד, אֶת שְׁנֵי כְתָרִים הָאֵלוּ
הַנֶּעֱשִׂים מִ"נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע", שֶׁהֵם 'תּוֹרָה
וּתְפִלָּה', שֶׁהֵם 'נְגִלוֹת וְנִסְתָּרוֹת שְׁבַתְּוֹרָה'.

וּתְזַכְּנֵנוּ בְּכָל-פַּעַם, לְהַשִּׁיג נִסְתָּרוֹת
שְׁבַתְּוֹרָה, לְהַשִּׁיג תּוֹרַת יְהוָה.

וּנְזָכָה לְעֶסֶק וּלְיַגַּע וּלְטָרַח תָּמִיד
בְּעִבּוּדְתְךָ, בְּדַבְּקוֹת גְּדוּל
וּבְמִסִּירוֹת-נַפְשׁ בְּאַמֶּת, עַד שְׁנִזְכָּה לִילְךָ
וְלְעֵלוֹת בְּמַהִירוֹת גְּדוּל בְּכָל-פַּעַם,
מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא, וּמְמַעְלָה לְמַעְלָה.

עַד שְׁנִזְכָּה לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין בְּכָל-פַּעַם,
נִסְתָּרוֹת הַתּוֹרָה הַגְּבוּהִים יוֹתֵר
וְיוֹתֵר, וּבְכָל-פַּעַם נִזְכָּה לְהַשְׁגֵּת "נַעֲשֶׂה
וְנִשְׁמַע" הַגְּבוּהָ יוֹתֵר.

וּנְזָכָה תָּמִיד, שְׁיִהְיֶה נַעֲשֶׂה אֶצְלָנוּ
בְּכָל-פַּעַם, מִה'נִסְתָּר' 'נְגִלָה',
מִה'נִשְׁמַע' 'נַעֲשֶׂה', מִתְפִּלָּה 'תּוֹרָה',
מִתּוֹרַת יְהוָה 'תּוֹרַתְנוּ', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב:
"כִּי אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חִפְצוֹ, וּבְתוֹרָתוֹ
יִהְיֶה יוֹמָם וְלַיְלָה".

וּנְזָכָה לְעֵלוֹת בְּכָל-פַּעַם, מְדַרְגָּא
לְדַרְגָּא, וּמְעוֹלָם לְעוֹלָם הַגְּבוּהָ
יוֹתֵר, מִ"נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע" זֶה, לְ"נַעֲשֶׂה
וְנִשְׁמַע" גְּבוּהָ יוֹתֵר. וְכֵן בְּכָל פַּעַם וּפַעַם
לְעוֹלָם וָעֶד.

כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: "הַנִּסְתָּרוֹת לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ,
וְהַנְּגִלוֹת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד עוֹלָם,
לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת".

עַד שְׁנִזְכָּה לְעֵלוֹת בְּעֵלְיָה גְדוּלָה, לְהַבִּין
וּלְהַשִּׁיג תּוֹרַת יְהוָה בְּאַמֶּת לְאַמֶּתוֹ,

❁ [יב] תפלות ותחנונים ח"א טו ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קכ,
'מה שצריכין לנסע להצדיק')

"וַיֹּאמְרוּ כָל אֲשֶׁר דָּבַר ה' נַעֲשֶׂה" (שְׁמוֹת יט, ח)

"וַיֹּאמְרוּ כָל אֲשֶׁר דָּבַר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע" (שְׁמוֹת כד, ז)

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנֵנוּ לְהַתְקַרֵּב
לְצְדִיקֵי-אַמֶּת, וּלְשִׁמְעַ דְּבָרֵי-
תּוֹרָה וּמוֹסֵר מִפִּיהֶם-הַקְּדוֹשׁ, וְאַזְכָּה
לְקַבֵּל עַל-יְדֵי-זֶה הַתְּעוֹרְרוֹת אֱמִתִּי
לְעִבּוּדְתְךָ וּלְיִרְאַתְךָ.

כִּי הֲלֹא יָדַעְתָּ: כִּי כָּבֵד עֵינָתִי הֵרַבְה
בְּסִפְרֵי מוֹסֵר וְיִרְאָה, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן
לֹא זָכִיתִי עֲדִין לְהַתְעוֹרְרוֹת-דְּקִדְשָׁה
כְּרָאוּי.

וּכְבָּר גְּלִית אֲזִינֵינוּ: כִּי כָּל-זֶה, מַחֲמַת
שְׁהִלְמוּד בְּסִפְרִים הוּא בְּחִינַת
'עֲשִׂיה', וּכְבָּר נֶאֱבָד מֵאַתְנוּ בְּחִינַת
ה'פְּתֵר' שְׁקַבְּלָנוּ עַל-יְדֵי שְׁאֲמָרוּ אֲבוֹתֵינוּ

"נעשה", מאחר שעשו אחר-כך את העגל.

וצריבין אנחנו להזהר לשמר על-כל-פנים היטב, בחינת ה"נשמע", שזה בחינת: "שמע ישראל" וכו'. כמו שדרשו רבותינו זכרונם-לברכה.

ועל-כן אם נזפה לשמע דברי-תורה ומוסר באזנינו מפי הצדיק-האמת, שזה בחינת "נשמע", בודאי מסגל יותר להתעורר על-ידי-זה לשוב בתשובה שלמה לפניך.

⊗ [יג] לקוטי-תפלות ח"א מט ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מט, 'לשמע שם אהל בהם')

"יד העד בעם, פן יהרסו אל ה' לראות,

ונפל ממנו רב" (שמות יט, כא)

צור לבבי וקדושי, צור עולמים יוצר הכל, רבון כל המעשים אדון כל הנשמות, יודע התעלומות.

אתה ידעת את לבבי, אתה ידעת את עצם תבערת קדשת אור האלהות השופע בלבי. פי אנחנו "חלק אלוה ממעל", ושכינת אלהותך בתוך לבבנו.

על-כן הומה עלי לבי, לבי ככנור יהמה, "כלה שארי ולבבי, צור לבבי וחלקי אלהים לעולם. נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות יהוה, לבי ובשרי ירננו אל אל חי".

ורשפי שלהבת לבבי הבוער ונכסף אליך, מים רבים לא יוכלו לכבותה ונהרות לא ישטפוה, פי אור לבבי מקשר ומחבר באורך הגדול האין-סוף.

על-כן אור להביות לבבי, הוא עד אין-סוף, פי אין סוף ואין תכלית לתשוקתי אליך, וגעגועי וחפצי וכוספי חזק ואמיץ אליך בלי שעור וערף.

עד אשר לפי עצם אור להביות הלב עד אין סוף ותכלית, לא היה אפשר לעשות שום עבודה כלל, פי אור קדשת לבבי, בוער ומתלהב אליך בחשק נמרץ וברצון חזק, להיות דבוק ונכלל בך תמיד לעולם ועד.

אך אתה גלית לנו על-ידי חכמיה הקדושים: אשר אין רצונך בזה, ולא זאת היתה פונתך הקדושה בבריאתנו, פי אתה ידעת פי בשר-ודם אנחנו, ואי-אפשר לנו להיות דבוקים בך תמיד, ואתה חפץ בעבודתנו בעובדות ובמעשים טובים, אשר בשביל זה באנו בעולם-הזה השפל, לעבד אותך בתורה ובמצות-מעשיות.

על-כן גזרת עלינו, לבלי להרס לעלות אל יהוה, ולבלי לבער אליך יותר מהמדה, וגזרת עלינו לצמצם אור ההתלהבות שבלבבנו, ולעשות חלל-פנוי בלב, כמו שכתוב: "ולבי חלל בקרבי".

כרי שעל-ידי-זה נזפה לציר בלבבנו, כל המדות טובות וקדושות, ולהמשיך עלינו על עבודתך באמת,

וְלָלַכְתָּ בְּדַרְכֵיךָ הַטּוֹבִים, וְלֹהֵתְדַבֵּק
בְּמִדּוֹתֶיךָ הַקְּדוֹשׁוֹת, וְלַעֲבֹד אוֹתָךְ
בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה.

וְעַל-יְרֵי-זָה גִזְפָּה לְקַבֵּל עָלֵינוּ עַל
מַלְכוּת-שָׁמַיִם שְׁלֵמָה,
וְלִגְלוֹת מַלְכוּתְךָ לְכָל בְּאֵי עוֹלָם, אֲשֶׁר זֶה
הִיָּה כְּוִנָּתְךָ בְּבְרִיאַת הָאָדָם, כְּדִי שְׁיִתְגַּלֶּה
מַלְכוּתְךָ בְּעוֹלָם.

וּבְכֵן בָּאתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתַי, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק
וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, וְאֱלֹהֵי כָל הַצְּדִיקִים
הָאֲמִתִּיִּים, אֱלֹהֵי הָרֵאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים,
וְאֱלֹהֵי כָּל יִשְׂרָאֵל.

יְהִימוּ נָא וַיִּכְמְרוּ נָא רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ
עָלַי, עַל פְּגוּם וּמַבְלָבֵל כְּמוֹנִי,
וְתוֹרֵנִי וְתַדְרִיכֵנִי בְּאֲמִתְךָ וּתְלַמְּדֵנִי,
שְׂאֵזְפָה לְדַעַת בְּאֲמִת אִיךָ לְהִתְנַהֵג בְּעִנְיָן
זֶה, בְּאִיזָה דְרָךְ בְּאִיזָה אִפֵּן לְצַמְצֵם הָאוֹר
בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה, כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב בְּאֲמִת.

ו"במפלא מאתנו לא נדרש, ובמכסה
ממנו לא נחקר".

רק במה שהרשינו, נתבונן בשכל-
אמתי, בשכל חריף ומהיר, בשכל
זך וצח, בשכל נכון ואמת ויציב וקיים
וישר ונאמן כרצונך הטוב.

ותעזור לנו ולכל עמך ישראל, ותמשיך
על כל אחד ואחד, קדשת
הצמצום השיך לשכלו, לבל יהרס מחו
לצאת מן הגבול שיש לו.

כי אתה "אל שדי", "שיש די
באלהותך לכל בריה" - שכל בריה
ובריה מראש ועד סוף, יש לו די וגבול
וצמצום באלהותך, שאסור לו לצאת
בשכלו חוץ מהגבול שיש לו.

❁ [טו] תפלות ותחנונים ❁
השמטה ל'לקוטי תפלות' ח"א צב
 (על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א עב,
 'להתחזק בכל פעם נגד היצר הרע')
"יד העד בעם, פן יהרסו אל ה' לראות,
ונפל ממנו רב" (שמות יט, כא)

❁ [יד] לקוטי תפלות ח"ב ה ❁
 (על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')
"יד העד בעם, פן יהרסו אל ה' לראות,
ונפל ממנו רב" (שמות יט, כא)

רבנו של עולם, אתה הודעתנו:
שלפעמים גם בענין ההתקרבות
עצמו להשם יתברך, יש יצר הרע גדול,
כי לפעמים רבוי ההתלהבות חוץ מהמדה
ולמעלה הרבה ממדרגתו הוא מצד יצר-
הרע.

ותרחם עלינו, ותעזרנו לצמצם את
מחנו ושכלנו בצמצום
דקדושה, ונשמר את מחנו מאד לבל יצא
חוץ מן הגבול חסו שלום.

בבחינת האזהרה שהזכירו ישראל
בשעת קבלת התורה, לבלי

ואפלו בקדושה לא יהרס מחנו לצאת
חוץ מהגבול שיש לנו,

לְהִרְסֵם אֶת גְּבוּלֵם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "כִּי יִהְיֶה לְעֵלְתָא אֶל יְהוָה" וכו'.

עַל-כֵּן חוּס וְחַמֵּל נָא עָלַי וְהַצִּילֵנִי גַם מִבְּחִינַת הַיִּצְרָה־הָרַע הַזֶּה, רַק אֲזָכָה לְעַת-עֲתָה, לְהִתְקַרֵּב אֵלַיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּאַמֶּת, כְּפִי בְּחִינַתִּי וּמִדְּרַגְתִּי.

וְאֲזָכָה לְעֵלוֹת מִמְּדֻרְגָה לְמִדְּרַגָּה בְּכָל-פַּעַם בְּעִבּוּד־תְּהִיָּה, עַד שְׁאֲזָכָה לְעַבֵּד אוֹתְךָ בְּאַמֶּת כְּרְאוּי לְאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי.

☪ [טז] תפלות-ותחנונים ח"א כ ☪

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א קמז, 'עזות דקדושה')

- קבלת התורה -

וְתִקְוֵי שְׁנֵי בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְתֵן חֵלְקִי בְּתוֹרָתְךָ. כִּי אַתָּה הוֹדַעְתָּנוּ עַל יְדֵי חֲכָמֶיךָ הַקְּדוּשִׁים: שְׁכַשְׁמֵם שְׁמִי שֶׁהוּא עֲז־פָּנִים אֵין לוֹ חֵלֶק בְּתוֹרָה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם-לְבָרְכָה: "כָּל מִי שֵׁישׁ בּוֹ עֲזוּת, בְּיָדוּעַ שְׁלֵא עָמְדוּ רַגְלֵי אַבּוֹתָיו עַל הַר סִינַי", כִּי הוּא מֵהַתְתַּקַּע"ד [מֵהַתְשַׁע מֵאוֹת וְאַרְבַּעָה וְשִׁבְעִים] דּוֹרוֹת שְׁלֵא הָיוּ רְאוּיִים לְקַבֵּל הַתּוֹרָה. כְּמוֹ-כֵן גַּם-כֵּן כְּשֶׁאֵין לְהָאָדָם שׁוֹם 'עֲזוּת-דְּקִדְשָׁה', אֲזִי אֵין לוֹ גַּם-כֵּן חֵלֶק בְּתוֹרָה-הַקְּדוּשָׁה.

כִּי עָקַר הַהִתְגַּבְּרוּת בְּתוֹרָה וְעִבּוּד־תְּהִיָּה, תְּלוּי בְּעֲזוּת-דְּקִדְשָׁה, כִּי הָעֲזוּת-דְּקִדְשָׁה שְׁלוֹ הוּא מוֹסִיף כַּח וְעַז וְגִבּוּרָה כְּבִיכּוּל לְמַעַלָּה גַּם-כֵּן, בְּבְחִינַת: "תָּנוּ עֵז לְאַלְקִים".

וְעַל-יְדֵי-זֶה: "אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נָתַן עֵז וְתַעֲצָמוֹת לָעָם". כִּי מִשְׁפִּיעֵינָן עָלָיו מְלֻמְעָלָה, כַּח וְעֲזוּת גָּדוֹל דְּקִדְשָׁה, לְעַמֵּד כְּנֶגֶד כָּל הַמְּנִיעוֹת, וְלִשְׁבֹּרֵם וְלִבְטָלֵם, וְלִהְתַּחִּיל וְלִגְמֹר כָּל מֵה שְׁרוּצָה בְּעִבּוּד־תְּהִיָּה.

וְעֲזָרְנִי לְפָלֵס דְּרָכִי, וְאֲדַע וְאֶכְוֶן הָאֶמֶת-לְאַמְתּוֹ בְּעֵנִין זֶה, לְהַזְהֵר מְאֹד מְאֹד, לְבָלִי לְהַפְשִׁיל חֶסֶד-וְשָׁלוֹם בְּעֲזוּת דְּסִטְרָא-אַחְרָא, כִּי הִיא מְדָה רַעָה וּמְגַנָּה מְאֹד, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן אֶתְגַּבֵּר וְאֶתְחַזֵּק בְּכָל פַּעַם בְּעֲזוּת גָּדוֹל דְּקִדְשָׁה.

☪ [יז] לקוטי-תפלות ח"ב לט ☪

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"ב עח, 'זאתהנן פְּרַאסְטָאק - בְּעֵנִין הַנְּהַגְתָּ הַפְּשִׁיטוֹת')

- "עֲשִׂרַת הַדְּבָרוֹת" -

רַבּוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, עוֹשֶׂה חֶסֶד חָנּוּם בְּכָל דּוֹר, אַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ וְחֶסֶדֶיךָ חָנּוּם, בְּרֵאתְךָ וְקִיַּמְתָּ עוֹלָמְךָ עֲשָׂרִים-וְשֵׁשׁ דּוֹרוֹת קוֹדֵם מִתַּן-תּוֹרָה, שְׂאֵז הָיָה הָעוֹלָם מְתַקֵּים בְּלֵא תוֹרָה, כִּי אִם בְּחֶסֶד-חָנּוּם לְבַד.

רַחֵם עָלֵינוּ גַם עֲתָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּיבִים, וּפְתַח לָנוּ אוֹצָרְךָ הַטּוֹב, אוֹצֵר מִתַּנַּת חָנּוּם, וְעֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד חָנּוּם בְּכָל עֵת.

וְאַפְּלוּ בְּעֵת שְׁאָנוּ מְתַבְטְלִים מִדְּבָרֵי-תּוֹרָה, רַחֵם עָלֵינוּ בְּזָכוֹת הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים הָאֲמִתִּיִּים, וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ כָּל טוֹב.

ותקנים אותנו בחסד חנם, כמו שקימת
עולמך בחסד חנם, עשרים-
וששה דורות קודם מתן-תורה.

רחם עלינו ברחמיך הרבים, וזכנו
להתקרב לצדיקים-אמתיים
המקימים את כל העולם בתורתם
וקדשתם ובדרכי פשיטותם הנפלאים.

שנוכח בכתם וזכותם, להמשיך עלינו
קדשה וחיית וכל טוב בכל-
עת, מה'אוצר מתנת-חנם' הפתוח ועומד
לפניהם.

אשר על-ידי-זה הם מחיין את-עצמם
בעת שבטלים מן התורה, ובזה
הם מחיין את כל האנשים הפשוטים
שבעולם (שקורין: פראסטאקעס).

הן בעלי-תורה בעת שבטלים מן
התורה, והן אנשי ההמון ועמי-
הארץ, ואפלו המנחים בשאלת-תחית
ומתחיתו רחמנא-לצלן, ואפלו אומין-
דעלמא.

כלם הם מחיין על-ידי דרכיהם
הנפלאים, שעושים עצמם
לפעמים כאנשים פשוטים לגמרי,
וממשיכים חיות ושפע טוב, מקיום
העולם קודם מתן-תורה, שהיה מתקים
העולם בחסד-חנם, על-ידי התורה
הנעלמת, שהוא הדרך לכבוש ארץ-
ישראל.

ואזכח להחיות את עצמי ולשמח את
נפשי תמיד, על-ידי האמונה
לבד, שהיא יסוד ועקר הכל.

ואזכח לידע ולהאמין תמיד, כי אתה
בראת עולמך בעשרה-
מאורות, ובהם נעלמין עשרת-הדברות
שהם כלל תורתנו הקדושה.

ובכל הדברים והחפצים שבעולם,
ובכל המלאכות והעסקים
והמשא-ומתן, בכל המחשבות ודבורים
ועשיות שבעולם, בכלם יש בהם
העשרה-מאורות שבהם נבראו כלם,
אשר באלו העשרה-מאורות נעלמין
העשרת-הדברות שהם כלל התורה.

ועל-ידי-זה אזכח לקשר ולדבק את
עצמי אל השם-יתברך
והתורה תמיד בכל עת ורגע, בדרך
תמימות ופשיטות באמת, אפלו בעת
שאני מכרח להתבטל מן התורה.

❁ [יח] תפלות-ותחנונים ח"א כח ❁
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קעג, על-ידי הכתב)
"אנכי ה' אלקיך" (שמות כ.ב)

וזכנו לעסק הרבה בתורתך הקדושה
בכל יום ויום, ולדבק עצמנו אל
פנימיות קדשתה, שהוא אור אלקותך
הגנוז ומלבש בתוך אותיות התורה-
הקדושה.

בבחינת: "אנא נפשי כ'תבית
י'הבית", שנאמר העקר על
מתן-תורה, ומרמז בראשי-תבות של:
"אנכי", שהיא תבה ראשונה של עשרת-
הדברות.

☪ [יט] לקוטי-תפלות ח"א לא ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לא, 'אית לן בירא')

"זכור את יום השבת לקדשו" (שמות כז)

"חֲסִדֵי יְהוָה עוֹלָם אֲשִׁירָה, לְדֹר וָדֹר
אוֹדִיעַ אֲמוֹנַתְךָ בְּפִי". וְהִרִינִי
מֵאֲמִין בְּאֲמוֹנָה שְׁלֵמָה, בְּיַחְוֹדְךָ
וְאֲחִדּוֹתְךָ, וּבְחִדּוֹש־הָעוֹלָם, וּבְצַדִּיקֶיךָ-
הָאֲמִתִּיִּים, וּבְתוֹרַתְךָ הַקְּדוֹשָׁה, בְּתוֹרַת-
שְׁבֻכְתָּב וּבְתוֹרַת שְׁבַע־לֶפֶת, וּבְכָל סִפְרֵי
צַדִּיקִים-אֲמִתִּיִּים, וּבְכָל־לִיּוֹת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר בָּהֶם בְּחַרְתָּ.

כִּי אַתָּה הוּא יְהוָה הָאֱלֹהִים, בְּשָׁמַיִם
וּבָאָרֶץ, וּבְשָׁמַי הַשָּׁמַיִם הָעֲלִיוֹנִים,
אֲמַת אַתָּה הוּא רֵאשׁוֹן, וְאַתָּה הוּא
אֲחֵרוֹן, וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין אֱלֹהִים, וּבְרַאת
אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם, וְאָדָם-
הָרֵאשׁוֹן עָלֶיךָ בְּרַאת, בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי
בְּרֵאשִׁית, וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וְנַחְתָּ
וְהִרְגַעְתָּ.

וּמֵאַהֲבַתְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, וּמִחַמְלַתְךָ
הַגְּדוֹלָה עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ,
נִתַּתְּ לָנוּ אֵת יוֹם מְנוּחַתְךָ לְנַחֲלָה, יוֹם
מְנוּחָה וְקְדוּשָׁה, יוֹם גְּדוֹל וְקְדוּשׁ וְנוֹרָא,
יוֹם שְׁבִיתָה וּמְנוּחָה וּמְרָגוּעַ לְהַגּוּפוֹת
וְהַנְּפֹשׁוֹת, בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, בְּעוֹלָם-
הַזֶּה, וּבְכָל הָעוֹלָמוֹת כָּלָם.

יוֹם עֲלִית כָּל הָעוֹלָמוֹת לְמַעַלָּה
מִמְדַּרְגָּתוֹן, עַד תְּכַלִּית מְדַרְגָּה
הָעֲלִיוֹנָה, עַד תְּכַלִּית הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיוֹנָה,
עַד רַעוּא־דְרַעוּיִן, רְצוֹן־שְׁבַרְצוֹנוֹת.

יוֹם שְׁאִין בּוֹ שׁוֹם אֲחִיזַת דִּין וְשׁוֹם
אֲחִיזַת הַסְּטְרָא־אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת
כָּלֵל, יוֹם שְׁכָלוֹ שְׁבַת וְטוֹב וְרְצוֹן וְאַהֲבָה
וְחֶסֶד וְרַחֲמִים גְּדוֹלִים וּפְשׁוּטִים, יוֹם
שְׁכָלוֹ קְדוּשׁ וְנוֹרָא.

אֲשֶׁר מַעְצֵם קְדוּשַׁת עֲצוּמוֹ שֶׁל יוֹם
קְדוּשׁ, אָנוּ יְכוּלִים לְהִתְדַבֵּק בְּךָ,
וּלְהַכְּלִל בְּאֲחִדּוֹתְךָ, וּלְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ
אֲמוֹנַתְךָ הַקְּדוֹשָׁה, בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת,
בְּכָל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה.

וּבְבִין בְּאֵתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתַי, אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם אֱלֹהֵי יִצְחָק
וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, אֵל עֲלִיוֹן, גּוֹמֵל חֲסָדִים
טוֹבִים.

שְׁתַּחֲוֵנִי בְּחֲסִדֶיךָ הָאֲמִתִּיִּים, וְתִזְכְּנִי
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְתַעֲזְרֵנִי בְּכָל
עֵז, שְׂאֲזֹכָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְקַבֵּל
שְׁבֻחוֹת, בְּקְדוּשָׁה גְּדוֹלָה, וּבְשִׂמְחָה רַבָּה
וְחִדּוּהַ גְּדוֹלָה וְעֲצוּמָה מְאֹד מְאֹד.

בְּרֵאשִׁית לְאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי, לְגִיל וּלְשׁוֹשׁ
וּלְשִׂמְחָה בְּכָל עֵז, בַּיּוֹם הַגְּדוֹל
וְהַקְּדוּשׁ וְהַנוֹרָא הַזֶּה, בַּיּוֹם שְׁבַת־קְדוּשׁ.

יוֹם שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה וְחִדּוּהַ בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת כָּלָם. יוֹם הַלּוֹלָא־רַבָּא
דְּמִלְכָּא וּמְטְרוֹנִיתָא, יוֹם שְׁאִין בּוֹ שׁוֹם
עֲצָבוֹת וְיִגּוֹן וְאֲנַחָה כָּלֵל, יוֹם שְׂאֲפָלוֹ
חִיבֵי גִיְהָנָם נִיחִין בֵּיהּ.

יוֹם שְׁכָלוֹ אֹר וְטוֹב, יוֹם שְׁמַאִיר בּוֹ
נְהִירוֹ עֲלָאָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כָּלָם,
"אֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים". יוֹם שְׁנַמְשָׁךְ בּוֹ
נְשָׁמוֹת יְתֵרוֹת קְדוּשׁוֹת וְנוֹרָאוֹת, לְכָל
אֶחָד וְאֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ.

אבינו מלפנו, אדירנו בוראנו גואלנו
 יוצרנו, קדוּשְׁנו קדוּשׁ יַעֲקֹב.
 קדוּשְׁנו בְּקִדְשֵׁי שַׁבַּת-קִדְשׁ תְּמִיד. וְעַזְרָנו
 לְקַבֵּל שַׁבָּתוֹת כְּרָאוּי. וְנִזְכָּה לְכַבֵּד וּלְעַנֵּג
 אֶת הַשַּׁבָּת, בְּכָל מִיּוֹנֵי כְבוֹד וְעִנְיָן. הֵן
 בְּמֵאֲכָל וּמִשְׁתֵּה, שְׁנִזְכָּה לְהִרְבוֹת בְּשַׁבַּת-
 קִדְשׁ מֵאֲכָלִים וּמִשְׁקוֹת טוֹבִים, וְכָל מִיּוֹנֵי
 מַעֲדָנִים, וְכָל מִיּוֹנֵי תַעֲנוּגִים.

וְלֹא יִהְיֶה אֲצִלָּנוּ שׁוֹם קְפִידָא עַל
 הוֹצָאוֹת שַׁבָּתוֹת וַיְמִים-טוֹבִים,
 וְנִהְיֶה בְּטוֹחִים בָּךְ, שֶׁתִּמְלֹא לָנוּ כָּל מָה
 שְׁנוֹצִיא עַל כְּבוֹד שַׁבַּת וַיּוֹם-טוֹב קִדְשׁ.
 וְהֵן בְּמִלְבוּשֵׁי כְבוֹד, שְׁנִזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ
 לְבַגְדֵי שַׁבַּת הַרְבֵּה, לְבַגְדִים יְקָרִים נְקִיִּים
 וְקִדוּשִׁים וְטָהוּרִים, וְתִזְכָּנוּ לְדִירָה נְאֻהָ
 לְכְבוֹד שַׁבַּת-קִדְשׁ, וּלְהִרְבוֹת בְּנֵרוֹת בְּלֵיל
 שַׁבַּת-קִדְשׁ.

וְתִזְכָּנוּ וְתִשְׁמְרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, מִכָּל
 הַל"ט אָבוֹת מְלָאכוֹת
 וּמִתּוֹלְדוֹתֶיהֶן. וְתִגַּן בְּעַדָּנוּ וְתִצִּילָנוּ, שְׁלֹא
 נִפְשָׁל בְּשׁוֹם מְלָאכָה דְאֻרִייתָא, וּבְשׁוֹם
 שְׁבוֹת דְּרַבָּנָן, בְּיוֹם שַׁבַּת-קִדְשׁ.

וְתִעֲזָרְנוּ לְקַדְשׁ אֶת פִּינוּ וּדְבוּרָנוּ בְּיוֹם
 הַשַּׁבָּת, שְׁלֹא יִהְיֶה דְבוּרָנוּ שֶׁל
 שַׁבַּת כְּדְבוּרָנוּ שֶׁל חוּל.

רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַחֵם עָלֵינוּ וְקַדְשָׁנוּ,
 בְּכָל מִיּוֹנֵי קִדְשׁוֹת שֶׁל שַׁבַּת-
 קִדְשׁ, בְּשִׁמְחָה וְחֵדוּה גְדוֹלָה וְעִצּוּמָה
 מְאֹד, וּבִירְאָה וְאַהֲבָה.

עַד שְׁנִזְכָּה לְהַפְלִיל בְּתוֹךְ קִדְשֵׁי שַׁבַּת-
 קִדְשׁ, וּלְהַמְשִׁיךְ קִדְשֵׁי שַׁבַּת עַל
 שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחוּל, וְנִזְכָּה לְזַכֵּר אֶת הַשַּׁבַּת

תְּמִיד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבַּת
 לְקַדְשׁוֹ".

וְתִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ בְּרָכָה מִמְּקוֹר הַבְּרָכוֹת,
 וְתִהְיֶה נִמְשַׁכֵּת הַבְּרָכָה
 מֵהָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הַנִּמְשַׁכֵּת בְּשַׁבַּת-קִדְשׁ
 עַל כָּל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה, כִּי הִיא מְקוֹר
 הַבְּרָכָה. וַיִּמְשֶׁךְ עָלֵינוּ שְׁפַע טוֹבָה וּבְרָכָה
 וְרַחֲמִים וְדַעַת וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְכָל טוֹב,
 עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל תְּמִיד.

❁ [כ] לקוטי-תפלות ח"א לח ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לח, 'מרכבת פרעה וחילו')
 "זכור את יום השבת לקדשו" (שמות כ, ז)

וְתִזְכָּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ, לְקַבֵּל שַׁבָּתוֹת
 בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה, וּבְשִׁמְחָה
 וְחֵדוּה רַבָּה, בְּגִילָה רַנָּה דִּיצָה וְחֵדוּה,
 אֲהָבָה וְאַחֻוּה וְשָׁלוֹם וְרַעוּת וְשָׁלוֹם גְּדוֹל.
 וְתִעֲזָרְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְשָׁמֵר אֶת
 הַשַּׁבַּת כְּהִלְכָתוֹ, וְתִצִּילָנוּ
 בְּשַׁבַּת-קִדְשׁ, מִכָּל מְכַשׁוֹל הַל"ט אָבוֹת
 מְלָאכוֹת, וּמִתּוֹלְדוֹתֶיהֶם, וּמִכָּל הַשְּׁבוּתִים
 דְּרַבָּנָן.

וַיִּהְיֶה אִזְּ בְּעֵינַי, כְּאִלוּ כָּל מְלָאכְתִּי
 עֲשׂוּיָה, וְלֹא אֶהְרַהֵר אִזְּ אַחַר
 שׁוֹם מְלָאכָה וְעַסְק וּמִשְׁאוּמְתָן, וְלֹא
 בְּשׁוֹם חִפְצֵי חַל כָּלָל.

וְאַזְכָּר לְקַדְשׁ אֶת דְּבוּרֵי בְּשַׁבַּת-קִדְשׁ,
 בְּקִדְשָׁה יִתְרָה וְעִצּוּמָה, וְלֹא
 יִהְיֶה דְבוּרֵי שֶׁל שַׁבַּת כְּדְבוּרֵי שֶׁל חַל,
 וְלֹא יֵצֵא מִפִּי שׁוֹם דְּבוּר בְּטֵל בְּשַׁבַּת-
 קִדְשׁ.

☪ [כא] לקוטי תפלות ח"ב מב ☪

(ח"ב פג, 'על-ידי תקוני-הברית')

"זכור את יום השבת לקדשו" (שמות כ, ז)

וּתְזַכְּנוּ לְקַדְּשַׁת שַׁבַּת-קִדְּשׁ, וּתְכַבְּלוּ
מֵאֲתָנוּ כָּל עוֹבְדֵין דְּחוּל, שְׁלֵא
נַצְטַרְךָ לַעֲסַק בְּשׁוּם מְלָאכָה וְעַסְק, רַק
נַעֲסַק תָּמִיד בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וְעַבּוּדַת יְהוָה
בְּאַמֶּת, וְנִהְיָה כְּלָנוּ בְּנֵי-חֹרִין בְּאַמֶּת.

מְלֵא רַחֲמִים, אֲתָה נֹתַת לָנוּ מִתְּנָה
טוֹבָה הַזֹּאת שֶׁהִיְתָה בְּבֵית גְּנֻזֵיךָ
וְשַׁבַּת שְׁמָה, אֲתָה יוֹדֵעַ גְּדוֹל מַעֲלַת יִקְרַת
קִדְּשַׁת שַׁבַּת-קִדְּשׁ, הַמְּחִיָּה וּמְקַיֵּם כָּל
הָעוֹלָמוֹת, וְאֲתָה יוֹדֵעַ כַּמָּה אֲנִי רְחוּק
מִהַקְּדָשָׁה וְהַשְּׂמִיחָה שֶׁל שַׁבַּת.

אֲנִי אֲדוֹן יְחִיד, טוֹב וּמְטִיב לְכָל,
"גְּדוֹל הָעֵצָה וְרַב הָעֲלִילָה".
עֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי וּלְמַדְנִי וְהוֹרְנִי, בְּאַפֵּן
שְׂאֻזְכָּה תָּמִיד לְשְׂמִיחָה שֶׁל-שַׁבַּת בְּאַמֶּת,
שְׂאֻזְכָּה לְשִׂמְחָה מְאֹד בְּכָל שַׁבַּת וְשַׁבַּת,
בְּשִׂמְחַת שַׁבַּת בְּאַמֶּת, הַטְּעִימֵנִי נָא טַעַם
שַׁבַּת-קִדְּשׁ, כִּי אֲתָה טוֹב וּמְטִיב לְכָל.

רְצֵה וְהַחֲלִיצֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּמִצּוֹתֶיךָ,
וּבְמִצּוֹת יוֹם הַשְּׁבִיעִי הַשַּׁבַּת
הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, כִּי יוֹם זֶה גְּדוֹל
וְקָדוֹשׁ הוּא לְפָנֶיךָ, לְשַׁבּוֹת בּוֹ וּלְנוּחַ בּוֹ
בְּאַהֲבָה כְּמִצּוֹת רְצוֹנֶךָ.

קִדְּשָׁנוּ בְּמִצּוֹתֶיךָ, וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶיךָ,
שְׂבַעֲנוּ מְטוֹבֶךָ, וְשִׂמְחֵנוּ
בִּישׁוּעָתֶךָ, וְטַהַר לִבֵּנוּ לְעַבְדְּךָ בְּאַמֶּת,
וְהַנְּחִילֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרִצּוֹן
שַׁבַּת קִדְּשֶׁךָ.

וּתְעַזְרֵנִי וְתִזְכְּנֵנִי, לְקַדְּשׁ אֶת הַשַּׁבַּת בְּכָל
מֵינֵי קִדְּשׁוֹת, וּלְכַבְּדוֹ בְּכָל
מֵינֵי כְבוֹד וְעֵז וּפָאָר, בְּמֵאֲכָל וּמִשְׁתֶּה,
וּכְסוֹת נְקִי, וּבְדִירָה נְאֻה וְכֵלִים נְאֻים
בְּגִשְׂמִיּוֹת, וּבְדִירָה נְאֻה וְכֵלִים נְאֻים בְּלִבִּי
וְאֲבָרִי, וּבְשִׁיר וְשִׁבַּח וְרִנָּן וְזִמְרָה,
בְּשִׂמְחָה וְחֵדוּה גְּדוֹלָה, בִּירְאָה וְאַהֲבָה
רַבָּה וְעֵצוּמָה, וּבְדַבְּקוֹת נִפְלָא וְעֵצוּם,
לְשִׂמְךָ הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ.

עַד שְׂאֻזְכָּה, לְהַמְשִׁיךְ הַקְּדָשָׁה שֶׁל
שַׁבַּת-קִדְּשׁ, עַל כָּל שִׁשַּׁת יְמֵי הַחֹל,
עַד שֶׁכָּל שִׁשַּׁת יְמֵי הַמַּעֲשָׂה, יִהְיוּ טְהוֹרִים
וְקַדְּוִשִׁים בְּקַדְּשַׁת-קִדְּשׁ.

וְאֻזְכָּה לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל זְהֵמַת-הַנְּחָשׁ,
מִכָּל הַל"ט מְלָאכּוֹת שֶׁל יְמֵי
הַחֹל, עַד שֶׁכָּל הַל"ט מְלָאכּוֹת, וְכָל
הָעַסְקִים וְהַמְשָׂא-וּמַתָּן שְׁלִי, יִהְיוּ
מְזַדְּכָכִים בְּקַדְּשָׁה וּבְטְהָרָה גְּדוֹלָה
בְּקַדְּשַׁת שַׁבַּת-קִדְּשׁ.

וּתְזַכְּנֵנִי שְׂאֻזְכְּרֵנִי אֶת הַשַּׁבַּת תָּמִיד,
וְלִהְיוֹת מְנַה יְפָה לְשַׁבַּת מֵאַחַד
בְּשַׁבַּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "זְכוֹר אֶת יוֹם
הַשַּׁבַּת לְקַדְּשׁוֹ", "זְכָרְהוּ מֵאַחַד בְּשַׁבַּת".

וְאֻזְכָּה לְקַיֵּם מִקְרָא שְׁכָתוּב: "אִם
תָּשִׁיב מִשַּׁבַּת רְגַלְךָ, עֲשׂוֹת
חִפְצֶךָ בְּיוֹם קִדְּשִׁי, וְקִרְאתָ לְשַׁבַּת עֲנָג,
לְקַדְּוֹשׁ יְהוָה מְכַבֵּד, וְכַבְּדָתוּ מַעֲשׂוֹת
דְּרָכֶיךָ, מִמִּצּוֹא חִפְצֶךָ וְדַבַּר דְּבָר. אֲז
תִּתְעַנֵּג עַל יְהוָה, וְהִרְפַּבְתִּיךָ עַל בְּמַתִּי
אַרְץ, וְהֵאֱכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ, כִּי כִּי
יְהוָה דָּבָר".

זַבְנֵי לְשֹׁמֵחַ בְּכָל שַׁבָּת וְשַׁבָּת, בְּשִׂמְחָה
גְדוֹלָה וְעִצּוּמָה, עַד שְׁאֲזֹכָה
לְהַמְשִׁיךְ הַשִּׂמְחָה שֶׁל שַׁבָּת לְשֵׁשֶׁת יָמֵי
הַחֹל.

וְאֲזֹכָה לְזַכֵּר אֶת הַשַּׁבָּת-קִדְשׁ תְּמִיד,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "זְכוֹר אֶת יוֹם
הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ". וְלְהַמְשִׁיךְ עָלַי קִדְשַׁת
שַׁבָּת תְּמִיד, בְּכָל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל, שִׁיְהִיו
כָּל יָמֵי הַחֹל קְדוּשִׁים וְטְהוּרִים בְּקִדְשַׁת
שַׁבָּת-קִדְשׁ, וְעַל-יְדֵי קִדְשַׁת שַׁבָּת, נִזְכָּה
לְקַבֵּל כָּל הַבְּרָכוֹת מִמְּקוֹר הַבְּרָכוֹת.

⊗ [כב] תפלות-הבקר ה ⊗

(על-פי 'לקוטי-הלכות' השפמת-הבקר ה; הבנויה
על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ח, 'תקעו תזכרה')

"פנים בפנים דבר ה' עמכם" (דברים ה, ד)

וְיִתְרַבֶּה וְיִתְגַּדֵּל כְּבוֹדְךָ בְּעוֹלָם, עַד
שִׁיזְכוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְבַחֲנֵית
נְבוֹאָה, מְקַדְּשׁוֹת וְנְבוֹאוֹת מִשֶּׁה רַבְּנוּ
עָלֵינוּ-הַשְּׁלוֹם, שֶׁקַּבַּל לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה-
הַקְּדוּשָׁה מִמֶּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל הַר-סִינַי,
וְאִזּוֹ זָכוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְרוּחַ נְבוֹאָה, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: "פָּנִים אֶל פָּנִים דָּבַר יְהוָה
עִמָּכֶם".

עֲזָרְנוּ גַם עִתָּהּ, שֶׁנִּזְכָּה לְבֹא לְכָל-זֶה,
עַל-יְדֵי הַצְּדִיק-הָאֲמֵת, שֶׁנִּזְכָּה
לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו בְּקִדְשָׁהּ, וְלִקְיָם כָּל דְּבָרָיו
הַקְּדוּשִׁים.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהֶאֱמִין בְּחִדּוּשׁ-
הָעוֹלָם לְעֵתִיד, וְלִקְדְּשַׁת

אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל בְּאֲמֵת, וְשִׂיְתַנְּהַג הָעוֹלָם עַל-
יְדֵי הַשְּׂגָחָה לְבַד, בְּלִי שׁוּם דְּרָךְ-הַטָּבַע
כֻּלָּל.

וְהַחֲזִירְנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאֲמֵת,
וְאֲזֹכָה לְאֲמוּנָה-שְׁלֵמָה,
וְלִכְרַר הַפֶּחַ הַמְדַמָּה, וְלִזְכוּת לְאֲמוּנָה
שְׁלֵמָה בְּחִדּוּשׁ-הָעוֹלָם, וּבְחִדּוּשׁ-הָעוֹלָם
לְעֵתִיד.

וְתַעֲשֶׂה עִמִּי פְלֹאוֹת, וְתִשְׁגִּיחַ עָלַי
בְּהַשְּׁגַחְתְּךָ לְטוֹבָה חוּץ לְדֶרֶךְ-
הַטָּבַע, וְתִשְׁנֶה הַטָּבַע לְטוֹבָה, שֶׁתַּעֲשֶׂה
פְּלֹאוֹת בְּעוֹלָמְךָ, שִׁיְחֲזִרוּ כָּל פּוֹשְׁעֵי-
יִשְׂרָאֵל לְעִבּוּדְתְּךָ בְּאֲמֵת, וְיִשׁוּבוּ מִדְּרָכֶם
הָרָעָה, וְיִגְדְּלוּ כְבוֹד שְׁמֶךָ בְּעוֹלָם, וְיִפְּרִי
כְבוֹד מַלְכוּתְךָ, וְיִדְעוּ כִּי אַתָּה עֹשֶׂה
גְדֻלוֹת עַד אֵין חֶקֶר.

⊗ [כג] תפלות-ותחנונים ח"א יא ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קטו, 'וישמד העם מרחק')

"וישמד העם מרחק, ומשה נגש אל הערפל
אשר שם האלהים" (שמות כ, יז)

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוּס וְחַמֵּל נָא עָלֵינוּ,
וְחַנּוּנוּ מֵאַתָּה חֲכָמָה בִּינָה וְדַעַת,
וְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ הַתְּנוּצָצוֹת אֲמִתִּי, מְקַדְּשַׁת
הַדַּעַת שֶׁל מִשֶּׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ-הַשְּׁלוֹם, אֲשֶׁר
הוּא כְּלָלִיּוֹת נִקְדַּת הַדַּעַת שֶׁל כָּל-
יִשְׂרָאֵל, וְנֹאמַר בּוֹ: "וּמִשֶּׁה נִגַּשׁ אֶל
הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹהִים".

עַד אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְמַצֵּא
אֱלֹהוּתְךָ יִתְבָּרֵךְ בְּתוֹךְ תִּקְוַת הָעֶרְפֶּל
וְהַחֲשִׁכוֹת וְהַמְּנִיעוֹת.

ובזכות משה רבנו עליו השלום, המניעות, ונזכה ברחמיך הרבים לשפרם
 ולבטלם בבטול גמור.

ובזכות כל הצדיקי-אמת שהם
 גם-כן בבחינת משה, נזכה להתקרב
 אליך, דיקא מתוך תקף התגברות

שאר התפלות בעניני 'חג השבועות' ומתן-תורה - נמצאים במערכת 'חג השבועות'

מבאר בהתורה הנ"ל (ה"א רד): "שצריך כל אחד לקשר את-עצמו,
להנקדה השיך ללבו בעת הזאת" וכו'.

כי הנקדה מאירה כפי העת והיום, ועקר הנקדה הוא התורה.
ועל-כן צריכין לקרות ולגמר הסדרא בכל שבוע,
עד שיגמרו כל התורה בכל השנה, וכן לעולם.

**כי הסדרא שבכל שבוע, מנהגת כל השבוע.
כי כל ימות השבוע, מקבלין חיות מהנקדה
שמאירה בהם, על-ידי קריאת אותו הסדרא.**

**כי כפי הנקדה שצריכין לקבל באותו השבוע –
כן היא הסדרא שהולכת באותו השבוע.
וכן מתנהג כל ימות השנה, וכן לעולם.**

נמצא: שכל ימות השנה, מקבלין חיות מהתורה, שהיא כלל הנקדה. וכל
שבוע ושבוע מקבלת מסדר מיוחד, וכן כל יום ויום מפרשה מיוחדת.
כי 'שבעה פרשיות' שבכל סדר, הם כנגד 'שבעת ימי השבוע'. שבכל יום
ויום צריכין לקבל הנקדה מפרשה מיוחדת, וכן בכל שבוע מסדר מיוחד.
וכן בכל שנה מ'כלל-התורה', שהוא 'כלל הנקדה', 'כלל השנה'.

(לקוטי-הלכות, נשיאת-כפים ה, כז)

*

דקדק רבנו ז"ל וכתב שם בהתורה הזאת (ה"א רד): "שעקר התקון, על-ידי שמקשר
את לבו, להנקדה השיך ללבו בעת הזאת", עין-שם.

וזה בחינת ה'סדרים של התורה', שקורין בכל שבוע ושבוע סדר אחר
בתורה; וגם הסדר נחלק ל'שבע פרשיות', כנגד 'שבעת ימי השבוע'.
הכל, כדי לקבל בכל שבוע ובכל יום, אור הנקדה השיך ללבו בעת ההיא דיקא, כנ"ל.

(לקוטי-הלכות, מלמדים ד, ו"ז)